

vergadering **25**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 23 februari 2022

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	7
VERONTSCHULDIGINGEN	7
VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING over het stikstof- en bouwshiftakkoord	7
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Tine van der Vloet over maatregelen voor een betere kwaliteitscontrole op woonzorgcentra en samenleefvormen die zich richten op zorgbehoevende ouderen – 1158 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2 Voorstel tot spoedbehandeling	11
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Sam Van Rooy, Bart Claes, Leo Pieters en Chris Janssens over de noodzaak van een volledige regionalisering van de bevoegdheid Energie – 1159 (2021-2022) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	11
ACTUALITEITSDEBAT over de veiligheid in de kinderopvang – 5 (2021-2022)	11
ACTUELE VRAAG van Staf Aerts aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de impact van het gewapend conflict in Oekraïne	59
ACTUELE VRAAG van Katrien Partyka aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de procedure tot intrekking van de erkenning van de Moslimexecutieve en de gevolgen hiervan voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen	
ACTUELE VRAAG van Nadia Sminate aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de procedure tot intrekking van de erkenning van de Moslimexecutieve en de gevolgen voor het Vlaamse beleid	
ACTUELE VRAAG van Jeremie Vaneekhout aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de procedure tot intrekking van de erkenning van de Moslim-executieve	
ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de intrekking van de erkenning van de Moslimexecutieve en de gevolgen hiervan voor het Vlaamse beleid	62
ACTUELE VRAAG van Katia Segers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de rol van de school in de strijd tegen (cyber)pesten	71
ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de financiële praktijken bij Orpea	75

ACTUELE VRAAG van Annick Lambrecht aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de stijging van het aantal verkeersdoden	
ACTUELE VRAAG van Carmen Ryheul aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de toename van het aantal verkeersdoden in Vlaanderen	
ACTUELE VRAAG van Marius Meremans aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het aantal ongevallen met e-steps	
ACTUELE VRAAG van Martine Fournier aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de ongevallen met de e-steps	
ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de stijging van het aantal verkeersdoden in Vlaanderen	79
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens, het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het decreet van 3 mei 2019 houdende de havenkapiteinsdienst	
- 1029 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 4	
Algemene bespreking	89
Artikelsgewijze bespreking	93
ONTWERP VAN DECREET betreffende de Vervoersautoriteit	
- 1057 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	93
Artikelsgewijze bespreking	98
ONTWERP VAN DECREET tot uitvoering van maatregelen over het onderwijs uit cao XII Leerplicht, cao V Basiseducatie en cao VI Hoger onderwijs vanaf het school- of academiejaar 2021-2022	
- 1075 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	98
Artikelsgewijze bespreking	105
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Maurits Vande Reyde, Tine van der Vloet, Vera Jans, Koen Daniëls, Katrien Schryvers en Katja Verheyen over aanbevelingen voor het beleid inzake hulpmiddelen	
- 997 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	105
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	110
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeyns, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Tine van der Vloet over maatregelen voor een betere kwaliteitscontrole op woonzorgcentra en samenleefvormen die zich richten op zorgbehoevende ouderen	
- 1158 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Voorstel tot spoedbehandeling	110
Bespreking	111
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over de voedingsgewoonten van hobbykonijnen en duidelijkheid inzake de samenstelling van konijnenvoeder	
- 1125 (2021-2022) – Nr. 1	
Verslag	118

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Sam Van Rooy, Bart Claes, Leo Pieters en Chris Janssens over de noodzaak van een volledige regionalisering van de bevoegdheid Energie – 1159 (2021-2022) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	119
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens, het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het decreet van 3 mei 2019 houdende de havenkapiteinsdienst – 1029 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 4 Artikelsgewijze stemming Hoofdelijke stemming	120 120
ONTWERP VAN DECREET betreffende de Vervoersautoriteit – 1057 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2 Artikelsgewijze stemming Hoofdelijke stemming	121 121
ONTWERP VAN DECREET tot uitvoering van maatregelen over het onderwijs uit cao XII Leerplicht, cao V Basiseducatie en cao VI Hoger onderwijs vanaf het school- of academiejaar 2021-2022 – 1075 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3 Artikelsgewijze stemming Hoofdelijke stemming	121 122
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Maurits Vande Reyde, Tine van der Vloet, Vera Jans, Koen Daniëls, Katrien Schryvers en Katja Verheyen over aanbevelingen voor het beleid inzake hulpmiddelen – 997 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	122
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Tine van der Vloet over maatregelen voor een betere kwaliteitscontrole op woonzorgcentra en samenleefvormen die zich richten op zorgbehoevende ouderen – 1158 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2 Stemming over het amendement Hoofdelijke stemming	122 123
MOTIE van Ann De Martelaer, Jeremie Vaneekhout en Celia Groothedde tot besluit van de op 8 februari 2022 in commissie gehouden interpellaties 1° door Hannes Anaf aan minister Wouter Beke over de evacuatie van bewoners van een voormalig woonzorgcentrum in Geraardsbergen; en 2° door Ann De Martelaer aan minister Wouter Beke over de evacuatie van zeventien zorgbehoevende ouderen uit een cohousingproject in Geraardsbergen – 1138 (2021-2022) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	123
MOTIE van Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters en Chris Janssens tot besluit van de op 8 februari 2022 in commissie gehouden interpellaties 1° door Hannes Anaf aan minister Wouter Beke over de evacuatie van bewoners van een voormalig woonzorgcentrum in Geraardsbergen; en 2° door Ann De Martelaer aan minister Wouter Beke over de evacuatie van zeventien zorgbehoevende ouderen uit een cohousingproject in Geraardsbergen – 1143 (2021-2022) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	123

MOTIE van Ludwig Vandenhove en Bruno Tobback tot besluit van de op 8 februari 2022 in commissie gehouden interpellatie door Ludwig Vandenhove aan minister-president Jan Jambon over de tussenkomst van het Vlaams Rampenfonds bij de watersnood van juli 2021 – 1144 (2021-2022) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	124
MOTIE van Johan Danen tot besluit van de op 8 februari 2022 in commissie gehouden interpellatie door Ludwig Vandenhove aan minister-president Jan Jambon over de tussenkomst van het Vlaams Rampenfonds bij de watersnood van juli 2021 – 1142 (2021-2022) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	126
MOTIE van Ilse Malfroot, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters, Immanuel De Reuse en Chris Janssens tot besluit van het op 23 februari 2022 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de veiligheid in de kinderopvang – 1160 (2021-2022) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	127
MOTIE van Hannelore Goeman en Celia Groothedde tot besluit van het op 23 februari 2022 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de veiligheid in de kinderopvang – 1161 (2021-2022) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	127
MOTIE van Katrien Schryvers, Koen Daniëls, Freya Saeys, Lorin Parys, Stijn De Roo en Tine van der Vloet tot besluit van het op 23 februari 2022 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de veiligheid in de kinderopvang – 1162 (2021-2022) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	127
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	128
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	128
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	130

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Minister Benjamin Dalle is verontschuldigd.

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING over het stikstof- en bouwshiftakkoord

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de verklaring van de Vlaamse Regering over het stikstof- en bouwshiftakkoord, dat vannacht is geboren, als ik het zo mag zeggen. We hebben vandaag tijdens een extra Uitgebreid Bureau beslist dat we hierover morgen een actualiteitsdebat zullen houden om 14 uur.

Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dames en heren, voorzitter, collega's, goede-middag. Ik ben bijzonder verheugd dat ik u vandaag hier in het Vlaams Parlement het krokusakkoord van onze Vlaamse Regering mag voorstellen, een akkoord dat de stikstofproblematiek en de bouwshift in een definitieve plooi legt. We bezorgen u straks trouwens de conceptnota's waarover de regering vannacht een akkoord heeft bereikt.

Aan het krokusakkoord dat ik u deze namiddag mag voorstellen, is snoeihard en lang gewerkt door verschillende ministers binnen mijn ploeg, maar ook door onze experts en door vele mensen van onze administratie. Het is een akkoord waarin Landbouw, Natuur en Economie elkaar de hand reiken, elkaar vinden. Het belang van het stikstofakkoord is nauwelijks te onderschatten, niet het minst voor de rechtszekerheid van onze landbouwers en onze industrie.

Om het met een boutade te zeggen: voor dit akkoord hebben we water en vuur met elkaar verzoend. Water en vuur. Vlak voor Kerstmis – ik ga u dat niet verhalen – had ik er een hard hoofd in. Hoe gingen we die ingewikkelde en vast-gesnoerde stikstofknoop in godsnaam oplossen? Hoe gingen we in Vlaanderen vermijden dat het, zoals in Nederland, tot een vergunningsstop zou komen? Een vergunningsstop, beste mensen, dat zou betekend hebben: stoppen met vergunningen uitreiken aan gelijk welk initiatief in de landbouw, in de industrie of zelfs in de bouwsector. Dat zou toch ondenkbaar zijn. U wilt het zich niet voorstellen, maar dat zou echt wel het gevolg geweest zijn als we niet tot een definitieve oplossing zouden zijn gekomen voor het teveel aan stikstofdioxide en ammoniak die dagelijks in Vlaanderen worden uitgestoten. Drie stikstofarresten hebben ons al met de neus op de feiten gedrukt, waarvan één precies een jaar geleden. De stikstofuitstoot moet dus naar beneden. Er moet eerst overmatig stikstof uit, voor je nieuwe, meer natuurvriendelijke activiteiten kunt vergunnen. En daarvoor heb je na een tijdelijk kader, nu ook een definitieve stikstofaanpak nodig met duidelijke regelgeving die ervoor zorgt dat landbouw en industrie in lengte van jaren weten waar ze aan toe zijn.

Het feit dat we sedert 2016 met een voorlopig stikstofkader werken, bewijst ten overvloede de moeilijkheidsgraad van de problematiek. Ik heb de voorbije maanden vele uren met collega's, met medewerkers en met experts doorgebracht om een oplossing voor dit vraagstuk te vinden. Soms vergaderden we samen, soms apart. Dat waren dikwijls moeilijke gesprekken, maar we hebben naar elkaars

standpunten geluisterd en zijn tot goede oplossingen gekomen. Ik wil dan ook van de gelegenheid gebruikmaken om iedereen te bedanken, zeker en vast de collega-ministers en hun teams. Het akkoord dat we hier vandaag presenteren, is een gamechanger, een keerpunt, een kaap die we nu ronden, voor de natuur, voor de landbouw, voor de industrie, voor de kwaliteit van leven en werken in Vlaanderen, voor het wel en wee van onze kinderen.

Economische groei, landbouw en zorg voor de natuur kunnen echt wel degelijk samengaan als je daar de juiste afspraken over maakt. Het is een kwestie van zorgvuldig naar evenwichten zoeken en ik denk dat we daar, zowel in het stikstofakkoord als in het dossier van de bouwshift, in geslaagd zijn, voor het eerst in vele jaren. We brengen de moed op om doortastend in te grijpen met een plan dat technisch sterk in elkaar zit en tot in de details is uitgewerkt.

Laten we eerst dieper ingaan op het stikstofverhaal. Even voor de goede orde: tegen 2030 willen we het teveel aan stikstof in beschermde natuurgebieden met de helft reduceren. Dat is een enorme uitdaging, maar die is ook nodig. Vlaanderen is vandaag jammer genoeg een echte hotspot voor stikstof en dat kunnen we ons niet langer permitteren.

We hebben daarom beslist om tussen nu en 2030 voor het stikstofdossier in totaal 3,6 miljard euro uit te trekken, waarvan 2,3 miljard euro aan nieuwe middelen. Dat wil zeggen: middelen die we extra in onze begroting vrijmaken. Dat geld is bestemd voor onze landbouwers, maar evenzeer om natuurgebieden die door stikstof zijn aangetast, zo goed mogelijk te herstellen.

Wat de landbouw betreft wil ik duidelijk zijn: ja, we moeten een aantal zeer moeilijke beslissingen nemen, vooral voor de veeteeltsector. Zo moeten veertig rode bedrijven die erg veel stikstof uitstoten – de zogenaamde piekbelasters –, ten laatste in 2025 sluiten. We gaan de landbouwers die hun activiteiten moeten stoppen, correct vergoeden, rekening houdend met de resterende looptijd van hun vergunning en de waardebepaling van hun bedrijven.

We gaan ook de donkeroranje veeteeltbedrijven, dat zijn bedrijven met een impactscore hoger dan 20 procent, een aanbod doen om hun activiteiten vrijwillig stop te zetten tegen 2026. Dat zal gebeuren via een call die we volgend jaar organiseren.

Varkens- en pluimveebedrijven die dieren houden in stallen zonder een ammoniakemissiearm systeem, moeten op stalniveau een reductie van 60 procent stikstof realiseren tegen 2030. We streven naar een afbouw van de varkensstapel met 30 procent, tegen 2030. We zullen dit jaar nog een oproep lanceren om varkenshoudersbedrijven een aanbod te doen. Zeker tot dan zullen nieuwe vergunningen aan zeer strenge criteria onderhevig zijn. Er zal tot 2025 gewerkt worden met een drempel van 0,025 procent impactscore, over dewelke een passende beoordeling nodig is. De huidige ministeriële instructie blijft van kracht tot na het openbaar onderzoek en al het regelgevende werk. Bedrijven die een hervergunning van hun huidig bedrijf vragen, zullen die kunnen bekomen als ze zich inschrijven in de generieke emissiereducties die op hun sector van toepassing zijn.

In een aantal specifieke natuurgebieden, die het meest te lijden hebben onder stikstofneerslag, zullen we nog bijkomende maatregelen moeten nemen. We voorzien in budgetten voor natuurherstel en natuurinrichting op de Kalmthoutse Heide, De Maten, De Mechelse Heide en in de Voerstreek. Voor het Turnhouts Vennengebied, waar de problemen het allergrootst zijn, gaat de Vlaamse Regering een bemiddelaar/intendant aanstellen. Dat wordt Piet Vanthemsche, een autoriteit met grote deskundigheid in de sector. We zullen hem vragen om binnen twee jaar een ontwikkelingsplan voor het gebied tot stand te brengen. De

bedoeling is om onder meer de uitstoot van landbouwbedrijven in die regio extra omlaag te krijgen en bijkomende maatregelen voor de natuur te nemen.

Beste mensen, dat zijn allemaal moeilijke beslissingen. We beseffen dat het voor veel landbouwers hun levenswerk is. Dat werk werd vaak door tientallen jaren hard werken opgebouwd, dikwijls generaties lang. Dat het nu anders moet, zal voor een aantal mensen een onprettige boodschap zijn. Ik begrijp bijzonder goed dat dat moeilijk en soms zelfs erg pijnlijk is.

Maar we gaan ook investeren in de landbouw. Eens we door de zure appel hebben gebeten, komen er – ik wil dat echt beklemtonen – belangrijke toekomstkansen voor duurzame landbouw. De regels zullen inderdaad strenger worden, maar er komen mogelijkheden voor schitterende reconversieplannen. We zullen Vlaamse landbouwers helpen om daarin te kunnen uitblinken. Ik denk dan bijvoorbeeld aan investeringen in nieuwe technologieën en stallen die minder uitstoten. We voorzien bij alle maatregelen die we nemen trouwens in een correctiemechanisme voor kleinschalige bedrijven en biolandbouwers die een lage uitstoot hebben.

Voor de industrie komt de stikstofdrempel voor nieuwe vergunningen in principe op 1 procent te liggen. Dat betekent dus dat we de strenge norm die al in de voorlopige instructie van de minister was ingeschreven, dat we die strenge norm behouden. Eens boven die drempel, is een passende beoordeling nodig.

Dames en heren, dit is dus een evenwichtig, grondig overdacht stikstofakkoord. Het zorgt voor rechtszekerheid, en we nemen voluit onze verantwoordelijkheid naar de natuur, naar de industrie en naar de landbouw.

Wat ik hier graag wil beklemtonen, is dat we de kosten voor dit akkoord niet zomaar doorschuiven naar de volgende regering. Want dat zou natuurlijk al te gemakkelijk zijn.

Collega's, we hebben in het kader van dit krokusakkoord beslist om sneller dan gepland naar een Vlaamse begroting in evenwicht te gaan. U weet dat we normaal pas in 2027 opnieuw een begrotingsevenwicht zouden bereiken, voornamelijk ten gevolge van de kosten van de coronacrisis. Maar u weet ook dat een aantal macro-economische cijfers gunstiger dan gedacht evolueren, al moeten we uiteraard altijd met twee woorden spreken.

Welnu, we hebben beslist om die meevallers niet zomaar op te souperen. Daardoor zullen we in staat zijn om aan de volgende Vlaamse Regering een begroting af te leveren die vroeger dan in 2027 in evenwicht zal zijn, met inbegrip van de kosten van dit stikstofakkoord. Het toont aan dat we trouw blijven aan wat we ook tijdens de coronacrisis altijd hebben gezegd en gedaan: we zijn gul op momenten van crisis en als het gaat over relance en economische steun, maar eens het beter gaat, zetten we de tering naar de nering.

Op die manier brengen we onze financiële situatie terug op orde en houden we altijd de nodige ruimte voor investeringsprogramma's die onze economie, onze industrie en onze landbouw zo broodnodig hebben.

Beste parlementsleden, u weet dat we vanochtend ook nog een ander cruciaal akkoord hebben bereikt, namelijk rond de bouwshift. De bedoeling is dat we tegen 2025 nog maar 3 hectare per dag bijkomende ruimte innemen. Nu wordt dagelijks, elke dag dus, nog ongeveer 5 hectare ruimte volgebouwd. Elke dag. Dit is natuurlijk onhoudbaar en onaanvaardbaar. Tegen 2040 willen we geen bijkomende ruimte meer innemen. Ook op het vlak van onze ruimtelijke ordening gaan we dus naar een zeer ingrijpende en noodzakelijke hervorming.

De regering neemt daarvoor de nodige decretale en regelgevende initiatieven, in het verlengde van de inspanningen van de vorige regeringen.

U weet dat we eerder al een stolp hebben gezet over de woonreservegebieden die nog niet ontwikkeld zijn. Enkel de gemeenteraden kunnen straks met een zogenaamd vrijgavebesluit beslissen deze stolp geheel of gedeeltelijk op te heffen.

Gemeenten hebben de mogelijkheid om gebieden te herbestemmen naar natuur, bos, landbouw of overig groen, bijvoorbeeld parken.

De Vlaamse Regering zal gemeenten die zulke moedige beslissingen nemen en samen met ons de bouwshift daadwerkelijk willen realiseren, financieel ondersteunen in de planschadekosten. Vlaanderen neemt 50 procent voor zijn rekening als het gaat om gebieden die herbestemd worden naar landbouw, natuur of overig groen. Dat loopt op tot twee derde voor herbestemming naar bos. U weet dat deze Vlaamse Regering de ambitie heeft om zoveel mogelijk extra bomen te planten en nieuwe bossen te laten groeien.

Wie zijn bouwgrond veranderd ziet in landbouw, natuur of bos, zal daar correct voor vergoed worden op basis van 100 procent van de venale waarde van de grond, dat is de geschatte marktwaarde.

We hebben beslist om daarvoor een fonds aan te leggen, dat jaarlijks, dus elk jaar opnieuw, 100 miljoen euro zal bevatten. Dat wordt gefinancierd vanuit het Klimaatfonds, zoals het regeerakkoord voorziet.

Dames en heren, daarmee heb ik u de essentie geschetst van ons krokusakkoord. We bewijzen, zowel met het stikstof- als het bouwshiftakkoord, dat we in staat zijn om voorbij de waan van de dag inhoudelijk sterk uitgebalanceerde hervormingen door te voeren. Dat we desondanks, en wetende dat we nog uit het coronadal klauteren, toch een gezond begrotingstraject kunnen voorleggen, zal hopelijk op uw appreciatie kunnen rekenen.

En u weet, Machiavelli indachtig, dat een verandering altijd een pad openlaat om daarna nog andere veranderingen tot stand te brengen.

Later deze namiddag, rond half vier, geef ik, samen met alle betrokken ministers, nog meer toelichting bij deze akkoorden tijdens een persbriefing, maar ik hield eraan de primeur aan het Vlaams Parlement te geven. Ik dank u. (*Applaus bij de meerderheid en de Vlaamse Regering*)

De voorzitter: Minister-president, mag ik u als voorzitter van dit Vlaams Parlement ook van harte bedanken om de primeur inderdaad aan het Vlaams Parlement te geven en niet eerst in de media een persconferentie te geven. Hartelijk dank dus. (*Applaus bij de meerderheid en de Vlaamse Regering*)

Zoals u weet, wordt u hier morgen om 14 uur opnieuw verwacht voor het actualiteitsdebat over deze thematiek.

Collega's, iedereen mag vertrekken, behalve minister Beke. Ik heb begrepen dat hij voor het actualiteitsdebat over de veiligheid in de kinderopvang graag een verklaring wil afleggen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Tine van der Vloet over maatregelen voor een betere kwaliteitscontrole op woonzorgcentra en samenlevingsvormen die zich richten op zorgbehoevende ouderen – 1158 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Voorzitter, ik zou graag aan de agenda een voorstel van resolutie over cohousing in de woonzorgcentra laten toevoegen.

De voorzitter: We zullen ons daar later over uitspreken

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Sam Van Rooy, Bart Claes, Leo Pieters en Chris Janssens over de noodzaak van een volledige regionalisering van de bevoegdheid Energie – 1159 (2021-2022) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, eerst nog even dit: de primeur was voor de onlinekranten, want alles wat de minister-president hier juist verteld heeft, stond online te lezen deze morgen om 11 uur. Maar soit, dat komt morgen wel aan bod.

Ik wil ook de spoedbehandeling vragen van een voorstel van resolutie over de noodzaak van een volledige regionalisering van de bevoegdheid Energie.

De voorzitter: Is het ook hier goed dat we er ons later over uitspreken? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

ACTUALITEITSDEBAT over de veiligheid in de kinderopvang – 5 (2021-2022)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de veiligheid in de kinderopvang.

Het debat is geopend.

Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Beste collega's, parlementsleden, in september was ik te gast bij de opening van Het Balanske. Dat is een kinderdagverblijf voor kinderen met een beperking. In oktober was ik te gast in Het Honingbeertje, een kinderopvang in Averbode. In januari was ik te gast bij Lara in Brasschaat, een volwassen jongedame die zelf een beperking heeft, maar verschillende dagen per week als vrijwilliger werkt in het kinderopvanginitiatief Het Tierlantijntje. Ze vertelde me hoe ze zich daar ontfermt over de kinderen. Ze heeft zelf een beperking, maar door daar te kunnen werken en actief te zijn heeft ze een ongelooflijk gevoel voor eigenwaarde gekregen, het gevoel dat ze meetelt in de maatschappij. Een paar weken geleden was ik te gast in Hasselt bij De

Hummeltjes, waar wij het project 'De Doorgaande Lijn' bezochten. Dat is de samenwerking tussen kinderopvanginitiatieven en onderwijs.

Collega's, bij al die bezoeken zijn er natuurlijk zaken die u onmiddellijk opvallen: de infrastructuur, de mooie tekeningen aan de muur en dat alles netjes opgeruimd is. Dan denk je dat dat is omdat de minister op bezoek komt, zoals dat misschien ook is als de inspectie op bezoek komt. Wat me nog meer was opgevallen bij al die bezoeken, is het ongelooflijke engagement, het hart en de bezieling van al die mensen die er werken, hart en bezieling van 20.000 mensen in de kinderopvang die elke dag opnieuw voor 95.000 kinderen in Vlaanderen zorg dragen.

95.000 kinderen in Vlaanderen die allemaal een vader en een moeder hebben, een vader en een moeder die hun kinderen elke ochtend afzetten in die kinderopvang, die hun kinderen toevertrouwen aan die kinderopvang in de volle overtuiging dat het dierbaarste dat ze hebben, hun dierbaarste goed, hun eigen kind, in vertrouwen kan worden achtergelaten.

En wanneer we donderdag en vrijdag het nieuws vernamen over wat is gebeurd in Mariakerke, hadden velen het gevoel dat dit vertrouwen plots werd beschaamd en dat dat gevoel van vertrouwen dat je aan een kinderopvang geeft, plots in vraag werd gesteld. Dat is het gevoel dat sindsdien bij velen leeft.

Collega's, wat in Mariakerke is gebeurd, heeft ons allemaal diep gegriefd, diep geraakt, want het is het ergste dat je als ouder kan overkomen. Een kind moeten afgeven, is het ergste dat je kan overkomen. Een kind in zo'n omstandigheden moeten afgeven, dat is het allerergste dat iemand kan overkomen.

Voor de mishandeling van een kind valt onder geen enkele omstandigheid iets goed te praten. Daar past maar één woord voor: nultolerantie.

Collega's, in de eerste plaats past het om terughoudend te zijn om de ouders ons medeleven te betuigen.

Ik kan niet heel veel zeggen over de precieze feiten en over de schuldvraag. Daar loopt een gerechtelijk onderzoek over. Dat wil ik afwachten, daarvoor moeten we respect tonen. We moeten bekijken wat de conclusies daarvan zijn. Maar over het beleid van de kinderopvang hebt u vandaag een actualiteitsdebat gevraagd en het is ook gepast om dat actualiteitsdebat te houden.

Met de Vlaamse Regering investeren we 120 miljoen euro in de kinderopvang. Dat is een stijging van het budget tijdens deze legislatuur van 23 procent. 23 procent! Nog nooit heeft een Vlaamse Regering zoveel geïnvesteerd in kinderopvang als vandaag.

Maar het is duidelijk dat dat niet volstaat. Dat ouders bij de keuze van een kinderopvang goed en tijdig worden geïnformeerd over de kinderopvang is van ontzettend groot belang, maar ook wanneer er klachten zijn, wanneer er iets fout dreigt te lopen. De klachtenprocedure en de klachtendienst moet worden herbekeken. Opgroeien moet zowel op het vlak van het klachtenonderzoek als op het vlak van het crisismanagement lokaal meer zichtbaar aanwezig zijn. En Opgroeien moet minder afhankelijk zijn van Zorginspectie bij ernstige gebeurtenissen, minder de juridische kaart trekken en meer kunnen overgaan tot preventieve schorsing.

Collega's, eind 2020 werden via de media een aantal zaken naar voren gebracht waar velen op hebben gereageerd, ook professor Adriaenssens en andere. Er was één belangrijke rode draad, namelijk dat we een risico-inschatting moeten durven te maken die is gebaseerd op verschillende perspectieven. Daarmee zijn

we toen ook aan de slag gegaan. We hebben vorig jaar een multidisciplinair expertteam opgericht, met artsen, pedagogen en medewerkers gelinkt aan de kinderopvang, om dossiers van vermoede verontrusting vanuit het meerogen-principe te bekijken. Het Vlaams Expertisecentrum voor Kindermishandeling werd betrokken bij bepaalde dossiers. Als het gaat over kindermishandeling, heb je een bijzondere aanpak nodig, weg van die juridische bewijsvoering. Het belang van het kind moet vooropstaan.

De evaluatie van het eerste jaar samenwerking moet uitmonden in een structureel kader, waarbij onder andere het Vlaams Expertisecentrum voor Kindermishandeling sterker wordt betrokken. Begin dit jaar, in januari, een maand geleden, hebben we met Opgroeien in het verlengde van die aanpak ook een handhavingsteam opgericht, met als bedoeling een team mensen op het terrein sterker te bekwamen in het thema.

Collega's, samen met u stel ik vast dat wat er in Mariakerke is gebeurd, niet voldoende is geweest. We moeten extra snel handelen om dergelijke situaties te vermijden.

Ik kan ook niet vatten wat daar precies is gebeurd. Dat is ook de reden waarom ik aan Audit Vlaanderen heb gevraagd om de processen inzake inspectie en handhaving in de kinderopvang te auditeren. Dat moet ons helpen om verder een veel sterkere governancestructuur op te zetten met betere garanties voor de kinderen en de ouders.

Daarnaast nemen we een aantal extra maatregelen die de transparantie moeten verhogen, die de inspectie en de handhaving moeten versterken en maatregelen om ook op termijn te kijken naar de toekomst van de kinderopvang. Wanneer het gaat over het verhogen van de transparantie, dan willen we de ouders de inspectieverslagen van de kinderopvang die ze overwegen, zonder omwegen en eenvoudig ter beschikking stellen. We willen in de toekomst de inspectieverslagen ook openbaar maken zoals we dat nu, vanaf 1 maart, ook zullen doen voor de woonzorgcentra.

We zullen ook lokale bestuurders en ouders informeren over kinderopvang-initiatieven waar een handhavingstraject loopt als gevolg van verontrusting.

Verder zullen ouders moeten weten waar ze klacht kunnen indienen. Ze moeten zich daar veilig bij kunnen voelen en erop kunnen vertrouwen dat op een gepaste manier met de klacht wordt omgegaan.

Tot slot willen we op het vlak van transparantie ook de bevraging van gebruikers kunnen delen. We zouden het een soort Tripadvisor voor zorg en welzijn kunnen noemen. Tot zover de transparantie.

Wat inspectie en handhaving betreft, hebben we ook een aantal bijkomende maatregelen genomen. Zo heb ik maandag beslist om opdracht te geven om alle dossiers waarvoor handhaving is opgestart, opnieuw te screenen en de strikt juridische benadering om te schorsen los te laten. Bij ernstige vermoedens van verontrusting moeten we in een gepaste interventie kunnen voorzien.

Daarnaast heb ik gevraagd om minder in een remediëringsmodus te blijven. We moeten de handhavingstermijnen inkorten, de doorlooptijd moet korter.

Verder wil ik ook de expertenteams die we vorig jaar hebben opgezet, evalueren en nagaan waar we die nog kunnen versterken. Ook de samenwerking met de vertrouwenscentra moet nog verder worden versterkt.

We zullen ook een ethisch comité oprichten van externe experts om op die manier regelmatig te worden geïnformeerd over de beslissingen die Opgroeien neemt in het kader van die verontrusting. Het is de bedoeling een kader uit te werken en bij te sturen waar dat nodig is.

Tot slot wil ik ook een evaluatie maken van MeMoQ. MeMoQ is opgesteld door een aantal professoren en wordt gebruikt in de kinderopvang als een evaluatie-instrument. Tot mijn verbazing scoorde het kinderopvanginitiatief in Mariakerke in de recente twee metingen goed en zelfs uitstekend. Wanneer blijkt dat je instrumenten hebt die door professoren worden ontwikkeld en die op het terrein worden toegepast maar die vervolgens geen aanleiding geven tot een rood licht, dan moeten we ons daar in alle eerlijkheid vragen over stellen. Dat zijn de twee zaken die we op korte termijn willen doen op het vlak van transparantie en handhaving en inspectie.

Tot slot willen we op termijn, en daar hebben we in het parlement al een aantal keer over gesproken, verder nadenken over een toekomstvisie. We hebben hier al vaker gesproken over 'Vroeg en nabij'. Op welke manier zien we niet alleen de kinderopvang maar ook de opvang van kinderen? En dat is veel breder dan alleen de kinderopvang. Dat gaat eigenlijk over het gehele beleid van gezin en geïntegreerd jeugdbeleid. En daar past ook het toekomstplan voor de kinderopvang in.

Daarnaast ben ik vorig jaar gestart met de opmaak van een nieuw kwaliteitsdecreet waarin ook de rol van de ouders, de gebruikers en hun evaluatie en de manier waarop zij kijken naar zorg en welzijn, een belangrijke rol moeten krijgen.

We moeten ook durven kijken naar de minimale kwaliteitseisen voor nieuwe initiatieven en ze sterker screenen op hun pedagogisch en beleidsvoerend vermogen.

Ten slotte moet ook elk kinderopvanginitiatief in een lokaal netwerk ingebed kunnen worden en moeten we, wanneer er crisissituaties zijn, niet alleen kijken of er een sluiting moet zijn, maar moeten er ook crisisinterventies mogelijk zijn, zodat het bestuur van een kinderopvanginitiatief tijdelijk kan worden overgenomen als dat noodzakelijk is.

Collega's, deze maatregelen zullen we nemen omdat we het vertrouwen van ouders in de kinderopvang opnieuw moeten herstellen. We willen dat ouders hun kinderen in vertrouwen naar de kinderopvang kunnen sturen. De twijfels die er zijn, moeten we wegnemen. Dat zijn we verplicht aan de 95.000 kinderen die elke dag opnieuw naar de kinderopvang gaan. Dat zijn we ook verplicht aan die 20.000 mensen die elke dag in de kinderopvang werken en die dat doen met een enorme bezieling, met een enorm groot hart, met een enorm sterk engagement, en die zich vandaag, naar aanleiding van wat gebeurd is in Mariakerke, alleen en verweesd gelaten voelen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, er is een kindje overleden. En het eerste dat we hier vandaag moeten doen is medeleven betuigen aan de familie en aan de dierbaren van dat kind. Dat is het eerste. En dan moeten we kijken wat er aan de hand was. En dat is heel erg veel.

In 't Sloeberhuisje gingen alle alarmbellen af. Er waren talloze klachten over fysieke mishandeling, over kindjes die vastgebonden werden, die ruw behandeld werden, die werden verwaarloosd. Er zijn twaalf inspecties geweest tussen 2013 en 2019. En de enige sluiting die er was, was omdat ze de elektriciteitsfactuur

niet hadden betaald. Er is een moeder met een dossier van honderden pagina's naar het parket gestapt en uiteindelijk heeft zij een boete gekregen omdat ze nog een uitstaande factuur had. De uitbaatster zei dat het allemaal aan de ouders lag.

Nochtans, minister, was u gewaarschuwd. In 2020 al, bij het begin van de legislatuur, hebben wij u een parlementaire vraag gesteld omdat er bezorgde ouders waren die aan de alarmbel trokken. En toen zei u: "Ik ga een kwaliteitskader vastleggen." We stelden vragen over het aantal inspecties en inbreuken en opvolgbezoeken en termijnen voor opvolging en maatregelen. En u beloofde antwoorden. Maar dat antwoord is er nooit gekomen.

Een jaar later komen er weer schandalen en dan belooft u een extern team. Ik ben heel benieuwd wie daarin zit, want openheid is daar nooit over geweest. Een maand later brengen we bij Groen aan het licht dat er 31 man op Zorginspectie zit voor niet alleen de kinderdagverblijven, maar ook voor de Vertrouwenscentra Kindermishandeling (VK's), ook voor alle Huizen van het Kind, pleegdiensten, adoptie enzovoort. Dat moeten al die mensen bolwerken. En er zijn 6600 opvanglocaties in heel Vlaanderen. Natuurlijk – dat ontdekken we dan ook – halen die de termijnen nergens. In Brussel moet je zelfs 6 jaar wachten tot een controle. En u belooft versterking. Wat horen we deze week? Dat er 1 man versterking is. Klopt dat, minister, 1 man?

En u stelt ons gerust, zowel in 2020 als in 2021 herhaalt u: "Ik ben geen minister die een gedoogbeleid toestaat bij deze kwetsbare kinderen." En dan lezen we deze week dat er 238 dagen verstrijken tot er controle komt wanneer er een heel ernstig dossier over fysieke mishandeling wordt ingediend. 44 ernstige dossiers in de krant, minister. En dan wordt er deze woensdag een baby'tje binnengebracht in het Universitair Ziekenhuis. En dan kan opeens alles: het voorzorgsprincipe en het externe team, en er zal ingegrepen worden, en u gaat alles evalueren nu.

Ik heb na twee jaar aandringen in het parlement, minister, waarbij u ons stemmingmakerij hebt verweten en de sector opzette, nog één vraag over, één grote vraag in de eerste plaats: gaat u uw politieke verantwoordelijkheid nemen, na zo veel schandalen? U was gewaarschuwd.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Laat me beginnen met mijn medeleven te betuigen aan de ouders en de familie van het kleine meisje. Wat er vorige week gebeurd is in Mariakerke is gewoon niet te vatten. Het doet bij ons ook heel veel vragen rijzen. Hoe is dit kunnen gebeuren? Hoe hadden we dit kunnen voorkomen? Dat er iets aan de hand was in 't Sloeberhuisje, was natuurlijk al langer zichtbaar: verschillende klachten sinds 2015 en verschillende inspecties. De audit waartoe u hebt beslist, minister, is dan ook absoluut noodzakelijk. Het is goed dat u dat doet, maar het is niet genoeg.

Het nieuws van vorige week wekt echt een gevoel van ongeloof op, ongeloof bij ons, maar ook bij die vele duizenden ouders die hun kind, hun kostbaarste bezit, achterlaten bij de kinderopvang. Die ouders moeten erop mogen vertrouwen dat hun kind daar in goede handen is, dat het daar goede zorg krijgt. Via een aantal duidelijke maatregelen moeten we ervoor zorgen dat ze daar ook effectief op kunnen rekenen.

Hoewel er sedert vorig jaar heel wat is gebeurd, is er nog veel werk aan de winkel. De inspecties die Zorginspectie uitvoert, zijn heel ruim en gaan van de vraag of de papierwinkel in orde is, of er voldoende ruimte is, of het proper is, tot het welbevinden van een kind. Er is echter een hemelsbreed verschil, collega's,

tussen een tekort wat betreft de infrastructuur en een tekort op het vlak van de fysieke integriteit van een kind. Dat er een verbeterplannen worden opgemaakt voor een aantal materiële tekorten, ja oké, maar als de lichamelijke integriteit in gevaar is, dan kan er geen sprake zijn van zwarte lijsten of grijze zones. Dan is er gewoon geen plek voor die kinderopvang! Natuurlijk is vaststellen dat er een vloertegel losligt en een kindje dan misschien gemakkelijker kan vallen, gemakkelijker dan vaststellen dat een kind hardhandig wordt aangepakt, maar het kan toch niet dat dat zogenaamde gebrek aan bewijs het agentschap ervan weerhoudt om op te treden? Dan moet het voorzichtigheidsprincipe gelden en niet het zoeken naar harde bewijzen. Voor ons zijn er geen compromissen als die fysieke integriteit in gevaar is.

Daarom, collega's, moeten we veel alerter zijn voor signalen. Noem het knipperlichten. Het is vaak door het samenleggen van een aantal puzzelstukken, dat het geheel ook maar wordt gezien. Hierbij wil ik daarvoor ook al drie concrete voorstellen doen, drie concrete punten naar voren schuiven: ten eerste, organiseer een kinderopvanglijn naar analogie met de woonzorglijn. De huidige Kind en Gezinlijn moet zich daarom sterker profileren als een laagdrempelig kanaal voor ouders met vragen en bezorgdheden. Punt twee: betrek ouders bij die inspecties. We weten dat grensoverschrijdend gedrag zo moeilijk is vast te stellen. Door ouders te betrekken bij die inspecties, kan men zich sneller een goed beeld vormen van hoe het er echt elke dag in die kinderopvang aan toe gaat. Ten derde, maak werk van een gedifferentieerde aanpak voor inspectie en handhaving. Het opvolgen van een klacht of een vermoeden van fysiek of emotioneel geweld ten aanzien van kinderen is iets anders dan het opvolgen van bijvoorbeeld uurroosters. In het eerste geval moeten we altijd het voorzichtigheidsprincipe hanteren en prioritair opvolgen. De standaardprocedure voor inspectie en handhaving voldoet niet wanneer het gaat over grensoverschrijding.

Collega's, in onze kinderopvang werken heel veel kinderverzorgers en begeleiders, elke dag weer, en ze doen dat met hart en ziel. Laat ons dat koesteren en laat ons daar verder in investeren. Maar voor initiatieven die raken aan de fysieke integriteit van kinderen is er echt geen plaats. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik had als ouder, als parlementslid, hier vandaag bij dit actualiteitsdebat liever niet gestaan. Want we moeten inderdaad in het parlement beginnen met het medeleven te betuigen aan ouders die hun kostbaarste geschenk verloren zijn in een kinderopvang, een kinderopvang waar aan de deur een bordje hangt 'Erkend door Kind en Gezin'. Dat bordje zou eigenlijk moeten zeggen: 'Ouder, wees gerust, uw kind is in goede handen'. 'Uw baby' moet ik zeggen, want het zijn baby's, hulpeloos, die niet kunnen zeggen of het goed of niet goed gaat. Als ouder ben je afhankelijk van externe ogen die zeggen: 'In deze kinderopvang is het veilig, is het goed.'

Collega's, het vertrouwen bij de ouders heeft een knauw gekregen, in die mate dat ouders vandaag, ook al zijn ze tevreden over de opvang, toch op zoek gaan naar inspectieverslagen. Ook alle andere opvanginitiatieven zijn vandaag een beetje verdacht geworden. Waarom? Omdat er niet in geslaagd is om diegenen die het mis doen, eruit te halen. Daar ben ik echt kwaad over. Want dag op dag twee jaar voordat het meisje overleden is, collega's, op 18 februari 2020, heb ik in de commissie gevraagd om te zorgen dat de inspectieverslagen openbaar werden, dat bij klachten Zorginspectie direct zou optreden en dat, zoals in Aalst – want dat was het debat dat we voerden –, een kinderopvang die in het verleden gesloten was wegens mishandeling niet de volgende dag opnieuw zou kunnen openen. Nog zes keer nadien is dat aan bod gekomen in de commissie. Op

9 december 2020 en een jaar later op 2 februari 2021 heb ik opnieuw diezelfde voorstellen gedaan. Minister, u ging dat overmaken aan Kind en Gezin en u ging bij Kind en Gezin erop aandringen dat ze dat zouden doen. Vandaag hoor ik u opnieuw diezelfde oproep doen aan Kind en Gezin om er vanaf vandaag dringend werk van te maken. Ik denk, collega's, dat het niet vijf voor twaalf is, niet vijf over twaalf maar kwart over twaalf, vaststellend dat niet Kind en Gezin de opvang in Mariakerke heeft gesloten maar dat het parket dat heeft gedaan.

Minister, er dringt zich dus een andere aanpak van de inspectiediensten op. Ik denk dat Kind en Gezin zijn personeelsequipe moet herschikken om als er vandaag een klacht is, ze er direct – direct wil zeggen vandaag of ten laatste morgen – naartoe gaan om in te grijpen. Minister, u moet dus de inzet van het personeel aankaarten bij Kind en Gezin. Ten tweede gaat het niet over de papieren kwaliteit maar de echte kwaliteit. Wat gebeurt daar? En ten derde moeten we ouders die zich zorgen maken, direct au sérieux nemen. Dat zijn drie bijkomende opdrachten die we vanuit de N-VA-fractie willen meegeven aan Kind en Gezin, naast de interne audit die u laat uitvoeren. Hoe komt het dat sinds februari 2020 er niet is ingegaan op de maatregelen die we hebben voorgesteld? *(Applaus bij de N-VA, Peter Van Rompuy en Marino Keulen)*

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Collega's, wie net als ik elke dag haar kind gaat afzetten in de crèche, weet hoe belangrijk het is dat je dat met een gerust hart doet, dat je erop vertrouwt dat het daar goed verzorgd wordt, dat het daar veilig is en dat je erop vertrouwt dat de overheid haar werk doet en controleert of het daar veilig is. Maar hoe onnoemelijk erg moet het zijn als blijkt dat dat niet zo is, als je plots een telefoontje krijgt dat uw kindje in het ziekenhuis ligt na een incident in de crèche en het dat uiteindelijk niet overleeft, als je het vol vertrouwen hebt afgezet en je het daarna nooit meer terugziet.

Ik wil ook namens de Vooruitfractie echt ons allerdiepste medeleven betuigen aan de ouders van het baby'tje dat gestorven is in de crèche in Mariakerke.

Als je de inspectieverslagen dan leest, vraag je je af: hoe is dat in godsnaam mogelijk? Er stond letterlijk in de verslagen dat er fysiek geweld werd gebruikt tegen de kinderen, dat die mensen niet in staat waren om voor kinderen te zorgen, en nog een hele resem klachten over bloeduitstortingen en onverklaarbare striemen bij baby'tjes. Hoe kan zoiets jarenlang doorgaan? Wat moet er nog gebeuren voordat een crèche gesloten wordt? Dat is nooit gebeurd, of ja, toch, één keer. Omdat de elektriciteitsattesten niet in orde waren.

Weet u wat ik nog het ergste vind? Dat is dat dit eigenlijk een drama was 'waiting to happen'. De meeste crèches en onthaalouders leveren fantastisch werk, dat wil ik hier vandaag nog eens onderstrepen, maar er zijn een aantal rotte appels die eigenlijk gewoon al jaren hun ding kunnen doen. Die er na een negatieve inspectie van afkomen met een zogenoemd plan van aanpak, waar dan heel weinig gevolg aan wordt gegeven, of in het geval van 't Sloeberhuisje een goed gesprek met Kind en Gezin, met de man die nu een baby heeft doodgeschud.

U weet allang, minister, dat er een probleem is met de controle en handhaving van de veiligheid in onze crèches. U hebt de voorbije twee jaar drie keer vragen gekregen in het parlement over incidenten waar de veiligheid en integriteit van kinderen in het gedrang waren. Dat was in februari 2020, in december 2020 en in februari 2021. Vier keer heeft de kinderrechtencommissaris aan de alarmbel getrokken. De waarheid is dat u ondanks al die waarschuwingen de voorbije jaren niets hebt gedaan om de veiligheid van onze kinderen beter te beschermen.

En wat is uw eerste reactie deze week? De procedures zijn gevolgd. Ik weet het niet, maar is dat niet wat gemakkelijk voor iemand die uiteindelijk de procedures kan aanpassen? En dan komt u hier vandaag weer met een uitleg over het beleid terwijl het over veiligheid gaat. En dan zegt u: ja, we hadden misschien wat sneller moeten gaan. Neen, 'u' had misschien wat sneller moeten gaan. Wat me vandaag onmiddellijk interesseert, is wat u de voorbije dagen hebt gedaan.

Ik hoor nu verhalen over crèches in de grijze zone. Er circuleert een getal van veertig crèches met een probleem, waar dus de gezondheid en veiligheid van kinderen in gevaar is. Wij willen weten of u al die dossiers hebt opgevraagd en onderzocht. Kunt u ons vandaag garanderen dat al die crèches waar de veiligheid van onze kinderen niet gegarandeerd is, ondertussen gesloten zijn? Die grijze zone inzake de veiligheid van onze kinderen bestaat niet. Het is heel simpel: ofwel zijn de crèches veilig en zijn ze open, ofwel zijn ze niet veilig en dan zijn ze dicht. Weg met de laksheid, het amateurisme en de onverschilligheid van uw beleid! (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, onze kinderen zijn ons dierbaarste bezit. Als ouder wil je je kind met een gerust hart kunnen toevertrouwen aan een kinderdagverblijf. Dat wil zeggen dat je de absolute zekerheid hebt dat het daar ook veilig is! Het verhaal van 't Sloeberhuisje toont dat de overheid daarin gefaald heeft. Het is niet zo dat Kind en Gezin geen signalen heeft gekregen. Zorginspectie is op zes jaar tijd twaalf keer langs geweest. Twaalf keer! Die verslagen waren vernietigend. Vernietigend! Elf keer ging het over geweld: slaan, schudden, in het bed gooien van kinderen. Minister, het is vrij simpel voor mij: wanneer een kind niet veilig is, moet er onmiddellijk worden opgetreden. Punt. De rotte appels moeten eruit, en snel.

U zei vorig jaar dat u bij gevaarlijke situaties altijd prioritair en snel de nodige opvolging gaf, maar het tegendeel is waar, want het duurt gemiddeld twee à drie maand – na een klacht – voor er ook een inspectie volgt. Soms duurt het zelfs meer dan een half jaar! Zorginspectie beschikt over onvoldoende inspecteurs om op regelmatige basis inspecties te doen in onze kinderdagverblijven.

En Kind en Gezin, dat verantwoordelijk is voor de opvolging van die inspectieverslagen en ook voor de handhaving, heeft het nagelaten om snel en kordaat op te treden. Zelfs bij die herhaalde inbreuken is het niet overgegaan tot een schorsing of een sluiting. En dat vind ik een maatschappij onwaardig.

Het overgrote deel van de kinderopvang levert schitterend werk. Maar wanneer een kind in gevaar is, is tijd van cruciaal belang. Daarom heb ik een aantal voorstellen. Ten eerste het inzetten van snelle reactieteams, snelle teams die onmiddellijk ingezet kunnen worden en die ook onaangekondigd controleren na een verontrustende klacht. Ten tweede een kordater sanctiebeleid. Wanneer de integriteit van een kind wordt geschonden, moet men veel sneller kunnen overgaan tot schorsing en sluiting. Ook een beroepsverbod mag geen taboe zijn. Ten derde weten we dat Kind en Gezin zich graag verliest in regeltjes en bureaucratie, soms eigenlijk tot in het absurde, van de hoogte van een stoel tot de grootte van een raam. En het heeft daarbij eigenlijk zijn belangrijkste taak uit het oog verloren, namelijk de veiligheid garanderen van onze baby's en peuters. Een grondige evaluatie van Kind en Gezin dringt zich dus op. Ten vierde, een klachtendashboard. Dat hebt u zelf ook gezegd: klachten en inspectieverslagen moeten eenvoudig en transparant zijn voor ouders.

Minister, de kans op een goede start in het leven heb je maar één keer. Investeren in de veiligheid en in de ontwikkeling van baby's en peuters moet dus een absolute prioriteit zijn. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Collega's, eerst en vooral wil ik mijn medeleven betuigen aan de familie van het baby'tje, want dit gebeuren treft onze samenleving zeer diep. Ik betreur het ook dat kinderopvanginitiatieven die perfect werken, waar elke begeleider zich met hart en ziel inzet, op deze manier in een negatief daglicht komen te staan.

Minister, het drama dat zich vorige week heeft afgespeeld in een crèche, een baby'tje van amper zes maanden dat het leven liet nadat het hardhandig werd aangepakt door een kinderbegeleider, is gruwelijk. En dit had niet mogen gebeuren. Want het liep uit de hand in die bewuste crèche, zo blijkt ook uit de opgevraagde inspectieverslagen. Tussen 2013 en 2019 vonden in totaal twaalf inspecties plaats. U wist dus dat daar problemen waren, na herhaaldelijke klachten over ruw en hard gedrag, straffen, roepen, met de platte hand op de kindjes slaan. Had deze crèche nu gesloten moeten worden wegens het buikgevoel van een ouder? Neen, en al zeker niet gezien de moeilijk te pakken te krijgen kinderopvangplaatsen, want elke vrouw die nog maar het vermoeden heeft dat ze zwanger is, moet heel snel op zoek gaan naar een kinderopvangplaats omdat er plaatsen te weinig zijn. Maar een kinderopvang moet wel door de bevoegde overheid gesloten worden wanneer er alarmbellen blijven afgaan, wanneer uit herhaaldelijke klachten blijkt dat een kindje er niet veilig is, dat die opvang niet de warme thuis is waar je in alle vertrouwen je kindje naartoe brengt.

U hebt in dit parlement al meermaals verklaard dat de problemen snel gingen worden opgelost, dat Kind en Gezin de rotte appels niet zou loslaten en zou voorzien in extra middelen, dat er extra inspecteurs aangeworven zouden worden, dat er een expertencomité aangesteld zou worden, enzovoort. Maar wat blijkt? Het tegendeel wordt hier opnieuw bewezen. Want analyse van dat klachtenonderzoek wijst op een tergend trage behandeling van klachten wegens een nijpend tekort aan inspecteurs. In het slechtste geval komt een inspecteur langs na 238 dagen. De gemiddelde duurtijd tot een inspecteur een klacht komt onderzoeken, is nog 71 dagen. Dit is te lang. Dit moet sneller.

Minister, uw zorgbeleid is er één van woorden, helaas niet van daden. Personeelstekort in de zorg is al jaren een probleem. De werkdruk is al jaren een probleem, en is kenmerkend voor de zorgsector. Specifiek voor de kinderdagverblijven is ook de kind-begeleiderratio van één op negen te hoog. Het capaciteitstekort in de zorg wordt niet aangepakt. De reeds bestaande knelpunten blijven bestaan. Minister, nu heeft de coronacrisis bewezen dat het niet tijdig aanpakken van dergelijke problemen, en de jarenlange onderfinanciering van de zorg geleid heeft tot deze escalatie. Ik hoop dat u niet zit te wachten tot er andere slachtoffers vallen. Het wordt tijd dat u zich opnieuw gaat focussen op uw doel in alle zorgvoorzieningen, en dat is: het garanderen van de kwaliteit van de zorg, waarbij de gebruiker, of het nu een kind is of een oudere, opnieuw centraal komt te staan. Dat vereist dat u investeert in personeel, en de nodige hervormingen moet doorvoeren, in plaats van te besparen op de kap van de jongeren.

Mijn vraag is heel simpel, minister: houdt u de eer aan uzelf en gaat u zelf ontslag nemen als minister, of neemt u uw verantwoordelijkheid? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik wil mijn allerdiepste medeleven betuigen aan de ouders en de familie van het overleden meisje. Ik kan me niet half voorstellen door welke hel zij deze week moeten gaan. Ik hoop ook dat zij de kans krijgen om sereen afscheid te nemen. Het gerecht zal nu het onderzoek moeten voeren

naar de daders, maar wij moeten hier een antwoord zoeken op de vraag: hoe is dit kunnen gebeuren?

Minister, ik wil u vertellen over Mattias. Mattias is een jongetje van drie jaar, en de ouders gingen Mattias ophalen van de crèche, met een gebroken been. Ze hebben klacht ingediend bij Kind en Gezin en bij de politie, maar hun klacht werd geseponeerd, ook al waren er verschillende klachten van mishandeling rond diezelfde crèche van andere ouders. Maar de klachten werden apart behandeld. Ze werden niet aan elkaar gekoppeld, ze konden niet bewezen worden, het was woord tegen woord, en dus is er niets gebeurd.

Minister, het verhaal van Mattias, dat ik u vertel, dat stond niet in de krant van vorige week. Dat is een getuigenis uit het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat van een jaar geleden. Een jaar geleden heeft de kinderrechtencommissaris met u samengezeten over die feiten, over de herhaaldelijke problemen bij de kinderopvang.

U zegt nu: "Wat we tot nu toe gedaan hebben, het afgelopen jaar, is niet voldoende geweest, en we moeten nu extra snel handelen." Maar, minister, voor het verhaal dat nu naar boven komt, zijn er al verschillende alarmsignalen geweest, jaar na jaar, verhaal na verhaal, het ene al schrijnender dan het andere. Hoe komt het dat u nu pas beseft dat u extra moet gaan handelen? Hoe komt het dat u dat extra handelen in het verleden al niet gedaan hebt?

Minister, de kinderverzorgsters hebben er echt mooi genoeg van. Al jaren trekken zij aan de alarmbel zonder gehoord te worden. Ze hebben er genoeg van dat ze een minister hebben die maar half begrijpt wat zich op de vloer afspeelt, ze hebben er genoeg van dat er boven hun hoofden over hen gesproken wordt.

Volgens mij moeten er nu drie zaken gebeuren, minister.

Ten eerste moet er ingezet worden op het voorkomen van risicosituaties, en niet op juridisch handelen, of op juridische afwegingen. U zegt dat u al een jaar geleden gezegd hebt dat ze daarvan moeten loskomen, van dat juridisch handelen, maar dat is tot op vandaag nog altijd niet gebeurd.

Ten tweede, Zorginspectie moet versterkt worden. U zegt nu wel dat de expertenteams versterkt moeten worden, maar gaat u effectief extra koppen aan de zorginspectie geven? Vandaag moeten 30 mensen – of maar 20, zoals blijkt – 6600 crèches controleren. Iedereen kan zich inbeelden dat dit gewoon niet gaat. U zegt dat er kortere doorlooptijden en betere delegeringsmogelijkheden moeten zijn. Wel, daar is ook personeel voor nodig.

Ten allerlaatste, en ik vind het heel jammer dat u er daarnet niet over gesproken hebt, minister: er moet dringend werk gemaakt worden van een echte investering in de kinderopvang. Daar zijn alle experts het over eens. Er moeten meer handen zijn in de kinderopvang, er moeten meer ogen zijn in de kinderopvang. Dat is de beste garantie voor de veiligheid van de kinderen in de kinderdagverblijven. Om dat mogelijk te maken zijn er veel betere loon- en arbeidsvoorwaarden nodig. Daar moet u vandaag ook meer werk van beginnen te maken. Ik ben benieuwd hoe u daarop reageert.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's en collega Vandecasteele, u zegt dat ik vorig jaar de kinderrechtencommissaris heb gezien en dat ik niets heb gedaan met de voorstellen die zij mij heeft gedaan. Niets is minder waar.

De kinderrechtencommissaris heeft gevraagd dat wij zouden investeren in de kwaliteit van de opvang. Dat hebben wij gedaan met 264 pedagogische coaches op het terrein. Ik herinner mij parlementaire vragen, of ik wel kwaliteitscoaches nodig had. 'Zet hen gewoon in als bijkomende capaciteit voor meer kinderen.' We hebben dat niet gedaan. We hebben geïnvesteerd in kwaliteit. De kleinschalige kinderopvang kan een beroep doen op Mentes. Er zijn 174 mensen om die te begeleiden. Zorginspectie zit op het einde van het verhaal. Investeren in kwaliteit zit in het begin van het verhaal. We hebben dat gedaan. Ik ben vorig jaar gestart met de opmaak van een intersectoraal kwaliteitsdecreet richting ouderenzorg, richting kinderopvang en richting de andere sectoren. Ik zal daar te gepasten tijde mee naar het parlement komen.

Het tweede luik van de kinderrechtencommissaris was: straffer toezicht. Er moest straffer toezicht komen. Men heeft daarin gelijk. Er was het voorstel om te investeren in een expertenteam. We zijn in 2021 met dat expertenteam aan de slag gegaan. Er was gevraagd om de brug te leggen met de Vertrouwenscentra Kindermishandeling. We zijn daarmee aan de slag gegaan. Er was gevraagd om een team handhaving op te richten. Daar zijn wij vorige maand mee aan de slag gegaan.

Voorzitter, ik hoor hier zeggen: 'U zegt dat hier al een jaar ,maar op het terrein is er niets gebeurd.' Tot wat heeft dat nu geleid? Wel, ik zal de cijfers geven. In 2020 is er in 6 gevallen opgetreden: 4 schorsingen en 2 opheffingen. In 2021 is er in 79 gevallen opgetreden: 12 schorsingen, 7 opheffingen. 3 ervan hadden te maken met de vraag, niet de strikt juridische vraag, of men eigenlijk wel het vermogen heeft om de kinderopvang op een goede manier te runnen. Gebeuren daar dingen die niet mogen gebeuren? In 3 gevallen heeft men daar de vergunning opgeheven. In 4 gevallen heeft men de vergunning stopgezet. En in 56 gevallen is men overgegaan tot het verminderen van subsidies.

Er is in 2021 in 79 gevallen opgetreden. En het is een terechte vraag waarom dat in dit geval niet is gebeurd. Collega's, die vraag heb ik mij vrijdag ook gesteld. Hoe komt het nu dat men hier niet is overgegaan tot een sanctie terwijl dat in andere gevallen wel is gebeurd? Daarom heb ik gezegd dat daar de audit voor moet dienen. We moeten weten – met betrekking tot Zorginspectie en tot handhaving – waarom dat in dit geval niet is gebeurd. Welke inschattingen zijn daarover gemaakt? Maar ook, meer algemeen en na al die zaken die we nu op het spoor hebben gezet: hoe kunnen we een aantal zaken verbeteren? Welke lessen kunnen we daaruit trekken?

We hebben evaluatie-instrumenten. MeMoQ is er zo een. Het werd op poten gezet door professor Vandenbroeck, toch niet de eerste de beste. Ik heb de resultaten opgevraagd en wat blijkt bij het gebruik van dat instrument? Dat dit kinderopvanginitiatief daar goed in scoorde! Als professoren zeggen dat we moeten evalueren, en we gebruiken die instrumenten, en dan blijkt dat dat eigenlijk niet oplevert wat het moet opleveren, namelijk de vaststelling dat er een probleem is, dan moeten we ook die evaluaties kunnen bekijken.

Voorzitter, zeggen dat er het voorbije jaar niets is gebeurd, is absoluut niet het geval. De cijfers bewijzen het omgekeerde. In totaal gaat het om 79 kinderopvanginitiatieven en 877 plaatsen voor kinderen.

Een aantal zaken had wat mij betreft inderdaad sneller geïmplementeerd mogen worden, maar sommigen vergeten hier dat er in 2021 nog een derde, een vierde en een vijfde coronagolf is geweest, waarbij wij aan de inspectie, aan het agentschap Opgroeien ook hebben gevraagd om eerst mee te helpen branden te blussen. Als er urgente zaken waren, moesten ze die wel oppakken. Die moesten ze prioritair blijven oppakken.

Mevrouw Groothedde, hoeveel keren hebt u niet gezegd: 'Weet u hoeveel kinderopvanginitiatieven er in brand staan? Hoeveel er gesloten moeten worden? U laat ze alleen. U laat ze in de steek. Ze moeten ondersteund worden. Er moeten Outbreak Support Teams zijn. Ze moeten geholpen worden.' Daar zijn die mensen inderdaad allemaal mee bezig geweest. Daar zijn ze mee bezig geweest. *(Opmerking van Celia Groothedde)*

Neen, dat is niet 'leg het maar uit', dat is de realiteit. Dat is de realiteit. Dat is de realiteit.

De doorlooptijd van zo'n inspectie moet inderdaad sneller. Dat moet sneller. Er zijn hier data naar voren gebracht over de doorlooptermijnen. Ik geef u hier de cijfers, voorzitter. In 2018 was de gemiddelde doorlooptijd 50 dagen voor inspecties met ernstige gebeurtenissen. In 2019 en 2020 bedroeg die gemiddeld 25,8 dagen en in 2021 bedroeg die gemiddeld 34,4 dagen. Dat zijn de gemiddelde doorlooptijden van de inspecties.

Collega's, er zijn hier nog een aantal andere zaken gezegd waar ik straks graag op tussenkom, maar deze cijfers wilde ik toch even meegeven want ze geven toch wel een ander beeld van datgene wat het voorbije jaar gebeurd is. Is dat voldoende geweest? Neen. Moeten we daar verder op gaan? Absoluut. Waarom heeft het in dit geval dan niet geleid tot het resultaat waartoe het had moeten leiden? Wel, die vraag heb ik mij ook gesteld. Die heb ik mij ook gesteld. Ik heb mij vorige week niet verscholen achter de procedures. Ik heb me daar niet achter verscholen. Ik heb in eerste instantie gezegd dat ik niet begrijp waarom het in dit geval, in dit geval, niet heeft geleid tot een schorsing of een sluiting. Dat ware beter geweest, maar de audit zal ons daar hopelijk duidelijke informatie over weten te verschaffen.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft opnieuw het woord en ditmaal mag ze wel onderbroken worden.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik onthoud dat u alles zult doorlichten, behalve uzelf. Al uw eerdere beloftes zijn nog altijd even vaag. En wat u herhaalt, zijn de cijfers – het hele parlement heeft ze hopelijk deze week doorgenomen – die in de afgelopen jaren al ettelijke keren zijn gegeven. Het handhavingsbeleid? We kunnen ook lezen hoeveel inspecties er zijn geweest, hoor. Wat ik ook kan overlopen, zijn de vele onbeantwoorde vragen die de afgelopen jaren zijn gesteld. Ik heb ze hier. Ik kan ze u allemaal ophijsten. Als we echt een onderzaging konden doen, dan zou ik ze één voor één afgaan.

Het is zeer exemplarisch dat u dan zegt: 'Ach ja, Zorginspectie doet haar best', alsof hier een steen is gegooid. Iedereen vraagt om versterking en het is zeer exemplarisch dat u een onderbouwd instrument als MeMoQ aanvalt, terwijl iedereen de afgelopen weken in het veld heeft gevraagd om een éénmeting, inbegrepen de kinderrechtencommissaris.

Als eerste vraag heb ik een zeer simpele vraag: klopt het – zoals mij deze week ter ore kwam – dat er ouders over 't Sloeberhuisje naar Kind en Gezin hebben gebeld omdat ze klachten hadden en om te overleggen of ze een klacht moesten indienen, en dat Kind en Gezin hen dat heeft afgeraden omdat het de relatie met het kinderdagverblijf zou kunnen verslechteren? Dat vind ik heel erg, minister.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Ik zou graag de vraag van mevrouw Groothedde bijtreden en daar nog een extra vraag bij stellen. Ik hoor u hier nu zeggen dat u zich de vraag ook hebt gesteld waarom er niet is opgetreden in het geval van 't Sloeberhuisje. U zegt dat er een audit moet gebeuren van Kind en

Gezin. U schuift het eigenlijk in hun schoenen, maar stelt zich duidelijk geen vragen bij uw eigen verantwoordelijkheid.

Want de vraag die ik mij vooral al gesteld heb, is waarom er niet is opgetreden in het geval van 't Sloeberhuisje. U zegt dat er een audit van Kind en Gezin moet gebeuren en u schuift het in hun schoenen. U stelt u duidelijk geen vragen bij uw eigen verantwoordelijkheid. De vraag die ik me vooral heb gesteld, gaat over de 40 dossiers waarop u tijdens de plenaire vergadering in december 2020 ook al hebt gealludeerd. U hebt toen gezegd dat er 40 problematische dossiers op een totaal van 6600 zijn.

Als ik minister van Welzijn was en er komt me ter ore dat er dossiers zijn waarbij de veiligheid van kinderen in gevaar is, waarbij er klachten over geweld en over grensoverschrijdend gedrag zijn... Ik vraag me af waarom u op dat moment niet de reflex hebt gehad om te zeggen dat er daar een probleem is, dat u de dossiers moet zien en op uw bureau moet hebben, dat u de dossiers moet opvolgen en dat u zekerheid moet hebben dat er wordt ingegrepen of dat die crèches worden gesloten als er een probleem is met de veiligheid. Wat ik me ook afvraag, minister, is of dat die crèche in Mariakerke toen al tussen die veertig dossiers zat. Kunt u me dat vertellen? Want als die toen al tussen die veertig dossiers zat en u hebt toen niet uw verantwoordelijkheid genomen om te zeggen dat u moet weten wat er daar aan het gebeuren is, wat zegt het dan over wat er is gebeurd? Volgens mij zegt dat dat wat er gebeurd is in Mariakerke, vermeden had kunnen worden

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Ik heb een aantal vragen. Ik wil kort aansluiten bij wat collega Groothedde en de minister hebben gezegd. Minister, u hebt in de pers en daarnet een aantal verklaringen gedaan over inspecties die zijn gebeurd en de gevolgen die daaraan zijn gegeven. U hebt een aantal cijfers opgesomd: in 2020 zes gevallen en in 2021 twaalf schorsingen en zeven opheffingen. U verwijst er daarnet naar. Ik heb ook eens gekeken op de website van Kind en Gezin en daar vind ik nagenoeg niets terug. Ik vind voor 2021 maar zes schorsingen terug, dus geen negentien zoals u hebt beweerd. Als ik die niet terugvind op de website, vraag ik me af wie die wel terugvindt. Waarom worden die niet gepubliceerd en wordt er daarover niet gecommuniceerd?

Ik stel me ook de vraag bij de rol van Zorginspectie. Ik geloof heel hard in inspectie en ik ben er ook van overtuigd dat die mensen doen wat ze moeten en kunnen doen binnen hun bevoegdheid. Ze zijn natuurlijk geen politiemensen. Ze hebben niet de kracht van het woord en ook niet de bevoegdheid om dossiers op te vragen of om effectief te controleren wat er werkelijk mis is.

Mijn vraag is heel eenvoudig, minister: als er feiten of tekenen van mishandeling zijn, waarom gaat u niet vooraf in overleg met een lokaal bestuur en met de politie? Waarom stuurt u de inspecteurs niet samen op pad met bijvoorbeeld een politieagent zodat ze sterker in hun schoenen staan en op zijn minst bewijzen kunnen zoeken? Hier steekt u zich altijd weg achter het feit dat we geen bewijzen hebben en dat we dus niet sluiten. Het is simpel: er is geen bewijs, dus we laten hen maar doorgaan. Die instelling heeft er natuurlijk toe geleid dat er een kindje dood is. U moet daarvan af. Wanneer zult u er werk van maken om de inspecteurs op pad te sturen begeleid door een team waarin ze zich bijgestaan voelen, zich op een sterke manier kunnen verdedigen en zelf een onderzoek kunnen voeren zodat ze een sluitend advies kunnen geven aan Kind en Gezin zodat dat kan handhaven? Het is natuurlijk zo dat Zorginspectie adviseert en dat Kind en Gezin uitvoert. Dat moet daarvoor ook de tools en de kracht hebben.

Dan wil ik ook nog verwijzen naar een ander drama dat ...

De voorzitter: Heel kort alstublieft.

Ilse Malfront (Vlaams Belang): Minister, dat was niet onder uw bewind, maar in het verleden is er nog een drama geweest in Dendermonde. Ik verwijs in dat verband naar Kim De Gelder. Indertijd heeft de minister ook heel wat initiatieven genomen op het vlak van de beveiliging van kinderdagverblijven als antwoord op de moord die Kim De Gelder toen heeft gepleegd. Welke acties plant u nu nog specifiek op dat vlak? Denkt u dat camera's een oplossing kunnen zijn om te bekijken op momenten van twijfel? Kunnen we de beelden dan opvragen? Heel wat kinderdagverblijven werken met camera's en zijn daar heel tevreden over. Dan is er natuurlijk geen discussie want het staat op beeld. Mijn vraag is heel kort en eenvoudig: welke initiatieven plant u nog?

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, ik wil graag collega Groothedde bijtreden en u vragen om heel kritisch naar uw eigen beleid en uw eigen handelen te kijken. Het is niet de eerste keer dat u wordt verweten dat u te traag of niet adequaat reageert op alarmsignalen, en dat lijkt hier nu opnieuw het geval te zijn. U gaf een jaar geleden zelf toe dat u nu misschien extra snel moet handelen, maar dan is het nu echt wel de vraag waarom u een jaar geleden al niet extra snel hebt gehandeld. Dat is echt wel de vraag, minister, want u hebt duidelijk niet snel genoeg gehandeld om zulke zaken te kunnen voorkomen.

U zegt dat u aan de slag bent gegaan met de adviezen van de kinderrechtencommissaris. De kinderrechtencommissaris zelf zegt: "Wat er vandaag gebeurt, is exact hetgeen waar we vorig jaar zo scherp op gereageerd hebben." Ze heeft samen met experts verschillende alarmsignalen gestuurd, en ze vraagt zich vandaag af wat daarmee gebeurd is.

Ze zegt: "De conclusie was dat probleemcrèches te lang ongestoord open konden blijven." Dat heeft ze een jaar geleden aan u gesignaleerd. Ze heeft toen na de reeks in de pers zo gereageerd in de hoop beleidsmakers wakker te schudden. Blijkbaar bent u niet wakker genoeg geschud, want u kunt nu wel spreken over het aantal crèches dat u hebt begeleid, maar het structurele – de manier waarop er wordt gecontroleerd, het aantal inspecteurs dat wordt ingeschakeld, de investeringen in de crèches om te zorgen dat er meer volk op de vloer is –, daarmee bent u niet aan de slag gegaan.

We zitten nog altijd met het hoogste aantal kinderen per kindbegeleider. Daar blijkt u nog altijd niet mee aan de slag te gaan. Ik roep u dus echt wel op om kritisch te kijken naar hoe het komt dat u een jaar geleden al niet extra snel hebt gehandeld.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Mevrouw Vandecasteele, ik heb de kinderrechtencommissaris op de radio gehoord en ze heeft gezegd: "Minister Beke is aan de slag gegaan met de voorstellen van de kinderrechtencommissaris, maar er is nog veel werk." Beide zaken kan ik alleen maar beamen.

U wilt het blijkbaar niet horen, maar ik geef u toch nog even de cijfers. In 2020 in 6 dossiers: schorsing of opheffing. In 2021: 12 schorsingen, 7 opheffingen, 4 stopzettingen en in 56 voorzieningen financiële sancties. Bij die 7 opheffingen had het in 3 gevallen te maken met een bredere evaluatie, dat men niet in staat was om zo'n voorziening open te houden. Zeggen dat er het voorbije jaar niets is gebeurd, is gewoon klinkklare nonsens. Dat klopt niet, dat is een leugen. Het is een leugen. De cijfers bevestigen dit, de cijfers die bevestigen het.

We zijn in januari gestart met een handhavingsteam om aan de slag te gaan met dossiers die een bredere aanpak vereisen. Daarvoor hebben we niet gewacht op dit jammerlijke incident, we hebben niet gewacht op dit jammerlijke incident.

Als ik zeg dat een aantal zaken door corona wat vertraagd zijn, dan gaat het over reguliere inspecties. Dan gaat het niet over die urgente dossiers, het gaat over de reguliere inspecties. Ik weet niet waar u de voorbije twee jaar hebt gezeten, maar door corona mocht de inspectie in de eerste maanden van 2020 zelfs niet afstappen, tenzij in urgente gevallen. Ze mochten zelfs niet afstappen, ze moesten het digitaal doen. Ze mochten er zelfs niet komen. Nadien hebben we dat bijgestuurd, want dat was natuurlijk niet duurzaam. Maar het is wel de realiteit geweest.

In 2021 is er in 79 gevallen tussengekomen, in 2020 is er in 6 gevallen gesanctioneerd. Mevrouw Goeman, Mariakerke zat bij mijn weten niet tussen die dossiers. Waarom denkt u dat ik heb gevraagd dat we toch eens moeten kijken naar de aanpak als experts zeggen dat dit de manier is waarop we dat moeten doen als we afspreken om dat te doen? Ik communiceer dat hier in dit parlement: zo gaan we dat doen. We gaan een expertenteam oprichten en we gaan met een handhavingsteam aan de slag.

We gaan een hoop dingen doen, en dan blijkt dat dit geval daar niet tussen zit. Dan moeten we de vraag stellen: waarom niet? Is dat een bepaalde appreciatie, een manier van werken die we moeten durven te herbekijken? Ik sta daar allemaal voor open. Mocht ik daar niet voor openstaan, dan zou ik niet gevraagd hebben dat we daar een audit voor moeten doen.

Hetzelfde geldt voor MeMoQ. Ik val dat helemaal niet aan. Ik heb hier in het parlement al tig keren MeMoQ mee verdedigd. Ik stel alleen maar vast dat men bij de meest recente inspectie dat instrument gebruikt heeft. Ik heb die opgevraagd. Ik heb op mijn kabinet geen Schaduwcel Zorginspectie, daar dient een administratie voor. Gaan we Zorginspectie nu politiseren? Gaan we dat doen? Gisteren kreeg ik van collega Parys in de commissie de vraag hoe ik ervoor ga zorgen dat er voldoende scheidingen zijn en dat was een terechte vraag. We gaan dat toch niet politiseren? Het is aan een administratie om daar uitvoering aan te geven: één, de inspectie en, twee, de handhaving. Wij moeten die instrumenten geven met soms delicate elementen, want ik hoor hier zeggen dat we beroepsverbod moeten durven instellen.

Collega's op zich zijn dat zware woorden. We kunnen daarover discussiëren, maar dat vraagt ook een maatschappelijk debat waar ik het parlement voor uitnodig. Hoe ver gaan we daarin? Welke instrumenten geven we? Als mensen in een kinderopvang willen werken, moeten ze een bewijs van goed gedrag en zeden hebben. Deze regering heeft gezegd dat we dat niet alleen voor de kinderopvang moeten doen, maar ook voor anderen. Er zijn hier grote discussies geweest over de vraag of dat eigenlijk wel moet gebeuren, maar in de kinderopvang bestaat dat. Ik kan niet zomaar aan Kind en Gezin vragen om een beroepsverbod op te leggen. Het is een strafrechter of een deontologische commissie die op een gegeven moment moet zeggen dat deze job niet uitgeoefend kan worden. Voor alle duidelijkheid, ik sta daarvoor open, maar met het huidige instrumentarium kan dat niet. Ik denk dat er ook nog zoiets is als rechten van de verdediging.

En ja, het voorzorgsprincipe vind ik ontzettend belangrijk. Wat mij betreft kunnen we dat verankeren in regelgeving en decreten en ik zal met voorstellen komen, maar we moeten ook oppassen dat we niet in het uiterste vervallen. Persoonlijk heb ik situaties gekend waarbij er een kinderopvanginitiatief in dezelfde straat als een ander kinderopvanginitiatief begon. Men begon dat nieuw initiatief in een

kwaad daglicht te stellen rond een aantal zaken, gewoon omdat er animo en concurrentiegegevens waren. Dat willen we toch ook niet. Een goed regelgevend kader is dus nodig, maar als er problemen zijn: hoe kunnen we dan optreden en hoe kunnen we dan sneller optreden?

Zeggen dat er niks gebeurd is, is absoluut onwaar. Zorginspectie komt aan het einde van de rit. Aan het begin van de rit is de vraag hoe we zo kwalitatief mogelijk kinderopvang kunnen organiseren. We hebben 174 mensen op het terrein met Mentes en Opgroeien die die coachings doen om dat te kunnen doen. En ja, er zijn begeleidingstrajecten. En maar goed ook. Als we elk kinderopvang-initiatief waar er een klacht is onmiddellijk zouden moeten sluiten, dan zouden er tienduizenden mensen zijn die van vandaag op morgen geen opvang hebben. En ja, er zijn remediëringen en we moeten kijken of we met de remediëringen de kinderopvanginitiatieven opnieuw op het juiste spoor kunnen zetten als er problemen zijn. Als dat niet kan – dat heb ik daarstraks ook gezegd – dan moet er gesloten kunnen worden. Dat duurt van 2013 tot nu: ik ben het ermee eens dat de remediëringscyclus veel korter moet zijn. Die moet korter gemaakt worden. Daar ben ik het ook mee eens. Maar we gaan toch niet bij elke klacht onmiddellijk zeggen dat er gesloten moet worden, wel als er verontrusting is.

Dan kom ik aan het antwoord op de vraag die daarstraks gesteld is. Ik heb gevraagd dat alle dossiers die op dit ogenblik in de handhaving zitten, bekeken worden en dat de dossiers waar het gaat over verontrusting eruit gehaald worden. Mevrouw Goeman, het totaal aantal handavingsdossiers gaat over 260 of 265, maar nog eens: dat gaat niet over 265 dossiers waar de integriteit van de kinderen in het geding is. Maar ik heb gevraagd dat ze al die dossiers opnieuw zouden screenen en zouden kijken – dat is het eerste wat ik gevraagd heb – of ertussen zitten die nu prioritair bekeken moeten worden.

Mevrouw Groothedde, wat MeMoQ betreft – u bent daarover begonnen –: ik val dat niet aan. Ik stel alleen vast. En ja, ik ben bereid om naar een nieuwe meting te gaan. Dat instrumentarium is in 2015-2016 door professoren naar voren gebracht. We hebben dat geïmplementeerd. Er is toen gezegd dat we dat het best om de vijf jaar zouden evalueren. Dat hadden we eigenlijk in 2021 moeten doen, maar als je dat wilt doen, moet je op het terrein gaan.

En wat hebben wij nu zoveel mogelijk vermeden in 2021, vanwege de coronacrisis? We hebben vermeden nodeloos op het terrein te gaan.

Ik wil bekijken of we een nieuwe meting kunnen doen, ik wil dat zeker bekijken. Maar ik wil ook bekijken waarom. Dat wil ik eigenlijk wel weten: hoe komt het dat we die instrumenten inzetten, dat dat leidt tot een goed resultaat van die voorziening en dat dan even later dit gebeurt? Dat is toch een oprechte vraag? Ik zeg dat onbevooroordeeld. Ik ben hier niet aan het beschuldigen, aan het aanvallen of wat dan ook.

Maar aan de ene kant zegt u: 'Wanneer zult u uw verantwoordelijkheid eens opnemen, wanneer zult u bekijken wat er fout loopt en daar iets aan doen?' En als ik dan zeg wat er fout loopt en dat we daar iets aan moeten doen, dan zegt u: 'Oh, u bent hier al meteen de instrumenten aan het aanvallen. En dit of dat.' Nee, we moeten alles bij daglicht durven te bekijken, alles. Dat hebben wij in 2021 gedaan en dat zullen we in 2022 opnieuw doen.

Voorzitter, waar ik eind 2021 ook mee ben gestart, in tempore non suspecto, is het opstarten van een nieuwe bevragsmeting van de kinderopvang en van Kind en Gezin, om te weten welke lessen we daaruit kunnen leren.

De voorzitter: Ik geef eerst het woord aan collega Groothedde. Ik heb verder een hele rits namen opgeschreven, dus maakt u zich geen zorgen: u komt aan de beurt.

Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik heb u een heel concrete vraag gesteld en daar hebt u niet naar gepiept. U bent ingegaan op allerlei woorden die ik heb gezegd. Maar ik heb een heel concrete vraag gesteld en u hebt daar niet eens naar verwezen, laat staan op geantwoord.

Ik moet zeggen: ik word het heel erg gewoon, dat wel.

Minister Wouter Beke: Ik wil daarop antwoorden.

Celia Groothedde (Groen): Moment, ik zal nu ook wel even mijn repliek geven. U had daarnet al kunnen antwoorden. U hebt zeer uitgebreid georeerd, maar geantwoord hebt u niet.

Minister, een administratie is úw politieke verantwoordelijkheid. En als die administratie haar signaalfunctie niet opneemt en niet ingrijpt, dan is dat úw politieke verantwoordelijkheid. De cijfers waarmee u uitpakt, die doen er niet toe. We zijn hier niet bezig met een boekhouding of met koppen te tellen. We zijn bezig met kostbare, kwetsbare, tere mensenlevens in een periode dat ze aan uw politieke verantwoordelijkheid zijn toevertrouwd. En de vraag over uw administratie is daar deel van. Dat is punt één.

Ik wil daar ook even aan toevoegen dat het ook úw politieke verantwoordelijkheid is dat op dit moment al die kindbegeleiders inderdaad voor acht à negen kinderen per persoon, en vaak meer, moeten zorgen. Het is onder uw politieke verantwoordelijkheid dat het personeelstekort dermate is aangegroeid dat initiatiefnemers van de kinderopvang zeggen dat ze iedereen moeten aannemen, terwijl het deze week overduidelijk is geworden dat niet iedereen in de kinderopvang thuishoort – dat is punt één – en dat er kennis, opleiding en zeer veel empathie nodig is om daar te mogen staan. Dus alstublieft, al die normverlaging, al die proefballonnetjes die u oplaat, laat ze maar af.

Ik heb nog een concrete vraag, een tweede concrete vraag na de eerste concrete vraag van daarnet. In dit geval, maar ook in zeer veel andere gevallen, geven kindbegeleiders en mensen in de kinderopvang zelf aan dat zij problemen in de kinderopvang waar zij werken, willen signaleren. Maar ten eerste durven ze dat niet uit schrik voor retaliatie van hun overste, en ten tweede, wanneer zij toch bij Kind en Gezin durven aan te kloppen – wat een grote stap is, minister – wordt er gezegd dat zij geen klacht kunnen indienen, omdat het moet gaan via de ouders. Minister, gaat u iets doen aan die twee punten, zodat kindbegeleiders en mensen in de kinderopvang het kúnnen doen en dat er dus een statuut wordt vrijgemaakt, en ten tweede, zodat ze het durven te doen?

Maar ik blijf erbij: alles wat hier is misgegaan, valt onder úw politieke verantwoordelijkheid. En die ontloopt u voortdurend door op allerlei deelaspecten in te gaan, maar het niet te hebben over de essentie.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, u kreeg het daarnet niet zelf over de lippen. Want u hebt het telkens over datgene wat er is gebeurd in Mariakerke, maar er is een kind gestorven. Er is een baby van zes maanden om het leven gekomen in een crèche waar al verschillende keren heel ernstige klachten over waren.

Dan is de enige en centrale vraag hier in het debat of u als minister van Welzijn genoeg hebt gedaan om dat te voorkomen, om te voorkomen dat zoiets kan gebeuren op die plek waarvan u wist dat er klachten waren, maar eigenlijk in heel Vlaanderen. Dan kunnen we alleen maar vaststellen dat dat niet zo is, dat u meermaals bent gewaarschuwd in dit parlement, jaren aan een stuk – collega Daniëls heeft het daarnet ook al gezegd – door de meerderheid en oppositie, maar ook door mensen buiten het parlement, onder andere de kinderrechten-commissaris. Maar u hebt niet gehandeld, u hebt het niet voorkomen terwijl het had kunnen worden voorkomen, en dat is niet de eerste keer. Afgelopen woensdag nog, daar op het spreekgestoelte, bij het vorige incident, namelijk over de woonzorgcentra, heb ik nog gezegd dat dit geen incidenten meer zijn maar een patroon. U komt elke keer te laat, u reageert niet proactief, u neemt uw verantwoordelijkheid niet waar u die moet nemen.

Dan gebeuren er drama's, nu opnieuw. Hier gebeurt opnieuw een drama en nu is het opeens wel mogelijk om al die handhavingdossiers op te vragen en die allemaal te laten bekijken. Dan vraag ik me af waarom dat niet is gebeurd in februari 2020, in december 2020. Waarom zijn die 44 dossiers die in het groot in de krant stonden, en waar u nog zelf naar hebt verwezen, niet opgevraagd? Minister, uw verantwoordelijkheid is gigantisch, maar echt gigantisch. Ik wil echt vragen hoe het komt dat er telkens opnieuw drama's moeten gebeuren voor u eindelijk in actie schiet.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, ik heb ook opnieuw geen antwoord gekregen op mijn vragen, maar ik word dat natuurlijk gewoon. U kunt niet antwoorden op mijn vragen omdat uw buikspreker u geen antwoord heeft voorbereid. Ik zal mijn vragen dus nogmaals stellen. We zitten hier nu toch in de plenaire vergadering, het verslag wordt genotuleerd en ik ben er dus van overtuigd dat mijn vragen zullen worden opgenomen. Misschien kunt u mijn vragen ook meenemen in een audit. U hebt hier immers net verwezen naar een audit die u zult doorvoeren bij Zorginspectie, maar het is misschien ook van belang dat u een audit uitvoert bij Kind en Gezin en zelf gaat kijken welk traject een klacht die binnenkomt via de klachtenlijn doorloopt tot op het moment dat we het dossier loslaten, hetzij omdat de opvang is gesloten, hetzij omdat er een terechte remediëring is gevolgd. U moet niet alleen Zorginspectie onder de loep nemen maar vooral ook Kind en Gezin. Misschien moet er zelfs een parlementaire onderzoekscommissie worden opgesteld om uw werking eens te evalueren.

Wanneer we in dit dossier de commentaren lezen op sociale media, dan verwijt men u nogal wat. Men verwijt u schuldig verzuim en eerlijk gezegd, als we het hele traject hier doorlopen, dan begrijp ik die reactie wel. Ik heb u ook om uw ontslag gevraagd maar u hebt er eigenlijk niet op gereageerd.

Concreet heb ik nog een aantal vragen over de thema's. U hebt hier gesproken over alle inspecties die zijn uitgevoerd maar het cruciale is dat we geen communicatie krijgen over die inspecties. Minister, hebt u een idee welke inspecties er zijn gebeurd? Lag de nadruk bij die inspecties in 2020 of 2021 op de naleving van de coronamaatregelen? Zijn er bijvoorbeeld voldoende pompjes en ontsmetting in de opvang? Ging het daarover? Of lag de nadruk op de inspecties van de infrastructuur? Ging het over de hoogte van de ramen, de breedte van de deuren, de hoogte van de chauffage, het feit de kast met producten gesloten is enzovoort? Of werd er een financiële inspectie uitgevoerd, en zo ja, wat was dan de toon van die inspectie? Waarover ging dat? Ging dat echt over kwaliteitsinspecties of hebt u daar bijvoorbeeld flietsinspecties uitgevoerd om een ander thema na te kijken? Ik zou graag ergens terugvinden welke inspecties er zijn

gebeurd en meer bepaald over welke thema's het daarbij ging. Vind ik dat in een jaarverslag, op de website?

Kunt u me nu al meedelen welke inspecties er zijn gebeurd en over welke thema's? Ging dat over kwaliteit? Want ik praat natuurlijk ook met veel mensen uit de opvang en die zeggen allemaal dat de inspectie bij hen alweer ging over de administratie. Uiteindelijk is een inspectie op dit moment het afvinken van een checklist geworden. Men heeft een lijst en men gaat natuurlijk na of alles oké is, maar de vraag is of werd nagegaan of de zorgkwaliteit wel terecht is, want daar gaat het hier over. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Of het nu over kinderopvang gaat of over een rusthuis, men is bezorgd over de kwaliteit van de zorg, en dat is hier het centrale thema.

De voorzitter: Collega Malfroot, of u nu begint te roepen of niet, ik ben niet onder de indruk.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Het gaat hier vandaag over de kwaliteit van zorg. Wanneer dit allemaal gecontroleerd was geweest, dan had men daar de nodige stappen ondernomen en was dat kindje niet gestorven. En ik zou dus graag een antwoord krijgen op mijn vragen.

De voorzitter: Collega Malfroot, wat ik gewoon wil zeggen, is dat hier een collega van u vooraan staat die als eerste aan bod komt. Sommige mensen onderbreken gericht iets wat collega Groothedde of de minister heeft gezegd. U begint hier een heel ander betoog, terecht, dat is uw volste recht maar dat moet u doen binnen de drie minuten die u zijn toegewezen. Dat is het systeem. En graag uw mondmasker op, alstublieft.

Mevrouw Vandecasteele heeft het woord. En voor u hetzelfde alstublieft.

Lise Vandecasteele (PVDA): Absoluut.

De voorzitter: Altijd braaf en stilzitten, mijnheer D'Haese.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, het waren uw woorden daarnet. U hebt zelf gezegd dat er niet voldoende is gebeurd en dat we vandaag extra snel moeten handelen. Dan is mijn oprechte vraag aan u: hoe komt het dat u een jaar geleden al niet extra snel gehandeld hebt? Waarom moeten vandaag weer zulke gruwelijke feiten voorkomen vooraleer u beslist of bedenkt dat u extra snel moet handelen? Het zijn uw woorden.

U reageert dan met cijfers over voorzieningen die opgevolgd zijn, over voorzieningen die sancties gekregen hebben. U geeft cijfers, maar ik wil u feiten geven. Het feit is wel dat er vandaag een meisje overleden is in een crèche die al opgevolgd werd. Het feit is dat het meer dan een maand duurt eer de inspectie na een klacht op de vloer komt. Het feit is dat de kinderbegeleidsters hier in België het hoogste aantal kinderen moeten begeleiden in Europa. Dat zijn hier de feiten.

U kunt met cijfers blijven zwaaien maar ik denk dat u onderschat wat de woede vandaag op het terrein is. De woede bij de ouders die zich afvragen wie ze nu kunnen vertrouwen, maar vooral ook de woede bij al die kinderbegeleidsters die al jarenlang alarmsignalen de wereld insturen dat het niet houdbaar is, dat er meer begeleidsters moeten komen, dat er betere arbeidsvoorwaarden moeten komen, betere loonvoorwaarden.

Vandaag staan de kindercrèches weer allemaal in een slecht daglicht en dat is onterecht. In het overgrote deel van de crèches wordt er keigoed werk geleverd,

kwaliteitsvol werk geleverd. Maar het is doordat er zulke dingen kunnen gebeuren dat ze weer in een slecht daglicht komen. Dan is het uw verantwoordelijkheid, minister, om eindelijk de woorden die u daarnet hebt uitgesproken in daden uit te drukken. Hoe gaat u Zorginspectie versterken? U zegt dat u een toekomstplan gaat maken. Gaat u effectief eindelijk die kindnorm verbeteren?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Dus, tussen die 40 dossiers waar u in december 2020 naar verwees zat het dossier van Mariakerke niet? Er werden kinderen geslagen, er werden kinderen uren huilend in een donkere kamer opgesloten. Sorry, hoe kan dat? Nu maak ik mij, zo mogelijk, nog meer zorgen als dat op dat moment zelfs niet op de radar stond? Wat zegt dat over alle andere dossiers die niet op de radar stonden?

U spreekt nu over 265 dossiers die in handhaving zitten. Hoeveel zitten er daar dan bij waar de integriteit van de kinderen in het gedrang is? Het lijkt mij inderdaad meer dan nodig dat u een screening van alle dossiers in de kinderopvang doet. En daar zult u inderdaad meer inspecteurs voor nodig hebben. Daar hebben verschillende mensen hier al naar gevraagd, en dat is nodig.

Wat ik eigenlijk het schrijnendste vind als het over de inspectie gaat is dat, zelfs als u dat nu in het verleden had vertienvoudigd, zelfs als er inspecteurs waren geweest, dan had het in dit dossier nog steeds het verschil niet gemaakt. Niet in dit dossier, ook niet in al die andere dossiers. Want het probleem is dat er met die verslagen niets gebeurde. Het stond in de verslagen van Zorginspectie, zwart-op-wit, dat er een gevaar was voor kinderen als het ging over het dossier Mariakerke. Maar die verslagen zijn blijven liggen. Daar is niets mee gebeurd. Verslagen hebben nog nooit een crèche gesloten, minister. Dat is uw verantwoordelijkheid. U sluit crèches, u, samen met uw administratie. U wist alles en u hebt niets gedaan.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik wil er nog even op verdergaan, minister. Ik maak me daar wel zorgen over. Zorginspectie is in 't Sloeberhuisje 12 keer langs geweest tussen 2013 en 2019. In die 12 keer was er inderdaad een probleem rond mishandeling, integriteit en veiligheid. U hebt die cijfers – die 40, die 44 – opgevraagd bij Zorginspectie, bij Kind en Gezin. Mijn vraag is dezelfde als die van collega Goeman: als dat er niet bij zat, welk criterium – en dat is voor mij echt belangrijk – gebruiken Kind en Gezin en Zorginspectie dan om te zeggen dat het wel of niet om een ernstig dossier gaat? Want 12 keer langsgaan is al immens. Het gaat over kindermishandeling, over integriteit, en dat zit dan niet bij die 40 of die 44? Dan is mijn vraag als parlementslid en wellicht ook uw vraag: heb ik ze dan allemaal op mijn radar of gaan er binnenkort nog 5, 10, 20 't Sloeberhuisjes naar boven komen? Ik wil echt wel weten welk criterium Kind en Gezin en Zorginspectie gebruiken om te zeggen wat de zwarte, grijze – whatever – dossiers zijn waarover ze zich zorgen maken.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik wou eigenlijk even tussenkomen, omdat ik vandaag lang getelefoneerd heb met de kinderbegeleidster van de opvang waar mijn zoontje ooit geweest is. Ik vroeg haar bijvoorbeeld om mij die MeMoQ – omdat u daarover begon – eens uit te leggen, hoe je dat juist doet. Zij zei dat ze elk kind gedurende een korte periode moet evalueren. Gedurende een uurtje moet ze bekijken hoe het kind zich voelt, wat het juist doet. "Ik moet dat dan na een week herhalen." Ik zeg: "Maar jij doet dat dus zelf? Er wordt niet

gecontroleerd of het effectief klopt wat jij doet? Jij kan voor hetzelfde geld invullen dat alles goed gaat met het kind, dat het perfect eet en blij speelt.” Dan schrik ik er persoonlijk niet van dat u hier net zegt dat de MeMoQ eigenlijk altijd positief scoort. Dan begin ik me wel zorgen te maken dat bepaalde organisatoren niet objectief, maar bewust alles goed vertellen in die MeMoQ. Ik ben dus heel blij dat u zegt dat u dat zult evalueren. Als dat immers effectief zo is, denk ik dat dat echt wel nodig is.

U zegt bijvoorbeeld ook dat u dat ethisch comité zult instellen, maar daarbij heb ik wel de vraag of dat zal komen aan het einde van de rit? Want het probleem is nu: er wordt een klacht ingediend en er gaat een hele tijd over vooraleer er een inspectie plaatsvindt. Die inspectie vindt plaats, nog een inspectieverslag, en dan gaat het pas naar Kind en Gezin om er verder mee aan de slag te gaan. Als dat ethisch comité dan pas komt, dan hebben we weer enorm veel tijd verloren. Vandaar vind ik het zo belangrijk dat we aan de slag gaan met snellereactie-teams. Wanneer je een klacht binnenkrijgt van wantoestanden, mag je die keten volgens mij niet doorlopen. Dan moet je onmiddellijk ingrijpen, snel. We willen die rotte appels er namelijk zo rap mogelijk uit.

Mijn vraag is hoe u daartegenover staat, omdat ik het heel belangrijk vind dat die direct, onmiddellijk ter plaatse kunnen gaan, en ook onaangekondigd. Want als je weet dat je een inspectie gaat krijgen – u hebt het zelf gezegd –, dan zie je dat alles proper is, dan zie je dat alles perfect ligt. Dat is ook logisch, als je dat weet. Vandaar dat het dus zo belangrijk is om dat ook onaangekondigd te doen.

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Collega's, ik woon niet ver van 't Sloeberhuisje en ik heb een aantal ouderparen bij mij op bezoek gehad die hun kinderen wel naar die opvang brengen. Die hebben zeer sterk het gevoel dat ze door het oog van de naald zijn gekropen en stellen zich terecht de vragen die hier ook worden gesteld: hoe komt het nu in godsnaam dat 't Sloeberhuisje niet op de radar verscheen? Hoe komt het dat wij als ouders niet op de hoogte waren van het feit dat in het verleden klachten zijn neergelegd?

Ik wil hier in heel het debat rond de klachten ook de positie van de ouders inbrengen. Het is immers zo dat als je in een kleine opvang zit en je een klacht wil indienen, je daarvoor niet anoniem kunt getuigen en je heel wat procedures moet doorlopen vooraleer die klacht formeel is. Als je dan als ouder eens gaat nadenken en denkt: "Er zitten drie kindjes op de grond te wenen en ik heb als ouder een klacht ingediend, welk kind zou als laatste getroost worden?" Dat is hetgeen wat die mensen vooral bijblijft.

Er is ook een systeem van meldingen mogelijk, een melding die je kunt doen. Ik zou dus ook willen vragen, minister: hoe komt het dat, naast de verschillende klachten die zeer formeel zijn ingediend, er na de vele meldingen die ook over deze opvang zijn toegekomen, er geen punt kwam waarop de hoeveelheid aan meldingen en klachten, en alles gecombineerd, ervoor zorgde dat er snel actie kon worden ondernomen?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik wilde de klachtenprocedure daarstraks ook aanbrengen. Wat moet in de klacht staan om ontvankelijk te zijn? Uw naam en contactgegevens. Dat moet erin staan. Ik hoor ook burens van kinderopvang-initiatieven. Men zegt wel eens: muren hebben oren. Ik hoor dat burens van kinderopvanginitiatieven zich soms zorgen maken over wat ze horen bij de burens maar dat ze dat blijkbaar niet anoniem kunnen laten weten want men moet een naam en contactgegevens doorgeven, anders kan men dat niet registreren. De

Vertrouwenscentra Kindermishandeling, waar wel anoniem gemeld kan worden, moeten we meenemen, al was het maar om wat collega De Roo aanhaalt en wat ik hierbij ook aanhaal: als burens zich zorgen maken over wat ze horen, dan moet dat ook effectief mee in het kader kunnen worden gebracht, zodat dat niet verdwijnt.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, collega's, de vraag die hier al heel veel is gesteld, is vanaf welk moment er eigenlijk wordt opgetreden. Waarom wordt er bij een aantal signalen niet opgetreden? Dat is natuurlijk de essentie. Ik heb het daarstraks al gezegd: wanneer Zorginspectie vaststelt dat er een tegel los ligt, dan is dat een gemakkelijke vaststelling. Dan is het ook heel gemakkelijk om te zeggen hoe er geredieerd moet worden en zelfs om dat nadien te gaan controleren. Maar als er een klacht is over een hardhandig optreden tegen een kind en Zorginspectie gaat ter plaatse en toetst dat, dan is het vaak woord tegen woord.

Ik denk dat we veel alerter moeten zijn voor signalen. Want als het woord tegen woord is, komt nadien veel te weinig de conclusie dat er handhaving nodig is, dat er moet worden opgetreden, dat er een schorsing of een intrekking of een andere sanctie nodig is. Waar we van moeten loskomen, minister, is die juridische toetsing – is er wel voldoende bewijs? –, waarbij, wanneer we gaan sluiten, het effect niet mag zijn dat een aantal gezinnen geen kinderopvang meer hebben. Maar er is ook het feit dat we dan een procedure krijgen waarbij het agentschap misschien in het ongelijk wordt gesteld omdat er geen harde bewijzen zijn om een kinderopvanginitiatief te kunnen sluiten. Maar dat zijn risico's, minister, die voor mijn part moeten worden genomen als het nodig is. We kunnen toch beter die risico's nemen dan het risico nemen dat de fysieke integriteit van een kind wordt aangetast in de kinderopvang.

Daarom stel ik opnieuw mijn vraag zoals ik ze daarstraks heb gesteld: wees alert voor knipperlichten, knipperlichten zoals meldingen, klachten, zaken die ouders vaststellen, die mogelijk mensen uit de buurt vaststellen, die een lokale gemeenschap of een Huis van het Kind ter ore komen. Wees alert voor die signalen en leg die signalen bij elkaar. Al die puzzelstukken samen kunnen vaak een veel beter zicht geven op het geheel.

Minister, vandaar mijn oproep om ouders te betrekken bij inspecties. Wanneer zorginspecties ter plekke gaan, wat doen ze dan? Ze spreken met de uitbater van het kinderopvanginitiatief en mogelijk met enkele mensen die er werken, maar niet of niet altijd met de ouders. Als er klachten zijn over aantasting van de fysieke integriteit, dan zou dat er sowieso altijd bij moeten zijn.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Er waren veel tussenkomsten. Ik ben het eens met de collega dat er op zich onaangekondigde bezoeken moeten zijn. Absoluut. Zeer veel mensen in de kinderopvang geven aan dat elke controle aangekondigd is. Op die dag zullen er dan genoeg begeleiders glimlachend klaarstaan. Dat lijkt mij een absolute evidentie.

Het lijkt mij ook een absolute evidentie dat er op zorg en pedagogie moet worden gewerkt bij die inspectie. Dat zei ik al in mijn eerste tussenkomst. De sluiting die er is geweest ging over een onbetaalde elektriciteitsfactuur! Als we dat vandaag bekijken, met wat we nu weten, is dat toch letterlijk om te wenen! Dit even terzijde.

De collega heeft het gehad over MeMoQ. Er zijn drie instrumenten: het inspectie-instrument, het zelfevaluatie-instrument en er is ook het MeMoQ-instrument. Ik

geloof dat er hier wel wat verwarring aan het optreden is. Ik moet eerlijk zeggen dat een aantal van de vragen niet voor nu zijn. Dat zijn vragen van letterlijk twee jaar geleden. Ik heb begin februari 2020 de vraag gesteld over het aantal inspecties dat er was, het aantal inbreuken, het aantal opvolgbezoeken, de termijn voor opvolging en hoeveel maatregelen er werden genomen. Weet u wanneer ik van een aantal vragen te weten ben gekomen hoe het zat? Deze week, na het drama.

Ik wil daar nog altijd wel het antwoord op dat u twee jaar geleden hebt beloofd. Dat zijn niet de vragen die we nu moeten stellen. Dat zijn op dit moment niet meer de vragen die we moeten stellen. Op dit moment wil ik op zich ook weten wie er in die fameuze expertencommissie zit die al zo vaak is aangehaald. De kinderrechtencommissaris zit er niet in, die heeft er deze week nog vragen over gesteld. Dringender vragen zijn: hoeveel negatieve adviezen worden er eigenlijk uitgereikt door Zorginspectie? Worden die altijd gevolgd door de administratie? Was er in dit geval een negatief of positief advies? Dat soort vragen moeten we nu stellen.

Maar het is een paar keer gezegd: veel crèches leveren schitterend werk. Maar ik ga die woorden amenderen. Op dit moment hebt u een context gecreëerd waarin het grootste deel van de kinderopvanginitiatieven elke dag schitterend werk probeert te leveren in een situatie waarin ze verzuipen. Ze moeten iedereen aannemen die zich aanbiedt, omdat ze geen keuze hebben inzake werknemers. Het antwoord was: laten we dan aan normverlaging doen, laten we aan zijnstroom doen, laten we de overlaste mensen 'on the job' dan ook nog maar de instromers eens trainen, terwijl ze daar met te weinig mensen voor te veel kinderen staan. In zo'n situatie gaat het niet meer puur om 'is er een kind geslagen?' maar om 'kunt u de kwaliteit en veiligheid überhaupt nog garanderen?' en 'bent u geen context aan het creëren waarin handhaving inderdaad meer dan ooit belangrijk is?!' Maar ook die context is gecreëerd!

Het grootste deel van deze vragen zijn op dit punt helaas vijgen na Pasen. Ik wil het antwoord nog altijd wel weten, maar dat is niet het debat dat we vandaag moeten voeren.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Voorzitter, mevrouw Groothedde, als ouders u gezegd hebben dat ze naar Kind en Gezin hebben gebeld en daar de raad kregen om geen klacht neer te leggen, zou ik graag willen dat u me de gegevens van die ouders bezorgt en dan zorg ik voor opvolging daarvan. Ik kan dat niet verifiëren, maar bezorg me de gegevens en ik zal dat op een gepaste manier opvolgen. Mocht dat kloppen, dan kan dat uiteraard niet. *(Opmerkingen)*

Ik weet niet wie u gebeld heeft, dus ik weet dat niet, maar bezorg het mij en ik zal het opvolgen. Collega De Martelaer heeft me eind vorig jaar een dossier bezorgd over een woonzorgcentrum en ik heb dat ook onmiddellijk opgepakt en opgevolgd. Dat is één.

Twee, mevrouw Groothedde, u sprak over politieke verantwoordelijkheden. Ja, ik ben verantwoordelijk voor de kinderopvang. Ja, wat vrijdag gebeurd is, heeft me nachtenlang uit mijn slaap gehouden, omdat ik het niet begrijp. Omdat ik het niet begrijp. Na verschillende beslissingen die we hebben genomen, na de sporen die we hebben uitgezet, expertencomités die we hebben geïnstalleerd, nadat ik de inspectieverslagen had gelezen, dat er in dit geval ... *(Opmerkingen van Celia Groothedde)*

Mag ik antwoorden, mevrouw Groothedde?

De voorzitter: Collega Groothedde, ik zou graag willen dat u eventjes zwijgt. De minister heeft dat ook gedaan toen u aan het woord was. *(Opmerkingen van Celia Groothedde)*

Het is misschien heel moeilijk om u te bedwingen, maar u kunt het, ik geloof erin.

Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: ... dat er in dit geval niet is opgetreden. Daarom heb ik gevraagd dat er een audit zou komen. *(Opmerkingen)*

Nee, alleen over het geval waar we nu over spreken, over het geheel van Zorginspectie en de handhaving. Ik wil weten of het een inschatting is geweest in dit ene geval, dan wel of er nog gevallen zijn. Ik weet dat niet, maar ik zou het wel willen weten. Dat is de politieke verantwoordelijkheid die ik moet nemen.

Zoals ik ook de politieke verantwoordelijkheid neem voor de investeringen die we doen. Deze Vlaamse Regering investeert 120 miljoen euro, een stijging van het budget met 23 procent. Mevrouw Groothedde, uw partij zit in de Federale Regering, wij zitten in de Vlaamse Regering, en we hebben alle twee de ambitie om naar 80 procent werkgelegenheidsgraad te gaan om de pensioenen te betalen, om de gezondheidszorg te betalen, om te investeren in zorg, welzijn en een hoop andere dingen. Daarvoor hebben we 80 procent werkgelegenheidsgraad nodig.

En als we die 80 procent werkgelegenheidsgraad willen bereiken – en dat is een van de dilemma's waarover we hopelijk in het toekomstplan voor de kinderopvang durven spreken en echt doorspreken – dan rekenen veel van die mensen op de kinderopvang. Daarom hebben we zeventienduizend bijkomende plaatsen gecreëerd. Ik ben de eerste minister – en dat is mijn politieke verantwoordelijkheid – die in het uitbreidingsbeleid massaal investeert in trap 2A, de duurste trap, de meest kwalitatieve trap. Het gemakkelijkste was geweest om het andere te doen en om te investeren in de goedkoopste plaatsen. Dat hebben we niet gedaan. Dus we investeren in kwaliteit. Maar we zitten met een dilemma, en ik hoop dat we daarover, over meerderheid en oppositie heen, eens echt van gedachten kunnen wisselen. Het dilemma is dat we aan de ene kant zeggen dat we bijkomende plaatsen moeten hebben en dat aan de andere kant gezegd wordt dat we vooral bijkomende kwaliteit moeten hebben. Als we dan naar die arbeidsmarkt kijken, zien we dat die in brand staat en dat er vacatures zijn die we niet ingevuld krijgen en die we in de toekomst ook niet ingevuld zullen krijgen. En dan is het mijn verantwoordelijkheid, mijn politieke verantwoordelijkheid – en die heb ik genomen, mevrouw Groothedde – om te zeggen dat we daar duurzaam in moeten investeren. En dan gaan we samenzitten met koepels en werkgeversorganisaties, met het Vlaams Welzijnsverbond, met SOM, met de vakbonden. *(Opmerkingen van Hannelore Goeman)*

Mevrouw Goeman, ik antwoord op de vragen die gesteld zijn. Ik antwoord op de vragen die gesteld zijn, ook aan deze kant.

Dan zitten we samen en dan bereiken we een sociaal akkoord. *(Opmerkingen van Hannes Anaf)*

Mijnheer Anaf, de vraag is gesteld aan die kant. Ik heb vanmorgen uw opiniestuk met een hoop leugens gelezen. Ja, met een hoop leugens. U hebt het gehad over Beuprez, over het feit dat we die residentie hebben gesloten en dat we daar dan nadien niets gedaan hebben. Niets is minder waar. *(Opmerkingen van Hannes Anaf)*

Niets is minder waar. U mag niet liegen, mijnheer Anaf. 51 mensen van Beauprez zijn na de sluiting – want er wordt hier gezegd dat we die residentie moeten sluiten en we hebben die gesloten – begeleid naar een andere plaats. Een aantal van hen hebben gezegd dat niet te willen en zelf te willen kiezen waar ze naartoe gaan en dat we ons daar niet mee te moeien hebben. Precies 2 jaar geleden was er een parlementaire vraag over Villa de Proost en toen hebt nota bene u gezegd: als mensen willen samenhuizen en ondersteunende thuiszorg willen inhuren, moet dat toch kunnen. Nu komt u vandaag met een hoop leugens in een opiniestuk mij de les spellen. *(Opmerkingen van Jeremie Vaneeckhout)*

Ja, er is een kind gestorven. En ik heb geprobeerd om het sereen te houden. Maar ik zal ook antwoorden op de vragen. Ik zal antwoorden op de parlementaire vragen die hier gesteld zijn.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord, maar kort over deze zaak, niet uw hele pleidooi dat u straks nog mag houden.

Imade Annouri (Groen): Ik zal straks geen pleidooi houden, voorzitter.

De voorzitter: Neen, maar uw vertegenwoordigster staat hier al een tijdje te wachten.

Imade Annouri (Groen): Ik wil toch even tussenkomen omdat ik al anderhalf uur heb geluisterd naar alles wat werd gezegd. Ik geloof de minister als hij zegt dat hij dagen niet heeft geslapen nadat dat kindje is overleden. Ik geloof hem. Ik heb trouwens hetzelfde gehad. Ik moet volgende week mijn dochter voor de eerste keer naar de crèche brengen en ik kan u zeggen dat iedereen die dat doet, dat sowieso doet met een klein hartje. Maar ik doe dat wel met alle vertrouwen in de mensen die daar zullen zitten. Maar tegelijkertijd stel ik mij wel de vraag, samen met heel wat andere mensen vandaag: als je je kind toevertrouwt aan zo'n kinderdagverblijf, kun je er dan op vertrouwen dat de overheid op alle momenten het juiste doet om ervoor te zorgen dat de kwaliteit wordt gewaarborgd? Minister, ik geloof u als u zegt dat u dagen niet hebt geslapen. Maar het verschil tussen u en mij is dat u er wel iets aan kunt doen in tegenstelling tot mij. Ik kan vertrouwen, vertrouwen op de mensen die daar werken, en dat doe ik. Ik kan vertrouwen op de overheid die een controlerende functie heeft. En ik moet vertrouwen op de minister, dat hij zijn werk doet.

We moeten ons vandaag een vraag stellen – en ik weet dat dat geen leuke vragen zijn, collega's, dat dat moeilijke vragen zijn. Dit is een emotioneel debat. Het gaat over een kind van zes maanden dat is overleden. Ik begrijp dat de emoties hoog oplopen. Maar we moeten rationeel de juiste vragen durven stellen. En een van de vragen die we moeten stellen in dit parlement, is toch: had dit vermeden kunnen worden? Dat is een heel simpele en duidelijke vraag, waarop ik van u een antwoord wil hebben.

Er wordt vanuit de sector al jarenlang aan de alarmbel getrokken, minister, er is hier in het parlement door meerderheid en oppositie aan de alarmbel getrokken, en er is door experts aan de alarmbel getrokken. Als je dan ziet dat we nu, twee jaar later, nog altijd verhalen horen dat er twaalf verslagen waren over Maria-kerke, en dat het toch nog is kunnen gebeuren, dan is een van de vragen die wij aan u, als minister die politiek verantwoordelijk is, moeten stellen: had dit vermeden kunnen worden? Dat is geen leuke vraag, dat begrijp ik. Daarop wil ik van u een antwoord. Had dit drama vermeden kunnen worden? Enkel als we naar het verleden kijken, en daar doodeerlijk over zijn, collega's, dan kunnen we allerlei debatten gaan voeren over hoe we het in de toekomst beter kunnen doen.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, van een minister verwachten wij dat hij steeds adequaat en snel reageert op problemen. Dat is hier duidelijk niet het geval. Zoals ik daarjuist al zei: u zegt zelf dat er onvoldoende gebeurd is, en dat u nu extra snel gaat handelen. En dan moet ik vaststellen, minister, dat dit niet gebeurd is. De alarmsignalen zijn al keer op keer naar boven gekomen. U komt nu stoefen over het feit dat u een uitbreidingsbeleid hebt gevoerd, dat u 7000 extra plaatsen georganiseerd hebt. Maar vandaag gaat het wel over de veiligheid van de kinderen, over het welzijn van onze kinderen in die kinderdagverblijven, voor de 1000'en ouders die elke dag hun kinderen afzetten aan die kinderdagverblijven.

Ten eerste is een goede inspectie belangrijk. Daarbij wil ik van u nog wel eens horen wat u nu precies van plan bent. U zegt wel dat u de inspectie gaat versterken, maar wat u precies gaat doen is vandaag heel onduidelijk.

Ten tweede, gaat u nu eindelijk werk maken van een hogere kindnorm en betere loon- en arbeidsvoorwaarden? U komt hier nu een beetje stoefen dat u met VIA 6 voor 1,7 procent loonsverhoging gezorgd hebt. Maar, minister, er is afgelopen najaar nog een brulbrief geweest van kinderbegeleidsters, die zeiden: "Wij steken met deze brulbrief onze nek uit omdat het probleem zeer urgent is." De werkdruk in de sector is zeer hoog, en de lonen zijn zeer laag.

De voorzitter: Collega Vandecasteele, excuseer, maar dat hebt u nu al vijf of zes keer gezegd.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ja, maar de minister mag daar ook op reageren. De minister reageert niet.

De voorzitter: De minister was nog aan het antwoorden.

Lise Vandecasteele (PVDA): De minister heeft geantwoord dat hij voor extra plaatsen gezorgd heeft en voor 1,7 procent loonsverhoging. Is dat volgens de minister voldoende? Of gaat er iets gebeuren aan die kindnorm?

De voorzitter: Laat minister Beke gewoon verder antwoorden.

Minister Wouter Beke: Voorzitter, ik wou er daarnet op antwoorden, en toen zei collega Anaf: "Er is een kind gestorven. Daar gaat het niet over." Ik zal daar inderdaad op antwoorden, mevrouw Vandecasteele.

In de zomer van 2020 werd hier, in dit Vlaams Parlement, aan mij gevraagd om een sociaal akkoord te maken voor de ouderenzorg, die toen in brand stond. Dat was één van de aanbevelingen die toen hier in het parlement gestemd zijn. Ik heb toen binnen de Vlaamse Regering – en de Vlaamse Regering samen met mij – gezegd: we gaan dat niet alleen voor de ouderenzorg doen, we gaan ook een sociaal akkoord maken voor de kinderopvang. Dat was niet gemakkelijk, want de ouderenzorg stond in het vizier, en de andere sectoren niet. De gehandicaptensector stond niet in brand, de kinderopvangsector stond niet in het vizier, en toch hebben we gezegd: "We gaan die erbij nemen, we gaan die mee in de onderhandelingen betrekken." Dat hebben we gedaan, en we zijn tot een akkoord gekomen, met vakbonden en met koepels, met het Vlaams Welzijnsverbond en met SOM. En ook met jullie! Jullie hebben allemaal gezegd: "Een historisch sociaal akkoord!" Dat waren de woorden van de socialistische vakbond. Die citeer ik niet dikwijls, maar het is wel zo.

Daar zaten ook investeringen in de kinderopvang in, in loon en in kwaliteit. Dat is een sociaal akkoord voor deze legislatuur. En toen heeft iedereen gezegd: "Applaus. Applaus voor de werkgevers en voor de werknemers." Dat is wat u en uw fractie hebben gezegd, want u wilde geen applaus geven aan de Vlaamse

Regering – en dat begrijp ik op zich nog wel. Maar dat is wel wat we gedaan hebben.

Collega's, er zijn hier een aantal concrete vragen gesteld waarop ik heel kort wil ingaan.

De vraag werd gesteld of het personeel ook een klacht kan indienen. Uiteraard kan ook het personeel een klacht indienen.

Mevrouw Saeyns, u hebt gesproken over MeMoQ. Daar moet ik mevrouw Groothedde gelijk geven. MeMoQ is een zelfevaluatietool, maar het gaat ook over een evaluatietool die door Zorginspectie wordt gehanteerd.

Dus het is niet alleen: 'Ik vul maar even in wat dat ding denkt dat de ideale wereld zou moeten zijn of wat men vindt dat de perceptie zou moeten zijn over die ideale wereld.' Als Zorginspectie afstapt, besteden zij twee, drie uren aan de evaluatie en aan MeMoQ. Ik zeg dat op een onbevooroordeelde manier. Ik ben dat niet aan het afbranden. Ik neem ook geen voorafname op de conclusies. Maar ik zeg wel dat we in dit geval toch eens moeten bekijken of dat het juiste instrument is. Moeten we dat niet remediëren? Moeten we dat niet aanpassen? Ik zeg dat op een open manier, zonder daarmee een bliksemafleider te hebben. Maar ik vind het wel frappant dat dit gebeurt.

Een van de eerste dingen die ik dan vraag, is of er een evaluatie is gebeurd en wat zegt die evaluatie dan? Men zegt: 'Die was dik in orde.' Dan moet ik toch zeggen: 'Dat klopt hier toch niet?' Dus ja, ik stel mij de vraag. En ja, mijnheer Annouri, u vraagt of dit had kunnen worden vermeden. Ik vind dat dit vermeden had moeten worden. Daarom heb ik gezegd dat ik wil dat daar geaudit wordt. We zijn nu sinds vorig jaar met een aantal dingen bezig. We hebben die dingen op de sporen gezet. Als dat dan in dit geval toch niet leidt tot het resultaat dat je verwacht als je die evaluatie- en inspectieverslagen leest, dan moet je daar toch de vraag bij stellen of dit wel de juiste richting is? En dan vraag ik aan Audit Vlaanderen om daar een audit over te doen want ik wil dit wel weten. Als we moeten bijsturen, als dat anders moet zijn, ja, dan zal dat uit die audit blijken en dan moeten we daar de nodige conclusies uit trekken. Dat is toch logisch?

Vorig jaar hebben we samengezeten met de Vlaamse kinderrechtencommissaris en met een aantal experts. Die zeggen wat we allemaal in gang moeten steken, en we doen dat. Hoe komt het dan precies? Wat is er precies loos? Waar is het hier fout gelopen? Is het alleen in dit geval? Ik heb geen audit gevraagd over 't Sloeberhuisje in Mariakerke. Ik heb een audit gevraagd over de hele keten, over Zorginspectie en de handhaving. Ik begrijp ook niet dat het niet eerder op de radar is gekomen. Het is mijn politieke verantwoordelijkheid om kaders te creëren. Agentschappen en diensten moeten daarmee aan de slag gaan. *(Opmerkingen)*

Jawel! Zo werkt het misschien niet in uw wereld, maar toch wel in mijn wereld.

Mevrouw Saeyns, uw vraag naar de crisisinterventies en doet daarover een suggestie. Dat is een goede suggestie, waarover ik het daarnet al even had. We moeten bekijken hoe we met crisisinterventies moeten werken, niet alleen onaangekondigd in de inspectie. We moeten ook weten hoe we daarmee aan de slag kunnen gaan, hoe we daarmee moeten kunnen zeggen dat we tijdelijk een stuk verantwoordelijkheid van een kinderopvanginitiatief overnemen.

We hebben 264 pedagogisch geschoolde mensen, die nu op het terrein zijn. Soms worden ze met verschillende kinderopvanginitiatieven samen gepoold. Wij moeten hen daarvoor kunnen inzetten. Dat is een van de voorstellen die ik heb gedaan om daarmee verder aan de slag te kunnen gaan.

Voorzitter, over de kindratio kunnen we veel dingen zeggen. Maar op dit ogenblik is het verhogen van de kindratio geen oplossing voor onze problemen. Ik sta open voor dat debat, maar als je vandaag ziet dat we een tekort aan mensen hebben in de kinderopvang... En er zijn er vorig jaar vierhonderd bijgekomen. Het beeld dat het leegloopt en dat de mensen dit of dat, dat klopt niet. Neen, er komen er bij. Maar door de uitbreidingscapaciteit die we voorzien, is dat wel een gigantische uitdaging. Ik wil het niet helemaal over een andere boeg gooien, maar ik hoop dat we daar met onder meer arbeidsdeals ook nog bijkomende stappen kunnen zetten in de toekomst. Het is hier een probleem maar het is ook op veel andere vlakken een probleem.

Kindratio's helpen ons niet in dit geval. Collega Anaf, in dit geval had het niets met kindratio te maken. In dit geval had het met een aantal andere zaken te maken.

Over kindratio's gesproken, ik wil toch even de cijfers geven. Voorzitter, collega's, als het gaat over groepsinitiatieven is de kindratio 7,65. Voor gezinsinitiatieven is dat 6,94. Voor de voorschoolse opvang 4,40. Voor de naschoolse opvang 6,78. Voor de woensdagnamiddagopvang is de ratio 5,70 in de praktijk.

Er zijn 95.000 kinderen, er zijn 20.000 mensen die daar werken en er zijn duizenden vacatures op dit ogenblik. De vraag is dus niet of we die norm nog verder willen verhogen. Ik sta daarvoor open, maar ik heb u wel gezegd dat we dan het fundamentele debat zullen moeten voeren over de toekomst. Hoe zien wij de opvang van kinderen en de kinderopvang daarbinnen? Dat is een fundamenteel debat.

Als u de vergelijking maakt met andere landen, mevrouw Groothedde, dan zult u ook vaststellen dat als het gaat over de ouderschapsverlofregeling bijvoorbeeld, die veel beperkter in tijd is. Dat is ook wat een aantal experts zeggen. Ik doe daar geen voorafnames op. Als u uw ouderschapsverlofregeling doet over een periode van twaalf jaar of als u zegt dat er op de eerste duizend dagen gefocust moet worden, dan zorgt dat natuurlijk wel voor een andere verhouding. We hebben in Vlaanderen een kinderopvangcapaciteit van één op de twee, van 50 procent, en daarmee behoren we tot de top in Europa inzake het aantal plaatsen. Kwantitatief staan wij aan de top. U trekt zo'n grote ogen, maar het is zo. Ik weet dat u dat niet graag hoort, maar het is wel zo.

Ik daag u opnieuw uit. Als we aan 80 procent werkzaamheidsgraad moeten komen, bijkomend moeten investeren in kinderopvang met een arbeidsmarkt die is wat ze vandaag is, dan vraag ik u hoe u dit zult oplossen. Ik hoor graag uw suggesties op dat vlak.

De voorzitter: Collega's, het is bijna half vijf. Het maakt mij niet uit dat we hier tot half drie, vier uur of vijf uur zitten – dat maakt mij niet uit en daar gaat het niet over –, maar we zijn aan onze eerste spreker. Dus mijn voorstel is dat mevrouw Groothedde nog eventjes de tijd krijgt, maar het liefst zo kort mogelijk, om te repliceren op wat minister Beke heeft gezegd en dan haar 41 seconden opgebruikt om haar slotreplik te maken om dan mevrouw Schryvers aan het spreekgestoelte te vragen. Oké? Ik heb de indruk dat iedereen ondertussen wel zijn eigen verhaal aan het vertellen is. Mag er nog tussengekomen worden? Ja. Ik ben het nu zelf aan het rekken. (*Gelach*)

Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, u hebt de opinie van de heer Anaf gelezen. Hebt u mijn opinie gelezen over de kinderopvang? U doet alsof het ontzettend moeilijk is allemaal, maar de recepten worden u al jaren aangereikt. En dan begint u te schermen met de miljoenen: 60 miljoen euro voor de

arbeidsomstandigheden. Weet u waar dat op neerkomt? Dat is vandaag gezegd door iemand in de kinderopvang: 14 euro voor een kinderbegeleider met tien jaar ervaring, 14 euro per maand. Daarmee gaan we mensen aantrekken!

En als het gaat over uitbreidingsbeleid...

Minister Wouter Beke: Mevrouw Groothedde, uw partij...

De voorzitter: Minister Beke, mevrouw Groothedde heeft het woord. U mag straks repliceren.

Celia Groothedde (Groen): Dank u wel.

U hebt 60 miljoen euro geïnvesteerd in plaatsen. Ja, maar wie gaat het personeelstekort invullen? U verwijst naar de arbeidsmarkt, maar het personeelstekort was er al toen de arbeidsmarkt nog niet krap was. U hebt het laten aangroeien. *(Opmerkingen van minister Beke)*

Het is tijdens uw legislatuur geboomd.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Mag ik eventjes mijn punt afmaken?

De voorzitter: Gaat het nog over hetzelfde punt? *(Opmerkingen van Celia Groothedde)*

Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ik hou het in debatten graag bij de feiten. Wat geboomd is, is het aantal medewerkers dat werkt in de kinderopvang, meer dan vierhonderd medewerkers sinds ik bevoegd ben voor kinderopvang. Wat ook geboomd is, is het aantal plaatsen in de kinderopvang, waar al die ouders naar hunkeren omdat ze geen keuze hebben van kinderopvang, in theorie wel maar in de feiten niet. Daarom investeren we inderdaad in bijkomende capaciteit.

Mevrouw Groothedde, u zegt 'ocharme, die schamele 1,7 procent'. *(Opmerkingen van Celia Groothedde)*

Jawel, u hebt het daarnet gezegd. Die 14 euro gaat daarover. *(Opmerkingen van Celia Groothedde)*

Oké, u hebt over die 1,7 procent gesproken. U zit samen met ons in de Federale Regering. Daar is er een loonnorm voor mensen die werken afgesproken. *(Opmerkingen van Celia Groothedde)*

Ja, maar u kunt niet met twee maten en twee gewichten meten. U kunt niet met gespleten tong spreken.

Daar is de loonnorm van 1,1 procent afgesproken met uw partij. Zullen we die ook eens in schamele euro's uitdrukken voor diegenen die elke morgen het huisvuil moeten ophalen, voor de krantenbezorgers en voor anderen? Dit gaat in de sector – en dat is afgesproken met de sector – over 1,7 procent en voor sommigen gaat het over veel meer omdat het in IFIC zit. Voor diegenen die aan het begin van hun carrière staan, gaat het over een loonsverhoging van 5 procent. Daarom kom ik daarop terug. Als je vraagt hoe je nieuwe mensen zult aantrekken, zegt elke arbeidseconoom en elke arbeidsmarktspecialist om ervoor te zorgen dat het loon in het begin van de carrière aantrekkelijker is. Dat hebben we met IFIC gedaan: in het begin van de carrière is het aantrekkelijker gemaakt

en geworden om nieuwe mensen aan te trekken en op die manier nieuwe mensen in de kinderopvang en in andere sectoren welkom te heten.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, het is een interessant feit om te horen dat ik blijkbaar in de Federale Regering zit en u in de federale oppositie. Dat is nieuws.

Ik had u blijkbaar niet aan het woord moeten laten want de vragen die ik verder had, naast die over de investeringen, gaan over de arbeidsomstandigheden. Die zijn heel belangrijk. Hoe zult u mensen in godsnaam aantrekken als die ratio een op acht of een op negen is? Daarover en over de professionalisering heeft de kinderopvang het constant. Dan komt u met een toekomstplan. Dat was eigenlijk mijn punt, minister. Wat u in deze repliek hebt gedaan, is wat u ook doet met dit zeer schrijnende geval. Eerst verstoopt u zich en dan begint u over andere zaken. U begint zaken aan te kondigen en als er een drama komt, neemt u voorzorgsmaatregelen.

Twee jaar geleden, minister, hebt u in de plenaire vergadering aangekondigd dat elke klacht bij Kind en Gezin grondig wordt behandeld en dat er wordt ingegrepen waar het nodig is. Er kan geen sprake zijn van een gedoogbeleid. Dat zou totaal misplaatst zijn voor een agentschap dat het belang van het kind vooropstelt. Dat zou u als minister niet tolereren. Hebt u dat niet getolereerd?

Dan gaat u over op het aanstellen van een expertteam, maar in februari komt u daarop terug want door de coronacrisis kon Zorginspectie niet verder werken zoals gepland. Op 5 maart 2021 kondigt u nog maar eens aan dat er aan een Zorginspectie 3.0 vorm wordt gegeven. Kondigt u dat vandaag niet opnieuw aan? Op 23 maart is er een nieuw geval van mishandeling in de kinderopvang. Dan wordt er gezegd dat op korte termijn het multidisciplinair team over handhaving operationeel zal zijn. Begint u daarin een lijn te zien?

Op 6 juli is er Starting Strong. Ik heb vooral genoteerd: veel vaagheid. U zegt dat we werken aan een toekomstplan waarmee u gaat berekenen hoeveel het zou kosten om de ratio te verlagen. Wanneer komt dat toekomstplan er? Is dat in 2024? Dan is er de vraag over de inspecties en de frequenties op 30 juli 2021. Ik herhaal u daar. Ik vraag heel duidelijk wanneer het toekomstplan er is. Ik heb u die vraag al gesteld in vragen om uitleg. Ik heb nu aandachtig naar uw antwoord geluisterd. Ik heb er ofwel overheen geluisterd en dan vraag ik beleefd om het nog eens te herhalen, ofwel hebt u het opnieuw niet aangehaald. In december 2021 zegt u dat u nog geen timing over het nieuwe kwaliteitsdecreet kunt geven.

Minister, ik kom terug op mijn allereerste vraag over uw politieke verantwoordelijkheid in dit dossier en in deze kwestie, want al de rest is heel schrijnend en letterlijk na de feiten. *(Applaus bij Groen en Vooruit)*

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, er is al veel gezegd tijdens de voorbije uren. In december 2020 hadden we het hier naar aanleiding van een artikelenreeks over een aantal wantoestanden in de kinderopvang en over maatregelen die in dat kader moesten worden genomen. Ondertussen is er al heel wat gebeurd, op het vlak van zowel kwaliteit als van toezicht en handhaving.

Er is ook geïnvesteerd in coaching op het terrein en vanuit Opgroeien wordt er ook gewerkt aan een toekomstvisie, een toekomstplan waar ook de kindratio mee deel van zal uitmaken. We zijn het er natuurlijk allemaal over eens dat er nog veel werk aan de winkel is.

Minister, de audit waarnaar u daarstraks zelf hebt verwezen, is absoluut noodzakelijk om klaarheid te brengen in de manier waarop toezicht en handhaving gebeuren. Ik hoop dat we daar op korte termijn meer over zullen weten.

Daarstraks hebt u ook een actieplan voorgesteld met een heel aantal bijstellingen op het vlak van transparantie, inspectie, handhaving en kwaliteit. Het zijn allemaal terechte actiepunten en ik hoop dat hier op korte termijn werk van kan worden gemaakt.

Van mijn kant wil ik graag nog eens de nadruk leggen op het feit dat inspectie en handhaving beter moeten worden aangepast aan de heel complexe problematiek, die grensoverschrijdend gedrag is.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Ik wil mevrouw Schryvers eerst haar zin laten afmaken.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Grensoverschrijdend gedrag naar kinderen is sowieso al heel moeilijk vast te stellen. Dat is des te meer zo wanneer het gaat over baby's en peuters, want zij kunnen het immers zelf niet komen vertellen. Daarom is een versterking van de inspectie nodig, maar ook een aangepaste inspectie en handhaving op dat vlak.

Natuurlijk, als de inspectie ter plaatse gaat, dan zullen ze geen vaststellingen doen van de aantasting van de fysieke integriteit, van geweld, van hard roepen enzovoort. Dat zal op dat moment niet gebeuren. We moeten dat detecteren via andere signalen en daarvoor zijn andere procedures nodig dan de huidige standaardprocedures die algemeen worden gebruikt wanneer Zorginspectie een kinderopvanginitiatief controleert.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Samengevat gaat het hier eigenlijk deels over de juridische onzekerheid, dat je niet altijd weet hoe je kunt optreden omdat er te weinig bewijzen zijn.

Mevrouw Schryvers, u hebt terecht gewezen op het feit dat een kindje in de opvang niet kan spreken. We moeten dus rekening houden met de signalen.

Minister, daarom is het van belang dat u toch werk maakt van een uitbreiding van het personeel van de kinderdagverblijven. Ik hoor u daarnet zeggen dat de kindratio er eigenlijk niet toe doet. U hebt gezegd dat die niet belangrijk is, want dat dat het probleem niet had opgelost. Dat hebt u daarstraks letterlijk gezegd. Ik heb daar een vraag over. U beweert dat de kindratio er niet toe doet. U zegt dat, want een op negen is blijkbaar nog niet genoeg, als ik het goed heb begrepen. Stel je voor dat je thuis met negen kindjes zit, let daar maar eens op. Begin daar eens aan als begeleider. Dat is wat ze in de kinderopvang dagelijks doen.

Ik heb dat inspectieverslag toevallig hier bij mij. Wat staat er in het inspectieverslag van 't Sloeberhuisje van 23 september 2019? "Tijdens het inspectiebezoek werd een tekort vastgesteld." Rekening houdende, minister, met het feit dat u net hebt beweerd dat de kindratio er niet toe doet. We zullen dit voor ogen houden.

Er staat duidelijk: "De organisator zorgt er niet voor dat er niet meer dan het volgend aantal tegelijk aanwezige kinderen wordt opgevangen per aanwezige

kinderbegeleider: acht kinderen, als een kinderbegeleider alleen in de opvanglocatie aanwezig is.

Inspectie stelt vast dat op de dag van het inspectiebezoek verantwoordelijke alleen instaat voor negen kinderen. Ook op andere vrijdagen staat verantwoordelijke alleen in voor meer dan acht kinderen. Aanvankelijk zegt verantwoordelijke dat haar vader niet werkt op vrijdag. Inspectie geeft aan dat drie kinderen die staan vermeld op de planningslijst op vrijdag, vandaag niet aanwezig zijn, doch dit mogelijks wel had gekund, wat de bezetting op twaalf kinderen zou hebben gebracht. Verantwoordelijke zegt nu dat haar vader wel op vrijdag zou komen, mocht dit nodig zijn in functie van de ratio. Inspectie verwijst naar het personeelstekort op meerdere vrijdagen. Verantwoordelijke verklaart te hebben verondersteld dat ze alleen mocht staan tot tien kinderen.”

Dus hier staat redelijk zwart op wit dat er in dat betrokken kinderdagverblijf een tekort was, een overtreding op het aantal kindjes dat aanwezig mocht zijn.

U beweert hier zwart op wit dat die ratio er niet toe doet. Meent u dat nu? Hebt u echt geen benul van wat er in de sector op de werkvloer gebeurt? Het is natuurlijk gemakkelijk om te zeggen dat het niet belangrijk is, maar in de feiten is er natuurlijk regelmatig – niet altijd en overal – een overtreding. Als er eens iemand uitvalt of er is iemand ziek, dan is een specifiek kinderdagverblijf natuurlijk in overtreding en zijn er te veel kindjes aanwezig.

Minister, meent u het echt dat de ratio er niet toe doet? En dat dat niets te maken heeft met de kwaliteit van de opvang? Wanneer gaan er nu eigenlijk iemand zijn stoppen doorslaan? Heeft dat te maken met stress? Met het feit dat er te veel kinderen zijn? Wat is eigenlijk voor u de oorzaak?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Collega’s, ik wil absoluut het debat voeren over de kindratio en over de kwaliteit van de opvang. Dat moet absoluut gebeuren. Ik heb de minister horen zeggen dat hij de kindratio van een op acht wil herzien, maar ik wil dat eerst nog zien gebeuren.

Het debat gaat vandaag over de veiligheid in onze kinderdagverblijven. Dat is ook de titel van dit debat. De essentie voor ons is dit: de minister is verschillende keren gewaarschuwd. Hij wist dat er een groot probleem in de kinderdagverblijven is en hij heeft, wat ons betreft, niks gedaan, niet in februari, toen we hier de eerste keer een debat gevoerd hebben over een incident in een kinderdagverblijf, en niet in december 2020 na de hele reek in Het Laatste Nieuws, waarin er toen al ongelooflijk schrijnende verhalen naar buiten gekomen zijn.

Ik wil nog eens terugkomen op die lijst van veertig initiatieven waar u toen naar verwees in het debat tijdens de plenaire vergadering. U sprak over die veertig initiatieven en u zei daarnet dat u er zeker van bent dat ‘t Sloeberhuisje daar niet op staat. Bent u daar zeker van? Ik vind het heel vreemd dat er in het verleden gesproken werd over veertig initiatieven en dat er vandaag in de pers opnieuw sprake is van veertig initiatieven waar er een groot probleem is.

Nog los daarvan wil ik ook weten wat er toen met die veertig dossiers gebeurd is. Hoeveel zijn er daarvan toen gesloten? Hoeveel staan er nu nog op de lijst waar Kind en Gezin nu mee bezig is? We moeten dat echt weten. Voor mij is dat cruciaal om te weten of u uw job gedaan hebt. Voor mij is het cruciaal om te weten of u toen als minister gezegd hebt: “Oké, hier gaan de alarmbellen af, er zijn crèches waar een probleem is, ik neem mijn verantwoordelijkheid en ik ga zorgen dat elke crèche waar er vandaag gevaar dreigt voor onze kinderen wordt opgevolgd.” Vandaag ben ik daar niet zeker van. Ik wil weten of ‘t Sloeberhuisje

daar niet op stond en dat u dus niet de verantwoordelijkheid gemist hebt om op te volgen wat daar toen misliep.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Voorzitter, ik heb op die vraag daarstraks al op geantwoord. We zijn eind 2020, begin 2021 aan de slag gegaan met expertenteams. Van begin dit jaar hebben we een handhavingsteam. Mevrouw Goeman, u hebt zonet gezegd dat er in dat jaar niets gebeurd is, maar de cijfers spreken u tegen. In 2020 werd er in 6 gevallen opgetreden, er waren 4 schorsingen, 2 opheffingen. In 2021 waren er 12 schorsingen, 7 opheffingen, 4 stopzettingen en 56 verminderingen van subsidies. Een vermindering van subsidies heeft meestal te maken met klachten over financiën en subsidies. In de andere gevallen gaat het vaak over andere zaken. Er is dus wel degelijk opgetreden. Alleen stel ik met u vast dat dat niet in 't Sloeberhuisje was.

Hannelore Goeman (Vooruit): Kunnen wij die lijst van toen zien?

Minister Wouter Beke: De vraag waarom, is een vraag die ik me ook stel. Daarom vraag ik een audit.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, u zegt dat er wel opgetreden werd. U hebt de verschillende cijfers en de verschillende zaken opgesomd: stopzetting, opheffing en intrekking subsidies. Wat voor mij ook belangrijk is en wat ik op 18 december 2020 gevraagd heb, toen naar aanleiding van een situatie in Aalst waar een stopzetting was. Er was al een maatregel geweest in het verleden: bij wijze van spreken konden de dag nadien dezelfde mensen opnieuw een initiatief starten. U hebt daarnet gesproken over beroepsverbod. Dat is waar, maar dat is een procedure die u kunt opstarten. Start Kind en Gezin die juridische procedure dan op? Dat ligt dan bij hen. Zij kunnen dat opstarten als ze willen.

En ten tweede, kunnen we in de voorwaarden opnemen dat je geen nieuw initiatief kunt starten als er in de afgelopen drie jaar een stopzetting of ontheffing is geweest? Zo kunnen we die draaideurconstructie vermijden: vandaag vinden we u niet goed, we zetten u stop en morgen kunt u opnieuw beginnen. Want dat lijkt mij nu toch ook geen goede zaak te zijn, dat heb ik toen aangehaald. Kunt u daarover duidelijkheid verschaffen? Kan die draaideurconstructie – vandaag dicht en morgen weer open, met een andere naam, op een ander adres en met iemand anders – vandaag nog of kan die niet meer?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, het onderzoek van Het Laatste Nieuws van eind 2020 ging net over die crèches waar er ernstige gevallen waren van verwaarlozing, blauwe plekken enzovoort. En in 't Sloeberhuisje gingen de klachten in 2018 al daarover, net dáárover. Ik vind de vraag van collega Goeman dan ook heel pertinent. U zei daarnet dat u eind 2020 een lijst hebt gekregen en dat 't Sloeberhuisje daar niet op stond. Ik vraag me af: hebt u die lijst hier bij?

Minister Wouter Beke: Nee.

Hannes Anaf (Vooruit): En kunnen wij die lijst zien? Want ik vind dat heel pertinent, als het gaat over wat er daar in 't Sloeberhuisje is gebeurd. Ik vraag mij echt af of het daar dan op staat of niet? En ik wil er echt op aandringen, voorzitter, dat we die lijst hier in het parlement zouden krijgen. Dat is heel belangrijk.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Voorzitter, eigenlijk wilde ik daarnet al tussenkomen, dus ik zal heel kort daarop ingaan, en dan op wat collega Anaf zegt.

In oktober 2021 hebt u over de stress in de kinderopvang gezegd, over de ratio, eigenlijk een beetje zoals nu, dat werkdruk eigenlijk iets complex is. "Arbeidspsychologen geven aan dat als mensen dat gevoel gaan delen – 'Ervaar jij ook zoveel werkdruk? Ja, ik heb het ook lastig.' –, ze zich bevestigd voelen en al snel de indruk ontstaat dat iedereen hetzelfde voelt." U zei ook dat "(...) 'werkdruk in de kinderopvang' wordt verengd tot een fenomeen dat voor elk individu dezelfde oorzaak zou hebben."

Minister, hoe toondoof kunt u worden voor de sector waarvoor u verantwoordelijk bent? Dat is hier nu al de hele namiddag de absolute lijn. Bij elk antwoord geeft u een administratief en bureaucratisch antwoord. Ik heb het zo vaak herhaald: wat telt, is niet dat u een mondbelijdenis hebt gedaan, maar dat u doet wat werkt. En het werkt overduidelijk niet.

Daarom vind ik de vraag om controle van de probleemdossiers inderdaad een relevante. Want u hebt, en dat heb ik zonet ook aangetoond, de afgelopen twee jaar absoluut geen respect getoond voor de controlerende functie van het parlement, noch in de bredere crisis van de kinderopvang, noch als het gaat om handhaving.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Ik heb een vraag gesteld aan de minister. Ik zou echt willen vragen dat we nú die lijst kunnen zien. Ik vind dat heel pertinent voor het verdere debat. Ofwel hebt u die lijst gekregen en staat 't Sloeberhuisje daarop, en dan hebben we een heel groot probleem. En als 't Sloeberhuisje daar níét op staat, dan hebben we óók een heel groot probleem.

Minister Wouter Beke: Ik heb die lijst niet. Wat ik heb gevraagd, is of 't Sloeberhuisje op die lijst stond. Dat is wat ik heb gezegd. En dan heeft men gezegd dat die daar niet op stonden. Dat is wat ik daarstraks ook heb geantwoord aan collega Goeman.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Voorzitter, ik vind echt dat we die lijst hier in het parlement moeten hebben. De minister weet van horen zeggen dat het er niet op staat.

Ik vind het overigens heel straf dat u vandaag hebt moeten vragen of het erop stond of niet. Maar goed, dat is nog een andere vraag.

De voorzitter: Collega's, kunnen we dan verdergaan, met mevrouw Schryvers?

Hannes Anaf (Vooruit): Voorzitter, ik vind die lijst echt heel pertinent voor dit debat.

De voorzitter: Maar de minister zegt dat hij die niet heeft.

Minister Wouter Beke: Voorzitter, ik heb aan het agentschap Opgroeien de opdracht gegeven om alle handavingsdossiers – dat zijn er dus meer dan 40, het zijn er 265 – te controleren en te bekijken waar het gaat over de integriteit van kinderen. Niet waar het gaat over de elektriciteit die fout zit of een subsidie die verkeerd werd gegeven of ik weet niet wat, maar prioritair nu waar het gaat

over de integriteit van kinderen. Ik heb gevraagd om die screening te doen en om daarin dan ook op te treden.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister, weet u waarom wij daarop doorgaan? Die lijst van december 2020 is heel erg belangrijk en we willen absoluut weten of 't Sloeberhuisje daarop stond of niet, want het gaat over uw verantwoordelijkheid als minister. Wij vragen ons de hele tijd af waarom u in december 2020, toen er heel veel schrijvende verhalen naar buiten zijn gekomen, eigenlijk niet echt hebt ingegrepen, eigenlijk niet echt in gang hebt gezet wat nu opeens wel allemaal kan. Want dat is natuurlijk de vraag: als 't Sloeberhuisje toen op de lijst had gestaan, en u toen had gedaan wat wij vonden dat u moest doen, namelijk al die dossiers naar u toe trekken en dossier per dossier checken of er geen probleem was voor de veiligheid, dan was 't Sloeberhuisje toen misschien gesloten, zoals eigenlijk al jaren had moeten gebeuren. Dan was het drama van vandaag vermeden. Dan was voorkomen dat het drama gebeurd was, en dat is voor ons cruciaal om te weten, want dat gaat over uw verantwoordelijkheid als minister.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ik begrijp dat de oppositie doof is voor de feiten en hier het beeld wil ophangen dat er in dat jaar niets is gebeurd. Maar de feiten, mevrouw Goeman, en die heb ik tijdens dit debat nu al 37 keer herhaald, zijn dat er in 2020 slechts 6 keer is opgetreden en in 2021 79 keer, waarvan 56 optredens met financiële repercussies, 12 schorsingen, 7 opheffingen en 4 stopzettingen. En bij die 7 opheffingen ging het in 3 gevallen, zo is me gerapporteerd, over een gebrek aan beleidsvoerend vermogen om de opvang op een kwalitatieve manier open te houden. Beweren dat u dit al een jaar zegt en dat ik niets heb gedaan, klopt gewoon niet en is in tegenspraak met de feiten.

Hannelore Goeman (Vooruit): Maar dat 't Sloeberhuisje niet tussen die zes crèches zit, is duidelijk.

De voorzitter: Excuseer, ik geef nog altijd het woord aan de parlementsleden.

De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, als we bij de feiten willen blijven, hebt u aan het begin van het debat, naar aanleiding van die artikelenreeks in Het Laatste Nieuws van eind 2020, gezegd dat u een lijst hebt gevraagd met de crèches waarover het ging. We hebben u daarnet gevraagd of 't Sloeberhuisje daarbij stond. U zei neen. En ik zeg dat ik dat heel straf vind en dat ik heel graag die lijst van eind 2020 zou zien. Ik ben ervan overtuigd dat het er wel op moet hebben gestaan.

De voorzitter: Ik denk dat hier voldoende over gezegd is. Collega Anaf, kunt u alstublieft uw mondkmasker opzetten?

Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, het debat gaat inderdaad over handhaving en inspectie maar ik wil toch ook even het bruggetje maken naar kwaliteit en kwaliteitsbewaking. Natuurlijk, eens we in een handhavingstraject zitten, zitten we in een situatie die had moeten worden vermeden. Om die kwaliteit te bewaken zijn er onder meer 264 coaches aangeworven. Minister, ik wil toch ook wel vragen of die coaches geen rol kunnen spelen met betrekking tot het doorgeven van signalen. Ik had het daarnet over signalen oppikken omdat baby's en peuters niet zelf kunnen aangeven dat er sprake is van hardhandig

gedrag. Maar die coaches komen echt op het terrein, in die kinderopvang-initiatieven. Mijn vraag is of zij ook meldingen kunnen doen wanneer zij bepaalde vaststellingen doen.

Globaal denk ik echt dat ouders een veel luidere stem moeten krijgen wanneer het gaat over het kinderopvanginitiatief waar ze elke dag hun kind onderbrengen. Ik verwijs nog eens naar mijn voorstel van daarnet over de kinderopvanglijn. Ouders moeten heel gemakkelijk een melding of een klacht kunnen doen die ook moet worden bijgehouden. Zo kan er, wanneer er een aantal signalen zijn over een bepaald initiatief, ook effectief worden ingegrepen en wacht men niet verder af maar beoordeelt men op basis daarvan de dringendheid.

Ik verwijs ook naar mijn voorstel om ouders meer te betrekken bij die inspectie. Ook transparantie over een klacht die over een bepaald opvanginitiatief is binnengekomen is een voorwaarde om ouders een meer actieve rol te laten spelen. Het is, denk ik, dringend tijd dat er hier stappen in worden gezet en u hebt dat ook zo gesteld.

Collega's, tot slot wil ik nog eens herhalen dat er in heel de kinderopvangsector duizenden mensen tewerkgesteld zijn. En ook duizenden ouders brengen elke dag hun kind naar zo'n opvanginitiatief. Die ouders willen dat doen met een gerust hart en in volle vertrouwen dat hun kind er de beste zorgen krijgt. Met de voorgestelde maatregelen moet het voorzorgsprincipe echt vooropgesteld worden. Zo hoort het wanneer het gaat om de allerkleinsten.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Ik heb een bijkomende vraag aan de minister. Het gaat over in de 200 coaches voor – volgens de laatste telling, geloof ik – 660.000 kinderdaglocaties. Die mensen moeten nu de kwaliteit al verbeteren, ze moeten ervoor zorgen dat er genoeg volk op de werkvloer is en die moeten nu ook nog aan kwaliteitscontrole doen rond handhaving. Hoe ziet u dat realistisch haalbaar? Nogmaals, met een verwijzing naar 'iets doen is niet genoeg'. Er moet gedaan worden wat nodig is. En dat ontbreekt al 2 jaar in de kinderopvang. Nogmaals.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Ik wil er nog eens op terugkomen. U komt in december 2020 in het parlement verklaren dat er een veertigtal crèches in de gevarenzone zitten en dat daar een probleem is voor de veiligheid. Vandaag komt u nu zeggen dat u die lijst nooit hebt gezien, dat het eigenlijk van horen zeggen is, van bij Kind en Gezin. Ik heb u net uitgelegd waarom het voor ons cruciaal is om die lijst te zien. We moeten weten of 't Sloeberhuisje op die lijst van december 2020 stond, die u dan nooit hebt gezien – wat ik al heel vreemd vind omdat u daarover dan uitspraken komt doen in het parlement. Kind en Gezin moet die lijst in ieder geval toch hebben. We moeten weten of 't Sloeberhuisje daarop staat. Ik vraag een schorsing en dat u die lijst opvraagt bij Kind en Gezin. Vertrouwen is goed, maar wij willen hier het debat kunnen voeren op basis van de feiten.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Ik begrijp de vraag van de collega's van Vooruit en ik wil die ook wel steunen. Simpelweg omdat, als er inderdaad wordt gesproken over een document met veertig crèches, kinderverblijven die daarop staan, het mij niet onlogisch lijkt. Ik wil de minister wel geloven, maar ik vind het zeker ook wel interessant om die lijst gewoon te hebben omdat het een wezenlijk deel uitmaakt van het debat. Zo moeilijk kan het toch niet zijn om in het midden van een debat dat heel belangrijk is, en waarin op die 'veertig' keer op keer wordt

terugkomen, gewoon dat document vast te krijgen. Dat is geen onredelijke vraag van de collega's en ik wil die steunen.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Ik heb het ook over de lijst van de probleem dossiers. Het is hier al een paar keer gesteld: stond 't Sloeberhuisje daarop? U weet het niet, ik weet het ook niet. Ik zou het ook wel graag weten. In het geval dat 't Sloeberhuisje daar niet op staat, wat is dan wel een criterium om daarop te staan? Want over 't Sloeberhuisje bleek dat er herhaaldelijk klachten waren waar blijkbaar onvoldoende tegen opgetreden is. Als 't Sloeberhuisje daar niet op stond, wie dan wel? En hoe slechter, hoe gevaarlijker en hoe onveilig is het dan bij die veertig andere? Dat vraag ik mij af.

De voorzitter: Collega's, ik heb begrepen dat collega Goeman net de schorsing heeft gevraagd met als doel de lijst te bemachtigen.

Hannelore Goeman (Vooruit): We willen de lijst uit december 2020 zien, waar de minister in zijn antwoord naar verwijst, en die blijkbaar op dit moment in het bezit is van Kind en Gezin.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ja, collega's, het is wat mij betreft helemaal geen probleem. Ik heb die lijst opgevraagd om hier aan het parlement over te maken. Ik hoop dat dit kan onder de nodige vertrouwelijkheidsvoorwaarden.

Ik kan u alleen zeggen wat ik daarstraks ook gezegd heb. Het is niet de rol van een minister of een kabinet om individuele dossiers te gaan beoordelen. Het is de rol van een minister en een kabinet om beleidslijnen uit te tekenen, om instrumenten in handen te geven. Die instrumenten hebben we in handen gegeven en moeten we nog bijkomend in handen geven. Die hebben geleid tot 79 sancties in kinderdagverblijven. Er zijn er bij die gesanctioneerd zijn en niet op de lijst stonden, en omgekeerd.

En ik heb gevraagd: 'Stond dat op die lijst?' Daarop heeft men mij gezegd: 'Dat stond daar niet op.' Dat is wat ik u hier naar waarheid zeg. Maar ik heb de lijst opgevraagd.

De voorzitter: Collega's, kunnen we het volgende afspreken, aangezien minister Beke hier zegt dat hij de lijst heeft opgevraagd. Ik geloof hem wel, in tegenstelling tot anderen, ik heb nogal veel vertrouwen in de mensheid, ik ben nogal optimistisch. Natuurlijk, als ik die lijst krijg moet die wel onder zekere vertrouwelijkheidsclausules worden behandeld. Kunnen we afspreken dat dat gebeurt?

Het is nu 16.50 uur. Ik weet niet of Kind en Gezin die onmiddellijk kan opleveren? Misschien moeten er ook nog dingen in zwart gemaakt worden en dergelijke toestanden. Dat moet nog ter inzage worden gelegd. De modaliteiten moeten nog worden bepaald. Het zal niet meer voor vandaag zijn dat u die lijst kunt bekijken, denk ik.

De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Voorzitter, voor alle duidelijkheid, uiteraard moet dat op die manier gegarandeerd worden. De enige cruciale vraag nu is: stond dat erop of stond dat er niet op?

De voorzitter: Ik hoor minister Beke al vijftig keer neen zeggen.

Minister Wouter Beke: Voorzitter, ik kan de lijst aan u overmaken en u kunt als parlamentsvoorzitter kijken of het erop stond of niet.

De voorzitter: Dan moeten jullie mij geloven.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik denk dat de minister duidelijk gemaakt heeft dat hij die lijst zal overmaken. Mijn vraag is of we het debat verder kunnen voeren in afwachting daarvan. Ik denk dat het antwoord duidelijk is en dat een schorsing niet hoeft.

Ik vraag gewoon: kunnen we verder gaan met het debat? Ik denk dat de minister op een duidelijke manier op jullie vragen antwoordt.

De voorzitter: Dat is een zeer goed idee. Ik ben ook die mening toegedaan, voor alle duidelijkheid.

Collega's, van de linkerzijde dan vooral, kunnen we gewoon afspreken dat minister Beke mij die lijst bezorgt en dat ik met een verklaring op eer zeg of het erop stond, ja of neen? Dan moeten we heel die procedure van inzage enzovoort niet doen.

Hannelore Goeman (Vooruit): Dat is voor mij goed, maar het gaat over timing. Wij hebben dat nú nodig. Dat is belangrijk voor de rest van het debat.

De voorzitter: Ik heb zoveel nú nodig. Ik heb het ook niet, hoor.

Peter Van Rompuy (CD&V): Opnieuw, ik wil gerust schorsen. Voor mij maakt het niet uit. Ik vind alleen dat de minister is ingegaan op jullie vraag. Wij vragen: is de schorsing dan nog nodig?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voor mij is de schorsing niet nodig als we het document gewoon zo snel mogelijk krijgen, en het liefst nog in de marge van dit debat. Het is wel een deel van het debat dat we nu aan het voeren zijn. Zo moeilijk kan dat toch niet zijn, voorzitter – ik weet dat u uw best doet en dat de minister het heeft opgevraagd – om een document te zien, waar meermaals naar is verwezen tijdens een debat. Het is ook deels een grond van verschoning. Want dat is het. 'Het stond er niet op, dus we hebben het niet gebruikt.' Om dan te zeggen: 'dat is mij geïnformeerd. Ik heb het nooit zwart-op-wit gezien.' Dat is gewoon een deel van het onderwerp. Voor mij is dat niet een bewijs dat wat u zegt niet klopt. Ik wil het gewoon hebben nagekeken.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): De minister is op jullie vraag ingegaan. Gaan we nog enkele uren daarop wachten en schorsen, of gaan we het debat verder afwerken?

De voorzitter: Collega Van Rompuy, we zijn nog wel even bezig, hopelijk niet zozeer met dit debat maar ook nog met andere dingen.

Ik heb gewoon een vraag aan minister Beke. Is uw administratie in staat om dat binnen dit en twee tot drie uur op te leveren?

Minister Wouter Beke: Ik heb de lijst opgevraagd. Ik bezorg ze u asap. Binnen twee tot drie uur, zei u?

De voorzitter: Als dat kan. We zitten hier nog wel eventjes.

Minister Wouter Beke: Ik heb nog een andere parlementaire vraag. Ik ben dus nog een tijdje hier. Ik zal ervoor zorgen.

De voorzitter: Kunnen we dan verder gaan met het debat, alstublieft?

De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik heb vandaag van de minister al vele initiatieven gehoord die zullen worden genomen. Over de timing en wanneer Kind en Gezin daartoe wordt aangezet, kunnen we inderdaad zeggen dat het misschien te laat is. Dat heeft de minister van een aantal zaken ook gezegd. We hebben hier zelf ook initiatieven naar voren gebracht, onder andere de duidelijkheid en de manier waarop klachten kunnen worden geuit.

Maar ik wil toch nog een aantal andere zaken naar voren brengen, minister. Eén, ik heb een aantal inspectieverslagen opgevraagd. Wat me daarin opvalt, is dat het pedagogisch beleid helemaal achteraan staat. Mij is altijd geleerd: wat belangrijk is, staat vooraan. Die verslagen beginnen allemaal met het aanwezigheidsregister, het huishoudelijk reglement, het aantal aanwezige kinderen, de schriftelijke overeenkomst, de risicoanalyse, het auditief toezicht, en dan pas komt de cluster 'pedagogisch beleid'. Minister, de vraag van de N-VA was om die verslagen openbaar te maken en ik heb de heel uitdrukkelijke vraag om dat pedagogisch beleid in die inspecties als eerste punt te nemen. Dat is de echte kwaliteit op de vloer in de opvang, niet de papieren.

Twee, inzake de gevolgen die aan klachten worden gegeven, zijn er verschillende mogelijkheden. De eerste is een interne conciliërende behandeling, het tweede een inspectieopdracht, dan een eerstelijnsbehandeling, een opdracht aan de organisator, een gerichte doorverwijzing, een procedure 'gevaarsituatie', een externe conciliërende behandeling. Minister, dat zijn toch te veel opties als het echt gaat over een klacht over mishandeling en integriteit. Ik wil vanuit onze fractie oproepen, als het gaat over een klacht of een melding van ouders of burens over de fysieke integriteit en mishandeling van kinderen, dat conciliërende behandelingen, bemiddelingen, gesprekken, op dat moment niet aan de orde zijn. We vragen dat er direct wordt tussengekomen en ter plaatse wordt gegaan.

De toegankelijkheid en actieve openbaarheid van de inspectieverslagen, die we allang vragen, is eenvoudig. Als je nu moet klikken, dat is echt een processie van Echternach. Als ouders op zoek gaan naar opvang kan dat via een module bij Kind en Gezin. Dan verschijnen de inspectieverslagen en eventueel vastgestelde klachten direct ook. Ik verwijs hierbij naar de website van Onderwijs. Schooldoorlichtingen zijn op die manier opgenomen.

Een laatste punt zijn de extra coaches, ik heb u daar al over ondervraagd in VIA 6, voor de pedagogische kwaliteitsverbetering. Ik heb altijd gevraagd om alstublieft te zorgen dat ze maximaal impact hebben op de vloer. Ik wil die oproep bij deze nogmaals herhalen, dat deze impact hebben, naar aanleiding van klachten en meldingen rechtstreeks in de opvang, en dat het zeker geen al te 'zweverige' coaches zijn, maar dat ze effectief impact hebben op de vloer.

Dat zijn mijn suggesties.

– *Kris Van Dijck, oudste lid in dienstjaren, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister, er zijn ondertussen heel veel vragen gesteld, onder andere over de kwaliteit van de kinderopvang. We moeten daar zeker over blijven debatteren.

Het antwoord op de cruciale vraag heb ik niet gekregen. We wachten op het rapport. De vraag is: staat 't Sloeberhuisje op die lijst waar u in december 2020 naar verwees? Ik geloof dat u in beide gevallen een probleem hebt. Als het erop staat, hebt u een groot probleem, want dan is het 'onuitlegbaar' waarom 't Sloeberhuisje tot vandaag open bleef. Dan had de dood van dat meisje vermeden kunnen worden en dan hebt u een verpletterende politieke verantwoordelijkheid. Als het er niet op stond, dan is er nog een probleem, want hoe kan dat in godsnaam? Als u weet wat er in de inspectieverslagen staat over geweld op kinderen, over het wangedrag van die eigenaar, dan had 't Sloeberhuisje daar moeten op staan! Hoe is dat mogelijk?!

Wat zegt dat over al de andere dossiers die niet op de lijst staan? Welke criteria werden destijds gebruikt om een kinderdagverblijf op de lijst van problematische gevallen te zetten? Over die criteria hebt u dan nooit – ook niet op het moment dat het debat losbarstte en duidelijk was dat er een probleem was in de kinderopvang – als minister, die geacht wordt om zich verantwoordelijk te voelen voor de gezondheid en veiligheid van onze kinderen, gedacht dat we moesten stoppen met de juridische benadering? Misschien is dat niet genoeg om de veiligheid van kinderen te garanderen? Misschien moeten we inderdaad sowieso beginnen nadenken over het voorzorgsprincipe? Waarom komt dat nu ineens allemaal op de tafel? Waarom hebt u als minister, die de taak heeft om ons te beschermen, daar in het verleden nooit aan gedacht?

Ik heb dus geen antwoord gekregen op de vragen die ik cruciaal vind. Ik heb ook gewoon het gevoel, als ik naar u luister, dat u het eigenlijk nog altijd niet helemaal begrepen hebt. U blijft hier ook maar zwaaien met complimentjes naar de sector – meer dan terecht – en ook met grote beloften over wat er in de toekomst allemaal gaat veranderen. Maar ik hoop echt dat u beseft dat het vertrouwen op het terrein in u als minister van Welzijn weg is. Dat vertrouwen is vandaag eigenlijk al op. U lacht hier de kritiek van de oppositie wel gemakkelijk weg. Dat doet u elke keer. Maar u lijkt echt niet te beseffen dat, na uw desastreuze aanpak van de eerste coronagolf in onze woonzorgcentra, na uw geblunder met de fraude bij de contacttracing, na de gevallen van verwaarlozing van ouderen in onder andere dat woonzorgcentrum in Geraardsbergen, niemand nog gelooft dat u wakker ligt van of dat u capabel bent om de veiligheid en de gezondheid van onze kinderen en ouderen te beschermen. Dan stel ik me de volgende vraag, minister. Wat zit u hier eigenlijk nog te doen? *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Er is hier al heel wat gezegd. Ik denk dat de essentie vandaag is dat we enkele rotte appels hebben die het overgrote deel van de sector besmeuren, dat wel zijn zorgplichten nakomt. Dat is gewoon onaanvaardbaar. Willen we die cowboys eruit, dan moeten we gewoon veel sneller actie ondernemen.

Ik denk ten eerste dat de schakels in heel die controleketen gewoon veel te traag werken. Het duurt soms maanden vooraleer de inspectie ter plaatse komt wegens een gebrek aan personeel. Die extra capaciteit is dus broodnodig. Ten tweede moeten we in ernstige situaties heel snel kunnen schakelen. Daarom wil ik nogmaals het voorstel onderstrepen van die snelle reactieteams, omdat die onmiddellijk inzetbaar zijn en ook onaangekondigd zullen kunnen controleren in een opvang waarover een verontrustende klacht is binnengelopen. Ten derde

moet er een kordater en sneller sanctiebeleid komen, zodat men sneller kan overgaan tot een schorsing en een sluiting.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Mevrouw Saeys, ik hoor u zeggen dat u inzage wilt in die klachtendossiers. Dat wil ik ook uiteraard. Die vraag stel ik ook aan de minister. Maar mijn vraag is heel pertinent. Als er klachten worden gekoppeld en als er daarin inzage is – want de heer Daniëls heeft daarnet ook verwezen naar inzage in klachtendossiers – staat de reactie van dat kinderdagverblijf daar dan ook bij? Dat vind ik wel een heel belangrijke bezorgdheid. Want als we louter kijken naar de klachten die worden geuit door ouders, dan zullen we heel veel verblijven moeten sluiten. Want sommige ouders hebben de gewoonte om nogal snel een klacht in te dienen.

Er zijn ook heel veel personeelsleden die de gewoonte kunnen hebben om een klacht in te dienen. Want een personeelslid dat niet tevreden is, probeert dan op een of andere manier om zijn baas te 'pakken', bijvoorbeeld door een klacht in te dienen. Ik ben dus zeker een voorstander van de openbaarheid van die klachten. Ik vind dat heel belangrijk. Maar ik vind het ook belangrijk om, zoals ik daarstraks gesuggereerd heb, daar een extern team bij te betrekken – hetzij politie, hetzij een psychiater, hetzij een dokter – om effectief na te gaan of die klacht gegrond is, of er goed opgetreden werd en of er ook rekening gehouden werd met de reactie van de uitbater. Want dat lijkt me soms wel heel moeilijk. Mijn vraag is dus duidelijk. Wordt bij dat klachtenonderzoek ook de reactie van de uitbater gepubliceerd om te zien of de klacht effectief gegrond is?

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Ik denk dat die transparantie in de klachten zeker een goede zaak zou kunnen zijn, maar eigenlijk mag dat niet nodig zijn. Eigenlijk moeten ouders vertrouwen kunnen hebben in het systeem en hoeven zij zich niet bezig te houden met het doorwroeten of analyseren van lijsten met klachten. Daar moeten we vooral naar streven.

Ik wil ook nog inpikken op wat de heer Daniëls heeft gezegd. Ouders moeten die transparantie kunnen krijgen, maar laten we ook zeker die ouders niet vergeten die een contract tekenen en eigenlijk pas negen of tien maanden later hun kind effectief voor de eerste keer afzetten aan de opvang.

Soms is het zelfs een jaar na ondertekening van het contract. Als er tussendoor meldingen of klachten opduiken, dan moeten zij daarvan ook op de hoogte kunnen worden gebracht.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik denk dat het duidelijk is, mevrouw Malfroot, dat niet elke klacht die binnenkomt op de website moet komen voor een 'name and shame'. Ik denk dat niemand daar vragende partij voor is. Dat is ook niet het voorstel dat wij doen. Waar het wel over gaat, zijn klachten die geverifieerd en gefalsifieerd zijn – beide – en die bijgevolg ook leiden tot een opvolging of een maatregel. Uiteraard hoort een reactie van het betreffende kinderdagverblijf daarbij. Dat spreekt voor zich. Maar als een ouder schrijft 'vandaag hebben ze wortelstoemp gegeten, en gisteren was het preistoemp, en mijn kind vindt dat niet lekker', dan gaat het daar niet over, wat mij betreft. Het gaat over fundamentele zaken of problemen, waarop direct wordt geageerd door Zorginspectie, en waar ook een remediëring voor is. Ik vergelijk het met de doorlichtingsverslagen van scholen, dat heb ik daarnet ook gezegd. Ook daar staat in wat er

moet gebeuren, er staat een reactie in van de school, en er staat ook een plan van aanpak in, met termijnen en acties. Daarover heb ik het.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, bedankt om terug een beetje sereniteit in dit debat te brengen. Ik denk dat u inderdaad een zeer terecht punt hebt aangehaald, mevrouw Malfroot. Dan was er de tussenkomst van mevrouw Goeman, die het ineens had over de woonzorgcentra. Ik ga de sereniteit niet doorbreken, maar ik wil de vergelijking maken met andere regio's in het land, de regio's waar uw partij verantwoordelijkheid draagt, en waar we, wat het aantal besmettingen, overlijdens, ziekenhuisopnames in de woonzorgcentra betreft, uit een ander vaatje zullen tappen, denk ik.

Maar ik wil terugkomen op datgene waar het hier eigenlijk over gaat. Collega Malfroot, wat u zegt is inderdaad belangrijk, en ook wat collega Daniëls en andere collega's naar voren hebben gebracht. In de manier waarop die klachten worden bekeken moet er tegensprekelijkheid zijn. Met een snelle openbaarheid, waar er geen tegensprekelijkheid is, kun je twee gevolgen hebben. Ten eerste kan het leiden tot drempelverhoging. Het is zoals collega De Roo zei: als je op zoek bent naar een kinderopvangplaats, ga je dan klacht indienen? Als ik denk dat dit misschien zou kunnen betekenen dat ik mijn plaats kwijt ben, en als men weet dat het van mij komt, dan ga ik dat niet doen. U hebt zelf ervaring in de kinderopvang, u weet dat er kleine en grote initiatieven zijn. Er zijn plaatsen waar je op sommige werkdagen met een klein aantal kinderen zit, en op andere werkdagen met een groter aantal. Dan is het soms niet zo moeilijk om te achterhalen wie die klachtenmelder zou kunnen zijn.

Dat is een verschil met woonzorgcentra. Daar zitten honderd mensen, daar is de anonimiteit van de klachtenmelder gegarandeerd. We moeten opletten dat we niet in een paradoxale situatie komen, waarin we zeggen dat we transparantie willen, maar waar we eigenlijk de drempels in de feiten verhogen, omdat de ouders het gevoel hebben dat als ze een klacht melden, ze dan misschien scheef zullen worden bekeken.

De tegensprekelijkheid is dus een belangrijk element. De transparantie is ook een belangrijk element, dat heb ik al aangegeven. Maar we moeten zorgen dat het geen middel wordt. U hebt het zelf aangehaald: het kan gaan over medewerkers of gewezen medewerkers. Ik heb zelf het voorbeeld aangehaald van getuigenissen van ex-medewerkers, die een ander opvanginitiatief begonnen zijn in dezelfde straat of in dezelfde wijk, waarbij er plots een oorlog tussen die twee ontstaat. Dat heeft eigenlijk niets met de grond van de zaak te maken, dat gaat over iets anders. Ik heb vroeger getuigenissen gehad van een koppel, waarbij de man 's morgens het kindje kwam brengen, de vrouw het 's avonds kwam ophalen, en er verwijten werden gemaakt naar de kinderopvang over iets dat intussen was gebeurd. Achteraf bleek dat er bij een van de twee partners iets misgelopen was, maar de schuld werd naar de kinderopvang geschoven.

Die tegensprekelijkheid is dus belangrijk voor de ouders, voor de kinderen, maar ook voor de kinderopvanginitiatieven.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik wil even ingaan op die transparantie. De vraag van collega Daniëls is heel terecht: wat moet er transparant zijn? Welke klachten en feiten zullen er zichtbaar zijn? Het moet tegensprekelijk zijn, maar het gaat natuurlijk alleen maar over zaken die bewezen zijn. Dan kom je terug tot de essentie: een materiële tekortkoming is zoveel gemakkelijker te bewijzen dan wanneer het gaat over feiten van geweld of hardhandig gedrag. Dan gaat het

vaak over woord tegen woord. Dat zou dan ook de reden zijn waarom er geen vermelding komt en waarom die feiten of aantijgingen mogelijk niet onder die transparantie vallen. Daarom roep ik op, nogmaals, om verder te gaan op een aantal signalen. Betrek daar de ouders bij, leg uw oor te luisteren bij de ouders en geef ouders een heel gemakkelijke toegang tot een kinderopvanglijn om vragen te stellen, om meldingen te doen en om klachten in te dienen.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): We zijn hier bezig over klachten. Dat is heel belangrijk en zeker in dit dossier. Uit ervaring kan ik zeggen – en ik denk dat u het ook allemaal in de pers hebt gelezen – dat als een klacht erg genoeg is, je het kindje weghaalt uit die opvang. Dat is simpel. Het probleem is natuurlijk dat er te weinig plaatsen zijn en dat er te weinig mogelijkheden zijn om de kindjes ergens anders te plaatsen. Ik zou dat ook meenemen bij die klachtenbehandeling of bij het inspectieteam, dat dan eventueel wordt begeleid door externen. We moeten daar ook die parameter aan koppelen. Hoeveel kindjes hebben de opvang verlaten? Dan weet je dat er iets aan de hand is. Als je merkt dat er veel weggaan, dan is dat een criterium om te bepalen of de klacht al dan niet gegrond is. Ik zou dat zeker in het achterhoofd houden bij de klachtenprocedure.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik zat aan mijn ten derde: het kordatere sanctiebeleid. Het is hier al verschillende keren aangehaald: we moeten eerder gaan naar het voorzorgsprincipe. Als we in de juridische procedures blijven hangen van woord tegen woord, staat dat een performant en beschermend kinderopvangbeleid in de weg.

Ten vierde, we weten dat in de kinderopvang heel wat 'regulitis' en administratieve rompslomp rondgaan. Daardoor worden de belangrijke taken, de veiligheid van onze baby's en peuters, achteruit gesteld. De grondige evaluatie van Kind en Gezin is broodnodig. Dat moet gebeuren door een onafhankelijke instantie. Samen met de vooropgestelde audits kan die evaluatie de nodige informatie opleveren om tot een efficiëntere werking van Kind en Gezin te komen.

Ten vijfde is er de betere transparantie van de klachten of de negatieve inspectieverslagen. Als we het systeem ten gronde willen verbeteren, zal enkel de handhaving niet volstaan. We moeten echt in de diepte werken om de kwaliteit te verhogen. Dat betekent: de opleiding van kindbegeleiders; coaching aanbieden; hun werk zowel maatschappelijk als financieel valoriseren. We hebben nood aan een breed plan dat er echt voor zorgt dat de kwaliteit van de kinderopvang wordt vooropgesteld. Het is levensbelangrijk voor elke mama, elke papa, elk kind en voor ieder van ons. De beschaving van een samenleving meet je af aan de manier waarop ze omgaat met de meest kwetsbaren.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Collega Saeys, ik ben geen expert in dit dossier, maar ik heb wel een politieke vraag voor u. Behoudt u nog voor 100 procent het vertrouwen in minister Beke als Vlaams minister van Welzijn? Ik zal u zeggen waarom ik dit vraag. U hebt deze namiddag een interview gegeven bij Villa Politica. Men heeft u daar gevraagd of u minister Beke nog een goede minister vindt. Weet u nog wat u hebt geantwoord? U hebt geantwoord dat u daar niet op zou ingaan. Dat doet bij mij al een belletje rinkelen.

U hebt bij Villa Politica ook gezegd dat er extra middelen voor de kinderopvang moeten komen. Hoe ziet u dat? Waar zult u die middelen halen? Wat zijn uw voorstellen?

Ik denk dat de eerste vraag de belangrijkste vraag is van de twee.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Eigenlijk hebt u het antwoord al op die vraag, als u het interview in Villa Politica zo goed hebt bekeken. Ik zal nu hetzelfde zeggen wat ik daar heb gezegd. Ik denk dat het niet aan mij is om hier met de vinger te wijzen. Ik denk dat minister Beke zelf wel in de spiegel kan kijken en zelf wel kan oordelen of hij zijn verantwoordelijkheden voldoende heeft genomen.

Wat die extra middelen betreft, ben ik daar absoluut een bondgenoot in. Als er extra middelen vrijgemaakt kunnen worden, moeten we dat doen om de kinderopvang te versterken.

De voorzitter: Mijnheer Sintobin, ik denk dat dat een duidelijk antwoord was.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voor het verslag wil ik laten noteren dat een lid van de meerderheid, een lid van een meerderheidspartij, zich niet wenst uit te spreken over het vertrouwen in de minister en dit openlaat. Dat is voor mij een duidelijk antwoord.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Ik had niet begrepen dat het onderwerp van het debat de motie van wantrouwen tegen minister Beke is. Het gaat over de situatie in de kinderopvang. Daarover wordt het debat gevoerd en daarover heeft mevrouw Saeys haar eigen standpunten en die van de fractie verwoord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik heb toch het recht om een vraag te stellen?

De voorzitter: Iedereen heeft het recht om een vraag te stellen. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin en Willem-Frederik Schiltz)*

Ik geef iedereen daartoe ook de kans.

Dan geef ik nu het woord aan de Vlaams Belangfractie in de figuur van mevrouw Malfroot om uw standpunt te poneren.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, de antwoorden die u vandaag hebt gegeven, verbazen mij niet. We hebben het er al een paar keren over gehad. Ze zijn voor mij 'too little, too late' en getuigen van een volledige wereldvreemdheid ten aanzien van de sector. U hebt totaal geen voeling met de sector. Ik heb soms echt het gevoel dat u zelfs niet weet waarover het gaat. Ik heb u al een paar keer gewezen op de onderfinanciering en vooral op het feit dat het financieel onleefbaar is voor bepaalde kinderdagverblijven. Ik heb u ook gewezen op de te hoge werkdruk. Ik heb u ook al gewezen op de kinderbegeleiderratio die te hoog is voor ons en waarvan ik en mijn fractie vinden dat u daarin dringend actie moet ondernemen. Daarstraks heb ik u de vraag gesteld of u het een probleem vond, maar u vond de kinderbegeleiderratio blijkbaar geen probleem, alhoewel het inspectieverslag van 't Sloeberhuisje helaas heeft aangetoond dat daar wel degelijk een probleem is.

Wat is nu eigenlijk het belang van die kinderbegeleiderratio, minister? Dat is simpelweg dat het voor het Vlaams Belang van belang is dat we de plaats van het kind centraal stellen. Het kind kan niet praten. Het kind heeft enkel een gevoel. Wij moeten ervoor zorgen dat een kind in een veilige omgeving terecht komt en dat het centraal komt te staan en dat de veiligheid gegarandeerd is. Hoe kan dat? Dat kan door meer in te zetten op personeel.

U stopt zichzelf weer weg achter het VIA 6-akkoord. We zijn dat riedeltje over VIA 6 al gewoon. Ik vraag aan u welke inspanningen u zult doen, welke initiatieven u zult nemen om dat personeelstekort in de sector op te vangen. Voor onze fractie is het duidelijk: als u een betere kinderbegeleiderratio wilt hebben en als u het kind centraal wilt zetten, dan moet u een opsplitsing maken tussen taken. Er zijn logistieke taken, zoals het verwarmen of bereiden van maaltijden, de opkuis, boodschappen doen, ramen kuisen. Dat zijn allerhande taken die een kinderbegeleidster nu zelf moet doen omdat er geen mensen voor zijn. Maar wat gebeurt er als ze hun taken moeten verschuiven naar zuiver logistieke taken? Dan hebben ze natuurlijk geen tijd voor de kindjes, en daar gaat het hier toch over, over de veiligheid van de kinderen. Dat is de clou van het verhaal.

Minister, zult u zorgen voor effectief meer middelen zodat er een verdeling komt tussen logistieke taken en opvoedkundige taken? Dat is de clou van het verhaal. We moet zorgen voor een goede omkadering zodat de veiligheid van het kind vooropstaat, want kindjes verzorgen is natuurlijk veel meer dan pampers verversen en flesjes geven. De heer Daniëls had er daarnet een verslag bijgenomen en daaruit blijkt dat het pedagogische helemaal achteraan staat, terwijl dit hier het onderwerp van het debat is. Dus meer personeel is één zaak.

Dan wil ik u ook de vraag stellen hoe u zult zorgen voor meer kwalitatieve inspecties waarbij er vooral oog is voor de kwaliteit en voor de begeleiding van de werknemers voor de behandeling van de kindjes en niet alleen voor de administratie. Ik hoor heel veel klachten van kinderdagverblijven die zeggen dat het enige wat ze moeten tonen, is de registratie van het personeel en van de uren als er iemand langskomt.

Daarnet heeft mevrouw Groothedde ook langer mogen spreken, dus ik zal dat ook doen.

Het is vooral van belang dat we gaan kijken naar de kwalitatieve inspecties en minder naar de administratieve inspecties want we verliezen ons volledig in die administratie en we laten de kwaliteit niet echt primeren.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot, ik wijs erop dat de klok wordt stilgezet wanneer u onderbroken wordt en wanneer er vragen worden gesteld. Mevrouw Groothedde heeft zich ook aan de timing gehouden. Ik zou zeggen: maak uw laatste statement en dan is het woord aan mevrouw Vandecasteele.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Mijn laatste statement gaat vooral over de openbaarheid van die verslagen. Die is heel belangrijk, maar vooral ook de transparantie en de leesbaarheid. Die verslagen moeten korter en duidelijker zodat de personen die op zoek gaan naar informatie, op een transparante en heel korte manier weten hoe het eraan toegaat in de opvang.

Dan heb ik nog een laatste vraag, minister, over de coaches. U hebt het over hen net ook al gehad. Zijn die aan het werk? Zo niet, wanneer worden ze aan het werk gezet?

De voorzitter: Daarmee is de laatste vraag gesteld. Ik denk niet dat andere parlementsleden het woord willen nemen, mevrouw Malfroot.

Zult u nu antwoorden, minister?

Minister Wouter Beke: Ik zal op het einde antwoorden

De voorzitter: De minister krijgt op het einde het woord. Let er goed op dat u het antwoord krijgt.

Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, u vraagt zich af hoe het is kunnen gebeuren en of u genoeg hebt gedaan, of u genoeg in gang hebt gezet en de juiste keuzes hebt gemaakt. Nu hebt u gezegd dat u een audit zult bestellen bij Audit Vlaanderen. U zult kijken hoe de inspectie kan worden versterkt. U hebt het antwoord in uw beginstatement zelf al gegeven. U hebt gezegd dat er niet voldoende is gebeurd en dat we vandaag extra snel moeten handelen. Minister, dat wil toch zeggen dat u niet alles hebt gedaan wat had moeten gebeuren.

Mijn vraag is waarom u een jaar geleden al niet extra snel hebt gehandeld. Waarom hebt u een jaar geleden al niet alles gedaan wat nodig was? Waarom moet het elke keer opnieuw duren tot er een dode valt, vooraleer u ingrijpt? Waarom moet het keer op keer duren tot er een schandaal in de pers komt, voordat u in gang schiet? De vraag is niet of er iets is gebeurd. De vraag is of er genoeg is gebeurd. Het antwoord dat u zelf hebt gegeven, is neen. Dat is uw verantwoordelijkheid, minister.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Over de stelling van mevrouw Vandecasteele hebben we in de voorbij uren al gediscussieerd. Ik zal daar niet meer op terugkomen. Ik kan nog eens verwijzen naar de 6 schorsingen en opheffingen van 2020 en de 79 sancties in 2021, enzovoort, maar ik denk dat we dat debat hebben gehad.

Collega Malfroot, u zegt dat we het riedeltje over VIA 6 al kennen. Nochtans is dat een belangrijk akkoord: het gaat over koopkrachtverhoging, over capaciteitsuitbreiding en ook over manier waarop de vacatures worden ingevuld. Om dat te kunnen doen hebben we met de sociale partners het actieplan '(Zij-)instroom' gemaakt en is er het Vlaamse actieplan 'Alle hens aan dek'.

En u hebt daar een aantal voorbeelden aangehaald. Die zitten onder andere in het Actieplan (Zij-)Instroom dat nu op het terrein wordt uitgewerkt.

Collega Daniëls en collega Malfroot, wat de coaches betreft: die zijn intussen actief. Ik weet niet of ze intussen alle 264 zijn ingevuld. Die vacatures zijn alleszins opengesteld, ik denk in de zomer van vorig jaar al. Ze zijn inderdaad bezig op het terrein en het is uiteraard ook de bedoeling dat ze op het terrein bezig zijn.

Als collega Saeys zegt dat we moeten durven na te denken over crisisinterventies en over hoe we in een kinderopvanginitiatief kunnen ingrijpen, dan is dit een van de mogelijkheden om in de equipe van die 264 na te gaan of er in een crisissituatie, met de expertise die ze hebben, bijvoorbeeld tijdig kan worden tussengekomen of tijdelijk de leiding kan worden overgenomen.

Wat de inspecties betreft, je hebt inspecteurs die niet geaccrediteerd zijn om MeMoQ te doen. Die doen dus de andere inspecties. Je hebt ook inspecteurs die een accreditatie moeten verwerven om MeMoQ te kunnen afnemen. Dat is wat collega Groothedde daarstraks zei: het is niet alleen een zelfevaluatie, het is ook aan het werk gaan door de inspecteurs met MeMoQ.

– Liesbeth Homans, voorzitter, treedt als voorzitter op.

De voorzitter: Collega's, ik heb ondertussen van minister Beke de bewuste lijsten gekregen. Ik heb ook contact opgenomen met de administrateur-generaal van Opgroeien. Ik heb wel enkel de lijsten van 2021 en van 2022. Waarom?

Ja maar, u moet niet zo'n gezicht trekken. Ik ken er niets van, maar mij is gezegd dat het multiteam Inspecties pas is opgericht in mei 2021. Het lijkt me dan wel logisch dat ze geen lijsten hebben van 2020, maar in ieder geval staat 't Sloeberhuisje er niet op. *(Opmerking van minister Wouter Beke)*

Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister, dan begrijp ik er helemaal niets meer van. In december 2020 spreekt u over een veertigtal crèches waar er problemen zouden zijn. Daarnet spreekt u over een lijst en u zegt dat 't Sloeberhuisje niet op die lijst staat als ik vragen stel over de lijst van 2020. Nu lijkt die lijst ineens niet te bestaan. Is dat niet heel vreemd? Dat kan toch niet.

De voorzitter: Tenzij de lijst van 2021 de gegevens van 2020 bevat. Dat kan ook. Ik ben geen expert in de commissie Welzijn. Ik heb gedaan wat jullie hebben gevraagd. 't Sloeberhuisje staat er niet op.

Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Voorzitter, als 't Sloeberhuisje daar niet op staat, dan herhaal ik mijn vraag natuurlijk: was het niet erg genoeg bij 't Sloeberhuisje, waren de klachten niet erg genoeg? Wat moet er dan wel gebeuren om op die lijst te staan, minister? Dat is nu echt wel de vraag. Ik vind dat hier een blunder van formaat. Ik vind echt wel dat het nodig is dat u de verantwoordelijkheid neemt, dat u grote kuis houdt bij uw administratie, en als dat niet goed genoeg is, dan moet u zelf maar ontslag nemen, minister.

Minister Wouter Beke: Voorzitter, dat is nu net de reden waarom we aan Audit Vlaanderen een audit vragen. Niet alleen over 't Sloeberhuisje, maar over Zorginspectie en handhaving. Dat is net de reden waarom we dat vragen, om daar lessen uit te trekken, om te kijken wat er in de governance beter kan.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Voorzitter, voor alle duidelijkheid, alle vertrouwen in wat u doorgeeft. Dat staat buiten kijf. Maar het gaat hier al de hele tijd over een 44-tal crèches. Daar ging het over. Het gaat over die lijst.

De voorzitter: Ja maar, sorry. Als de gegevens die ik heb gekregen van de administrateur-generaal van het agentschap Opgroeien aan 40 plus 4 komen, en als ik nog goed kan tellen, dan zijn er dat 44. En daar staat 't Sloeberhuisje niet tussen.

Ik ben hier niet aan het liegen. Ik heb hier ook niets bij te winnen. Ik kan de lijsten, zoals minister Beke al heeft gezegd, niet weergeven, want er staan bijvoorbeeld ook onthaalouders bij en in het kader van de privacy gaat dat gewoon niet. En trouwens, dat was ook de afspraak die ik daarnet had gemaakt. Iedereen heeft ermee ingestemd dat deze werkwijze goed was.

Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Het gebeurt echt niet vaak, maar hier ben ik het volledig eens met de collega's van het Vlaams Belang, zelfs als dat niet op de lijst stond. U hebt alleen de lijsten van 2021 en 2022. Dan is het onbegrijpelijk als u de inspectieverslagen leest, waarom 't Sloeberhuisje er niet op staat, als u weet wat er nu gebeurd is.

Minister, ik vind het heel straf dat u dat inderdaad – en ik herhaal wat u in het begin van het debat gezegd hebt – volledig in de schoenen schuift van Kind en

Gezin. Er moet daar een audit moet gebeuren, maar u als minister van Welzijn weigert om er enige verantwoordelijkheid voor te nemen.

Minister Wouter Beke: Voorzitter, ik weet niet of minister Weyts voor de schoolinspectie, of minister Dermagne voor de arbeidsinspectie, of minister Demir voor al haar inspectiediensten – ik hoop van niet – allemaal zeggen dat ze dat op hun kabinetten gaan bekijken en bespreken en zien wat daar gebeurt. Dat is toch niet de rol van een minister? De rol van een minister is een kader creëren en dat kader hebben we gecreëerd. Dat moeten we verder verfijnen.

Samen met u stelde ik vrijdag vast dat er een incident was waarbij een baby overleed. Ik vraag de inspectieverslagen op. En ik vraag of dat verblijf op de lijst van de handavingsdossiers staat waar we vorig jaar mee gestart zijn, om te zeggen dat we die moeten bekijken. Men zegt me dat die daar niet opstaat. Ik stel me dan de vraag hoe zoiets in godsnaam mogelijk is. Dan zeg ik dat we daar een doorlichting, een audit over moeten vragen om te kijken wat daar juist gebeurd is, niet alleen over 't Sloeberhuisje want ik weet niet of er daar nog andere zijn.

Het is toch niet de rol van een minister om dat soort zaken te importeren op het kabinet? Doet men dat zo in Brussel? Gebeurt dat zo federaal? Laat ons toch een beetje ernstig blijven. Als er daar problemen in zijn en je stelt vast dat dat eigenlijk niet logisch is, dan doe je wat ik gedaan heb: je vraagt aan Audit Vlaanderen om dat te bekijken, er een audit over te doen, niet alleen over dat dossier, niet alleen over de inspectie, maar ook over de volgende stap, de handhaving, want we moeten daar lessen uit leren. Dat is toch logisch. Dat zou u ook in mijn plaats gedaan hebben.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Ik stel twee simpele vragen die helemaal niet gaan over details. De eerste is dat ik vaststel dat de minister het begrip 'politieke verantwoordelijkheid' volledig van de kaart veegt. We vragen niet dat een kabinet elk inspectieverslag nakijkt. Wat ik u daarnet als allereerste vraag gesteld heb is of u uw politieke verantwoordelijkheid gaat nemen. Als u nu zegt dat u om een audit gaat vragen, terwijl er al twee jaar door ons wordt nagevraagd hoe het zit met schandalen en handhaving in de kinderopvang, dan zeg ik na twee jaren: dat is veel te laat. Iets doen is niet meer genoeg. Dus ik kom terug naar mijn vraag: gaat u uw politieke verantwoordelijkheid nemen? Dat is de enige vraag die hier vandaag eigenlijk hoort voor te liggen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

Wenst iemand tot besluit van dit actualiteitsdebat een motie of een motie van wantrouwen in te dienen?

– Het Vlaams Belang, Groen en Vooruit, en de N-VA, CD&V en Open Vld kondigen aan een motie te zullen indienen.

De moties moeten uiterlijk om 18.05 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover straks uitspreken.

Het debat is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Staf Aerts aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de impact van het gewapend conflict in Oekraïne

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Voorzitter, beste collega's, minister-president, net op het moment dat we uitzicht krijgen op het einde van de pandemie, vat de volgende grote crisis aan. Het is een geopolitieke crisis waarvan we de impact amper kunnen overzien.

Na weken van opbouwende spanningen aan de grens met Oekraïne is de invasie door Rusland nu een feit. De soevereiniteit en integriteit van Oekraïne staan op het spel. Rusland treedt het internationaal recht met de voeten en de troepenopbouw was massief. Een totale oorlog met veel slachtoffers dreigt aan de grenzen van Europa.

Als tegenreactie wordt nu het eerste blik aan tegenmaatregelen, aan sancties opengetrokken, in de hoop op die manier Rusland toch weer in onderhandelingsmodus te krijgen.

Het staat vast dat er ook hier, voor onze burgers en onze bedrijven, heel wat gevolgen zullen zijn. Zij zijn daar dan ook terecht ongerust over. We hebben dat conflict al verschillende malen besproken, zowel hier als vorige week nog in de commissie.

Vorige week nog zei u dat u bezig was om de impact op het buitenlandse beleid in kaart te brengen, maar dat het nog te vroeg was om uit te weiden over de concrete stappen. De escalatie van het conflict was nog niet begonnen.

Minister, vandaag zitten we een grote stap verder. Vandaar mijn vraag: kunt u hier vandaag meer over vertellen? Welke initiatieven neemt de Vlaamse Regering om Vlaanderen, zijn bedrijven en zijn burgers voor te bereiden op de gevolgen van een gewapend conflict in Oekraïne?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Aerts, zoals ik steeds heb onderlijnd in deze kwestie, volg ik het standpunt van de EU, van onze buurlanden en ook van de NAVO. De recente evoluties zijn inderdaad verontrustend, daarover zult u het met mij eens zijn.

In de commissie Buitenlands Beleid van 15 februari deelde ik u reeds mee dat we de algemene veiligheidssituatie op de voet volgen en dat we de besprekingen op ambassadeurniveau binnen de EU nauwlettend in de gaten houden. Gezien de escalatie houden we hier uiteraard nog steeds de vinger aan de pols. Ik gaf ook aan dat er besprekingen plaatsvonden over een sanctiepakket. De Vlaamse Regering is sinds december betrokken bij de vertrouwelijke voorbereiding van dat EU-sanctiepakket. Mijn diensten hebben daarbij bekeken in welke mate de Vlaamse economie is blootgesteld in het geval van bijkomende sancties. De laatste weken hebben we actief gewogen op de EU-besprekingen ter zake.

Vandaag ligt er een eerste sanctiepakket klaar dat focust op de regio Donetsk en Loehansk. Daarbij werden een hele reeks individuen gesanctioneerd en wordt een handels- en financieringsverbod ingesteld voor die specifieke gebieden.

Het spreekt voor zich dat de Russische acties een sterk en coherent antwoord vereisen van de EU en ook van onze bondgenoten. Sancties zijn daarbij een

belangrijk instrument, laat dat duidelijk zijn. Maar sancties zijn altijd een tweesnijdend zwaard. Zowel onze eigen maatregelen als eventuele tegenmaatregelen zullen onherroepelijk ook een impact hebben op de Vlaamse en bij uitbreiding de Europese economie. Ons uitgangspunt is dat op dat vlak de Europese solidariteit moet gelden.

Het eerste EU-sanctiepakket is pas gisteravond laat voor de eerste keer formeel rondgestuurd. Mijn diensten zullen dat permanent analyseren. Een tweede, veel strenger sanctiepakket ligt klaar voor het geval de situatie verder militair escaleert.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. We hebben die sancties nodig. Het is goed dat er daaraan wordt gewerkt, in een eerste pakket en in een tweede pakket, om toch nog die onderhandelingen mogelijk te maken.

Maar tegelijkertijd moeten we toch ook nog meer doen. Ik lees in uw beleidsnota dat u heel ambitieus het volgende laat optekenen: "De Vlaamse Regering zal dan ook voluit investeren in een ambitieus, impactsvol en coherent internationaal Vlaams beleid. Om de belangen, de welvaart en het welzijn van de Vlaamse burgers te behartigen. En om de concurrentiepositie van het Vlaams bedrijfsleven te verbeteren (...)."

Vanuit die positie is het, naast dat sanctiepakket, belangrijk om nu proactief aan de slag te gaan. We moeten proactief aan de slag gaan om, samen met, maar zeker ook voor al die bedrijven in Rusland en Oekraïne, een strategie uit te werken om de negatieve gevolgen van die sancties en van het hele gewapende conflict voor hen te milderen en op te vangen waar nodig.

Mijn vraag is of u daar samen met de bedrijvigheid zelf in die regio's werk van zult maken.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Minister-president, we hebben dit debat inderdaad vorige week nog maar gevoerd maar intussen is de situatie geëscaleerd en worden de sancties uitgevoerd. De ongerustheid situeerde zich toen vooral in de landbouwsector en de energiesector. U zei toen dat Flanders Investment & Trade (FIT) ermee bezig is en dat u zich zou voorbereiden. Ik denk dat deze situatie aantoont dat we eigenlijk moeten inzetten op de diversificatie van onze import- en exportmarkten. Vandaag kwam daar de ongerustheid in de diamantsector in Antwerpen bij die al voor meer dan 1 miljard euro blijkt te importeren aan diamanten. Mijn bijvraag is dan ook of er al contact is geweest met de diamantsector om de mogelijke gevolgen in kaart te brengen.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, laat ons zeer duidelijk zijn: ook Vooruit veroordeelt in de meest sterke bewoordingen de Russische escalatie van het conflict in Oost-Oekraïne. De Russische erkenning van de zogenoemde volksrepublieken is een schending van het internationaal recht, van de territoriale integriteit van Oekraïne en van de Minsk-akkoorden en is bijgevolg onaanvaardbaar. We kunnen als Vlaanderen, België en Europa niet aanvaarden dat de integriteit van een buurland met voeten wordt getreden. In deze crisis moeten wij ons Europees en trans-Atlantisch solidair opstellen. De ambitie van Poetin is immers in de eerste plaats verdeeldheid zaaien. Ik reken er dan ook op dat alle

fracties in het parlement zich duidelijk uitgesproken tegen deze Russische agressie.

Niemand, ook Vlaanderen niet, heeft baat bij een verdere escalatie. Daarom blijven wij pleiten voor een diplomatieke oplossing om een totale oorlog te voorkomen, maar inclusief de stevige sancties als de prijs die Poetin betaalt voor zijn agressie. En zoals u zei, minister-president, moeten er nog hardere sancties op tafel klaarliggen om verdere agressie af te schrikken.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): We hebben dit debat inderdaad al enkele keren gevoerd, ook vorige week. Wat al die maanden al werd gevreesd, is nu bewaarheid geworden. Het conflict tussen Rusland en Oekraïne is geëscaleerd. Mijn fractie betreurt dat ten zeerste.

Deze zaak heeft ertoe geleid dat de EU een eerste pakket sancties heeft genomen en het is heel goed mogelijk dat het daar niet bij blijft. De vraag die we genoodzaakt zijn te stellen, is natuurlijk wat de impact van deze sancties zal zijn op Vlaanderen en wat we kunnen doen om deze impact op te vangen. Een eerste zeer logisch gevolg voor onze economie en onze gezinnen zal trouwens al snel blijken, namelijk de stijgende energiekost. Ik hoop dat dit voor de Federale Regering een wake-upcall is om het waanzinnig idee van de kernuitstap eindelijk van de baan te schuiven en te investeren in een toekomst waar we niet langer de speelbal zijn van torenhoge gasprijzen.

Minister-president, u hebt daarnet al gezegd dat sancties een tweesnijdend zwaard zijn. Diverse andere landen hebben al sancties genomen. De kans bestaat dat Rusland zal terugslaan met eigen sancties. Wat zal volgens u de impact zijn op de Vlaamse economie en zullen er, en dat is een belangrijke vraag, steunmaatregelen volgen voor de getroffen sectoren?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Intussen is duidelijk dat de inval van Poetin in Oekraïne niet het gevolg is van de uitbreiding van de NAVO. In zijn ogen, en hij heeft het ook met die woorden gezegd, is Oekraïne Russisch grondgebied en daarom eigent hij zich het recht toe om daar binnen te vallen op basis van een geschiedschrijving die totaal de zijne is en door niemand wordt gedeeld.

Het is een daad van militaire agressie, waarschijnlijk de belangrijkste sinds de Tweede Wereldoorlog, aan de buitengrenzen van de Europese Unie. Er is nu een eerste pakket aan sancties uitgerold door de Europese Unie. Men houdt de andere sancties voorlopig achter de hand. In Nederland heeft Rabobank in een studie een raming gemaakt van de mogelijke impact. Ze hebben daar zelfs prijzen opgeplakt voor gas van 110 euro en voor olie van 125 euro. Daarnaast zou de groei dalen van 1,4 naar 0,4 procent. Men schat de impact op ongeveer 1000 euro per Nederlander. Hoe ziet u die impactstudie juist? Zullen de getroffen sectoren door Vlaanderen worden gesteund om bijvoorbeeld andere afzetmarkten te zoeken?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank, collega's, voor de vragen.

Als er vraag naar steun is voor de bedrijven, is het evident dat ons agentschap FIT ter beschikking staat en ook proactief kijkt welke – zoals de heer Van Rompuy zegt – eventuele andere afzetmarkten kunnen worden ontgonnen. FIT is daar speciaal voor bevoegd en staat aan de zijde van de bedrijven.

Als de vraag van een aantal collega's is dat we geldelijk zouden tussenkomen om sectoren te ondersteunen of weet ik veel wat, dan is dat op dit moment absoluut niet voorzien. Wat contact met het Antwerp World Diamond Centre (AWDC) betreft, is FIT inderdaad in contact met AWDC om te kijken – ook daar – hoe we met raad en daad kunnen bijstaan. Maar financiële ondersteuning is op dit moment niet in ons vizier.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Dank u, minister-president en collega's, voor de aanvullingen. Vandaag staat inderdaad de diamantsector in de krant. Maar het is natuurlijk de oproep om hier met een strategie aan het werk te gaan en niet af te wachten tot een sector in de krant een noodkreet lanceert. Dat is eigenlijk expliciet onze vraag: om op die manier strategisch aan de slag te gaan en niet af te wachten op basis van krantartikels.

Er is een oorlog aan de grenzen van Europa. Dat lijkt nu echt op til. Dat zorgt voor heel veel ongerustheid, en die moeten we maximaal wegnemen. Net daarom hebben we die strategie nodig. Ondertussen, zoals de collega van Vooruit zegt, moeten we blijven hopen en blijven rekenen op een vreedzame oplossing. Maar we moeten wel die stappen durven te zetten om het wat-als-scenario voor te bereiden. Wat als het conflict toch nog verder uitbreidt en er nog meer sancties op Rusland afgaan en er dus ook veel meer gevolgen zijn voor ons eigen Vlaanderen? We zullen dat blijven opvolgen in de hoop dat er een goede strategie komt om samen met de bedrijven dit probleem aan te pakken en hen voor te bereiden op dit gewapend conflict.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Katrien Partyka aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de procedure tot intrekking van de erkenning van de Moslimexecutieve en de gevolgen hiervan voor de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen

ACTUELE VRAAG van Nadia Sminate aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de procedure tot intrekking van de erkenning van de Moslimexecutieve en de gevolgen voor het Vlaamse beleid

ACTUELE VRAAG van Jeremie Vaneeckhout aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de procedure tot intrekking van de erkenning van de Moslim-executieve

ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de intrekking van de erkenning van de Moslimexecutieve en de gevolgen hiervan voor het Vlaamse beleid

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Minister, enkele maanden geleden stonden we hier voor de bespreking van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen. Zoals voorzien in het regeerakkoord creëerde dat een kader om erkenningen

mogelijk te maken, ook van moskeeën die al sinds geruime tijd niet meer erkend werden. We hebben daar lang over gediscussieerd. Het was een omzichtig opgebouwd systeem waarin de verschillende geloofsgemeenschappen een kader kregen. Het gaat over 1700 lokale geloofsgemeenschappen. 95 procent ervan behoort tot de rooms-katholieke kerk, er zijn 27 lokale moslimgemeenschappen en een 30-tal joodse, protestantse en anglicaanse. In heel het decreet – waar we in het lang en in het breed over gediscussieerd hebben – was een cruciale rol voorzien voor het representatief orgaan. Dat was ook zo voor het representatief orgaan voor de erkenning van de lokale moslimgemeenschappen, namelijk de Moslimexecutieve.

Uw federale collega Van Quickenborne is de procedure opgestart om de erkenning in te trekken van de Moslimexecutieve en stelt een nieuw kader in het vooruitzicht, een koninklijk besluit. Ik maak even abstractie van het feit dat we natuurlijk allemaal een open, representatief, democratisch, transparant, normen- en waardengevoelig systeem en representatief orgaan willen. Dat is duidelijk voor iedereen. Ik maak ook een beetje abstractie van de moeilijke voor-geschiedenis: dat het van 1974 tot 1999 heeft geduurd voor er een orgaan op poten stond, en waar we nu opnieuw in een situatie komen dat er geen erkend orgaan is.

Ik heb een heel concrete vraag voor de Vlaamse bevoegdheden. Ik maak abstractie van de andere vragen. Het representatief orgaan is bevoegd voor de organisatie van het islamitisch onderwijs in het Vlaams onderwijs. Zij spelen daar een rol in. Wat betekent de intrekking van de erkenning van de Moslimexecutieve daarvoor? En vooral: wat betekent de intrekking van de erkenning van het representatief orgaan voor het Erkenningendecreet? Dat speelt een sleutelrol. Daar wordt een beetje de stekker uitgetrokken.

Ook wat die overgangperiode betreft is er een jaar voorzien voor 75 moskeeën die een verkorte procedure kregen. Welke conclusies trekt u daaruit? Welke gevolgen heeft dat voor het decreet?

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, ik ga er geen doekjes om winden: ik ben blij dat we bijna van die Moslimexecutieve af zijn. Dit is een organisatie die zich schuldig maakt aan fraude, aan financiële malversaties, aan spionage, en die voor bovendien elk overleg met de overheid weigert. Minister, wat mij betreft, is dit echt een organisatie die ons niet waard is.

We zitten nu wel degelijk met een probleem want vandaag zijn zij nog steeds verantwoordelijk voor de indiening van de erkenningsdossiers voor de moskeeën. Vandaag zijn zij ook nog steeds verantwoordelijk voor de aanstelling van imams en islamleerkrachten. De gevolgen van die beslissing van uw federale collega zijn voor ons Vlaams beleid wel degelijk heel groot. Minister, ik ben benieuwd of u dezelfde mening bent toegedaan.

Ik heb dus een heel eenvoudige vraag voor u: wat is de impact van de beslissing van uw federale collega, de minister van Justitie, op uw Vlaamse bevoegdheden?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, de collega's hebben het al zeer goed geschetst. Ik ga het ook niet langer maken dan nodig. Uw federale collega-minister Vincent Van Quickenborne heeft de beslissing genomen om de procedure tot stopzetting van de erkenning van de Moslimexecutieve in gang te zetten. Het eindoordeel moet daar nog wel van komen. Ik denk dat iedereen hier in dit half-rond maar ook breder beseft dat er een probleem was met de Moslimexecutieve.

Het is vanuit de moslimgemeenschap zelf ook al vaak aangebracht dat daar een aantal uitdagingen op tafel liggen.

Zo'n beslissing heeft natuurlijk ook wel een bepaalde impact want die Moslim-executieve speelt een belangrijke rol ten aanzien van Vlaanderen en de Vlaamse overheid. Het gaat inderdaad over de erkenning van de lokale geloofsgemeenschappen. We hebben afgelopen zomer nog heel boeiende debatten gevoerd over het nieuwe decreet daaromtrent. Maar het gaat ook over de Moslim-executieve die de gesprekspartner was van de Vlaamse overheid vanuit de moslimgemeenschap rond een aantal thema's zoals islamonderwijs en zo verder, maar ook algemeen maatschappelijk.

U hebt zichzelf ook gedoopt als 'minister van samenleven'. Dan lijkt mij dat de vraag niet alleen is wat de concrete procedurele impact is van dit type beslissingen, maar ook wat de maatschappelijke impact ervan is. Hoe wilt u daarop anticiperen? Het is een vraag die vandaag op tafel komt. Het is bij wijze van spreken gemakkelijk om de stap te zetten om de Moslim-executieve niet langer te erkennen, maar eigenlijk begint het werk nu pas. Hoe gaan we verder? Hoe wilt u verder aan de slag met de moslimgemeenschap in Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, collega's, het duurt natuurlijk altijd veel te lang, maar uiteindelijk krijgt mijn partij, het Vlaams Belang, altijd gelijk. De Moslim-executieve is al meer dan twintig jaar officieel erkend en al meer dan twintig jaar vraagt het Vlaams Belang de stopzetting van de subsidies en de stopzetting van de samenwerking met die islamitische charlatans. Want dat zijn het: islamitische charlatans.

"Wordt men eindelijk wakker over die Moslim-executieve?" Die vraag stelde ik hier vorig jaar op 20 oktober, nadat weer maar eens was gebleken dat die Moslim-executieve niet wil integreren maar wel onze samenleving wil islamiseren. Ook meer dan een jaar geleden al stond ik hier om u te zeggen: 'Het wordt hoog tijd dat de Vlaamse Regering deze islamitische infiltranten en spionnen behandelt hoe ze moeten worden behandeld, namelijk als een vijfde colonne die hier niet thuishoort.' Dat werd toen een beetje weggelachen. De Vlaamse Regering zette de samenwerking met het achterlijke en onbetrouwbare zootje van de Moslim-executieve gewoon voort.

Maar nu, eindelijk, wil de federale minister van Justitie de erkenning van de Moslim-executieve intrekken. Eindelijk, na meer dan twintig jaar hardnekkige politiek correcte blindheid en miljoenen euro subsidies voor die Moslim-executieve.

De vraag is nu, minister, wat zult u doen? In uw kersverse decreet is en blijft de Moslim-executieve dé partner van deze Vlaamse overheid voor de erkenning van moskeeën, de organisatie van islamonderwijs en de aanstelling van islamleraren. Minister Somers, u gaat mij vandaag toch niet opnieuw teleurstellen en vertellen dat dit zo blijft en dat u de Moslim-executieve nog altijd niet gooit waar ze thuishoort, namelijk op de vuilnisbelt? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dank u wel, collega's, voor de vraagstelling. De problemen die aangekaart worden, zijn inderdaad ernstig. De Moslim-executieve, het representatieve orgaan van de islam, is een organisatie, instelling, die al vele jaren in een impasse zit en waar het inderdaad van kwaad naar erger gaat.

Zeer recent hebben zij een soort vernieuwingsoperatie aangekondigd. Die is spijtig genoeg nog teleurstellender, men gaat er van de regen in de drop. Die

operatie mist elke geloofwaardigheid. Men wil zich organiseren op basis van etnisch-culturele breuklijnen in een Vlaanderen dat alles op alles zet om één gemeenschap – weliswaar in diversiteit – te vormen.

De vertegenwoordiging van nieuwe, jonge mensen, die al weinig aanwezig was, wordt nog verder gehypothekerd. Verder vormt de Moslimexecutieve zichzelf om tot een organisatie waar alleen nog betalende moskeeën deel van kunnen uitmaken, een soort verdienmodel dat eigenlijk haaks staat op de intentie van een vertegenwoordigende instantie. De bestuurders blijken op geen enkele manier in staat om de problemen in de ogen te kijken, laat staan ze op te lossen. Het is een probleem dat ook al is aangekaart door minister Van Quickenborne, en heel terecht. Ik sta trouwens in nauw contact met hem.

De Staatsveiligheid heeft ter zake ook al heel confronterende dingen verteld over de Moslimexecutieve. Ze worden door de Staatsveiligheid gezien als agenten van buitenlandse overheden. De mandaten zijn al twee jaar verlopen. Het bestuur komt al niet meer samen sinds oktober 2019, de macht is eigenlijk in handen gekomen van enkelingen. Achter de schermen tot voor kort, maar nu ook voor de schermen, zijn twee vzw's aan het werk, een vzw die directe linken heeft met de Turkse autoriteiten, en een andere met directe linken met de Marokkaanse autoriteiten. Zij zwaaien eigenlijk de plak. Daarnaast zijn er intern blijkbaar nogal wat juridische geschillen tussen de bestuurders.

Op 8 september 2021 heeft de meest onverdachte bron, de Raad van State, gesproken over een falende instelling. Mijn eigen ervaring als ik met mensen van het Executief van de Moslims van België (EMB) praat – maar ik ga niet het proces maken van elk individueel persoon –, is dat ik spreek met een organisatie die niet in staat is om een wezenlijke bijdrage te leveren aan de Vlaamse samenleving, die niet bereid is om zich echt in te schakelen in het samenlevingsmodel. Ik heb vaak het gevoel dat ik praat met het verleden en zeker niet met een mogelijke positieve toekomst.

U weet dat Vlaanderen niet bevoegd is voor de erkenning van een representatief orgaan voor de godsdienst, maar op Vlaams vlak heeft het EMB een rol in het doorgeven van erkenningsdossiers van moskeeën, in het ondersteuning bieden aan erkende geloofsgemeenschappen, het aanstellen van moslim- of islamleerkrachten en van islamconsulenten, en in de aanvraag van arbeidsvergunningen voor imams.

Wat betreft de hangende erkenningsaanvragen is het kader dat we gecreëerd hebben met het nieuwe decreet heel helder. We hebben de dingen waarover we willen waken niet uitbesteed aan derden of aan een erkenningsorgaan, we hebben dat in eigen handen genomen. We hebben onder meer een informatie- en screeningsdienst opgericht. Als wij moeten weten of er buitenlandse inmenging is of niet, gaan we dat niet vragen aan een representatief orgaan, maar dat zelf onderzoeken, op het terrein, met de politiediensten. Als we willen weten of een lokale geloofsgemeenschap, van welke origine dan ook, zich wel of niet wil houden aan het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en de spelregels die we hebben bepaald in het decreet, dan gaan we dat zelf controleren. We willen niet afhankelijk zijn van een derde waarop we moeten vertrouwen. We willen dat zelf weten.

En zeker als het gaat over de vraag of er al dan niet extremisme aanwezig is, zijn het onze veiligheidsdiensten – de Veiligheid van de Staat, het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD) en de politiediensten – die ons daarover informeren via de nieuw opgerichte informatie- en screeningsdienst. Het nieuwe decreet geeft ons dus een kader om zeer nauwgezet en zelf te bewaken dat de geloofsgemeenschappen die we erkennen de decretale spelregels respecteren.

Dat is voor mij ook de verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid en ze oefent die uit via samenwerkingsovereenkomsten met de Veiligheid van de Staat, met de politiediensten en met de lokale besturen. Eigenlijk is de rol van het EMB herleid tot een soort doorgeefluik, het bevestigen dat een moskee een moskee is, een administratieve handeling.

U weet dat de problemen in het EMB niet nieuw zijn. Samen met collega Van Quickenborne voeren we nauw overleg om daarin een doorbraak te realiseren. We willen absoluut weg van het huidige kader en bekijken hoe we in de toekomst verder kunnen werken. Ik geloof dat het belangrijk is dat Vlaanderen die bevoegdheid volledig in eigen handen krijgt. Vandaag kunnen ook al stappen gezet worden. Het is mogelijk om vandaag een Vlaamse en een Franstalige kamer te realiseren binnen het bestaande representatief orgaan. De federale overheid kan dat. De minister kan dat en is ook bereid om daar mee over na te denken. We hebben daarover al overleg gepleegd met de andere regionale ministers. Ik ben daar zelf uitdrukkelijk vragende partij voor. Maar dat zal natuurlijk niet genoeg zijn.

Minister Van Quickenborne wijst erop dat het EMB niet alleen bestaat uit een bestuur maar ook uit een administratief orgaan dat de continuïteit moet waarborgen en die ook grondwettelijk moet waarborgen. Het is dankzij die continuïteit dat ook de 75 hangende dossiers behandeld kunnen worden. Nogmaals: de controle, de screening en het bekijken of ze al dan niet voldoen aan onze regelgeving zitten volledig in Vlaamse handen. We gaan daarover dus verder in overleg. Morgenvoormiddag zit ik trouwens opnieuw samen met minister Van Quickenborne. Maar er is nog een veel belangrijkere opdracht dan het administratief in orde krijgen. Eigenlijk is wat de Moslimexecutieve doet keer op keer een beschamend schouwspel voor de honderdduizenden Vlamingen die zich herkennen in of identificeren met de moslimgemeenschap in Vlaanderen. Het is een beschamend schouwspel waar steeds meer jonge moslims zich aan ergeren. Een aantal van hen hebben zich daarover al heel duidelijk uitgesproken. Vanuit die gemeenschap zelf staan mensen op om te zeggen: we zijn een deel van de Vlaamse samenleving, we willen daar op een constructieve manier aan bijdragen en wij gaan onze verantwoordelijkheid opnemen binnen de Vlaamse moslimgemeenschap om dat kader recht te trekken. Ze willen met andere woorden afscheid nemen van de buitenlandse invloed, afscheid nemen van het permanent geruzie, afscheid nemen van een benadering waarbij mensen worden ingedeeld volgens hun etnisch-culturele achtergrond, ze willen dat er naar mensen gekeken wordt als Vlamingen, als volwaardige Vlamingen, weliswaar in dezen Vlamingen met een moslimovertuiging. Dat is de weg die we moeten bewandelen. Dat is de weg vooruit. Ik geloof er sterk in dat dat kan, dat we op het moment gekomen zijn om dat te doen. We spreken over de derde en de vierde generatie. Er moeten banden gebroken worden met de regimes uit het verleden, met de regimes uit het buitenland. Zo'n nieuwe Moslimexecutieve of een nieuw orgaan kan op een positieve manier een rol spelen, maar dan zal het fundamenteel anders moeten gebeuren dan in het trieste schouwtoneel dat we de voorbije jaren hebben gezien.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Dank u wel, minister. Uiteraard delen we allemaal uw mening dat er een weg te gaan is naar een transparant, modern orgaan dat een gesprekspartner is. Maar ik begrijp goed dat u zegt dat volgens het decreet, waarin de Moslimexecutieve op dertig plaatsen een rol heeft, die rol overgenomen kan worden door een administratieve commissie binnen die Moslim-executieve. Ik hoop dat we daar voldoende juridische duidelijkheid over hebben, want ik vind het wel van cruciaal belang. Heel die constructie is daarom opgezet. En de klok tikt: voor 16 november moeten de eerste stappen gezet zijn.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, ik heb u vandaag horen zeggen dat door het nieuwe erkenningsdecreet de Moslimexecutieve eigenlijk een soort administratief orgaan geworden is. Maar dan zeg ik u: laten we toch niet onze dromen voor werkelijkheid nemen. Want vandaag is het toch nog altijd zo dat er geen enkele nieuwe moskee erkend kan worden omdat de Moslimexecutieve nu net het orgaan is dat die erkenningsaanvraag moet indienen. Dus we zitten daar wel degelijk met een probleem.

Pas op, minister, ik volg u eigenlijk wel als u zegt dat zij minder macht moeten krijgen, en dat hun macht beperkt moet worden. Ik ben het daar eigenlijk helemaal mee eens, maar vandaag is dat helaas nog niet zo. Dus, minister, ik zou zeggen: ik reik u de hand, laat ons samen gaan zitten, laat ons de dialoog aangaan in het parlement, om ervoor te zorgen dat die 'bende fraudeurs' nooit meer iets te zeggen hebben over het geloof in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Dank u wel, voor het antwoord, minister. Ik denk dat het duidelijk is dat er wel nog een paar juridische vragen blijven over hoe zo'n administratief iets dan kan functioneren los van een erkend geloofsorgaan? Dat lijkt me toch wel een grote uitdaging. Maar daarnaast hoor ik u eigenlijk zeggen dat u naar een soort tabula rasa wilt gaan, en van nul af wilt beginnen om een nieuw representatief orgaan samen te stellen en te ontwikkelen, uiteraard in overleg – daar ga ik van uit – met de moslimgemeenschap.

Ik wil daar toch iets dieper op ingaan, want dat is zeer makkelijk gezegd, maar, collega's, als we morgen een orgaan moeten samenstellen met de christenen – de orthodoxen, de katholieken en de protestanten samen – en we moeten daar naar een structuur gaan, dan zal dat niet zo evident zijn. Het is wel een zeer boeiende uitdaging, minister, hoe we dat kunnen doen, en vooral hoe we dat van onderuit, vanuit de moslimgemeenschap zelf, kunnen laten ontstaan. Hebt u daar concrete ideeën over? Loopt er daarover overleg met uw federale collega? Want stopzetting is één ding, maar het opstarten van de procedure om tot een nieuw orgaan te komen lijkt me eigenlijk veel belangrijker. Alleen zeggen "we starten van nul" en "we geloven in de toekomst", daarmee gaan we er niet komen, vrees ik.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister Somers, het probleem met die Moslimexecutieve verengen tot wat 'ruzies' en wat 'buitenlandse invloeden', dat is natuurlijk flauwekul. Die Moslimexecutieve heeft in twintig jaar nooit afstand genomen van de sharia of de islamitische wet. Nooit heeft die Moslimexecutieve expliciet de honderden koranverzen verworpen die letterlijk oproepen tot haat, intolerantie en geweld tegen ons, tegen niet-moslims, tegen vrouwen, tegen homo's, tegen ex-moslims. Nooit heeft die Moslimexecutieve afstand genomen van de jihadistische massamoordenaar profeet Mohammed. Weet u waarom, minister Somers? Omdat dat zou betekenen dat de Moslimexecutieve afstand neemt van de islam zelf. Het probleem is dus veel breder dan de Moslim-executieve. Ik zou dus willen vragen, minister Somers, in plaats van enthousiast 75 nieuwe moskeeën te willen erkennen, dat u de islam en al zijn organisaties en moskeeën en een eventueel nieuw representatief islamorgaan drooglegt, zolang zij de islam niet fundamenteel hebben hervormd. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister Van Quickenborne is gekomen met een duidelijk kader voor de religieuze vertegenwoordiging in ons land, en wij steunen hem absoluut in zijn streven naar een vernieuwde en geprofessionaliseerde Moslimexecutieve, waarin het land van herkomst inderdaad niet meer van tel is, waarin verzekerd is dat vrouwen op een evenredige manier worden vertegenwoordigd, en ook met een heel duidelijke en transparante financiering. Dat is in het belang van de moslimgemeenschap, die natuurlijk baat heeft bij een representatief en onafhankelijk orgaan, denk ik, net zoals dat geldt voor alle andere levensbeschouwingen in ons land en ook gewoon voor de samenleving in het algemeen. Wij hopen vooral dat er vanuit de moslimgemeenschap nu een sterke en transparante vertegenwoordiging zal ontstaan, zodat ook de werking van lokale geloofsgemeenschappen niet geblokkeerd wordt, want dat zouden we bijzonder jammer vinden.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Collega's, de problemen met de Moslimexecutieve zijn niet nieuw, dat weten we. Er is een manifest gebrek aan transparantie, hij is totaal niet representatief, en eigenlijk ook totaal niet professioneel georganiseerd. Ik denk dat ze voldoende kansen gekregen hebben om zich te vernieuwen, en dat hebben ze niet gedaan. Ons geduld is op, en ik denk dat het ook heel goed is dat minister Van Quickenborne heel duidelijk heeft gemaakt dat ons geduld op is.

Maar de vraag is natuurlijk hoe het nu verder moet. We hebben de wens om tot een nieuw soort van moslimexecutieve te komen. Het is belangrijk dat we een representatief orgaan hebben, dat op een nieuwe leest is geschoeid, dat echte representativiteit in zich draagt en dat een duidelijke gesprekspartner is om echt voor samenleven te kiezen. Alleen, we kunnen dat als overheid niet opleggen. We kunnen zelf niet bepalen: 'Gij, jij en jij, jij gaat nu ons representatief orgaan zijn.' Het moet van onderuit komen. Daarom, minister, luidt mijn vraag: kunt en wilt u daar zelf initiatieven toe nemen, om te proberen om van onderuit zo'n nieuw representatief orgaan te vormen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Collega's, nogmaals bedankt voor de interessante insteken en inzichten.

Laat mij eerst nog eens heel duidelijk zeggen dat de huidige Moslimexecutieve, zoals ze werkt, voor mij volstrekt onaanvaardbaar is en dat we daarover een definitief kruis moeten maken. Ik heb daar zelf, eerst in een vorige hoedanigheid als burgemeester en vandaag als minister, regelmatig contacten mee gehad. Ik kan, ook op basis van de rapporten van de Staatsveiligheid, niets anders vaststellen dan dat zij zich laten instrumentaliseren, onder meer door buitenlandse staten en structuren, om hier in Vlaanderen niet bij te dragen tot integratie maar tot segregatie.

Dat is een fundamenteel probleem. Zij zijn niet bereid om te aanvaarden dat de 300.000 Vlamingen met moslimroots 100 procent Vlaming zijn die deel uitmaken van deze samenleving en wier toekomst hier bij ons ligt. En dat ze hen dus moeten loslaten en moeten aanvaarden dat ze over deze mensen niets meer te zeggen hebben, dat dat burgers van Vlaanderen zijn. De islam in Vlaanderen heeft maar een toekomst als hij zich inschakelt in een Vlaamse samenleving en daaraan meewerkt.

Er zijn vandaag in de moslimgemeenschap in Vlaanderen heel veel mensen die beschaamd zijn over die Moslimexecutieve. Die dat kotsbeu zijn. Die zeggen: 'Kijk, ik ben deel van Vlaanderen. Ik sta achter de fundamentele waarden en

grondwaarden van deze samenleving, en tegelijkertijd ben ik ook iemand die gelovig is in de islam. Ik kan dat en ik wil dat combineren. En ik wil bijdragen aan deze samenleving, en dat orgaan dat daar zit, daar kan ik mezelf niet in herkennen.' Ik richt een appel tot die mensen.

Natuurlijk praat ik met die mensen. Natuurlijk probeer ik die mensen te mobiliseren. Sommige van die mensen zijn zeer gekend in Vlaanderen. Maar in tal van lokale geloofsgemeenschappen staan er vandaag mensen recht die zeggen: 'De maat is vol.' Die mensen moeten nu hun verantwoordelijkheid opnemen. Zij moeten op een positieve manier meewerken aan Vlaanderen.

Ik zal daarin altijd hun bondgenoot zijn. Ik ben niet iemand die wegstapt van problemen. Maar ik wil wel verder gaan dan alleen maar de problemen te benoemen en te proberen ze uit te vergroten. Ik zoek, hoe moeilijk ook, naar oplossingen, en soms moet je dan lijnen trekken. Die lijn trekken we hier samen met de federale minister: zoals de Moslimexecutieve tot nu toe gewerkt heeft, gaat niet meer.

Dat stelt ons voor juridische problemen, dat is evident. De vraag is hoe we de continuïteit die we grondwettelijk moeten verzekeren in deze context kunnen garanderen. Samen met de federale minister zoeken we daar naar wegen. Ik wil niet dat het proces van dialoog en samenwerking stilvalt. Ik wil niet in een impasse terechtkomen, waarin we geen islamleerkrachten meer kunnen erkennen, of moskeeën die voldoen aan de voorwaarden die wij decretaal hebben vastgelegd. In een decreet, tussen haakjes, waarvoor vanuit heel Europa interesse bestaat. Omdat het vernieuwend is, gedurfd, helder en duidelijk, maar tegelijkertijd ook omdat het een platform creëert voor vertrouwensvolle samenwerking.

Ik wil op dat pad voortgaan. Ik wil van dat pad niet afwijken. Maar ik wil dat niet doen met mensen die onze agenda van samenleven blokkeren, die niet bereid zijn om de consequenties van een Vlaanderen in diversiteit te omarmen, die niet bereid zijn om mee op een platform van gedeelde waarden te staan. Ik ben daartoe niet bereid.

Dat betekent dat die fundamentele breuk een kantelmoment kan zijn. Als de moslimgemeenschap in Vlaanderen die kans niet grijpt, zakken we verder in een moeras. Maar ik heb vertrouwen in mensen. Ik ken er te veel die vandaag zeggen dat ze wel op een positieve manier willen samenwerken. En dus zal het uitklaren van de juridische problemen een eerste taak zijn. Het organiseren en structureren van een nieuwe gesprekspartner is een andere taak.

Als ik daar nog even mag blijven bij stilstaan: we spreken van een representatief orgaan. Dé moslimgemeenschap bestaat niet, zoals ook dé christelijke gemeenschap niet bestaat. Daarnet heeft de heer Vaneckhout ernaar verwezen. Beeldt u zich in dat we één representatief orgaan zouden hebben voor alle christenen: orthodoxen, anglicanen, calvinisten, lutheranen en katholieken. Dat zou ook een moeilijkheid zijn. We hebben het model van de katholieke kerk vertaald naar alle andere geloofsgemeenschappen, maar het zij zo.

Dus, de vraag is wat een representatief orgaan is. Voor mij is dat een groep mensen die divers is, verscheiden is, voldoende voeten op de grond heeft in Vlaanderen en een spreekbuis kan zijn voor de administratieve taken en verantwoordelijkheden die ze heeft ten aanzien van de overheid. De overheid heeft gelukkig in Vlaanderen veel van die zaken zelf verankerd en verzekerd binnen een decreet, waardoor we niet afhankelijk zijn van derden. Het decreet is een goede eerste stap in de juiste richting.

De volgende stap is nu een representatief orgaan vinden van mensen die bereid zijn om de islam in Vlaanderen op een juiste manier te vertegenwoordigen, als

deel van de Vlaamse samenleving. Een volgende stap zal zijn dat we verder moeten bouwen aan een Vlaanderen waarin we met elkaar en niet naast elkaar leven. Dat is een fundamenteel ander verhaal dan zij die zeggen dat ze het liefst van al zouden hebben dat we die mensen uit onze samenleving zetten, dat ze niet langer de islam erkennen in de samenleving en de ogen sluiten voor het feit dat er in Vlaanderen 200.000 tot 300.000 moslims aanwezig zijn die volwaardig deel zijn van Vlaanderen. Maar die volwaardige deelname betekent ook inspanningen om het representatief orgaan dat hen vertegenwoordigt, te moderniseren en radicaal te vernieuwen.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Hoe langer het antwoord, hoe beter het wordt. Ik ga uiteraard helemaal akkoord en zeker met het feit dat u naar zekerheid zoekt. We zijn nu zover. Alles staat in de startblokken. Zekerheid om dat proces verder te laten gaan, is absoluut primordiaal.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, ik vrees een beetje dat we met een systeemfout zitten, want het is een soort van katholieke redenering te denken dat er iemand in Vlaanderen is die dé moslimgemeenschap kan vertegenwoordigen. Die hiërarchie is er gewoonweg niet en die zal er ook in de toekomst niet zijn. Zelfs als u gaat proberen om een nieuwe Moslimexecutieve op te starten – al dan niet met een Vlaamse kamer – dan voorspel ik u dat we binnen de kortste keren met dezelfde problemen zullen zitten. Het is vandaag aan de moslimgemeenschap zelf om op te staan, aan de moslims zelf om te zeggen hoe ze zich in de toekomst willen organiseren. Minister, leg die verantwoordelijkheid bij de moslimgemeenschap. Indien zij weigeren om die verantwoordelijkheid op te nemen, dan denk ik dat het tijd is om daar de gepaste gevolgen aan te geven. *(Applaus van Marius Meremans en Bert Maertens)*

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik dank u voor het aanvullende antwoord. Laat ons heel duidelijk zijn: er waren problemen met de Moslim-executieve en dus steunen wij de beslissing zoals die is genomen op het federale niveau, maar nu begint het werk pas. De moslimgemeenschap is een belangrijk en waardevol deel van de Vlaamse bevolking, van het Vlaanderen van vandaag en morgen. Laat dat duidelijk zijn.

Maar die moslimgemeenschap is ook – zoals mevrouw Sminate zegt – een zeer diverse gemeenschap die niet per se op andere geloofsleren hun leest te schoeien is. Er zijn misschien ook andere vormen te bedenken op welke manier die organisatie intern kan gebeuren.

Het werk begint vandaag pas en ik reken op u om het niet op de lange baan te schuiven en te zeggen dat we een traject lopen van drie, vijf of tien jaar en op die manier de uitdaging fundamenteel niet aan te pakken. Ik roep u op om er nu mee aan de slag te gaan, van onderuit, vanuit de gemeenschap, maar wel met de uitgestoken hand van de Vlaamse overheid om te kijken met welke organisatiestructuur we die uitdaging in de toekomst kunnen opnemen. Eén iets is heel erg duidelijk: we willen de moslimgemeenschap een fundamenteel deel van Vlaanderen maken en mensen niet verder van ons afduwen, want er zijn honderdduizenden moslims die iedere dag tonen hoe waardevol de islam in de beleving van Vlaanderen en in de toekomst kan zijn.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister Somers, u spreekt over moslims in onze Vlaamse samenleving. Door uw toedoen en door het decennialange islam-gepamper van deze Vlaamse Regering en van de Vivaldipartijen lijken hele wijken in onze Vlaamse samenleving steeds meer op een of ander islamitisch land. De moskee vervangt daar steeds meer de kerk. De islamitische sluijer vervangt daar steeds meer de minirok. De halalwinkel vervangt daar steeds meer het café met alcohol. De Koranschool vervangt daar steeds meer onze bibliotheek. Waarvan liggen jullie hier wakker? Jullie liggen wakker van het oprichten en het subsidiëren van een nieuw islamitisch orgaan, van een Moslimexecutieve 2.0, en van het subsidiëren van nog meer moskeeën: maar liefst 75 in het komende jaar en in de komende legislatuur. Minister Somers, wij van het Vlaams Belang zijn en blijven zoals altijd duidelijk en rechtlijnig: stop alle subsidies aan de islam, stop de islamisering van Vlaanderen, geen Moslimexecutieve 2.0. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Katia Segers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de rol van de school in de strijd tegen (cyber)pesten

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Met het lood in de schoenen naar school gaan, niet vanwege de les, maar omdat je wordt gepest. Wanneer de bel de enige redding is omdat de school en de speelplaats voor jou geen veilige plek is. Pesten verwoest letterlijk levens. Deze week is de 'Week tegen Pesten' en de STIP IT-actie van Ketnet loopt nog altijd. We hebben deze week ook vernomen via het nieuwe platform dat het niet stopt met pesten op school. We wisten dat al, maar dat is bevestigd. Online gaat de intimidatie door. Pesters bedreigen je zodanig dat je het niet aan de leerkrachten of je ouders zult vertellen en dat gaat altijd maar door, ook in je slaapkamer. Een op de zes Vlaamse kinderen wordt tijdens zijn jeugd gepest. Het verwoest letterlijk een jong leven. De kans op zelfdoding bij gepeste kinderen is drie keer zo groot.

Voor Vooruit is het essentieel dat, als een slachtoffer al de moed heeft om zijn leed te delen, het niet een tweede keer slachtoffer wordt omdat de melding op school op een koude steen valt. Driekwart van de gepeste jongeren maakt een melding van het pestgedrag. Dat is al goed. De verantwoordelijkheid van de scholen is groot om alle leerlingen ertoe aan te zetten om de melding te maken als ze worden gepest, maar vooral ook om hen te begeleiden. We moeten pesten bespreekbaar en zichtbaar maken en vooral ook oplossen. De helft van de jongeren op de Waddist-app geeft helaas aan dat ze niet blij zijn met de aanpak van de school. Scholen hebben werk gemaakt van een actief pestbeleid, maar dat blijkt helaas niet genoeg te zijn. Minister, zijn de scholen volgens u vandaag voldoende gewapend om de strijd tegen het pesten aan te pakken?

– *Nadia Sminate, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Elk kind dat wordt gepest, is er een te veel. Wat doen we vanuit Onderwijs op het vlak van het anti-pestbeleid? Ten eerste is het decreet betreffende de leerlingenbegeleiding belangrijk. Daarin verplichten we elke school om een beleid te voeren voor het psychosociaal welzijn van leerlingen. Ten tweede huldigt niet iedereen de nieuwe eindtermen, maar ook daar zijn we erin geslaagd om heel specifiek aandacht te hebben voor een anti-pestbeleid, voor sociale relaties en ook voor weerbaarheid. Want dat is ook een aspect: kinderen

weerbaarder maken tegen zulk pestgedrag. Ten derde controleert de onderwijsinspectie ook de scholen op het vlak van hun beleid rond leerlingenbegeleiding en de kwaliteit ervan. Ten vierde spreekt het voor zich dat we de scholen niet aan hun lot overlaten. We proberen hen zo veel mogelijk te voeden met goede praktijken en we proberen ook zo veel mogelijk organisaties die op dat vlak heel verdienstelijk werk leveren, te ondersteunen.

Ik kan een hele waslijst van initiatieven opsommen die we steunen, maar ik verwijs naar Confixers omdat u het hebt over moeilijkheden met drempels, over drempels die jongeren ervaren om klachten te melden. Confixers is een concreet programma dat werkt met peers. Kinderen en jongeren worden aangeduid waardoor men misschien gemakkelijker melding maakt van een klacht.

Een tweede element is dat we nu volop inzetten op cyberpesten. Er zijn verschillende initiatieven op dat vlak, onder andere in samenwerking met Child Focus. Maar heel belangrijk is het totaal nieuwe gegeven over het kenniscentrum Digisprong, dat verantwoordelijk is voor de digitalisering van ons onderwijs, en dat ondertussen toch ook een serieus werkingsbudget heeft. Zij focussen op de aanpak van cyberpesten en gebruiken de laptop en het digitaal materiaal dat we ter beschikking stellen aan leerlingen, om laagdrempelig werk te maken van het melden van klachten.

Wanneer men ook daar de weg niet vindt en geen gehoor krijgt, doe ik deze warme oproep in het kader van deze Week tegen Pesten: als je niet gehoord wordt door de directie, stap naar de leerlingenraad, stap naar de ouderraad, want dat is ook nog altijd een kanaal dat openstaat.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Stap naar de leerlingenraad en naar de ouderraad, minister? Dat zijn wel heel grote stappen voor jongeren als we zien dat er al een kwart nooit melding durft te maken.

Dank voor de opsomming van de maatregelen die al worden genomen. Uit de bevraging van Waddist leren we dat dit duidelijk niet volstaat als de helft van de leerlingen het gevoel heeft dat de school onvoldoende gevolg geeft aan de melding van pestgedrag.

U zegt dat we een kenniscentrum Digisprong hebben, maar u verwijst niet naar Mediawijs.be, dat toch ook een kenniscentrum is dat enorm inzet op mediawijsheid. Dat zijn allemaal goede zaken, helaas weten we dat de begeleiding en de aanpak van pesten en in het bijzonder cyberpesten intens en belangrijk zijn. Vooruit heeft nu al drie keer een voorstel van resolutie ingediend met een hele set aan maatregelen, waaronder een kenniscentrum voor de strijd tegen cyberpesten.

Minister, welke mogelijkheden ziet u om de krachten te bundelen vanuit Digisprong, vanuit Mediawijs om daar een specifieke laag aan toe te voegen om de strijd tegen cyberpesten en pesten aan te gaan?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Vorige week in de commissie Onderwijs hebben we het nog gehad over pesten, en heb ik namens de N-VA-fractie cyberpesten aangebracht, omdat pesten helaas niet stopt als de schoolbel rinkelt. Dat maakt het voor leerkrachten ook heel moeilijk. In de vakanties of 's avonds na de schooluren is dat minder zichtbaar.

Laat ons duidelijk zijn, voor de N-VA is het ook belangrijk dat leerkrachten het signaal geven, ook aan de slachtoffers, dat pesten niet kan. Soms hoor je dat degene die pest daar een reden voor heeft. Dat kan zijn, maar dat is op geen enkele manier goed te spreken. Het erkennen van het slachtoffer vinden we cruciaal.

We moeten ook ouders daarin betrekken, want zij zullen het eerst ontdekken, 's avonds, 's nachts, in het weekend, en ook de medeleerlingen. Het zijn die partners die daar allemaal in meespelen. Minister, wij vinden dat we ook de minister van Welzijn hierin moeten betrekken om het item cyberpesten op de agenda te zetten, ook naar ouders en naar medeleerlingen.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Pesten is vreselijk, maar het is niet zo vanzelfsprekend om daar als leerkracht, en zeker als beginnende leerkracht mee om te gaan, omdat dat ook in de lerarenopleiding tot hiertoe weinig aan bod kwam.

Minister, mevrouw Beckers heeft daar in december in de commissie een vraag om uitleg over gesteld en u hebt toen gezegd dat er in de schoot van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) een inspiratietekst met advies was opgemaakt, met kennis en competenties die nodig zijn om pesten te herkennen en aan te pakken. Het was vooral gericht op de lerarenopleiding. Is dat ondertussen al een beetje aangepakt? Weet u daar iets van? Zal het ertoe leiden dat dat leerstof zal worden in de lerarenopleiding?

De voorzitter: Mevrouw Yalçin heeft het woord.

Hilâl Yalçin (CD&V): Minister, u weet ondertussen dat deze thematiek me vrij nauw aan het hart ligt. Ik heb vorige week in de commissie inderdaad een vraag gesteld over Conflixers en ik had nu een vraag over cyberpesten die helaas onontvankelijk verklaard was. Ik ben mevrouw Segers dus dankbaar om deze vraag hier op het voorplan te zetten.

Volgens de cijfers van het onderzoek Apestaartjaren van Mediawijs werd 17 procent van de jongeren het voorbije jaar online lastiggevalen, slecht behandeld of maakte de jongere iets mee dat hem of haar van streek maakte. Dat is een hoog cijfer, daar zijn we het allemaal over eens en dat vraagt een sterk mediawijs beleid met speciale aandacht voor de complexe thematiek van cyberpesten. Ik denk dat we allemaal beseffen dat dat inderdaad complex is en niet stopt met de schooluren of aan de schoolmuren. In onze moderne samenleving, waar sociale media en het online zijn echt een prominente rol in het leven van onze kinderen en jongeren innemen, is het nu eenmaal onze gezamenlijke verantwoordelijkheid. De school en de leerkrachten kunnen hier een belangrijke en sensibiliserende rol in opnemen met aandacht voor bewustwording, sociale verantwoordelijkheidszin en welbevinden.

Ik wil even wijzen op het platform van minister Dalle www.allesoverpesten.be, waar ook heel wat initiatieven en tips gebundeld zijn. Misschien is het interessant om ook vanuit uw bevoegdheden te kijken waarop samen ingezet kan worden, zodanig dat we met z'n allen kunnen werken tegen pesten of cyberpesten.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, collega's, het is zoals u gezegd hebt: elk kind dat gepest wordt is er een te veel. Iedereen neem de problematiek ook ernstig, alleen kunnen we maar vaststellen dat de cijfers nu problematisch zijn,

maar de voorbije jaren ook al problematisch waren omdat er zeer weinig evolutie in zit. Dat is toch wel zorgwekkend.

Er zijn twee insteken die ik naar aanleiding van deze vraag wil meegeven. Ten eerste, hoe denkt u over het idee om een nog meer laagdrempelig meldpunt te organiseren, hetzij op lokaal of Vlaams niveau, om op die manier toch een stuk sneller toe te leiden naar de juiste hulpverlening en ook aan de slag te gaan met dergelijke signalen?

Ten tweede, op een aantal scholen blijkt dat er tot vandaag geen smartphonebeleid is. Aan de ene kant is er het pestprobleem, maar aan de andere kant is er de methodiek van het pesten. Dus het bewust omgaan met smartphones en welke plaats dat heeft binnen en buiten de schoolmuren lijkt me toch ook wel iets belangrijks om rond te werken. In welke mate wilt u scholen stimuleren om een smartphonebeleid verder uit te werken, ook met het oog op cyberpesten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het feit dat we deze problematiek hier nu bespreken is net te danken aan initiatieven die we nemen, ook vanuit het onderwijsveld. De Week tegen Pesten is ondertussen een begrip geworden en zorgt op weerkerende basis voor een golf van media-aandacht, wat op zich al prima is. Dat hele taboe is toch wel doorbroken. Dat maakt het ook gemakkelijker om de drempel te verlagen om melding te maken van klachten.

Dat wil niet zeggen dat we moeten rusten op onze lauweren. Integendeel, in deze regeerperiode, ik heb het eens laten berekenen, hebben we een half miljoen euro waarbij we heel specifiek acties ondersteunen in het kader van het antipestbeleid. Dat is 100.000 euro die erbij gekomen is voor nieuwe initiatieven in deze regeerperiode.

Een van de belangrijkste initiatieven, het kenniscentrum Digisprong, willen we niet alleen hanteren om ervoor te zorgen dat de digitaliseringsgolf die we ingang doen vinden in ons onderwijs tot betere kennis en digitale vaardigheden leidt, maar ook tot een beter welzijn, om via de weg en de leefwereld van heel wat jongeren vandaag – de laptop, de internetverbinding – er ook voor te zorgen dat men laagdrempelig melding kan maken.

Het tweede initiatief om ook via de concrete leefwereld de kinderen en jongeren te bereiken, is de ontwikkeling van een app waarbij we de ideeën zoals het initiatief 'Appwel' verder willen uitrollen. Hierbij kun je niet alleen peilen op het niveau van de school, of op het niveau van de klas zelfs, naar de welzijns-toestand van kinderen en jongeren, maar je kunt dat ook doen op geaggregeerd Vlaams niveau. Je kunt dan via die weg opnieuw een laagdrempelig meldingspunt aanbieden via de smartphone – dus de concrete leefwereld en een dagdagelijks instrument van jongeren – met de ambitie om de drempel voor de melding van klachten zo laag mogelijk te houden.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Ik dank de collega's die zich aansloten en die terecht de bezorgdheid van onze fractie delen. Ondanks de Week tegen Pesten, ondanks de STIP IT-actie, ondanks de verschillende initiatieven die u opnoemt, krijgen we de strijd tegen pesten onvoldoende onder controle. We zien de cijfers onvoldoende dalen. Integendeel, je ziet dat de cijfers hetzelfde blijven.

Dat heeft deels te maken met versnippering. Ik hoor de collega's ertoe oproepen om over de beleidsdomeinen heen samen te werken en initiatieven te nemen. Wel, dat is exact wat we vanuit Vooruit tijdens de vorige legislatuur twee keer

hebben voorgesteld en ook deze legislatuur in een resolutie hebben voorgesteld: een integraal transversaal beleid voor de strijd tegen pesten. De sector zei daarover in een hoorzitting: 'Dit is top, dit is wat we nodig hebben.'

Beste collega's, minister, ik roep jullie er allemaal toe op om samen opnieuw naar onze voorstellen te kijken en samen te bekijken waar we toch nog een stap verder kunnen zetten, zodat ik hier volgend jaar niet opnieuw moet staan, met dezelfde cijfers als dit jaar, maar dat we echt vooruitgang boeken. Ik dank u.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de financiële praktijken bij Orpea

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, Orpea is een grote zorgmultinational, actief in verschillende landen, onder andere in Frankrijk en in België, die op dit moment in het midden van een storm staat. Er zijn heel veel kritieken en getuigenissen naar boven gekomen over een gebrek aan kwaliteit van zorgen. Ook in Vlaanderen staan twee van de woonzorgcentra van Orpea onder verhoogd toezicht. Die woonzorgcentra van Orpea zijn bovendien de duurste van het land.

Maar terwijl de bewoners torenhoge huurprijzen betalen en de woonzorgcentra ook heel wat subsidies krijgen, blijkt vandaag dat alle woonzorgcentra van Orpea in Vlaanderen in slechte financiële papieren zitten, om niet te zeggen dat ze op de rand van het bankroet staan.

Dan is de vraag: waar gaat al dat geld naartoe? Als je kijkt naar de verslagen van de financiële inspectie en naar waar het geld naartoe gaat, dan blijkt dat er via vastgoedconstructies en via torenhoge managementkosten miljoenen worden doorgesluisd van die individuele woonzorgcentra naar het moederbedrijf Orpea in Parijs, meer bepaald naar de aandeelhouders van het moederbedrijf. Dat is allemaal geld dat niet naar de zorg kan gaan.

We hebben hier net het debat gevoerd over de kinderopvang, waar er hogere lonen moeten komen en waar er meer personeel op de vloer moet komen, net zoals in de zorg en in de ouderenzorg. En keer op keer zegt u: 'Het zal nooit genoeg zijn. Ik ben de minister van nooit genoeg'.

Wel, als we dan zien dat er miljoenen euro's wegstromen uit de zorg naar aandeelhouders in Parijs, dan moet u toch ingrijpen, minister. Maar u zegt dat u niet zult ingrijpen. Daar kan mijn verstand niet bij, daar kan mijn verstand écht niet bij.

Minister, grijp in en zorg ervoor dat elke euro die binnenkomt in de zorg ook wordt besteed aan de zorg, voor de bewoners en voor het personeel.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Voorzitter, collega, uw bezorgdheid over de financiële gezondheid van de woonzorgcentra is ook onze bezorgdheid. U zegt daarnet dat ze hogere lonen moeten krijgen en dat er meer mensen moeten komen. Daar ben ik het absoluut mee eens. Daarom ook hebben wij een sociaal akkoord afgesloten, waarbij we gaan voor hogere lonen, net als in de kinderopvang, en waarbij we ook gaan voor bijkomend personeel. De grote uitdaging is ze weten te vinden. Maar ik zal niet terugkomen op het debat van daarstraks, wel op datgene wat u aanhaalt.

Wij rekenen op sociaal ondernemerschap. Sociaal ondernemerschap wil zeggen dat mensen initiatief kunnen nemen om onder andere woonzorgcentra te exploiteren. Zoals u weet, zijn wij daar ook gebonden door Europese regels. Tegenover dat vrije ondernemerschap staan checks-and-balances, dat wil zeggen een transparant financieel beleid. De Financial Services and Market Authority (FSAM) op Belgisch niveau doet daar controles op. Er is een performant kwaliteitsbeleid.

Daarvoor hebben we een toezichtdecreet, daarvoor hebben we een Woonzorgdecreet, daarvoor hebben we een decreet Vlaamse sociale bescherming.

Vanuit Vlaanderen garanderen wij de continuïteit van de zorg door het financieren van de zorgcomponent. Heel concreet betekent dat 75,8 euro per dag via de basistegemoetkoming zorg. Dat is wat wij financieren. Woonzorgcentra moeten dat ook doorgeven en registreren. Die kunnen dat dus alleen maar krijgen wanneer ze daar effectief zorg tegenover plaatsen. Op de component zorg kan geen winst worden gemaakt want daar staat personeel tegenover dat men moet registreren.

Daarnaast betalen bewoners ook een andere component, een eigen bijdrage, en dat is 60 à 61 euro. Die component staat in voor de kosten: leefkosten, woonkosten en andere kosten. Wat wij willen doen, is die kosten transparant maken. In de gehandicaptenvoorzieningen gebeurt dat vandaag al zodat iedereen duidelijk weet hoeveel de zorgkosten, de leefkosten en de woonkosten bedragen.

Een woonzorgcentrum is een thuisvervangende situatie. Wanneer iemand in die thuisvervangende situatie kiest voor een hoge luxegraad en bereid is daar zelf meer voor te betalen, dan kunnen wij dat niet in de weg staan. Wij doen wel een dagprijscontrole op die andere componenten. Daar werken wij wel mee. Maar onze vraag en ons uitgangspunt is dus of de bewoner de zorg krijgt die hij of zij nodig heeft. Staat tegenover datgene wat wij financieren ook personeel?

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, Els is iemand die in een woonzorgcentrum van Orpea werkt en zij zegt dat ze beschaamd is omdat ze niet genoeg materiaal heeft om goed voor de bewoners te kunnen zorgen. Ze is beschaamd omdat er niet voldoende personeel is om alle bewoners correct te verzorgen. En dan hoort zij Orpea zeggen dat er geen geld is voor meer materiaal en personeel maar intussen wordt via vastgoedconstructies en managementvergoedingen wel geld doorgesluisd naar aandeelhouders in Parijs, weg uit de zorg, minister. Kunt u zich voorstellen hoe Els zich moet voelen? Keihard werken voor al die bewoners, te weinig incontinentiemateriaal hebben om de bewoners correct te verzorgen en intussen zien dat er miljoenen worden doorgesluisd naar aandeelhouders.

Minister, u zegt nu dat er transparantie moet zijn, dat boekhouding en facturen transparant moeten zijn voor de bewoners. U zegt dat nu al jaren en dat stond ook al in het regeerakkoord. U hebt vorig jaar op een vraag van mij nog eens benadrukt dat u zou proberen te zorgen voor die transparante boekhouding. Maar vandaag is die er nog altijd niet. Als u dit hoort, begrijp ik echt niet waarom u niet ingrijpt wanneer miljoenen euro's wegvloeien.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Collega's, wanneer het gaat over een dergelijk bedrijf waarvan we weten dat het met postbus-vzw's en schimmige tussenstructuren werkt, moeten we niet verbaasd zijn dat de zorg daar niet op de eerste plaats komt.

Ik heb recent de inspectieverslagen ontvangen van verschillende woonzorgcentra van Orpea maar ook van een aantal pseudo-vzw's onder Orpea en ik moet zeggen dat ik geschrokken ben. Het is een hele waslijst van verhalen over bewoners die zelfs niet één keer per week worden gewassen, bewoners die door het personeelstekort zeven maanden niet buiten kunnen, kapotte ramen die twee jaar niet worden gerepareerd. We hebben hier al vaak de discussie gevoerd over de opvolging van die inspectieverslagen.

Twee van die woonzorgcentra staan op de zwarte lijst. Die kennen we allemaal ondertussen: Park Lane en James Ensor. Maar als ik die verslagen lees, zijn er nog een aantal die eigenlijk ook op die zwarte lijst zouden moeten staan. Ik neem aan, minister, dat u ook die inspectieverslagen hebt. Bekijk die nog eens heel grondig want ik denk dat er nog wel een aantal zijn die eigenlijk op die zwarte lijst zouden moeten staan.

Daarnaast wil ik ook nog eens oproepen om die uitzonderingen, de woonzorgcentra waar het echt fout loopt, beter aan te pakken en de hardleerse cowboys op de zwarte lijst, die het echt begaaien, hun vergunningen af te nemen en aan iemand te geven die de zorg wel een warm hart toedraagt.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voor de N-VA-fractie moet in deze discussie de kwalitatieve dienstverlening vooropstaan. Het is duidelijk dat die er in dit geval niet was. Het was niet door een tekort aan personeel, maar er werd wel winst gemaakt. Dat kan uiteraard niet. Daarentegen, als men winst wil maken op het verblijf an sich, en niet op de kwaliteit van de zorg, en mensen willen dat betalen: dat is iets anders.

Minister, ook collega Parys heeft al een paar keer gevraagd naar die duidelijk opgesplitste facturen, zodat het heel duidelijk en transparant wordt en dat mensen dat ook kunnen vergelijken. Er is natuurlijk ook die Trip Advisor waar dan het advies in komt en waar mensen ook kunnen zien hoe dat in elkaar zit, waar de extra kost zit die ze hier moeten betalen en waar niet. Want, zoals u zegt, kan er inderdaad ook ondernemerschap zijn.

Collega's, kort samengevat. Voor onze fractie geldt eerst de kwaliteit, dan de zorg. Hervorm de inspectie zodat dit effectief boven komt drijven. Daar hebben we het al over gehad. We willen ook duidelijkheid binnen die factuur en uiteraard ook de Trip Advisor, zodat de toekomstige bewoners van woonzorgcentra weten waaraan ze zich kunnen verwachten.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): De situatie die we in die twee woonzorgcentra van Orpea zien, kunnen we eigenlijk een beetje vergelijken met wat we hier juist hebben gehad: het tragische verhaal van 't Sloeberhuisje. Het probleem is dat, in tegenstelling tot de kinderopvang, er in de ouderenzorg wel een zwarte lijst is. Dat is al één zaak. We hebben hier ook weer te maken met rotte appels. Gelukkig is dat een klein deel en doet het overgrote deel van de voorzieningen het zeer goed. Spijtig genoeg besmeuren deze al de rest, en ze moeten er dan ook uit. Nu, we hebben een ontwerp van resolutie gemaakt dat hier straks ter bespreking zal staan, met heel belangrijke punten om aan die problematieken die daar heersen te remediëren.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Collega's, er gaan heel veel Vlaamse overheidsmiddelen naar onze residentiële ouderenzorg. Minister, u zegt dat we inderdaad

een transparant financieel beleid moeten bereiken. U geeft duidelijk aan hoeveel de kost is van de zorg en de eigen bijdrage, en als mensen meer willen betalen dan kunnen zij dat doen. Maar eigenlijk wordt er hier toch door bepaalde organisaties die op de zwarte lijst staan heel veel geld verdiend op de kap van de ouderen. Ik moet een vraag stellen, maar eigenlijk ben ik ontzettend verontwaardigd dat we dit toelaten. We hebben over de situatie van de twee woonzorgcentra van Orpea in de krant gelezen. Dat dit kan dat die mensen geen kwaliteit krijgen, maar dat de aandeelhouders in Frankrijk daarop wel verdiend hebben!

Mijn vraag is de volgende. Ik denk toch dat er meer moet zijn dan transparantie. U moet echt regels opstellen die van toepassing zijn op het verdienen op ouderen.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Dank u wel, collega's.

Ten eerste, mevrouw Vandecasteele, als ik het verhaal van Els beluister – en dat zou een vriendin of een goede kennis van mij zijn – dan zou ik tegen Els zeggen dat ik in zo'n voorziening geen dag langer zou werken. Er zijn duizenden vacatures in de woonzorgcentra, ga elders solliciteren waar je je sterker kunt engageren in de zorg. Personeel kan op geen betere manier sanctioneren dan dat ze stemmen met de voeten, zoals ze dat noemen. Dat zou ik Els aanraden.

Ten tweede, collega Anaf, zitten we op dit punt wel op dezelfde golflengte en dat doet me deugd. Inderdaad, we moeten met Zorginspectie daarop inspecteren en dat doen we ook. Het is de rol van Zorginspectie om te kijken of de kwaliteit van zorg gegarandeerd wordt.

En als dat niet het geval is, moeten ze ingrijpen. Dat is wat Zorginspectie ook doet. Niet alleen met die twee, maar er zijn nog een aantal andere dossiers daaromtrent lopende. Wat dat betreft ben ik het er helemaal mee eens.

Collega De Martelaer, ik ben eigenlijk wel blij met wat u gezegd hebt. Ik heb het hier genoteerd en ik ga dat in mijn boekje bijhouden. U hebt zeer terecht gezegd dat er heel veel geld gaat naar de ouderenzorg, heel veel Vlaams geld. Ik heb hier tijden meegemaakt dat het ging over de structurele onderfinanciering van de ouderenzorg, maar ik ben blij dat ik alvast op dat punt ook al het verschil heb mogen maken, en dat u dat ook erkent. Wij moeten ervoor zorgen dat dat Vlaamse geld – en ik heb u de cijfers gegeven: 75,8 euro per dag – naar zorg gaat, dat dat ingezet wordt op zorg en dat van die 75,8 euro geen cent naar die aandeelhouders gaat.

Maar nog eens, als mijn ouders zouden beslissen om naar een woonzorgcentrum te gaan, en ze zouden daar veel geld voor willen betalen, omdat ze in een grotere, luxueuze kamer zouden willen zitten, omdat ze meer comfort zouden willen, dan is dat hun keuze. Het is een thuisvervangende situatie, en wij kunnen daar ook in Europees kader niet rond. We moeten optreden als er misbruiken zijn, we moeten optreden als er kwaliteitsindicatoren zijn die niet deugen. Dan moeten wij daarin optreden, en dat doen wij. Orpea is ook in Brussel en Wallonië actief, zoals u weet. Ook in Brussel en Wallonië hebben ze niet de instrumenten om te zeggen 'krak'. Want we zitten in dat Europese kader, we moeten zorgen dat er een gelijk speelveld is. Maar binnen dat gelijke speelveld, moeten we controleren op kwaliteit, hebben we het instrument van de zorg in handen en kunnen we op die manier ook sturen.

Inderdaad, om de burgers nog meer te informeren over die verschillende componenten, willen wij in die dagprijsfactuur een onderscheid maken tussen de woonkosten, de leefkosten en de zorgkosten. De zwarte lijst waar u naar verwees,

collega Anaf: wij gaan de inspectieverslagen transparant maken vanaf 1 maart, om op die manier ook het stemmen met de voeten van de bewoners, hun families en kandidaat-bewoners mogelijk te maken. Dat mensen weten waar men naartoe gaat. Dat men weet hoe het daar precies in elkaar zit. Dat is geen vage belofte, dat zal volgende week worden bekendgemaakt. Die zwarte lijst waarover u gesproken hebt, wat mij betreft kunnen de voorzieningen die op zo'n zwarte lijst staan, niet uitbreiden, kunnen zij hun capaciteit in Vlaanderen niet uitbreiden. Dat is een belangrijke stok achter de deur en dat is wat wij verder willen uitrollen.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, u raadt Els aan om de bewoners die zij al jarenlang verzorgt, achter te laten en elders te gaan werken. Ik wil u aanraden om de lat een beetje hoger te leggen. Dit is geen sociaal ondernemerschap, minister. 6 miljoen euro wordt er via vastgoedconstructies en managementfees doorgesluisd van de woonzorgcentra naar aandeelhouders in Parijs. Dat kan niet de bedoeling zijn. Het is uw verantwoordelijkheid, minister, om die geldstromen bloot te leggen en ervoor te zorgen dat dat stopt. En dat elke euro, elke euro van de bewoners, en van ons belastinggeld, die geïnvesteerd wordt in de zorg, naar de zorg gaat. En niet naar aandeelhouders in Parijs. *(Applaus van Jos D'Haese en Jeremie Vaneeckhout)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Annick Lambrecht aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de stijging van het aantal verkeersdoden

ACTUELE VRAAG van Carmen Ryheul aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de toename van het aantal verkeersdoden in Vlaanderen

ACTUELE VRAAG van Marius Meremans aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het aantal ongevallen met e-steps

ACTUELE VRAAG van Martine Fournier aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de ongevallen met de e-steps

ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de stijging van het aantal verkeersdoden in Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, 45 doden meer in ons verkeer dan in 2020. Bijna 300 doden in totaal vorig jaar, een stijging van 18 procent. Het zijn harde cijfers. Het zijn mensen die vertrokken van thuis en nooit meer terug thuis kwamen. Het had niet zo hoeven te zijn. Vlaanderen is de enige regio in ons land waar de doden in het verkeer stijgen. Dat is ook niet zo vreemd: terwijl we in Brussel zien dat men investeert in een veilige woonomgeving en traag verkeer, blijft deze Vlaamse Regering geloven in een versnipperde aanpak.

Uw verkeersveiligheidsplan is ambitieus, en wij steunen dat. Maar helaas blijft het nog te veel bij mooie woorden. U krijgt nieuwe fietspaden nauwelijks aangelegd en de lijst van zwarte punten wordt maar langer. Het kan anders. De Vlaamse Regering heeft alle kaarten in handen om effectief iets te doen aan de

vele verkeersdoden. Verplicht zone 30 in de bebouwde kom en dwing gemeenten om te investeren in verkeersveiligheid als ze per se sneller willen rijden. Het werkt in Brussel. Het kan ook bij ons in Vlaanderen.

Minister, u hebt eerder al gezegd dat u zone 30 een goed idee vindt, maar niet overall. Bent u het met ons eens dat snel rijden in de bebouwde kom, sneller dan 30 kilometer per uur, altijd samen moet gaan met extra verkeersmaatregelen?

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, er is de voorbije weken heel veel te doen geweest over de coronabarometer die op rood staat. Vandaag is er opnieuw een barometer die op rood staat, namelijk de veiligheidsbarometer. Ik neem er even de cijfers van Vias bij. Letselongevallen in Vlaanderen: plus 13,5 procent. Gewonden: plus 12,9 procent. Dodelijke slachtoffers: een stijging van maar liefst 13,8 procent. In Vlaanderen vielen vorig jaar maar liefst 291 verkeersdoden te betreuren.

Minister, er zijn enkele duidelijke nieuwe evoluties die ons echt ongerust maken. Een eerste opvallende vaststelling is de forse toename van het aantal dodelijke ongevallen met bestelbusjes: 30 in 2020 en 45 in 2021. Volgens Vias zou de sterk toegenomen e-commerce hiervan aan de basis liggen en dat lijkt mij een heel logische verklaring. We kennen de problemen die eigen zijn aan die sector: schijnzelfstandigen die onder enorme druk staan, die tot 12 uur of meer achter het stuur moeten zitten om die honderden pakjes thuis geleverd te krijgen, zelfs op zaterdag en ook op zondag. Dat leidt uiteraard tot stress en tot vermoeidheid en logischerwijze vloeien daar meer verkeersongevallen uit voort.

Dan is er nog een tweede meer opvallende stijging, namelijk die van het aantal letseldoden met e-steps, met een indrukwekkende 150 procent. Vorig jaar vielen vier doden en werden meer dan duizend letselongevallen gerapporteerd.

Minister, nieuwe problematieken vereisen ook een nieuw beleid. Elke verkeersdode is er een te veel. Maar elke seconde talmen met een aanpak die nieuwe verkeersslachtoffers voorkomt, is er ook een te veel. Daarom mijn vraag: welke initiatieven zult u nemen om ervoor te zorgen dat we hier volgend jaar niet opnieuw moeten staan omdat de cijfers van de verkeersslachtoffers opnieuw gestegen zijn. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

– *Liesbeth Homans, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, minister, ik haal er een aparte categorie uit, namelijk die van de e-steps: 510 ongevallen in Vlaanderen. Zoals de vorige spreker zei, is dat een opmerkelijke stijging, voor de eerste maal geregistreerd.

We hebben in onze partij daarover een nota opgesteld, samen met collega Raskin uit de federale Kamer. We hebben standpunten voorgesteld. Andere partijen, zoals de collega's van Vooruit, hebben dat ook gedaan. Ik heb zo de indruk, als ik alles lees, dat er eigenlijk een consensus is in dit parlement, ook met collega Fournier, over wat er eigenlijk moet gebeuren in verband met de regelgeving voor de e-steps.

Er is nu een interfederale werkgroep. Allemaal goed en wel. Gisteren lag er ook een wetsvoorstel klaar van Vooruit, dat ook de steun kon genieten van de N-VA-fractie. Maar bon, dat is door de Ecolominister weer van de agenda gehaald. Dat moet nu een resolutie worden omdat er wordt gewacht op de interfederale werkgroep.

Minister, hoe ver staat het daar nu mee? Ik heb die vraag nog al eens gesteld. De barometer staat op rood wat dat betreft. We moeten daarop ingrijpen. Wij zijn niet tegen de e-step. Dat is een volwaardig deel van mobiliteit. We moeten dat wel een goede plaats geven binnen de totale hoeveelheid van mobiliteitsmiddelen.

Minister, hoe ver staan we daar nu eigenlijk mee? Kunnen we eindelijk de verdere regelgeving voor de e-steps afkloppen? Dat is echt hoog tijd.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Goedenavond, minister, er is al veel gezegd en ik zal niet alles herhalen. Ik wil zoals de heer Meremans de aandacht vestigen op een nieuw fenomeen in de statistieken, en dat zijn de ongevallen met e-steps. Wat we vroeger niet hadden, hebben we nu wel. In 2021 waren er meer dan duizend geregistreerde ongevallen. Dat zijn er drie per dag. En dat is nog maar het topje van de ijsberg, want ik denk – ik ben er zeker van – dat heel veel ongevallen niet geregistreerd werden. Het zijn de ongevallen die aangegeven worden bij de politie die in de statistieken staan.

De problematiek van de e-step is niet eenvoudig. We hebben dat al verschillende keren in de commissie besproken. Het gaat over het al dan niet rijden op het voetpad, het al dan niet met twee mogen rijden op een step, de maximumsnelheid, het dragen van een helm, kortom de plaats van de e-step in het verkeer. Ik weet – collega Meremans heeft er al naar verwezen – dat u deze problematiek in een IMC wilt aankaarten. Minister, vanuit Vlaanderen hebben we ook bepaalde bevoegdheden ter zake. Zou u wachten op de concrete maatregelen van de IMC of gaat u op korte termijn zelf al maatregelen nemen om toch de veiligheid van de e-steppers te verhogen?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, er is inderdaad al heel veel verteld. Vias, een soort röntgenfoto van de verkeersveiligheid in Vlaanderen, stelt vast dat we bijna in het postcoronatijdperk zitten, want de cijfers beginnen weer heel erg te lijken op precorona, met een aantal opmerkelijke vaststellingen wat betreft de stijging van de verkeersdoden en de letselongevallen met e-steps en e-bikes.

Goede collega's, de minister zal me niet tegenspreken: verkeersveiligheid is altijd een dubbele verantwoordelijkheid, met aan de ene kant de overheid die moet zorgen voor verkeersveilige infrastructuur en met aan de andere kant alle weggebruikers die de plicht hebben, wettelijk en moreel, om aangepast en gedisciplineerd gedrag in het verkeer aan de dag te leggen. De cijfers spreken voor zich. Minister, hebt u extra maatregelen op het schap staan om de verkeersveiligheid in Vlaanderen te verbeteren?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, dank u voor de vele vragen. Verkeersveiligheid belangt ons allemaal aan en we hebben dan zeker ook de nodige aandacht gegeven aan die verkeersbarometer voor het jaar 2021, waar Vias mee naar buiten is gekomen. De cijfers zijn niet goed, dat kan ik beamen, ik denk dat we het daar allemaal over eens zijn. Elk cijfer hoger dan nul is slecht. Elk slachtoffer in het verkeer is er één te veel. Daar zijn we het allemaal over eens.

We moeten de cijfers wel in de juiste context plaatsen. Ik verwijs onmiddellijk naar ons Verkeersveiligheidsplan. Daar hebben we heel duidelijk als referentiejaar het jaar 2019 genomen, omdat het jaar 2020 nu eenmaal een erg atypisch

jaar was. Het was een jaar met heel veel lockdowns waarin de cijfers niet altijd consequent zijn door te trekken. Opnieuw, die nuance neemt niet weg dat de cijfers slecht zijn. Een aantal collega's vragen wat we nu gaan doen, hoe we gaan bijsturen.

Het gaat dus over de cijfers van 2021 en u weet dat we in juli 2021 ons Verkeersveiligheidsplan hebben uitgerold. Ik ben blij dat iedereen hier achter dat plan staat. Misschien even om het geheugen op te frissen: in dat Verkeersveiligheidsplan hebben we negen prioriteiten naar voren geschoven. Zeker de kwetsbare actieve weggebruiker staat centraal, maar we focussen ook op de jonge onervaren bestuurder, op de lichte vrachtwagens, kortom op heel wat facetten die hier vandaag aan bod komen.

Wat we ook hebben in dat Verkeersveiligheidsplan zijn tussentijdse doelstellingen. We houden vast aan Vision Zero, maar liever vandaag dan morgen. Tegen 2025 graag een daling van 25 procent en tegen 2030 een daling van 50 procent van de dodelijke slachtoffers.

We hebben ook 37 concrete maatregelen om die tussentijdse doelstelling en die einddoelstelling effectief te halen.

Dat plan dateert van juli 2021. We hebben ondertussen zeker niet stilgezeten, integendeel. We hebben al heel wat acties op touw gezet om effectief over te gaan tot de uitvoering van dat plan, om de doelstellingen die we hebben opgenomen, de kritieke prestatie-indicatoren (KPI's), ook effectief te realiseren.

Wat hebben we zoal gedaan? Ten eerste hebben we het afwegingskader zone 30. U weet, mevrouw Lambrecht, dat wij duidelijk zeggen dat er een heel groot verschil is tussen een stedelijke kern en de periferie. Daarom hebben we een afwegingskader gemaakt voor alle lokale besturen, voor alle mogelijke gemeenteraadsleden, dat ze kunnen gebruiken om de afweging te maken van waar het aangewezen is om een zone 30 uit te rollen en waar niet, in functie van de leesbaarheid van de weginfrastructuur.

Wat hebben we nog gedaan? We hebben ons MIA-plan uitgerold, ons 'Mobiliteit Innovatief Aanpakken'-plan. Daarin hebben we een aantal proeftuinen gelanceerd met een regelluw kader en zorgen we tegelijkertijd ook voor een aangepaste regelgeving. U hebt vorige week al gehoord dat we gaan bekijken of we onze fietspaden op een veel snellere manier kunnen uitrollen.

Mevrouw Lambrecht, ik ben het niet eens met u wanneer u zegt dat wij die fietspaden amper aangelegd krijgen. In 2021 hebben wij daarvoor een ongezien bedrag van 329 miljoen euro vastgelegd. Een vastlegging is niet hetzelfde als een uitvoering, maar u zult de komende twee jaar ook die uitvoering effectief zien in het straatbeeld. Dat is een ongezien bedrag, 329 miljoen euro, voor veilige, comfortabele fietsinfrastructuur.

Wat hebben we nog gedaan? We stelden een afwegingskader op rond 'kruispunten maximaal conflictvrij maken', met daarin tools voor lokale besturen en administraties om maximaal in te zetten op conflictvrije kruispunten. Daarnaast zijn we ook bezig met een afwegingskader voor oversteekplaatsen voor voetgangers, want we zien opnieuw dat er veel te veel actieve weggebruikers voorkomen in deze cijfers, in die barometers. Daar moeten we iets aan doen.

Mijnheer Keulen, u zegt terecht dat het zowel een zaak is van de weginfrastructuur als van de weggebruiker zelf. De weggebruiker moet ook verantwoordelijkheid aan de dag leggen. U weet dat we in het kader van dat hele verkeersveiligheidsplan de Safe System approach hebben weerhouden, waarbij we niet kijken naar wie een fout begaat maar wel naar hoe we die fout kunnen

voorkomen. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat onze infrastructuur veilig is en dat die weggebruiker dergelijke fouten niet meer maakt? Dit bekijken we in combinatie met de kindnorm. Iedereen moet zich veilig kunnen verplaatsen in het verkeer.

Handhaving is daarbij sowieso het sluitstuk, maar ook dat is iets wat we al meermaals onder de aandacht hebben gebracht en waar we op blijven inzetten.

Voor 2022 is een bedrag uitgetrokken van niet minder dan 186 miljoen euro, specifiek voor de uitrol van al die facetten die ik genoemd heb: om investeringen te doen in conflictvrije kruispunten, in handhavingsapparatuur, in bijkomende veiligere kruispunten, in het wegwerken gevaarlijke punten en dergelijke. Ook die cijfers zullen we maximaal vastleggen.

Dan kom ik tot de e-steps. De e-steps zijn inderdaad voor het eerst expliciet opgenomen in deze cijfers. We zijn het er allemaal over eens dat we de regelgeving inzake e-steps en andere gemotoriseerde tweewielers moeten aanpassen. Op federaal niveau is men bezig met die regelgeving. Ik heb er alle vertrouwen in dat dat ook gaat landen. Ik heb vorige week in de commissie al gezegd dat we in de interministeriële conferentie aan de federale collega, minister Gilkinet, maar ook aan de collega's van de andere gewesten, gevraagd hebben of we geen interministeriële werkgroep kunnen oprichten om met een gezamenlijk standpunt over e-steps naar buiten te komen. Vandaag staan we al vier vergaderingen verder na die interfederale werkgroep. Er liggen teksten op tafel. Ik heb die teksten ook voorgelegd aan onze taskforce verkeersveiligheid om te laten bekijken door een aantal wijze experts. Is dat het dossier vooruitduwen? Absoluut niet. We willen zo snel mogelijk landen. Wat mij betreft, kan de regel eigenlijk heel eenvoudig zijn. Want het gaat vooral over de plaats van die gemotoriseerde tweewieler, van die e-stepper, maar ook van de hoverboards en dergelijke.

Ik denk dat het heel duidelijk is: van het moment dat het gaat over stapvoets rijden – want ook een aantal mensen met beperkingen moeten vaak gebruik maken van gemotoriseerde tweewielers – dan kan het op de plaats waar ook de voetgangers gaan. Als het gaat over sneller dan stapvoets rijden, dan zouden zij moeten rijden op de infrastructuur die ter beschikking is van fietsers.

Verder is er nog het verhaal van de minimumleeftijd, van de verplichting van een helm en dergelijke meer. Die punten worden allemaal uitgerold. De adviezen van de taskforce heb ik al binnen, die zijn op 16 februari op de vergadertafel gelegd. Die adviezen worden nu verwerkt, en op de eerstvolgende interministeriële werkgroep wordt dat behandeld. Ik heb er alle vertrouwen in dat we, samen met de federale en de andere gewestelijke collega's, zeker kunnen landen.

Tot slot, collega's, nogmaals: veiligheid is een absolute topprioriteit. De cijfers voor 2021 waren niet goed. Met het verkeersveiligheidsplan van 2021 proberen we daar een kentering in te brengen. Morgen zal ik op de Vlaamse Regering mijn stand van zaken brengen rond de uitvoering van dat verkeersveiligheidsplan. Dat is een stand van zaken van alles wat we al hebben uitgevoerd, en tegelijk ook de geplande acties voor het komende werkjaar. Ik hoop alleszins, en eenieder in dit forum, denk ik, dat we in 2023 andere cijfers hebben. We blijven alles monitoren, en ik hoop dat ik dan andere cijfers heb, en dat er dan een bewijs op tafel kan liggen dat ons verkeersveiligheidsplan werkt. Niet opdat ik een pluim op mijn hoed zou kunnen steken, maar wel omdat er geen enkel slachtoffer in het verkeer moet vallen, want nogmaals: elk slachtoffer is er één te veel.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, er is inderdaad veel theorie, maar ik vraag me toch af welk succes de Vlaamse Regering eigenlijk wil vieren. Er zijn nu

minder doden op de fiets, maar meer doden die wandelden. Ondertussen neemt het aantal enkel verder toe. De vraag is eigenlijk heel simpel: hoeveel doden is hard rijden in de bebouwde kom ons waard?

We zien overal in Vlaanderen wat een overheid kan doen om in te grijpen. Het kan dus wel, maar we moeten ook wel willen. Neem nu, bijvoorbeeld, die invasie van bestelbusjes. Ze zijn, samen met de vrachtwagens, steeds vaker betrokken bij de dodelijke ongevallen. Dat is niet zo vreemd, want ze hebben altijd haast, en ze zijn altijd actief in de bebouwde kom. Dat kun je voorkomen met een zone 30, maar bijvoorbeeld ook met het handhaven van venstertijden. Ik heb de volgende vraag: aangezien u nog steeds niet bereid bent om zone 30 te verplichten waar de verkeersveiligheid niet gegarandeerd is, bent u dan wel bereid om venstertijden af te dwingen?

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister, stellen dat we e-commerce zouden moeten verbieden, zoals sommigen willen, is absurd, en ook wel belachelijk. We moeten er wel voor zorgen dat er een wettelijk kader wordt gecreëerd, waarbij ook de misbruiken in de sector worden aangepakt. Minister, ik weet dat u dat, binnen uw bevoegdheid van mobiliteit, niet alleen kunt doen. Maar ik herhaal de cijfers nog eens: er is een stijging van het aantal dodelijke ongevallen met bestelwagens met maar liefst een derde. Deze cijfers zouden opnieuw een eyeopener moeten zijn dat er in de sector van de e-commerce dringend nood is aan regulering. Er is dringend nood aan betere arbeidsomstandigheden. Waarom niet, minister, ook wat dwingender maatregelen inzake verkeersveiligheid voor deze sector? Wat we niet mogen toelaten, minister, is dat chauffeurs van de PostNL's van deze wereld zich als cowboys op de baan begeven om hun pakjes op tijd te kunnen afleveren.

Mijn bijkomende vraag voor u, minister: welke initiatieven kunt en wilt u in dit verband nemen?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Dank u wel, minister, maar ik mis toch wel enige timing. Eigenlijk weet ik nu evenveel als voor ik naar hier kwam en dat is dat u ermee bezig bent. Dat is heel fijn.

Ik wil ook geen waslijst aan regels. U kunt heel eenvoudige, transparante regels opstellen. Het moet helemaal geen bijbel worden, met allerlei exegetische daarrond. Ik denk dat dat wel nodig is, en het is ook haalbaar op korte termijn.

Wat betreft de helmplicht: kijk naar Denemarken. 5,8 miljoen inwoners, en meer dan de helft van de volwassen Denen draagt een fietshelm. Negen op tien kinderen jonger dan elf jaar dragen een fietshelm. In Denemarken is er geen fietshelmplicht. Wat doen ze daar dan wel? Ze hebben al vijftien jaar gewerkt om het trendy te maken, om promotie te maken, om filmpjes daarover te maken en ludiek te zijn. Ik heb jullie in onze commissie zo'n filmpje laten bekijken. Minister, u moet ook op die campagne inzetten. Als ik u een suggestie mag doen: neem Stefaan De Gand en Dominique Van Malder mee, zet hun een fietshelm op, en ik ben er zeker van dat heel veel mensen dat voorbeeld zullen volgen. Op dat vlak verwacht ik toch nog enige actie van u.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Voorzitter, ik heb net gezegd aan collega Meremans dat hij ook vrouwelijke voorbeelden mag geven in plaats van twee mannen te noemen.

Minister, ik weet dat u deze problematiek ter harte neemt. We hebben in de commissie al gevoeld dat u echt wel bezig bent met deze problematiek. Maar wat mij betreft duurt het allemaal wel een beetje lang. De interministeriële werkgroep is al vier keer samengekomen. Voor mij mag het allemaal wel een beetje sneller.

Ik heb in de commissie ook al een paar keer gevraagd of er genoeg data over de e-steppers beschikbaar zijn. Het is een nieuw fenomeen, zoals ik al zei, maar zonder data kunnen we moeilijk reglementen uitschrijven. Wie is die e-stepper eigenlijk? Is dat een oudere? Is dat een jongere? Wordt er recreatief gestept, of in het kader van het woon-werkverkeer? Op dat vlak is nog werk aan de winkel, om daarover meer cijfers te verkrijgen.

En ten derde, er bestaat veel frustratie over de dropzones. Brussel heeft deze of vorige week een maatregel genomen om dropzones af te bakenen. Minister, bent u ook voorstander van dergelijke dropzones? Kunt u de gemeenten aansporen om dergelijke dropzones voor e-steps af te bakenen?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, minister en collega's, de vier collega's hebben al heel wat aspecten aangekaart. Ik zal mij focussen, minister, op het aspect van de e-bike. Dat vind ik een heel interessant fenomeen. Het is ondertussen ook onmetelijk populair geworden. Het is een symbool van de vrijheid geworden.

De vrijheid is altijd een medaille met twee kanten. Aan de ene kant komen nu mensen buiten die dat vroeger niet deden. Ze bewegen zich met de fiets, waar ze vroeger voor verplaatsingen altijd de wagen namen. Maar tegelijkertijd zie je ook dat voor mensen die 65-plus zijn de e-bike een zekere routine en behendigheid vergt. Daar ontbreekt het hun aan, met soms zware letselgevallen als gevolg.

Minister, plant u daarrond specifieke sensibiliserende campagnes, hetzij gewoon vanuit de overheid hetzij samen met bepaalde middenveldorganisaties, zoals de OKRA's (Open, Kristelijk, Respectvol en Actief) van deze wereld, om ook die groep te helpen, zodat vermijdbare ongevallen niet hoeven te gebeuren.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, ik heb een klein beetje een déjà-vugevoel van het debat van daarnet. We zitten met een groot maatschappelijk probleem dat er niet bepaald beter op wordt. We krijgen hier dan een minister die hele lange lijstjes met maatregelen opsomt. Dat is absoluut een verdienste, maar het effect is er blijkbaar niet. En, minister, dan zegt u dingen als: "Ik hoop nu op betere cijfers die bewijzen dat ons verkeersveiligheidsplan werkt." Wel, de huidige cijfers bewijzen jammer genoeg dat het niet werkt. Wat is er extra nodig, wat zult u extra doen om ervoor te zorgen dat dat in orde komt? Dat heb ik vandaag nog niet gehoord.

En ten tweede, we hebben hier vorige week het debat over de toekomst van de e-commerce gehad. U hebt het debat misschien gemist, maar wij hebben gezegd dat er geen e-commerce mag zijn. Dat is heel duidelijk. Maar dan gaat het wel over de sociale bescherming in de e-commerce. Een aantal mensen horen en zien het haar op hun armen overeind komen wanneer men daarover spreekt. Maar hieruit blijkt toch dat de impact daarvan zeer groot is: van sociale bescherming tot aan de verkeersveiligheid in onze dorps- en stadskernen toe. Dat is toch wel een 'take home message' voor de mensen die het debat van vorige week mee hebben gevoerd.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, 2021 was inderdaad een donker jaar op onze Vlaamse wegen. Ik begrijp de nuance die u hebt aangebracht, namelijk het coronajaar ervoor en dat het dus met een korrel zout moet worden genomen. Maar als je kijkt naar de verkeersdoden kun je niet anders dan vaststellen dat we de afgelopen vijf jaar stilstaan, dat er een stagnatie is en dat er geen fundamentele stappen vooruit worden gezet. U geeft aan dat u x aantal stappen wilt zetten en dat u hoopt dat er dan verbetering is. Maar als je kijkt naar Wallonië en Brussel, die best wel spectaculaire cijfers voorleggen – Wallonië min 16 procent en Brussel min 57 procent verkeersdoden –, dan komt dat door de politieke keuzes die ze maken, door effectief in te zetten op bepaalde zaken, zoals de zone 30, aangehaald door mevrouw Lambrecht. Zo zorg je ervoor dat je effectief cijfers kunt realiseren.

Ik wil nog kort aansluiten bij de opmerking over de bestelbusjes, de 'camionetisering'. Je ziet dat het aantal dodelijke verkeersongevallen daar met 50 procent is gestegen. Zult u contact opnemen met minister Crevits om ervoor te zorgen dat de toedeling van de e-commerce in de stad wordt gemoderniseerd, dat er wordt gezorgd voor cargobikes, kleinere e-bestelwagens, en veel minder bestelbusjes die door onze straten worden geramd, waardoor je conflicten krijgt omdat die mensen ook tegen een ongemene tijdsdruk moeten werken?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dankuwel voor de vele bijkomende vragen. Ik hoop dat ik ze allemaal genoteerd heb en kan overlopen.

Mevrouw Lambrecht, wat betreft de bebouwde kom, de 30 kilometer per uur en de venstertijden blijf ik – en ik heb dat al meermaals gezegd – volop geloven in de subsidiariteit, in de knowhow van de lokale besturen. Lokale besturen weten het beste welke maatregelen ze op hun grondgebied moeten nemen ten behoeve van meer verkeersveiligheid. Wat dat betreft, verschillen we waarschijnlijk helemaal van mening. U zegt altijd dat het via een top-downbenadering moet komen. Wel, ik geloof in de bottom-upbenadering. We reiken de tools, de handvaten aan en tegelijkertijd investeren we heel veel in die bebouwde kommen, in schoolomgevingen.

U weet dat wij niet minder dan 880 punten van schoolomgevingen op gewestwegen hebben aangepakt, dat we heel wat routes van en naar school, zowel op gemeentewegen als gewestwegen, aanpakken. We investeren massaal in die stedelijke kernen, in die schoolomgevingen om het daar alsmear veiliger te maken. Ik laat het ook telkens in overleg met de lokale besturen aan de lokale besturen om te bepalen welke de meest veilige maatregelen zijn op welbepaalde locaties.

De venstertijden zijn al meermaals aan bod gekomen. U weet dat de vervoerregioraden, waar de lokale besturen aanwezig zijn en hun stem kunnen laten gelden, op dit ogenblik een vrachtverkeerroute uitwerken en dat zij daarmee aan de slag kunnen om te bepalen welke maatregelen en welke venstertijden op welke locaties op het grondgebied van hun gemeente uitgerold moeten worden. De knowhow, de kennis zit bij heel veel lokale besturen en ik heb er alle vertrouwen in dat zij daar ook de juiste beslissingen over kunnen en zullen nemen.

Wat betreft de e-commerce zal ik hier geen debatten overdoen die andere collega's vorige week hebben gevoerd. Ik krijg nu wel nog heel wat extra vragen rond e-commerce, zelfs rond de sociale bescherming en dergelijke meer. We hebben een aantal pilootprojecten lopen rond stedelijke logistiek met cargobikes om de leveringen te doen en met fietsen waaraan bredere aanhangwagens mogelijk zijn. Dat kan soms ook conflicten geven op bepaalde fietspaden. Ook daar hebben we proefprojecten lopende. Tegelijkertijd zetten we volop in op

emissievrije stedelijke distributie. Dat is waar wij in het kader van onze klimaatvisienota volop de klemtoon op leggen.

Tegelijkertijd moet ik andermaal zeggen dat we in het verkeersveiligheidsplan ook concrete maatregelen hebben opgenomen rond lichte vrachtwagens. We weten dat er door de e-commerce steeds meer lichte vrachtwagens zijn. We nemen die als prioriteit mee op in ons verkeersveiligheidsplan en willen daar verder bijkomend een aantal maatregelen voor nemen.

Over de e-steps zeggen sommigen dat het te lang duurt. We hebben al vier vergaderingen gehad met de interministeriële werkgroepen. Ik wil altijd gaan voor draagvlak als we regelgeving uitrollen. Ik zal u onmiddellijk meegeven dat we dit binnen zeer korte termijn willen afkloppen.

Dat wil men aan federale zijde. Ik weet dat minister Gilkinet volop bezig is om een decretaal kader te ontwikkelen. Maar we willen dat ook aan Vlaamse zijde. Als we een taskforce Verkeersveiligheid hebben samengeroepen waarbij heel wat experts, heel wat mensen met kennis van zaken, meebeslissen over welke maatregelen het beste zijn, dan is het niet meer dan logisch dat ik ook hun stem over de maatregelen die op tafel liggen, wil horen.

De data van de e-steps zijn heel belangrijk. We zien ook in de cijfers dat op bepaalde locaties waar al heel veel e-steps in de deelmobiliteit worden aangeboden, er vaak meer ongevallen vast te stellen zijn. Hoe groter het aanbod of hoe groter het aantal gebruikers, hoe meer ongevallen. Dat zien we voor heel wat items terugkomen. Aan de aanbieders van de deelmobiliteit hebben we gevraagd om de data met ons te delen zodat we daar duidelijk beeldmateriaal over hebben.

Wat betreft de helmdracht heb ik al gezegd dat we volop de kaart willen trekken van bewustmaking, niet van verplichten. We willen nog altijd de modal shift bereiken. Meer mensen moeten overgaan tot het actieve weggebruik: fietsers, steppers, voetgangers en dergelijke meer.

Mevrouw Fournier, ook die dropzones zijn mee opgenomen in het federale voorstel. Iedereen ergert zich eraan als er her en der steps op voet- of fietspaden rondslingeren.

Wat betreft de e-fietsen moeten we volop de kaart van de bewustmaking trekken, maar ook van de educatie. Veel mensen denken dat ze zomaar even een elektrische fiets kunnen uittesten en dat ze het allemaal wel kennen. We trekken ook op dat vlak specifiek middelen uit om nog meer doelgroepen bijkomende cursussen te laten volgen om hen bewust te maken van bepaalde zaken zodat ze zich op een veel veiligere manier kunnen verplaatsen.

Kortom, ik ben het er niet mee eens dat we niets doen. Dit zijn de cijfers van 2021. Het verkeersveiligheidsplan is van midden 2021. Ik hoop alleszins dat we met alle maatregelen die we uitvoeren – en dat zijn er heel veel – en ook met de geplande acties voor het komende werkjaar, een kentering krijgen in de cijfers. De cijfers stagneren zeker inzake de dodelijke verkeersongevallen. Ten aanzien van het referentiejaar 2019 is er een heel lichte daling, maar dat is niet genoeg. We willen tegen 2025 minstens een daling van 25 procent ten opzichte van het jaar 2019. Daarvoor blijven we met vereende krachten ijveren samen met de lokale besturen en met alle stakeholders. We blijven heel wat investeringen doen om de infrastructuur een pak veiliger te maken, en in te zetten op handhaving en op bewustmaking en educatie.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, we zeggen niet dat u niets doet. We zeggen ook niet dat u niet investeert. Geld is er genoeg. Maar elk jaar opnieuw neemt het aantal verkeersdoden in Vlaanderen toe. Elk jaar opnieuw staan we hier om actie van de Vlaamse Regering te vragen. Elk jaar opnieuw geeft u al die theoretische plannen. De oplossingen zijn er om de wijken en de buurten verkeersveiliger te maken, minister. De algemene zone 30 in de bebouwde kom is zo'n oplossing. Iedere dode die nu valt in zo'n zone 30 kunnen we toch niet meer verantwoorden? Het is tijd voor actie. Het is een beetje te laat om telkens opnieuw de theorie te herhalen.

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister, u kunt onmogelijk de toename van het aantal dodelijke verkeersslachtoffers met bijna een vijfde negeren. Niet tijdig optreden, niet tijdig inspelen op die verontrustende nieuwe gevaren voor de verkeersveiligheid, betekent nog meer dodelijke slachtoffers op de weg. Ik heb u meerdere keren ondervraagd over de kop-staartaanrijdingen met vrachtwagens tijdens de files. Ook op dat moment hadden doden vermeden kunnen worden als er op voorhand betere maatregelen waren genomen. Nu is er die forse stijging van het aantal letselongevallen en ook de dodelijke verkeersslachtoffers waarbij de e-steps en de bestelbusjes zijn betrokken. Ik verwacht van u nu een kordaat ingrijpen. Voor de e-steps is er al een aantal suggesties gedaan: niet meer op het voetpad rijden of niet meer met twee op de e-step staan. Ik zal de bijsturing van het verkeersveiligheidsbeleid heel nauwgezet opvolgen, minister, want elk slachtoffer in het verkeer is er één te veel. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Zeker en vast wil ik erkennen dat er inspanningen gebeuren, op het gebied van infrastructuur, door het Agentschap Wegen en Verkeer, door de provincies die aan de fietssnelwegen werken. Daar maken we dus wel progressie.

Ik deel niet de mening van de collega van Vooruit die zegt dat we zone 30 van bovenaf moeten opleggen. Wij leggen heel vaak zones 30 op en ik ben daarin niet alleen, ook andere steden en gemeenten doen dat. Je moet daarvoor vertrouwen hebben in de lokale besturen. Misschien hebt u dat wat minder, maar ik vind het toch belangrijk.

We moeten onze tussenkomsten ook zien als een aanmoediging, zeker als het gaat over interministeriële conferenties of een samenwerking met de federale overheid, om daar alstublieft de druk op de ketel te houden. Ik hoop echt dat we kunnen landen met e-steps rond de verrijzenis, en dat is op Pasen. Ik hoop dat we dan een paasei kunnen krijgen met daarin een e-step die is gehomologeerd met de nodige verkeersregels.

Aan mevrouw Fournier zeg ik: wat de fietsgehelmdde krijger betreft, dat mag gerust ook Ruth Beeckmans zijn of Nathalie Meskens. *(Gelach)*

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, ik weet dat u heel veel inspanningen doet op het vlak van verkeersveiligheid. U hebt heel grote budgetten uitgetrokken voor fietsinfrastructuur en voor veiligheid in het algemeen, en u neemt ook bepaalde maatregelen.

Misschien ga ik hier nog iets aanhalen dat nog niet gezegd is vanavond, en dat is dat er ook een verantwoordelijkheid ligt bij de gebruiker, bij de chauffeur. Daar

moeten we inzetten op sensibiliseringscampagnes, omdat die verantwoordelijkheid toch ook wel immens is.

Minister, naast al uw budgetten voor infrastructuur, zet alstublieft ook genoeg budget in voor sensibiliseringsacties zodat de chauffeurs zich bewust zijn van de gevaren op de weg.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Goede collega's, minister, voorzitter, ik hou altijd de wijze woorden van Phil Bosmans van Bond zonder Naam in het achterhoofd: 'Verander de wereld, begin bij jezelf.' De grote uitdaging voor u, minister, maar ook voor iedereen in het beleid, is: draagvlak zoeken voor de verkeersmaatregelen.

We leven nu eenmaal in een omgeving – dat is eigen aan de Vlaming en het is een provocatie, maar daar komt het soms op neer – met cowboys in het verkeer. Maatregelen en regels worden heel vaak als een synoniem beschouwd voor pestmaatregelen. We kennen allemaal het beeld van iemand die te veel heeft gedronken. In de Scandinavische landen devalueert zo iemand zichzelf tot outcast, in Nederland gaat men dan een taxi bellen, in Vlaanderen zegt men: 'Rij via de dorpsstraat, want op de staatsbaan staat de politie met een controle.'

We gaan dat draagvlak dus moeten zoeken, want ik ben ervan overtuigd dat, mocht iedereen de regels respecteren, we minstens de helft – ik denk in de praktijk tot drie vierde – minder verkeersongevallen, dodelijke ongevallen en letselongevallen zouden hebben. Dat draagvlak is essentieel in het belang van de veiligheid, de verkeersveiligheid van iedereen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens, het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het decreet van 3 mei 2019 houdende de havenkapiteinsdienst – 1029 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 4

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens, het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het decreet van 3 mei 2019 houdende de havenkapiteinsdienst.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Annick De Ridder (N-VA): Voorzitter, dit is een veeleer technisch ontwerp van decreet, dus ik zal het kort houden. Het is ook in de commissie besproken. Met dit ontwerp van decreet brengen we het Havendecreet in overeenstemming met de huidige regelgeving, of het nu gaat over Europese verordeningen of recente federale en Vlaamse regelgeving. Er worden ook enkele achterhaalde decretale bepalingen geschrapt of aangepast aan de huidige gang van zaken en praktijk en aan het huidige havenbeleid.

Het is belangrijk om te vermelden dat er op basis van het advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) – ere wie ere toekomt – een aanpassing gekomen is aan artikel 25. Dat is een positieve evolutie omdat er dan op die

manier cofinanciering voor belangrijke projecten zoals walstroom in de toekomst zal kunnen gebeuren met juridische basis. Collega's, het gaat dus helaas nog niet over effectieve financiering. Het is ook logisch dat die debatten hier nog niet in vervat zitten. Maar dat zal in de toekomst wel mogelijk gemaakt worden. Dat is toch niet onbelangrijk.

Tot slot wil ik aanhalen dat de tekst tot stand gekomen is door een toch wel intense samenwerking tussen de verschillende betrokken diensten: eerst en vooral het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), maar ook de Vlaamse havens. Dat is natuurlijk een samenwerking die ik toejuich en die ook de toewijding van onze Vlaamse Regering aan het stimuleren van onze economische motoren, namelijk onze havens, nog eens benadrukt.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Het is inderdaad een technisch ontwerp van decreet. Het belang van onze havens moet natuurlijk erkend worden. Ze zijn inderdaad de spil van onze economie en ze zorgen ervoor dat Vlaanderen op de kaart staat. Alle initiatieven die genomen worden om de efficiëntie te verbeteren worden door onze Vlaams Belang-fractie dan ook gesteund. We scharen ons ook achter de aanbevelingen van de MORA, zoals de aanbeveling dat de raadpleging en het overleg voor havengebruikers en lokale stakeholders een essentiële plaats moeten krijgen in het havenbeleid. Zij vragen in hun memorie van toelichting van het Havendecreet om het belang van een gedegen en gecontinueerd overleg extra te onderstrepen. Ook daar willen we ons zeker vanuit onze fractie achter scharen en de nadruk op leggen. We zullen het ontwerp van decreet dan ook goedkeuren.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, ik wil zoals in de commissie nog eens herhalen dat onze fractie het toch belangrijk vindt dat er goed ingezet wordt op onze Vlaamse havens. De Vlaamse havens zijn ook de motor van onze Vlaamse economie. Ze zorgen voor heel veel tewerkstelling en internationale bedrijvigheid. Dat mogen we zeker niet vergeten. Het is goed dat het voorliggend ontwerp van decreet ruimte maakt om strategische doelstellingen van het Vlaams Gewest en de havenbedrijven na te streven.

Het zijn doelstellingen die elkaar alleen maar kunnen versterken. Verouderde decretale bepalingen worden geschrapt, vereenvoudigd en aangepast aan de huidige praktijken en het actueel havenbeleid binnen de Europese context. Onze fractie spreekt dan ook volledig haar steun uit voor dergelijke ontwerpen van decreet die alleen maar de toekomst van onze havens ten goede komen.

Maar, minister, naast de steun voor dit ontwerp van decreet vraagt onze partij – en ik heb dat ook in de commissie al duidelijk gezegd – uitdrukkelijk dat u ook werk maakt van andere dossiers die voor onze havens van groot belang zijn. Ik denk daarbij aan de grote infrastructuurwerken zoals de nieuwe zeesluis van Zeebrugge. De bouw van deze sluis dreigt grote vertraging op te lopen en er is ook heel veel onzekerheid op het vlak van timing voor de bedrijven. Dit hebben we al verschillende keren in de commissie aangehaald. Procedures moeten eenvoudig zijn en dat in het belang van alle actoren.

Wij geven onze goedkeuring voor dit ontwerp van decreet, maar daarnaast vragen we ook de aandacht voor de broodnodige nieuwe infrastructuurwerken voor onze havens en dus voor snelle aanpassingen van de procedures.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, u hoort het: als het over heel belangrijke zaken gaat, dan vinden we elkaar hier eigenlijk kamerbreed. Minister, het is belangrijk dat zo'n belangrijke sector als de havens en bij uitbreiding de hele scheepvaartsector nu ook wetgeving heeft die helemaal up-to-date is, die helemaal aan de actuele noden en uitdagingen beantwoordt. Voor de economie is dat belangrijk, maar ook voor een sector. De wereld is voortdurend in beweging en de havens zijn dat ook. Het is belangrijk dat we ook de nieuwste evoluties mee oppikken.

Minister, het is trouwens voor een parlementsvoorzitter en bij uitbreiding voor alle parlementsleden een bijna dwingende opdracht om aan wetsactualisatie te doen, om ervoor te zorgen dat uw wetgevend arsenaal mee is met de jongste evoluties in de samenleving. Dat is hier ook gebeurd. Minister, wij conformeren ons ook aan de Europese richtlijnen dienaangaande. Voor een open economie als de onze, waar de havens de kransslagader van zijn, is dat heel erg belangrijk. In ultimo, en dat is zeker voor iedereen die burgerparticipatie hoog in het vaandel voert, ook hier zijn de betrokken actoren, het levende deel van het havenbedrijf, diegenen die met deze wetgeving aan de slag moeten, dag in dag uit, gehoord. Er is rekening gehouden met hun bekommernissen. Voorzitter en goede collega's, dat maakt dan ook dat onze Open Vld-fractie dit ontwerp van decreet met enthousiasme zal goedkeuren.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, wij zijn van mening dat het belang van de havens niet genoeg kan worden benadrukt. Met de toekomstige transitie is een duurzame transitie van die verschillende Vlaamse zeehavens dan ook erg belangrijk.

We hebben in andere discussies al verwezen naar die studie van Transport & Environment die aan het licht bracht dat de haven van Antwerpen de tweede meest vervuilende haven van Europa is. Dat hoeft niet te verwonderen, het is immers de tweede grootste en er is heel wat verkeersmobiliteit, schepenmobiliteit.

Om die grootteorde even te schetsen, collega's: de CO₂-uitstoot van de haven van Antwerpen met 7, 4 miljoen ton, is bijna de helft van de totale CO₂-uitstoot van het wegverkeer in Vlaanderen. Het is dan ook heel belangrijk dat ook daar enorme duurzaamheidswinsten worden geboekt.

We vinden het wel tekenend dat de aanpassing van artikel 25 van het Haven-decreet pas is doorgevoerd na het advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA). We betreuren het dat die duurzaamheidsvisie dus niet meteen is meegenomen van bij de opmaak van het decreet. We missen wat dat betreft ook ambitie in de tekst.

De Groenfractie zal de technische amendementen mee goedkeuren, maar we zullen ons onthouden bij de stemming over de artikelen en het geheel van het decreet.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Voorzitter, de Vlaamse havens zijn inderdaad belangrijk voor de economie in Vlaanderen, maar tegelijkertijd een van de grootste bronnen van CO₂-uitstoot. We moeten dus ambitie tonen om onze havens CO₂-neutraal te maken. Concreet moeten we werk maken van alternatieve energiebronnen, zoals walstroom en warmtenetten, om de haven te decarboniseren, en van transportleidingen voor CO₂ en waterstof.

Deze infrastructuur zal in de toekomst even belangrijk zijn als zeesluizen en klassieke ontsluitingswegen. Het probleem is natuurlijk dat het op poten krijgen van zo'n infrastructuur enorme investeringen vergt. De overheid is cruciaal om die investeringen, die omslag naar de toekomst mogelijk te maken. Daarvoor is een kader nodig. Dat zal ook cruciaal zijn om de investeringen van bedrijven te blijven aantrekken.

Dit ontwerp van decreet is dan ook een kans om groene investeringen in de haven mogelijk te maken. De Vlaamse Regering heeft hier ook gehoor aan gegeven, na een advies van de MORA, zoals we al hoorden. Dat is voor ons een zeer positief signaal.

We zullen dit decreet dan ook ondersteunen, minister. Ik wil mijn collega uit de streek, mevrouw Fournier, zeker bijtreden om van de gelegenheid gebruik te maken om uw grote inzet voor de zeesluis voor Zeebrugge te vragen. Ik dank u.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Voorzitter, ik houd het zeer kort. Ik dank jullie voor de steun voor dit Havendecreet. Zoals een aantal collega's hebben gezegd, willen we inderdaad volop de kaart trekken van de vereenvoudiging, maar ook van de actualisatie, de aanpassing aan de Europese regelgeving en dergelijke.

Een aantal collega's in dit parlement hebben ook al gewezen op de aanbeveling van de MORA. De MORA had inderdaad een voorstel gedaan inzake de aanpassing van artikel 25. We hebben die aanbeveling ter harte genomen en ook dat ligt dus mee voor. Die samenwerking is heel belangrijk voor de toekomst.

U weet dat wij voorafgaandelijk ook al de havenstrategie hebben goedgekeurd. Daar wordt volop de kaart getrokken van de duurzaamheid, die als een rode draad doorheen het beleid loopt.

Kortom, in het kader van de uitrol van die havenstrategie, maar ook van de individuele overeenkomsten die met havenbedrijven onderling, maar ook met verschillende entiteiten worden afgesloten, zullen we toekomstgericht volop de kaart van de duurzaamheid trekken.

Mijnheer Annouri, we hebben het in de commissie al heel uitgebreid gehad over de havenstrategie en de duurzaamheidsbepalingen. We hebben er alle vertrouwen in. Ook de havenbedrijven zelf willen volop de kaart trekken van onder andere tal van duurzaamheidsmaatregelen, van walstroom, maar ook van de alternatieve brandstoffen. We blijven dat opvolgen.

Een aantal collega's halen de nieuwe sluis van Zeebrugge aan. We betreuren uiteraard allemaal de vertraging die werd opgelopen. U weet dat de Vlaamse Regering volop werk maakt van een aanpassing en evaluatie van het decreet betreffende complexe projecten. Want we zitten in de uitwerkingsfase van de nieuwe sluis van Zeebrugge en worden nu geconfronteerd met de enorme workload die er in deze fase bovenop komt en die initieel niet in de timing stond.

Ik betreur samen met jullie die vertraging. Maar we hebben ook al onmiddellijk een aantal stappen genomen om een en ander bij te passen. We hebben de governancestructuur al aangepast.

We hebben binnen het Departement Mobiliteit en Openbaar Werken sowieso een zevental personen extra op het dossier van de nieuwe sluis van Zeebrugge gezet. Extern hebben we er ook nog een vijftal extra. Kortom, ruim twaalf mensen zullen mee focussen op het dossier van de nieuwe sluis van Zeebrugge. Ik hoop dat we zo snel mogelijk met de brede steun van eenieder vooruitgang kunnen

boeken en de opgelopen vertraging tot een absoluut minimum kunnen beperken. We blijven dit dossier alleszins heel nauwgezet opvolgen, daar mag u zeker op vertrouwen.

Voor de rest dank ik iedereen die dit ontwerp van decreet mee wil ondersteunen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1029/4)

– Er zijn geen opmerkingen bij artikel 1 tot en met 34.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET betreffende de Vervoersautoriteit – 1057 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de Vervoersautoriteit.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, er is een Europese verordening die bepaalt dat er een overkoepelende mobiliteitsregie nodig is en dat die bij een aparte entiteit moet worden ondergebracht. Vandaar de oprichting van deze vervoersentiteit.

Tot nu toe zit die regie deels bij De Lijn, maar wij herhalen onze vaststelling dat het toch wel opvallend is dat men nu pas die Vervoersautoriteit wil opstarten. Minister, als u de modal shift wilt doen slagen en basisbereikbaarheid op een deftige manier wilt uitrollen, dan is het duidelijk dat dit ontwerp van decreet een wezenlijk onderdeel is om die basisbereikbaarheid te kunnen uitrollen.

Minister, intussen vraagt onze fractie zich net als een aantal collega's af of men die basisbereikbaarheid nog wel deze zittingsperiode kan of wil uitrollen. Dat is een discussie waar we ongetwijfeld in de commissie nog op zullen terugkomen.

De Vervoersautoriteit moet ervoor zorgen dat de budget- en contractopvolging op een efficiënte manier kan verlopen. De manier waarop nu wordt gewerkt rond basisbereikbaarheid kan inderdaad allesbehalve efficiënt worden genoemd. Vele strategische beleidskeuzes zoals de regietaken, de werking, het beheer en het toezicht op de Vervoersautoriteit moeten nog worden uitgewerkt in een uitvoeringsbesluit.

Uit de nota met verduidelijkende antwoorden van het Departement MOW en het kabinet blijkt dat het de bedoeling is om het uitvoeringsbesluit snel goed te

keuren na de finale goedkeuring van het ontwerp van decreet door het Vlaams Parlement.

Dat brengt me bij de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA). Door het feit dat het uitvoeringsbesluit snel moet worden goedgekeurd na die finale goedkeuring van het ontwerp van decreet, heeft de MORA dus geen opmerkingen geformuleerd op dit ontwerp van decreet. De MORA geeft wel advies en een aantal suggesties bij de verdere vormgeving van die Vervoersautoriteit en het uitvoeringsbesluit. Daarin zullen immers een groot aantal strategische beleidskeuzes worden uitgewerkt.

De MORA vraagt bijzondere aandacht voor de tweedelijnsklachtenafhandeling. Onze fractie vindt die vraag ook terecht. Het registreren en beantwoorden van klachten over dienstverlening rond het openbaar vervoer is in eerste instantie een taak voor de operator die deze klachten rechtstreeks ontvangt, of de mobiliteitscentrale. Volgens de memorie van toelichting kan de Vlaamse Regering de Vervoersautoriteit aanwijzen als instantie die instaat voor de klachtenafhandeling in tweede lijn voor openbaarvervoergebruikers, maar dat zou een wijziging van het wettelijk kader vragen, omdat de Vlaamse Ombudsdienst momenteel is aangewezen als beroepsinstantie. De MORA wil die tweedelijnsklachtenbehandeling dan ook bij voorkeur bij de Vlaamse Ombudsdienst behouden omdat anders het risico bestaat dat verwarring zal worden gecreëerd bij de reiziger die ook al zijn weg zou moeten vinden in de vele veranderingen die basisbereikbaarheid met zich mee zal brengen.

Zoals de administratie het ziet, is een van de taken van de Vervoersautoriteit de tweedelijnsklachtenbehandeling voor het vervoer op maat.

U hebt echter verklaard dat, wat u betreft, de Vlaamse ombudsman hiervoor verantwoordelijk mag blijven, maar er moet wel een grondige afweging worden gemaakt en er moet in overleg worden gegaan met de ombudsman om na te gaan wat het meest aangewezen systeem is. Ik zou er bij u, minister, willen op aandringen om niet te lang te wachten met dat overleg. We denken immers dat het in het belang is van de reiziger dat daar snel duidelijkheid over ontstaat.

Onze fractie zal zich bij dit ontwerp van decreet onthouden.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Onze fractie zal ook aan dit decreet haar goedkeuring geven omdat het ten volle de mogelijkheden van basisbereikbaarheid in de praktijk zal brengen. Dit kan alleen als we de gelaagdheid echt erkennen en het vervoer op maat ten volle laten ontwikkelen. Waar sommigen dit zien als een unieke taak van De Lijn, zien wij dit ook als een taak voor zowel publieke als private spelers.

Voor ons is het duidelijk dat ook taxi's, deelsystemen en andere initiatieven mee opgenomen moeten worden in de werking van de mobiliteitscentrale. Dit decreet zorgt, conform de Europese verordening, voor een duidelijk onderscheid tussen de bevoegde instantie en de exploitant van de openbare diensten. Met de oprichting van een dergelijke Vervoersautoriteit zijn we er ook van overtuigd dat er voldoende aandacht zal zijn voor het bestaand personeel dat terechtkomt in de nieuwe entiteit en voor alle soorten types en reizigers.

Tot slot, minister, blijft in dit alles ook wel de timing van basisbereikbaarheid heel belangrijk. We beseffen dat de uitwerking van dit ontwerp van decreet betreffende de basisbereikbaarheid misschien in 2019 te simpel werd voorgesteld en dat er veel meer werk aan is dan oorspronkelijk gepland. Maar u hebt, minister, vorige week in de plenaire vergadering de timing van 1 juli 2023 voorgesteld

voor de invoering van de basisbereikbaarheid. We hopen vanuit onze fractie echt dat dit haalbaar is. We gaan ervan uit dat dit haalbaar is. Met dit voorstel van decreet is er zeker en vast al een belangrijke stap gezet in de goede richting. We gaan het dan ook steunen.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Ik denk dat, goede collega's en minister, overheden zich altijd moeten hoeden voor 'rechter en partij'-situaties waarbij men eigenlijk zichzelf als het ware punten geeft voor een overheidsopdracht waar men belastinggeld voor ter beschikking krijgt gesteld. Je geeft punten aan jezelf in de mate dat je eigenlijk al je opdrachten hebt uitgevoerd. Dat hebben we met De Lijn tot dusver altijd meegemaakt: rechter en partij. Maar iedereen die een beetje notie heeft van corporate governance weet dat er een duidelijke scheiding moet zijn, voorzitter en collega's, tussen aan de ene kant de opdrachtgever en aan de andere kant de exploitant. Dus wat dat betreft denk ik dat we ons hier nu in regel stellen met die belangrijke bestuurlijke bepalingen. Het is de evidentie zelf en het is jammer dat het zo lang heeft moeten duren.

De regierol moet in handen komen van het beleid door middel van het departement. Wat de uitvoering betreft – dat kan De Lijn of om het even wie zijn – beantwoordt die aan kwalitatieve standaarden en ook aan andere bestekken zoals vergoedingen.

De Lijn zelf moet nu niet moord en brand gaan schreeuwen. Ze hebben de volgende tien jaar het intern operatorschap toegewezen gekregen. Eigenlijk vind ik dit als liberaal een heel belangrijke symbolische stap die we vandaag zetten, vooral in het kader van goed bestuur maar ook om te zorgen dat de overheid datgene doet wat ze moet doen: toezien dat de essentiële taken worden vervuld op een veilige en op een goede manier. Wie het dan ook doet. Als men aan die standaarden beantwoordt, dan moeten die actoren daarvoor alle kansen krijgen. Wij staan heel enthousiast achter dit ontwerp van decreet, minister, als dat zo meteen ter stemming wordt voorgelegd.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Sta me toe om de spanning meteen weg te nemen en te zeggen dat we ons gaan onthouden bij dit ontwerp van decreet. En dat doen we door twee redenen: de timing en de onduidelijke agenda.

Wat de timing betreft wil ik het volgende zeggen: als de basisbereikbaarheid in juni 2023 ingaat, zoals u vorige week hebt aangezegd, minister, dan komt dit ontwerp van decreet toch wel erg laat en is het vooral ook erg onduidelijk waarom de Vlaamse Regering de mogelijkheid krijgt om het pas in 2024 in werking te laten treden.

Als het over de onduidelijkheid van de agenda gaat, is het onduidelijk welke taken de Vlaamse Regering bij de Vervoersautoriteit wil leggen. Is het de bedoeling dat De Lijn nog een stevige rol heeft als interne operator? Wat is de visie van de Vlaamse Regering daarop? Dit is onduidelijk en het ontwerp van decreet laat de mogelijkheid om de rol van De Lijn uit te hollen. Daarvoor is niemand op het terrein – noch de reizigers, noch De Lijn, noch private onderaannemers – vragende partij.

Om heel eerlijk te zijn, minister, met alle sympathie voor u en uw collega's, we vertrouwen er niet op dat de Vlaamse Regering hier ook zeer oordeelkundig mee zullen omgaan en daarom gaan we ons onthouden.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, zoals we ook al in de bespreking van dit decreet in de commissie aangaven, vinden we het moeilijk om een oordeel te vellen over de oprichting van een nieuw orgaan, zonder dat het duidelijk is welke taak dat orgaan op zich zal nemen. Er moeten nog een groot aantal strategische keuzes gemaakt worden bij de verdere oprichting, maar ook bij de uitvoer van de basisbereikbaarheid in het algemeen. We willen wel nog eens onze belangrijkste bezorgdheden bij het beleidskader dat de regering hier wil uitwerken, meegeven.

Ten eerste zijn we zeer bezorgd dat er nog steeds gewerkt wordt aan het wetgevend kader voor basisbereikbaarheid, terwijl het eigenlijk al een jaar uitgevoerd had moeten zijn.

Ten tweede, we zijn ook bezorgd over de bevoegdheidsversnippering die de Vlaamse Regering hier organiseert. Er is een mobiliteitscentrale, er zijn de uitvoerders van vervoer op maat, er is De Lijn en er is het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, en nu komt er een vervoersautoriteit. Wat is de verhouding tussen al deze actoren? Wie doet wat? Waar kan de reiziger terecht, bij wie en waarvoor? Dat zijn allemaal vragen waar nu nog te veel onduidelijkheid over heerst.

Ten derde, momenteel wordt ook de kwaliteit van het openbaar vervoer decretaal vastgelegd. Nu worden deze bepalingen geschrapt en worden ze opgenomen in een openbaredienstencontract, beheerd door de vervoersautoriteit. Daarmee verliest de overheid eigenlijk de macht om het openbaar vervoer te sturen en dat is voor ons onaanvaardbaar.

We zitten dus nog met heel veel bezorgdheden en dit decreet schept niet voldoende duidelijkheid over hoe we deze bezorgdheden beantwoord krijgen. Daarom gaan wij ons ook onthouden.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Als de liberalen belangrijke symbolische stappen toejuichen, zou ik zeggen: "Boer let op uw ganzen." Dit is een decreet dat inderdaad kadert binnen een Europese regelgeving die gaat over het openstellen van de markt voor openbaar vervoer in Vlaanderen en het zal u niet verbazen dat wij, die een sterk openbaar vervoer verdedigen, daar niet mee gediend zijn. Concreet dient het natuurlijk voor het uitrollen van het decreet Basisbereikbaarheid, nog zoiets waar wij niet mee gediend zijn, aangezien dat een achteruitgang van ons openbaar vervoer zou betekenen, in plaats van een vooruitgang. Het zal u dus ook niet verbazen dat wij dit decreet niet zullen goedkeuren.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Er is al veel gezegd, net zoals in de commissie. Ik stel vast dat velen hier bijna alles herhalen van toen; ik zal dat niet doen. We weten wel dat dit een belangrijke stap is, een nieuwe stap in een verhaal waar we toch stilaan inrollen, dat verhaal van basisbereikbaarheid. Een nieuw vervoersmodel, binnen Vlaanderen, waarbij we niet alleen kijken naar het openbaar vervoer van vandaag – sommige collega's zouden dat liever anders zien, maar dat is dus niet zo –, het gaat over een gelaagd model met heel veel, of met verschillende, aanbieders en dan is het inderdaad nodig dat er niet alleen actoren zijn, maar ook regisseurs. Die vervoersautoriteit maakt deel uit van dat laatste, dus het is een goede zaak dat dit op die manier wordt georganiseerd.

We weten ook, we moeten daar eerlijk in zijn, dat dit decreet vooral een aantal uitgangsprincipes bevat. Een aantal zaken moeten nog gefinetuned worden, vastgelegd worden in een besluit, of meerdere besluiten van de Vlaamse Regering. We kijken ook daarnaar uit. En we hopen dat dit een nieuw stapje is, een nieuwe

stap in het verhaal in de realisatie van basisbereikbaarheid, waar de minister vorige week toch een belangrijke aankondiging over heeft gedaan, zijnde dat we in principe op 1 juli 2023 van start gaan met dat nieuwe model. Dit is een volgende stap, een van de reeks die nog moet komen.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel, collega's, voor de bijkomende opmerkingen en/of bedenkingen.

De timing, die is heel belangrijk, dat is al meermaals gezegd. Ik heb vorige week hier in het parlement inderdaad duidelijk de aankondiging gedaan dat wij als nieuwe richtdatum de datum van 1 juli 2023 naar voren schuiven, uiteraard onder de expliciete voorwaarde dat alle essentiële onderdelen ook in de praktijk zijn uitgerold. Dit is een expliciete voorwaarde omdat de reiziger in dit hele verhaal centraal moet staan en voor de reiziger moet het een duidelijk kader zijn. Hij moet heel duidelijk weten waar hij met al zijn vragen en bekommernissen terecht kan en hoe hij zich op de meest adequate, ordentelijke manier kan verplaatsen van punt a naar punt b.

Ik wil jullie toch nog in herinnering brengen dat bij de goedkeuring van het decreet in april 2019 de datum van januari 2021 vooropstond. Bij aanvang van deze legislatuur hebben we meteen moeten concluderen, mede op vraag van de vervoerregioraden, dat die datum niet haalbaar was. We hebben dan onmiddellijk een jaar extra genomen en de datum van januari 2022 naar voren geschoven. Toen wisten we niet wat we nu weten. Er was misschien een gebrek aan een regelgevende agenda. Alleszins weten we nu veel meer. We weten dat er heel wat meer werkload op tafel lag dan initieel voorzien.

Men kan er tal van redenen achter zoeken dat de datum van januari 2022 niet haalbaar is, maar de meest belangrijke oorzaak was natuurlijk het feit dat wij meerdere procedures bij de Raad van State hebben gehad in het kader van de aanbestedingsprocedure voor de mobiliteitscentrale. Dat heeft gezorgd voor ruim een jaar vertraging. In dat jaar hebben we niet stilgezeten. We hebben nog meer dan twintig besluiten van de Vlaamse Regering genomen. Finaal is aan bod gekomen dat we die Vervoersautoriteit niet konden regelen via een uitvoeringsbesluit op basis van een decreet. Vanuit de Inspectie van Financiën eiste men dat daar expliciet opnieuw een decretale basis voor zou worden genomen. Die ligt vandaag voor, namelijk een decretale basis voor een Vervoersautoriteit, zoals ook de Europese richtlijn dit voorziet. Waarom? Om de eenvoudige reden dat we meerdere uitvoerders hebben inzake het openbaar vervoer dat straks wordt aangeboden, het gelaagd model, waarbij voor het kernnet en een aanvullend net na de benchmark sowieso De Lijn is aangeduid als interne operator.

Ik wil u geruststellen dat de Vlaamse Regering het openbaredienstencontract zal sluiten met De Lijn. Het is niet aan de Vervoersautoriteit om dat contract te sluiten. We geven dus zeker die verantwoordelijkheid niet door. De Vervoersautoriteit zal sowieso moeten controleren en onderzoeken hoe voor de laagste laag, met name het vervoer op maat, de uitvoerder te werk gaat, met alle facetten daarbij, en hoe daar controle op kan worden uitgeoefend. Daarvoor richten we dus de Vervoersautoriteit op. Dat heeft niets te maken met een uitholling van de bevoegdheden van De Lijn, zoals sommigen dat menen te moeten beoordelen. Neen, het is voorzien in de Europese richtlijn. We zien ook in heel veel omliggende landen dat dat eerder de regel is dan de uitzondering.

In die zin willen we met dat decreet inzake de Vervoersautoriteit zo snel mogelijk aan de slag gaan. Een aantal collega's vragen: wat met de aanbevelingen van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA), wat met de specifieke taken rond de Vervoersautoriteit en vooral, wat vooral met de uitvoeringsbesluiten? Ik kan u

alleszins verzekeren dat ik onze administratie, het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) opdracht heb gegeven om onmiddellijk werk te maken van een uitvoeringsbesluit, de adviezen van de MORA ter harte te nemen, ook wat betreft de taken, de tweedelijnsklachtenbehandeling en dergelijke meer. Ook daarmee gaan we zo snel mogelijk in dat uitvoeringsbesluit aan de slag. Onze administratie wil dat heel duidelijk liever vandaag dan morgen. Dat geldt niet alleen voor de uitvoeringsbesluiten van de Vervoersautoriteit maar ook voor alle andere facetten. U weet het: de uitrol van de Hoppinpunten, het operationeel maken van de mobiliteitscentrale, de uitrol van de proefprojecten voor het proefdraaien van die mobiliteitscentrale, de Diensten Aangepast Vervoer (DAV) en Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer (MAV) en de indicatiestelling voor de gebruikers dienaangaande. Kortom, er moet nog heel veel gebeuren.

Ik hoop dat de richtlijn van juli 2023 haalbaar is. Ik ga niet over tot een gefaseerde uitrol. Het moet voor de reiziger klaar en duidelijk zijn. Als alle stappen finaal zijn doorlopen en als alles duidelijk is voor de reiziger, dan kunnen we het licht op groen zetten. Ik hoop alleszins dat dat in juli 2023 zal zijn en dat tegen dan al het werk dat nog op tafel ligt, effectief is uitgevoerd en uitgerold.

Maar alvast een woord van dank aan degenen die dit ontwerp van decreet, de volgende stap inzake de uitrol van het decreet Basisbereikbaarheid, mee goed willen keuren en die stap willen zetten.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2021-22, nr. 1057/1)*

– Er zijn geen opmerkingen bij artikel 1 tot en met 6.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot uitvoering van maatregelen over het onderwijs uit cao XII Leerplicht, cao V Basiseducatie en cao VI Hoger onderwijs vanaf het school- of academiejaar 2021-2022 – 1075 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot uitvoering van maatregelen over het onderwijs uit cao XII Leerplicht, cao V Basiseducatie en cao VI Hoger onderwijs vanaf het school- of academiejaar 2021-2022.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Voorzitter, dit is een belangrijk ontwerp van decreet, maar ik zal me beperken omdat het in de commissie al uitgebreid besproken werd.

Onderwijskwaliteitsverhoging, het lerarentekort aanpakken en de werf van het beroep herwaarderen, lijken me de belangrijkste uitdagingen binnen Onderwijs in

deze legislatuur, naast wat we hopelijk gehad hebben, corona. Ik hoop ook dat het bijna voorbij is, daar kan niemand tegen zijn. Maar het is natuurlijk de vraag hoe we dat gaan doen, dat beroep aantrekkelijker maken, de kwaliteit verbeteren enzovoort. Als dat concreter wordt, zijn de verschillen tussen de partijen groter.

Ik wil eerst zeggen dat we het een heel goed idee vinden dat de minister gekozen heeft om geen lineaire loonsopslag te geven, maar wel bepaalde keuzes te maken. Een aantal van die keuzes steunen wij, andere minder. Daarom zullen we ons bij de stemming onthouden.

Eerst en vooral loof ik de keuze voor de herwaardering van de vergeten groep in het onderwijs, zoals de busbegeleiders, het onderhoudspersoneel, contractuelen die er nog steeds zijn. Blijkbaar hadden velen van hen een veel minder goed statuut dan anderen. Het is goed dat er stappen vooruit worden gezet, het heeft ook lang geduurd.

Daarnaast wisten we wel dat het lerarentekort dat er is en de komende jaren zal blijven, niet op een structurele manier wordt aangepakt. Het is al tot vervelens toe gezegd: wat is een van de grote problemen? Dat is dat jongeren vaak niet kiezen voor het beroep, of misschien wel kiezen voor het beroep maar er snel weer uitstappen. De deur wordt breed opengezet, maar men vergat de achterdeur te sluiten. We zien te weinig elementen in de cao om daar het hoofd aan te bieden. Starters hebben nog altijd door het tekort vaak heel onaantrekkelijke beginsituaties, zeker vergeleken met andere sectoren waar ze terecht kunnen. Daar wordt nu weinig aan gedaan. Ik weet dat de minister zal zeggen dat er sneller benoemd kan worden. Dat is natuurlijk wel zo, maar eer men benoemd kan worden, moet men eerst 360 dagen presteren, men moet in verschillende scholen die uren bij elkaar sprokkelen. Dat is niet aantrekkelijk. Dat zou wel aantrekkelijk zijn als er heel veel werkloosheid was. Dan zijn mensen bereid om in minder goede statuten te stappen. Maar vandaag is dat geen concurrentiële situatie voor jongeren of mensen die in het beroep willen stappen.

Dan vinden we het jammer dat er niet gekozen is voor een lerarenpool in het secundair onderwijs, wel in het basisonderwijs. Dat zou daar voor een stukje aan kunnen verhelpen, maar daar is niet voor gekozen.

Een van de grote problemen is de anciënniteit die slechts beperkt kan worden meegenomen voor mensen uit een andere sector. Het is nu opgetrokken tot tien jaar en voor sommige beroepen zelfs tot twintig jaar.

Maar ik blijf erbij dat er heel interessante profielen kunnen zijn. Als bijvoorbeeld een industrieel ingenieur of een manager bij een bank, wanneer hij 50 wordt, terugkijkt op zijn loopbaan en beslist om te gaan lesgeven, maar daarbij slechts acht of tien jaar anciënniteit kan meenemen, dan begint hij te werken aan het lerarenloon van een 30-jarige. Dat is dus niet interessant. Maar die discussie hebben we in de commissie al vaak gevoerd. Ik zal het hier dus bij laten wat dit betreft.

Wat we ook wel een goede zaak vinden, zijn de fietsvergoedingen die vandaag opgetrokken worden. Ik wil ook de suggestie doen om te bekijken of in een decreet verankerd kan worden dat die fietsvergoeding, die tot nog toe niet gelijkgesteld werd met de fietsvergoeding voor Vlaamse ambtenaren, automatisch mee opgetrokken wordt. Want vandaag is er een verschil tussen de fietsvergoeding voor ambtenaren en de fietsvergoeding voor leerkrachten. Ik denk dat er heel weinig goede redenen zijn om dat verschil te laten bestaan. Dat wordt vandaag weggewerkt, maar als de ambtenaren in de toekomst een hogere fietsvergoeding krijgen, dan blijf je weer met dat onevenwicht zitten. Die structurele verankering mis ik dus wel.

Ik stel ook tot mijn vreugde vast dat voor het hoger onderwijs een aantal structurele ingrepen worden gedaan. Zo wordt er ingezet op een sterk en weerbaar personeelsbeleid voor het hoger onderwijs, wat zich onder andere vertaalt in een stapsgewijze re-integratie van zieke personeelsleden. Wij betreuren wel dat die mogelijkheid niet wordt voorzien in het secundair of basisonderwijs. Er zijn wel redenen, maar ik zie geen enkele goede reden om dat ook daar niet te faciliteren.

Er worden ook stappen gezet inzake het personeelsbeleid in het hoger onderwijs, dat generiek bijkomende middelen ontvangt. Maar ik mis die stappen in het secundair en het basisonderwijs. Ik weet wel, minister, dat u bijkomende middelen hebt voorzien om daar aan beleidsondersteuning te doen, maar vandaag zijn er grote scholen, met duizend, tweeduizend tot drieduizend leerlingen en een paar honderd leerkrachten, waar niemand echt vrijgesteld is voor personeelsbeleid. Ik begrijp dat niet. Ieder bedrijf van die grootteorde heeft een aparte personeelsdirecteur. In scholen mis ik dat. In het hoger onderwijs wordt dat vandaag bijgesteld, maar niet in het secundair en basisonderwijs, die inderdaad wel kleinere scholen hebben. Daar pleit ik niet zozeer voor een apart mandaat voor een personeelsdirecteur maar wel voor extra uren om die moeilijke taak in te vullen.

Ik wil eindigen met te zeggen dat er zeker stappen vooruit worden gezet. Maar de stappen die vooruit worden gezet, zullen ons niet in staat stellen om de moeilijke uitdagingen waar ons onderwijs vandaag voor staat, het hoofd te bieden. Daarom zal mijn fractie zich onthouden.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Wij gaan dit ontwerp van decreet wel goedkeuren. Alle vakbonden hebben ook hun akkoord gegeven voor deze cao. Er zitten goede maatregelen in om het lerarenberoep aantrekkelijker te maken, startende leerkrachten beter te begeleiden, leerkrachten weer de kans te geven om zich met hun kerntaken bezig te houden en om de koopkracht van het personeel te verhogen. Maar ik ga akkoord met collega Danen dat deze cao slechts een eerste stap is en dat er meer nodig zal zijn om het enorme lerarentekort aan te pakken dat vandaag ons onderwijs teistert. Volgens ons moeten daarnaast dus nog grote inspanningen gebeuren, nog heel wat extra maatregelen genomen worden om die grote uitstroom uit het onderwijs tegen te gaan, de immense werkdruk te verminderen en de burn-outs terug te dringen. We verwachten hierna dus ook nog meer inspanningen van de minister.

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Collega's, deze cao werd uiteraard ook in de commissie besproken. Dat gebeurde op een heel constructieve manier. Ik wil de collega's bedanken voor het positieve debat dat gevoerd werd. De N-VA-fractie is heel tevreden met de maatregelen uit cao XII, die focussen op twee hete hangijzers waarmee we momenteel kampen, namelijk het versterken van de onderwijskwaliteit en het aantrekkelijker maken van het lerarenberoep.

Ik verklaar me nader. Er zijn extra middelen voor de vormgeving en de ondersteuning van de aanvangsbegeleiding van startende leraren. We proberen zo het aandeel beginnende leraren dat vroegtijdig de job verlaat binnen de perken te houden. Ik denk dat dat zeker een structurele aanpak is van het lerarentekort.

Dankzij de bijkomende omkaderingsmiddelen kan de werkdruk, die leerkrachten ervaren, voortaan ook worden verminderd, en dit ten voordele van de kerntaak: het lesgeven zelf. Scholen krijgen uren om, bijvoorbeeld, extra studiemeesters aan te werven. Op die manier kun je leerkrachten zeker ontlasten. Zo kunnen we hopelijk een dam opwerpen tegen het uitvallen van leraren wegens psychosociale

redenen, en dan heb ik het over stress, burn-out en depressies. Ik las in de protocollen dat de vakbonden ook heel tevreden zijn met deze maatregel. Het is toch opnieuw een structurele aanpak van het lerarentekort.

Onze fractie is eveneens heel tevreden met de versterking van de beleidsondersteuning in het basisonderwijs. Dat was echt wel broodnodig. Onze fractie was hiervoor al langer vragende partij. Directeurs basisonderwijs zijn immers de spilfiguren die het reilen en zeilen van elke dag in goede banen leiden, maar jammer genoeg worstelen ze vaak met een hoge werkdruk. Met deze maatregel wordt hieraan tegemoetgekomen. Ik vang heel wat signalen op uit de lagere school, die zeer positief zijn.

Daarnaast speelt deze collectieve arbeidsovereenkomst (cao) ook in op de specifieke noden van het onderwijspersoneel, zodat iedereen zijn job kwaliteitsvol kan uitoefenen. Zo wordt er onder meer voorzien in een forfaitaire internetvergoeding voor personeelsleden die digitale communicatie nodig hebben om hun taken uit te voeren. Er wordt geïnvesteerd in ICT-materieel voor leerkrachten, en de fietsvergoeding wordt opgetrokken.

Eveneens positief is het feit dat de onderwijsinspectie voortaan zal nagaan of de middelen correct worden ingezet om de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen te behalen. De onderwijsinspectie zou ook een analyse maken van de planlast, en die analyse voorleggen aan de minister, die dan verdere stappen kan ondernemen.

Onze fractie waardeert eveneens dat in artikel 43 en 44 maatregelen genomen worden om de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden van het meesters-, vak- en dienstpersoneel te verbeteren.

Ook in cao V Basiseducatie staat het versterken van de onderwijskwaliteit centraal, en dit via het verhogen van middelen voor, onder andere, aanvangsbegeleiding en professionalisering van leraren. De eenmalige extra benoeming van personeelsleden die de leeftijd van 55 jaar hebben bereikt, en minstens 20 jaar dienstanciënniteit hebben in basiseducatie, is volgens onze fractie ook een zeer positieve zaak. Op die manier kunnen we immers ervaring toch nog valideren en vasthouden, binnen de basiseducatie. Dat is toch weer een maatregel om leraren aan boord te houden.

In cao VI Hoger onderwijs ligt de nadruk vooral op het versterken van het beleid met betrekking tot mobiliteit, dus de fietsvergoeding, digitalisering, de internetvergoeding, ziekte en re-integratie, in- en doorstroom binnen de hogescholen, en het ZAP-statuut (zelfstandig academisch personeel), en natuurlijk ook op de professionalisering. Op die manier wil men ook binnen het hoger onderwijs een werkbaar en een weerbaar personeelsbeleid intensifiëren.

Collega's, met deze nieuwe cao investeren we elk jaar 175 miljoen euro, en zetten we gericht in op onderwijskwaliteit. We zetten ook in op extra middelen voor ondersteuning van de kerntaak, extra middelen voor aanvangsbegeleiding, en we versterken en waarderen het schoolleiderschap. Kortom, minister, u kunt rekenen op de volledige steun voor dit decreet, vanuit onze fractie.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Collega's, zoals in de commissie al gesteld werd, vinden wij, als het Vlaams Belang, dat er heel wat goede maatregelen in dit decreet zitten. Ik noem er een aantal: de extra beleidsondersteuning voor het basisonderwijs, wat toch een belangrijke motivatie is om nieuwe directeurs aan te trekken, of hen in de job te houden. Ten tweede: de versterking van de aanvangsbegeleiding van startende leraren is broodnodig, maar we hopen wel

dat die maatregel goed gemonitord zal worden, om te zien of alle scholen dat wel kwaliteitsvol aanpakken. Dan zijn er de extra middelen om leerkrachten vrij te stellen van taken zoals middagtoezicht, of toezicht in de studiezaal. Dat is op zich allemaal goed, maar we denken dat dit in tijden van lerarschaarste niet zo evident zal worden. Ten vierde: de hogere fietsvergoeding, en de digitale ondersteuning van de leerkrachten hadden er, wat ons betreft, al veel eerder mogen komen. In geen enkel bedrijf moeten de werknemers het computer-materiaal uit eigen zak betalen. Maar ja, de redenering was: die kunnen dat toch aftrekken van hun belastingen. Gelukkig is dat nu toch voorbij.

De invoering van het mandaat van preventieadviseur was ook terecht. Maar wij moeten dat nog verder beoordelen op zijn concrete uitwerking. We hopen dan ook dat dit zo snel mogelijk zal volgen.

Al die maatregelen zouden we zeker goedkeuren, maar de 15 miljoen euro voor vakbondsvrijstellingen, onder de eufemistische titel 'Samen school maken', vinden we toch onverantwoord in deze tijd van problematische schaarste aan leerkrachten. Daarmee sluiten we ons aan bij de kritiek van het gemeenschaps-onderwijs en de Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten (OVSG). We begrijpen niet dat de vakbonden dat op dit ogenblik niet zelf hebben ingezien. Dat is de reden waarom wij ons op dit ontwerp van decreet zullen onthouden.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Voorzitter, het is al heel vaak aan bod gekomen dat er binnen het onderwijs heel wat uitdagingen zijn. Wat ons betreft is onderwijskwaliteit misschien wel hét issue waar we ons mee bezig moeten houden, en daaraan gekoppeld natuurlijk ook het lerarentekort.

In cao's, collega's, start men niet van een wit blad. Er wordt voortgewerkt op gemaakte afspraken en op vorige cao's. Zo werd er in de laatste cao voor gezorgd dat de verloning van de leerkrachten en het onderwijspersoneel altijd marktconform bleef. Er werd ook gewerkt aan kwaliteitseisen door bijvoorbeeld te werken op de aanvangsbegeleiding of door werk te maken van het lerarenplatform.

Kwaliteitsbeleid is in belangrijke mate ook gekoppeld aan het kunnen voeren van personeelsbeleid. Voor ons vertrekt dat altijd vanuit een vertrouwen: in directies, in schoolbesturen, in schoolteams. Collega's, we hebben uit de coronacrisissen geleerd dat het beleidsvoerend vermogen van scholen meer dan ooit belangrijk is om werk te maken van de onderwijskwaliteit.

Minister, wij ijveren al heel lang voor de uren beleidsondersteuning. Onze fractie is dan ook zeer blij dat u erin geslaagd bent om dit in de cao vast te klikken. Net als de ondersteuning voor de directeurs.

De loonspanning staat wel niet in wat we vandaag zullen goedkeuren. Ook het competentieprofiel en de opleiding van de directeurs komen nog aan bod. Dat zijn toch allemaal zaken die heel sterk bijdragen tot de onderwijskwaliteit. Net als de professionalisering tout court, de aanvangsbegeleiding en het mentorschap. Dat zijn zaken die we alleen maar kunnen toejuichen.

Een cao zorgt ook altijd voor extra middelen die naar onze scholen vloeien. We kunnen daar alleen maar zeer tevreden over zijn, net vanwege het feit dat flexibiliteit en autonomie voor ons ook codewoorden zijn om een goed personeelsbeleid te voeren. De middelen die er zijn, kunnen op een zeer betrouwbare manier naar het lokale bestuur worden doorgestuurd. Dat is ook wat we lezen in de cao en de onderhandelingen, namelijk dat dé school eigenlijk niet bestaat. Ik weet dat we hier graag zaken regelen vanuit Brussel, maar het is goed dat we

ook vertrouwen geven aan het lokale niveau en dat we kansen geven om het personeelsbeleid daar te voeren.

Er zijn ook extra uren werkdrukverlaging. Volgens ons is het goed dat er op een lokaal niveau kan worden gekozen hoe we dat kunnen inzetten.

Er staat nog heel wat in de cao wat vandaag niet echt moet worden goedgekeurd. De collega's verwijzen ernaar. Minister, we moeten wel rekening houden met de timing. U weet dat ik daar al een paar keer op heb gehamerd. We moeten rekening houden met de realiteit van de scholen zelf. Het is zeer belangrijk, als er beslissingen zijn die ingang vinden vanaf 1 september 2022, dat scholen daar zo snel mogelijk over geïnformeerd worden, zodat ze zich kunnen voorbereiden om de puzzel te leggen voor het komende schooljaar. Wij vragen ook daarvoor aandacht vanuit onze fractie.

Collega's, ik wil nog ingaan op twee punten die vandaag niet op tafel liggen, maar die toch voor ons heel belangrijk zijn, net om de uitdaging van het lerarentekort aan te pakken. Ik verwijs graag naar de proeftuinen. Minister, ik heb al gezegd dat ik een lijstje heb van scholen en schoolbesturen die vragende partij zijn om deel te nemen aan de proeftuinen, om in een regelluw kader op zoek te gaan naar de mogelijkheden, en om samen met het team en samen met het schoolbestuur op een zeer innovatieve manier na te denken over hoe we het personeelsbeleid kunnen voeren.

In het kader van het groeiende lerarentekort is er een duidelijke urgentie om – hoe moeilijk het in het verleden ook was – een hele hoop durf en creativiteit aan de dag te leggen. Dat is nodig bij zowel de onderwijsverstreckers als bij de onderwijsvakbonden. Ik hoop dat men er dan ook in slaagt om het project van de proeftuinen waar te maken.

Ook met betrekking tot preventieadviseurs kijk ik uit naar hoe we daar binnenkort kunnen landen.

Het is in elk geval duidelijk dat onze fractie dit ontwerp van decreet zal goedkeuren.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Collega's, het doel van dit ontwerp van decreet en de drie cao's is, aldus de minister, om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren en het beroep van leerkracht aantrekkelijker te maken. Om met het negatieve te beginnen: we vragen ons af of u daar wel voldoende in slaagt.

We zien dat er nog steeds te veel geïnteresseerde zijinstromers, zeker van boven de veertig, afhaken omdat die tien jaar anciënniteit niet voldoende is om mensen te overtuigen omdat ze vanaf een bepaalde leeftijd een te groot stuk van hun loon zouden verliezen. We denken dat we op die manier nog altijd een heel interessante groep missen in tijden van acuut lerarentekort.

We merken dat er extra uren vrijkomen voor de aanvangsbegeleiding van leerkrachten, wat natuurlijk een zeer goede zaak is, maar we vinden het jammer dat er niet meer wordt gedaan aan de werkonzekerheid van jonge leerkrachten, want dat blijft toch ook een heel groot probleem. We zien dat elke zomer jonge leerkrachten onzeker zijn of ze een volledig pakket uren bij elkaar gesprokkeld krijgen op de school van hun keuze. Ze moeten dan op verschillende scholen lesgeven om aan twintig uur te geraken. Dat zorgt voor logistieke problemen. Dat is natuurlijk iets waaraan in dit ontwerp van decreet niet echt iets wordt gedaan.

Er vallen echter ook een heel aantal goede dingen te zeggen, maar we hebben ook nog een aantal vragen. Wat de aanvangsbegeleiding voor jonge starters betreft, vragen wij ons af of die ook gegarandeerd wordt als de school die niet inricht. Wordt dat op de een of andere manier gecontroleerd?

We steunen het feit dat er jaarlijks extra geld is vrijgemaakt in de cao's. Dat is absoluut een goede zaak. Ik sluit me aan bij de opmerking van mevrouw Vandromme dat we hopen dat de uitbetaling volgend jaar toch wat beter geregeld zal zijn. U herinnert zich de discussie in de commissie over de consternatie bij directeurs over het feit dat ze daar pas in oktober van op de hoogte zijn gebracht. Natuurlijk zijn ze blij met de extra middelen, maar feit is dat de planning meestal gemaakt wordt in maart en april en dat het haast een onmogelijke opdracht is gebleken om al die uren daar nu nog tussen gepast te krijgen. Dat moet in de toekomst absoluut vermeden worden.

Het mandaat van preventieadviseur wordt opgericht met deze cao. Zeker in de coronacrisis hebben we allemaal gezien hoe belangrijk hun taak in een school is. Ze hadden voordien geen mandaat. Het is dus absoluut goed dat dit na twintig jaar lobbyen eindelijk wordt voorzien. Als we mensen hierover spreken, dan is de vreugde toch vaak van korte duur omdat er eigenlijk niet echt een specifiek budget voorzien is voor dat nieuwe mandaat. We hebben het er al over gehad in commissie, maar ik wil toch nog eens vragen of er niet nagedacht wordt over extra middelen voor preventieadviseurs nu er een nieuw mandaat wordt voorzien. Zoals een preventieadviseur op een gegeven moment zelf tegen ons heeft gezegd, zullen de preventieadviseurs betaald worden met middelen die eigenlijk voor kinderen worden voorzien, en dat is toch absoluut niet de bedoeling. Het staat ook haaks op uw eigen filosofie dat zoveel mogelijk middelen die daarvoor bedoeld zijn rechtstreeks naar de klasvloer moeten gaan.

Laat duidelijk zijn dat er heel veel goede dingen in staan, zoals extra middelen voor personeel en voor extra aanvangsbegeleiding. Het loon van directeurs wordt verbeterd en er komt een loonstijging voor personeelsleden met de laagste lonen. Er komt een internetvergoeding en een fietsvergoeding. Dat zijn zaken die we uiteraard alleen maar kunnen en willen steunen. Dat is ook de reden waarom we dit ontwerp van decreet zullen goedkeuren. Ik hoop dat u hier ook een bewijs in wilt zien, minister, dat we constructief willen meewerken en nadenken over manieren om het statuut en de waardering van leerkrachten en iedereen in het onderwijs te verbeteren, maar we denken ook wel niet dat we er hiermee al zijn. Het is dus meteen ook een oproep om nog verdere stappen te zetten. U zult er in onze fractie een kritische maar constructieve partner voor vinden.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik dank de meerderheid en ook de oppositie voor de constructieve bijdragen. Ik dank ook de sociale partners om na een hele tijd een akkoord te ondertekenen met een heel breed draagvlak. Dat gaat niet uit van een lineaire koopkrachtverhoging, maar het zet een nooit gezien torenhoog bedrag, namelijk 188 miljoen euro, in met de focus op onderwijskwaliteit, het aantrekkelijker maken van het lerarenberoep en ook – ik zal de maatregelen niet allemaal herhalen, maar ik ben hier fier op – om op heel lang aanslepende problemen een mogelijk begin van antwoord te formuleren. Het gaat over het meester-, vak- en dienstpersoneel of MVD-personeel met de laagste lonen in het onderwijs, zoals busbegeleiders en het poetspersoneel. Dat zijn mensen die je nooit hoort, die niet op straat komen en die geen vrije tribunes schrijven, maar die wel broodnodig zijn in het onderwijs en die nu een verbetering van hun arbeidsvoorwaarden krijgen. Dat komt nooit voor het voetlicht, maar dit is misschien het moment om dat te doen.

Er worden hier constructieve bemerkingen gemaakt over elementen die niet vervat zijn in dit ontwerp van decreet, bijvoorbeeld de anciënniteitsregeling. Als dat u tegenhoudt om het ontwerp goed te keuren, moet u dat niet doen, want die zit er niet in. De lijst van maatregelen die we zullen nemen om de job van leerkracht aantrekkelijker te maken, is ook niet limitatief. Er komen nog onder andere besluiten en ook extra regelgeving waarmee we de conceptnota zullen uitvoeren om de herwaardering van de leerkracht concreet gestalte te geven, onder meer als het gaat over de proeftuinen en de preventieadviseur, waar er een link is met het federale niveau. Mevrouw Goeman, u kunt misschien mee helpen om dat in goede banen te leiden.

Een fundamentele bemerking is wel de timing. Sommige maatregelen worden uitgevoerd in de loop van het schooljaar. 'Shoot me', maar elk moment dat ik de kans heb om extra middelen voor onderwijs te claimen, zal ik die nemen. Ik zal die middelen zo snel mogelijk proberen toe te kennen aan het onderwijs, of dat nu in september, oktober, november, december, januari, maart of april is. Ik zal die kans altijd grijpen en die niet aan mij laten voorbijgaan. Als we in oktober 2021 extra middelen kunnen verwerven voor het onderwijs, zal ik niet zeggen: "Laat dat in de kast zitten, jongens. Doe dat volgend jaar, anders is het veel te druk. We vallen de mensen daarmee niet lastig." De scholen die de middelen op dat moment niet willen of kunnen benutten, hoeven dat niet te doen. Diegenen die daar wel gebruik van kunnen of willen maken, moeten we die kans alleszins bieden. Ik zal dat principe altijd huldigen. Ik weet dat dat in de praktijk zorgt voor een beetje extra administratieve last en wat discussie, maar daartegenover staat dat het gaat over extra middelen voor het onderwijs. Als we al die welverdiende centen extra kunnen inzetten in het onderwijs, dan moeten we dat zeker op elk moment van het jaar doen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1075/3)

– Er zijn geen opmerkingen bij artikel 1 tot en met 58.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Maurits Vande Reyde, Tine van der Vloet, Vera Jans, Koen Daniëls, Katrien Schryvers en Katja Verheyen over aanbevelingen voor het beleid inzake hulpmiddelen – 997 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Maurits Vande Reyde, Tine van der Vloet, Vera Jans, Koen Daniëls, Katrien Schryvers en Katja Verheyen over aanbevelingen voor het beleid over hulpmiddelen.

De bespreking is geopend.

De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Collega's, ik ben zeer blij dat jullie op een zeer drukke dag met zeer veel interessante debatten gebleven zijn tot het einde om ons voorstel van resolutie te aanhoren en straks hopelijk allemaal goed te keuren.

Ik zal heel kort schetsen waarover het gaat. Het gaat over hulpmiddelen in de zorg, bijvoorbeeld voor mensen met een beperking en senioren. Het zijn hulpmiddelen zoals rollators, liftrappen bij mensen thuis, waterbedden in voorzieningen, hulpmiddelen om zelfstandig te kunnen eten enzovoort. Er bestaan heel veel hulpmiddelen om mensen te helpen een zelfstandig leven te laten leiden.

Uit eerder onderzoek blijkt dat met die hulpmiddelen efficiënter kan worden omgesprongen in Vlaanderen, en dat er ook een deel verspilling kan worden tegengegaan. Ik heb daar zelf een conceptnota over geschreven die een tijd geleden is besproken in de commissie. Sommige collega's hebben daar ook rond gewerkt en we hebben hoorzittingen georganiseerd met een aantal zeer interessante getuigenissen over dat onderwerp.

Daaruit bleek dat we toch moesten nagaan hoe we de bedeling van die hulpmiddelen efficiënter konden maken. Als je een bepaald hulpmiddel hebt, bijvoorbeeld een rolstoel of een liftrap, moeten de onderdelen die daarvan kunnen worden hergebruikt door andere mensen, niet zomaar worden weggegooid. Die kunnen wel degelijk worden gebruikt voor een verder leven. Natuurlijk kun je dat niet bij alles doen, er zijn ook een aantal dingen die op maat gemaakt zijn, maar voor wat hulpmiddelen is zo'n hergebruik mogelijk. Daaraan gekoppeld is er ook de financiering, en daar moeten enkele aspecten aan worden aangepast.

Vanuit die bevindingen hebben we in het voorstel van resolutie een aantal zaken gezet. Ik som er enkele op en collega's kunnen gerust aanvullen. Een nieuw systeem van huur en hergebruik zal worden ondergebracht bij een beheerder. Momenteel kun je zowel bij de Vlaamse sociale bescherming terecht als bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). Wij zouden een eengemaakt efficiënt systeem willen hebben waarbij de mogelijkheden tot hergebruik veel beter worden benut, zodat de hulpmiddelen niet altijd moeten worden aangekocht, en zodat bepaalde zaken ook een tweede leven kunnen leiden.

Daaraan gekoppeld is er de financiering. Die is nu vaak toegespitst op één persoon, waar in voorzieningen die hulpmiddelen worden gebruikt door een groep personen. In het voorstel van resolutie hebben we gevraagd om een systeem uit te werken zodat de financiering, bijvoorbeeld in een zorgbudget, niet wordt toegespitst op één persoon.

Momenteel vallen een aantal zorginitiatieven zoals bijvoorbeeld ouderschapsinitiatieven, of nieuwe vormen van zorg die mensen willen geven en die anders zijn dan sommige traditionele zorgvoorzieningen, maar waar helemaal niets mis mee is, uit de boot bij de terugbetaling van hulpmiddelen. We vragen om erop toe te zien dat ze voor die hulpmiddelen wel onder de regelgeving kunnen vallen.

Dit zijn in het kort drie punten die cruciaal zijn in het voorstel van resolutie. Ik hoop zoals steeds dat er een kamerbrede meerderheid voor is. Ik heb in de commissie vernomen dat er nog een aantal bedenkingen zijn, maar ik denk dat we allemaal wel de vaststelling onderschrijven dat we met het gebruik van die hulpmiddelen efficiënter kunnen omspringen. Ik hoop, zelfs met de bedenkingen die er bij sommige partijen nog mochten zijn, dat we hier allemaal onze goedkeuring aan kunnen geven.

De voorzitter: Mevrouw Van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): De collega heeft al veel gezegd natuurlijk. Ik ga niet alles herhalen. We hebben het ook al vaak besproken in de commissie. Dit voorstel van resolutie is wel een belangrijke stap vooruit richting de toegankelijkheid. Wij willen dat Vlaanderen toegankelijk wordt voor personen met een beperking op allerlei vlakken. Daarom is het belangrijk voor hen om de juiste hulpmiddelen te hebben.

Ik haal een drietal punten aan die voor ons van groot belang zijn. Ten eerste vinden we het goed dat er een evaluatie gevraagd wordt van het huidige systeem rond de herstel- en onderhoudskosten. Nu is het zo dat mensen bijvoorbeeld in een rolstoel langer gebruik willen maken van die rolstoel dan voorgeschreven wordt, maar dan is het potje voor de herstel- en onderhoudskosten ook wel op. Het is dus wel belangrijk, en zeker ook in het kader van de duurzaamheid, en dus ook een goede zaak voor het budget, dat er bekeken kan worden of de hulpmiddelen ook langer kunnen meegaan dan nu wordt voorgeschreven.

Het tweede punt heeft de collega ook al aangehaald. Dat is het gedeeld gebruik van de hulpmiddelen. We zien dat inderdaad in de voorzieningen. Nu is het vaak zo dat het hulpmiddel, bijvoorbeeld een badlift, op één persoon wordt ingeschreven. Maar dan kan de persoon in kwestie dat hulpmiddel – stel dat hij zou verhuizen – de volgende jaren niet meer aanvragen. We zouden graag zien dat een hulpmiddel dat voor meerdere mensen gebruikt wordt, bijvoorbeeld in een voorziening of in een ouderinitiatief, op verschillende namen ingeschreven kan worden, dat het eigenlijk een gedeeld gebruik wordt van de hulpmiddelen.

Een derde punt – dat is een zeer belangrijk punt – is dat veel mensen de aanvraag van zo'n hulpmiddel zien als een zeer groot klunen. We zouden graag hebben dat de doorlooptijd van de aanvraagprocedure wordt vereenvoudigd, dat ook de administratieve zaken vereenvoudigd worden, zodat het niet meer zo'n groot klunen is en dat de weg voor de mensen met een beperking sneller naar de hulpmiddelen leidt.

Voor ons is dit voorstel van resolutie een grote stap vooruit voor personen met een handicap. We hebben de opdracht gekregen om Vlaanderen toegankelijker te maken. Ik denk dat dit voorstel van resolutie al een mooie stap in de juiste richting is.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Voorzitter, de meeste zaken zijn gezegd. Deze resolutie komt tegemoet aan een aantal heel concrete bekommernissen. De bedoeling is om verspilling tegen te gaan, om de hulpmiddelen beter beschikbaar te maken voor iedereen die ze nodig heeft, er wat afstemmingen in aan te brengen en, ook heel belangrijk, ervoor te zorgen dat mensen die residentieel samenwonen gezamenlijk een hulpmiddel kunnen aankopen. Dit allemaal met natuurlijk veel aandacht voor innovatie. Ik vraag een goedkeuring aan de collega's in dit parlement.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Collega's, het voorliggende voorstel van resolutie baseert zich op een conceptnota in de hoorzitting die nadien heeft plaatsgevonden. Producenten maken hulpmiddelen en gebruikers gebruiken ze. Hoe groter de productie, hoe hoger de winst, tenminste als de vraag volgt. Gelukkig stellen we ons meer en meer vragen bij dit economisch systeem. De regeltjes, de procedures en de subsidiëring van ons Vlaams hulpmiddelenbeleid zijn nog sterk individualistisch. Het resultaat is dat veel hulpmiddelen na gebruik afgevoerd worden of nutteloos in kelders of op zolders staan of wegens te moeilijk niet gebruikt worden.

De meeste aanbevelingen in dit voorstel van resolutie gaan namelijk over de problematiek van de grote ecologische voetafdruk van het huidige hulpmiddelenbeleid. Daar kan niemand tegen zijn, zeker Groen niet, maar er zijn nog een aantal fundamentele problemen rond het hulpmiddelenbeleid waar dit voorstel van resolutie totaal niet op ingaat.

Sinds de zesde staatshervorming behoort het hulpmiddelenbeleid volledig tot de bevoegdheid van de gemeenschappen. Bij de Vlaamse Zorgkas kun je ongeacht je leeftijd en voor langdurig gebruik een rolstoel aanvragen. Heb je echter een rolstoelfiets voor middellange verplaatsingen nodig of iets anders en ben je jonger dan 65 jaar? Dan is het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) bevoegd. Is het een hulpmiddel voor het werk? Dan is het VDAB. Of is het voor de school? Dan ga je naar de schooldirectie. En voor kort gebruik kun je bij het ziekenfonds een hulpmiddel huren. Ik lees in dit voorstel van resolutie alleen maar de vraag naar één agentschap voor huur of hergebruik.

Beste collega's, het is voor heel wat mensen een echte zoektocht om te weten waar je moet zijn om iets aan te vragen. Het doet er niet toe wat je nodig hebt, of je het hergebruikt, of je het deelt, of je een individueel hulpmiddel nodig hebt: het is een echte zoektocht.

Ik heb een tweede bemerking. Hulpmiddelen worden technologisch zeer geavanceerd en aanpasbaar aan de nood van elke persoon gemaakt. Dit vraagt heel wat expertise en die zit verspreid binnen multidisciplinaire teams die elk gespecialiseerd zijn in een type van handicap. De gebruiker moet de juiste persoon vinden die kan uitzoeken wat hem helpt en die weet wat er op de markt is. Dat is meer dan het invullen van een aanvraagformulier. Het is enerzijds mee in het dagelijkse leven van de aanvrager stappen en anderzijds ervoor zorgen dat die overweg kan met het hulpmiddel, met andere woorden voor training zorgen.

Over hoe mensen hun weg kunnen vinden in dit labyrint van mogelijkheden en diensten vind ik ook niets terug. En dat betreft ook het hergebruik en het gedeeld gebruik.

Ik durf te stellen dat we vandaag toe zijn aan een radicale herdenking van het hulpmiddelenbeleid. Zullen we er komen met onderzoeken, evalueren, vereenvoudigen, proefprojecten en schrap- en snapsessies?

Een transitie naar een circulaire economie vereist een systeemverandering. Het is aan de overheid om hiervoor een nieuw raamwerk te schrijven. Belangrijke basislijnen zijn een laagdrempelige toegankelijkheid via één Vlaams aanspreekpunt en kenniscentrum en, gezien de groeiende groep 65-plussers, een leeftijds-onafhankelijk hulpmiddelenbeleid en tussenkomst.

Heel cruciaal in deze transitie wordt de positie en de samenwerking met de producenten. We denken hierbij aan andere businessmodellen, circulaire productontwikkelingen, gebruiksvriendelijke technologie bij informatieverstrekking, zoals 'Wat biedt de markt?' en handleidingen.

Als laatste punt wil ik stellen dat bij de herdenking van dit hulpmiddelenbeleid de coöperatieve ingesteldheid, zowel van de overheid als van de producenten met de gebruikers, van belang is. Want het zijn hun ondersteuningsvragen, hun ervaringen die verrijkend zijn voor welke hulpmiddelen er nodig zijn en hoe die gebruiksvriendelijk kunnen worden gemaakt en om hen te overtuigen mee aan de slag te gaan in de circulaire omslag. Vanwege die bedenkingen zal onze fractie zich dan ook onthouden.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Voorzitter, ik zal mijn tussenkomst ongeveer even lang houden als die van collega Jans.

We moeten de commissie niet helemaal overdoen. Er is ook een hoorzitting over geweest. Ik wil gewoon zeggen dat we dit initiatief van de meerderheid toejuichen. Er worden hier belangrijke zaken voorgesteld. Ik heb in de commissie gezegd dat het wellicht nog verder zou kunnen gaan en dat het misschien nog wat vaag is. Maar ik denk dat het stappen in de juiste richting zijn. Als we ervoor kunnen zorgen dat er meer mensen kunnen worden geholpen, moeten we dat doen. Daarom zal onze fractie dit voorstel van resolutie goedkeuren.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik zal het heel kort houden. Ik doe een ultieme poging om mensen van gedachten te laten veranderen. Collega De Martelaer, ik ga volledig akkoord met alles wat u hebt gezegd over het radicaal herdenken van het hulpmiddelengebruik in Vlaanderen. Maar alle punten die u hebt opgesomd, bijvoorbeeld dat we de weg moeten vinden in het kluwen dat er momenteel is, dat we daarvoor naar een eengemaakt punt moeten, dat we moeten inzetten op het vlak van innovatie om dat hergebruik mogelijk te maken in de producten zelf, staan eigenlijk allemaal wel min of meer beschreven in die resolutie. We kunnen natuurlijk geen boek of thesis schrijven van zo'n resolutie, maar al die punten staan daar wel in verwerkt.

En wat mij ook bijblijft van de hoorzittingen is bijvoorbeeld dat de directeur van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) ook helemaal achter de denkwijze stond dat we in die richting zouden moeten gaan.

Als we in het parlement als één man of vrouw en alles daartussen, met alle fracties achter de resolutie staan, zou dat een krachtig signaal zijn, niet alleen aan het VAPH, maar aan alle agentschappen die ermee bezig zijn om uitwerking te geven aan wat daarin beschreven is.

En als ik u hier hoor en ook in de commissie, dan denk ik dat u het daar eigenlijk wel mee eens bent. Ik zou zeggen: keur het mee goed en volg het mee op.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik wil het pleidooi van collega Vande Reyde eigenlijk bijtreden. Ik vind het eigenlijk echt jammer dat de collega's van Groen dit niet willen goedkeuren. Dit voorstel van resolutie zegt in mensentermen dat we ons gezond verstand zullen gebruiken op middelengebruik. Zoals collega van der Vloet zei, zullen we al die regeltjes waar mensen vandaag op stoten en die we moeilijk uitgelegd krijgen, ondervangen wanneer we ze vandaag al kennen. De regeltjes waar we nog op stoten in het kader van innovatie en in het kader van aanpassing, zullen we bekijken om er rationeler, menselijker en pragmatischer mee om te gaan. Dat was immers altijd het probleem: het mag niet want altijd was er wel ergens een regeltje dat niet mocht. Dat is dit voorstel van resolutie.

Ik vind het jammer dat u hier niet mee het signaal geeft dat dit toch een belangrijke richting is die we uitgaan. De mensen die ik daarover hoor, zijn eigenlijk heel tevreden dat eindelijk een belangrijke stap wordt gezet. Het zou fijn zijn mocht u alsnog van gedacht veranderen.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer, hebben ze u kunnen overtuigen?

Ann De Martelaer (Groen): Helaas niet, voorzitter. Ik heb in de commissie proberen uit te leggen wat mij een beetje stoort. Ik heb daar heel lang over nagedacht. Fundamenteel, ik zei het ook, kan men het niet afkeuren. Maar met

onze onthouding vragen wij aandacht voor een aantal kritieken en aandachtspunten die er volgens mij toch niet duidelijk in staan. Jullie denken dat die er wel in staan maar ze staan er niet in. Het kan alleen maar verrijkend zijn voor degenen van de Vlaamse Regering die het verder uitvoeren, en voor het VAPH dat ik zo duidelijk stel welke aandachtspunten er zeker in moeten zitten.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, gelieve u aan te melden in de stemtoepassing, want we moeten nu de teststemming uitvoeren.

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers voeren een teststemming uit.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Tine van der Vloet over maatregelen voor een betere kwaliteitscontrole op woonzorgcentra en samenleefvormen die zich richten op zorgbehoevende ouderen – 1158 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Peter Van Rompuy bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Tine van der Vloet over maatregelen voor een betere kwaliteitscontrole op woonzorgcentra en samenleefvormen die zich richten op zorgbehoevende ouderen.

Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, collega's, de voorbije weken zijn we geconfronteerd met een aantal zaken binnen de woonzorgsector. Ik verwijs enerzijds naar de gebeurtenissen in het kader van residentie Beauprez waar een cohousingproject werd ontruimd als gevolg van een aantal aantijgingen voor de slechte behandeling van de mensen die er wonen. Dat heeft een leemte aangetoond binnen de mogelijkheden die er voor ouderen zijn. Anderzijds hebben we hier ook al meermaals het debat gevoerd, onder meer over de problematiek binnen een aantal woonzorgcentra van de Orpea-groep.

Dat heeft ons ertoe aangezet om een voorstel van resolutie op te maken waarbij enerzijds een aangepast kader, en anderzijds meer controle wordt gevraagd. Door de gebeurtenissen die heel recent aan het licht zijn gekomen, vinden wij dit dringend en vragen wij dit met spoed vandaag mee te behandelen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen we nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeys, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Tine van der Vloet over maatregelen voor een betere kwaliteitscontrole op woonzorgcentra en samenleefvormen die zich richten op zorgbehoevende ouderen.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, binnen het Woonzorgdecreet hebben we een aantal mogelijkheden waarbinnen zorg kan worden geboden aan ouderen. Maar de afgelopen jaren hebben we gezien dat het gemeenschappelijk wonen of het woningdelen – de cohousing – ook steeds meer opgang vindt. Dat kan voor ouderen ook wel een goede manier zijn om samen te wonen, om eenzaamheid tegen te gaan, om zich veiliger te voelen. Het is dan ook iets wat volgens ons absoluut moet kunnen, maar het wordt natuurlijk anders wanneer een bepaalde uitbater onder het mom van cohousing ouderen die een grote zorgnood hebben uitnodigt om in een cohousingproject te komen wonen om daarbij de nodige zorg te krijgen.

De gebeurtenissen in residentie Beauprez hebben voor ons aangetoond dat er nood is aan een aangepast kader voor een dergelijke vorm van cohousing en dat zou samen uitgewerkt moeten worden door de beleidsdomeinen Welzijn, Wonen en Omgeving. Ik heb het dan over een kader voor gemeenschappelijke woonprojecten die zich richten op mensen met een zorgnood. Wat daarbij belangrijk is, collega's, is dat we toch altijd de vrije keuze van onze ouderen over de manier waarop ze willen wonen moeten voorop schuiven. Die wordt alsmaar diverser. Het is ook goed dat ouderen heel vrij die keuze kunnen maken. Anderzijds moeten we toch ook wel voor kwaliteitsbewaking zorgen. En dat is natuurlijk de doelstelling van onze resolutie: enerzijds ervoor te zorgen dat het aangepaste kader er komt, anderzijds dat ook de kwaliteitscontrole er zeker kan zijn zodanig dat misbruiken absoluut worden voorkomen.

Daarom hebben we, naast de opmaak van het kader, ook een aantal andere zaken mee opgenomen in onze resolutie. We willen er onder meer voor zorgen dat zorgbehoevende ouderen die niet in een woonzorgvoorziening wonen en die zorg krijgen van welzijnswerkers die zorg verlenen aan huis, dat die welzijnswerkers gesensibiliseerd worden om problematische thuissituaties van ouderen te detecteren. We willen dat ze problematische thuissituaties signaleren om daarvoor samen naar oplossingen te zoeken zodanig dat we voorkomen dat mensen in een thuissituatie op een manier leven die niet is zoals het hoort en waarbij ze niet de nodige veiligheid en zorg krijgen.

Ten derde vragen we dat er nog meer bekendheid wordt gegeven aan de Woonzorglijn en de mogelijkheden om klacht in te dienen. We vragen ook dat eens duidelijk wordt nagegaan hoe de bewoners- en familieraden functioneren en dat we zoeken naar manieren om die te versterken en de betrokkenheid van bewoners- en familieraden te verhogen, want zij kunnen natuurlijk heel veel informatie aangeven over op welke manier ouderen verzorgd willen worden en

willen wonen. Uiteindelijk gaat het toch over thuisvervangende situaties en moeten degenen die er wonen, daar zelf keuzes in kunnen maken en daar hun zeg in hebben.

We vragen ook om een betere verbinding te maken, of alleszins na te gaan hoe dat kan, tussen de structurele meting van kwaliteitsindicatoren zoals die gebeurt door het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg en het werk van de Zorginspectie, en dat bij inspecties ook bewoners en familieleden mee worden bevraagd. We hebben het daarstraks in het kader van de kinderopvang gehad over de manier waarop de zorginspectie moet gebeuren. Hier vragen we expliciet dat ouderen en hun familieleden mee worden bevraagd omdat zij natuurlijk veel meer dan de momentopname die een inspectie vaak is, kunnen meegeven hoe het dagelijkse leven in een woonzorgvoorziening eraan toegaat.

We vragen ook een versterking van de Zorginspectie, en dat bij het vaststellen van herhaalde tekortkomingen op het vlak van zorg voor ouderen, onderzocht kan worden op welke manier een vergunning voor ouderenvoorzieningen sneller kan worden geschorst en hoe we kunnen vermijden dat ook in de ouderenzorg initiatiefnemers opnieuw initiatieven in de ouderenzorg kunnen opstarten wanneer er al een keer problemen met hen zijn vastgesteld en schorsingen zijn gebeurd. Als een woonzorginitiatief deel uitmaakt van een groep onder verhoogd toezicht – we hebben een aantal grote groepen in die sector – dan moet dat knipperlichten doen branden voor alle voorzieningen die onder die groep vallen. Daarom zeggen we dat daar snel een verhoogd toezicht op moet kunnen komen en dat er bijkomende inspecties moeten zijn.

'Last but not least': wanneer er voorzieningen zijn die langere tijd in gebreke blijven, dan voorziet het Woonzorgdecreet de mogelijkheid om een voorlopig bewindvoerder aan te stellen. We vragen dat daar meer gebruik van kan worden gemaakt.

Collega's, samenvattend, vragen we eigenlijk dat er meer mogelijkheden worden gecreëerd door een kader uit te werken voor cohousing voor ouderen, maar dat doen we niet zonder de nodige kwaliteitscontrole, die we met dit voorstel van resolutie op het domein van de ouderenzorg willen versterken.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Collega's, ik wil twee opmerkingen maken. De eerste is dat wanneer ouderen zelf beslissen om samen te gaan wonen in een cohousing-project, daar niets mis mee is en dat we heel graag de vrijheid geven aan onze ouderen om zelf te beslissen hoe ze willen wonen. Het gaat ons alleen over het feit dat als je eerst jezelf aanmeldt als een erkende assistentiewoning, je die erkenning verliest en dan begint onder het mom van een ander label, in dit geval cohousing, er natuurlijk wat mis is. Met dit voorstel van resolutie vragen we met aandrang aan de regering om dit te fiksen en ervoor te zorgen dat er een heel evenwichtig kader wordt uitgewerkt, dat aan de ene kant de nodige bescherming biedt en aan de andere kant ervoor zorgt dat iedereen de vrijheid heeft om samen te leven en te leven zoals men dat wil, ongeacht de leeftijd.

Ik wil een tweede opmerking maken. Collega Schryvers heeft het voorstel van resolutie al uitvoerig toegelicht. Ik ga dat dus niet opnieuw doen. Een aandachtspunt dat ik aan de collega's wil meegeven, is dat we hier wederom een debat hebben over de inspectie. Ik ga deze namiddag niet overdoen, maar collega's, met dit voorstel van resolutie zeggen we eigenlijk dat wat we vandaag doen en hoe we het vandaag doen, gewoon niet goed genoeg is. Dus vragen wij jullie om dit voorstel van resolutie mee te ondersteunen en te zeggen dat we op een andere manier moeten gaan inspecteren. Stop met af te vinken en start met te

controleren op kwaliteit. Dat is veel moeilijker dan met een lijstje rond te gaan en te kijken of een aantal dingen in orde zijn.

Nee, we zeggen met dit voorstel van resolutie: zorg er nu voor dat je de bewoners en familie ook betreft. We stellen voor dat je vraagt aan een bewoner: 'Ben je gelukkig? Is het eten lekker? Zijn de mensen vriendelijk? Krijg je je medicatie op tijd?' Dat is moeilijk, veel moeilijker dan wat we vandaag doen. Waarom? Het gaat soms over mensen met dementie. Er bestaan technieken om vragen te stellen aan mensen met dementie. Maar dat is een nieuwe competentie die moet worden ontwikkeld. En daarvoor heb je een keurkorps nodig van inspecteurs die zich focussen op het meten van kwaliteit en uitkomsten, niet op het meten van processen in woonzorgcentra. Dat is wat wij aan de regering vragen met dit voorstel van resolutie.

Uiteraard, collega's, betekent het ook dat je doorzicht moet hebben. We vragen niet om een tegeltje te inspecteren, we vragen om de hele puzzel te zien. Dat betekent dat, als iemand begint met één initiatief en daar zijn erkenning verliest, en dan opnieuw wil beginnen, er doorzicht moet zijn. Gevallen zoals Beauprez, met problemen in de assistentiewoningen, verliezen hun erkenning, maar er staat ook nog een woonzorgcentrum op dezelfde grond. Daar moeten we echt de tegenwoordigheid van geest hebben om alle voorzieningen van diezelfde uitbater te controleren. Als mensen onvergeeflijke fouten maken, mogen ze niet opnieuw ondernemen in de woonzorgsector. Dat is ook wat we hier vragen. We moeten ingrijpen en de voorlopige bewindvoerders inschakelen.

Ik hoop dat dit voorstel van resolutie op de steun kan rekenen van alle partijen in dit halfrond.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): De collega's hebben al heel wat gezegd. Ik wil ook nog twee zaken zeggen.

Het is heel belangrijk dat we nu het regelgevend kader ontwikkelen voor de gemeenschappelijke woonprojecten die zich richten op mensen met een zorgnood. Vandaag is er in de residentiële setting alleen maar de keuze tussen een woonzorgcentrum en assistentiewoningen. We hebben nood aan initiatieven die tussen beide vallen, zoals de cohousing, waarbij ouderen zelf kiezen hoe ze samenwonen, die het beheer zelf in handen nemen. Daarnaast moeten kleinschalige voorzieningen zoals voorzien in het regeerakkoord mogelijk zijn. We zien daar prachtige initiatieven van in de sector van personen met een handicap.

Met de wantoestanden die we nu kennen, is er meer nood aan capaciteit bij de inspectie. Er is recent nog beslist om bij het departement Welzijn bijkomende personeelsleden toe te kennen. We denken dat het belangrijk is dat een deel van die capaciteit zal worden toegekend aan Zorginspectie. Bij herhaalde tekortkomingen in de zorg moet het mogelijk zijn om sneller te ageren, de vergunning op te schorten en in te zetten op crisismanagers.

We hebben tijdens de coronapandemie gezien dat het systeem van crisismanagers goed werkt. Belangrijk is ook dat we uitzoeken hoe we kunnen verhinderen dat initiatieven die het voorwerp uitmaken van een schorsing en intrekking van de vergunning, opnieuw in de ouderenzorg aan de slag gaan. Ook hier zien we dat er een rol voor familieleden en mantelzorgers is weggelegd, zodat zij ook mee de kwaliteit kunnen bewaken, onder andere door goed geïnformeerd te zijn over klachtenmogelijkheden en door familieraden. Dan krijgen ze meer zicht op de werking van het woonzorgcentrum en kunnen ze suggesties doen om de kwaliteit van leven te verbeteren.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Collega's, onze fractie heeft de spoedbehandeling gesteund wegens de wantoestanden van de afgelopen weken en maanden. Deze kwestie verdient een grondiger debat in de commissie. Ik zal u niet moeten zeggen dat het voorstel van resolutie voor een groot stuk aansluit op de twee moties die ter stemming liggen en waar veel zaken in staan die ook in het voorstel van resolutie staan. Ik ga ervan uit dat de motie van onze fractie straks wordt goedgekeurd, collega Parys, collega Schryvers, door de meerderheid.

Ik lees bijvoorbeeld in onze motie: "We vragen de Vlaamse Regering een wettelijk kader uit te werken rond cohousing zodat controle door de Zorginspectie mogelijk is, ervoor te zorgen dat de eigenaar van een zorgvoorziening geen zorgactiviteiten meer mag uitoefenen wanneer er mensonterende omstandigheden zijn." Een crisismanager hebben jullie ook aangehaald. We vragen om de werking van de Woonzorglijn te versterken.

Dat zijn dus allemaal zaken, collega's van de meerderheid, die in onze motie staan en die jullie nu overgenomen hebben in jullie voorstel van resolutie, wat ik onderschrijf. Ik ga natuurlijk akkoord met de collega's die zeggen dat er, door het feit dat er continu nieuwe woonzorgvormen ontstaan, daarvoor een regelgevend kader moet worden opgemaakt. Ik onderschrijf natuurlijk ook dat er sneller ingegrepen moet kunnen worden en dat vergunningen ingetrokken moeten kunnen worden wanneer er zich wantoestanden voordoen. Ik heb in het debat van vorige week al gepleit voor een grondige evaluatie van Zorginspectie.

Voorzitter, wij gaan dit voorstel van resolutie dus goedkeuren. Ik ga ervan uit dat de collega's van de meerderheid en van de linkse oppositie straks ook onze motie zullen goedkeuren, want het gaat eigenlijk over identiek hetzelfde. Er is echter een verschil: wij vragen om ook de lokale besturen erbij te betrekken als er zich problemen voordoen in woonzorgcentra en andere woonzorgvormen. Ik denk dat de lokale besturen het eerste platform zijn waar families en anderen terecht kunnen met klachten. Ik bedank in ieder geval de collega's om onze motie goed te keuren. *(Gelach)*

Ik kan het maar proberen.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Collega's, de situatie in Geraardsbergen heeft heel veel ophef veroorzaakt. Vandaag staan meer dan tien woonzorgcentra op de zwarte lijst, woonzorgcentra die niet voldoen aan de kwaliteitscriteria. Het overlijden van een baby van zes maanden beroert iedereen, en terecht. Helaas, beste collega's, zijn er in sommige van de woonzorgcentra die op de zwarte lijst staan, ook ouderen overleden omdat ze niet goed verzorgd werden, naast hun bed gevonden werden met uitdrogingsverschijnselen waarna ze opgenomen moesten worden in een ziekenhuis. We hebben het allemaal kunnen lezen. Het enige verschil is dat, wanneer iemand van 80 of 90 jaar overlijdt, hierover veel minder vragen worden gesteld.

Het systeem van de inspectie en de remediëring bij problemen in woonzorgcentra of groepen van assistentiewoningen, moet veranderd worden. Daarom heb ik veertien dagen geleden minister Beke geïnterpelleerd en een motie opgesteld. Ik vermoed dat de reden voor de hoogdringendheid vandaag inderdaad deze motie is, met alle respect.

Voorzitter, ik ga de bespreking van mijn motie koppelen aan deze bespreking en zal dus straks niet meer ingaan op mijn motie. Ik wil het voorstel van resolutie

bekijken vanuit mijn motie. Ik moet in alle bescheidenheid zeggen dat ik mijn motie duidelijker vind. Jullie voorstel is ruimer. Ik heb slechts vijf aanbevelingen, jullie hebben er negen. Ik wil per aanbeveling even bekijken wat ik daarvan terugvind in jullie voorstel van resolutie.

Ik vraag aan de Vlaamse Regering om te onderzoeken of er een crisismanager kan worden aangesteld bij woonzorgcentra, groepen van assistentiewoningen en centra voor dagverzorging, kortverblijf en herstelverblijf die zes maanden na een negatief inspectieverslag de vastgestelde problemen nog niet geremedieerd hebben. Als we de tijdslijn bekijken van de situatie in Geraardsbergen, merken we dat er ruim een jaar overheen gegaan is eer Zorginspectie of het agentschap de beslissing genomen heeft om de residentie te sluiten. Wij stellen in deze motie een periode voor van zes maanden. Als er na zes maanden te weinig gebeurd is, denken wij namelijk dat dat toch een teken is dat er problemen zijn bij het management en dat er beter een crisismanager aangesteld wordt om dat te remediëren.

Ik heb eens opgezocht wat het verschil is tussen een crisismanager en een bewindvoerder. Daartussen is slechts een minimaal verschil. Een crisismanager zoekt duurzame oplossingen. Een bewindvoerder is een soort crisismanager maar wordt vooral ingezet bij een faillissement. Maar ik ga niet over de benaming vallen. Het enige verschil is dat ik veel duidelijker ben dat die al na zes maanden ingezet zou moeten worden, terwijl jullie er geen termijn op plakken.

Ik ga over naar het derde punt van mijn motie, waarin ik stel dat de regelgeving en organisatie rond inspectie en toezicht moeten worden geëvalueerd. Dat vind ik ook terug in jullie punten, wel verspreid over de diverse aanbevelingen.

In mijn vierde punt stel ik dat men met spoed de regels moet vastleggen voor de uitvoering van de effectieve sluiting van elke voorziening die niet langer mag worden uitgebraat, tot uitvoering van de artikelen 66 en 67 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019. Dit is eigenlijk overgenomen in het zevende en achtste punt van jullie voorstel. Als we nu ook horen hoe men lokaal, hoe de burgemeester heeft gereageerd op heel de situatie van wat er in Geraardsbergen is gebeurd, dan lijkt het me echt wel belangrijk dat de inspectie op dit vlak beter toezicht zou vorderen en dat ook duidelijker moet zijn wat de mogelijkheden zijn van de overheid als wordt overgegaan tot de sluiting van een woonzorgcentrum.

In mijn vijfde en laatste punt stel ik dat er samen met gebruikersplatformen moet worden onderzocht hoe vorm kan worden gegeven aan een ervaringswebsite voor de Vlaamse zorg, in gewone taal een soort Tripadvisor waar mensen hun ervaringen met de zorg kunnen delen en die informatie bevat aan de hand waarvan ze kunnen kiezen voor een zorgverlener die aan hun wensen voldoet. Ik ben heel blij dat ik de jongste weken hier in het parlement regelmatig het woordje 'Tripadvisor' heb horen vallen, zelfs vandaag nog. Dat begrip begint dus toch steeds meer in onze geesten te rijpen. Ik zal het artikel niet voorlezen waarin jullie ongeveer hetzelfde proberen te bedoelen, denk ik. Het is wel heel moeilijk te snappen, maar ik ga ervan uit dat jullie ongeveer naar hetzelfde willen gaan, behalve dat jullie niet duidelijk willen zeggen dat het een ervaringswebsite of een soort Tripadvisor moet zijn.

De tweede aanbeveling van mijn motie is dat men in overleg met de ouderenvertegenwoordiging een kader moet uitschrijven voor cohousingprojecten voor zorgbehoevende ouderen. Dat punt vind ik ook in jullie voorstel van resolutie, maar veel meer ertussen geweven. Geen probleem. Ik heb er echter wel een amendement op gemaakt, omdat ik vind dat jullie vergeten zijn dat dit voor een stuk moet kunnen in samenwerking of overleg met de ouderenvertegenwoordiging. Waarom vinden we dat zo belangrijk? De participatie van ouderen en

hun vertegenwoordigers bij het ontwikkelen van een regelgevend kader voor zorgbehoevenden is heel belangrijk, omdat zij het zijn die zullen gebruikmaken van die vormen van gemeenschappelijk wonen.

Onze fractie zal het voorstel van resolutie steunen. Ik hoop dat ik dat nog sterker kan maken door dit amendement om ook de ouderenverenigingen hierbij te betrekken, temeer daar minister Beke, wanneer ik hem ondervraag over ouderenparticipatie en het ouderenbeleidsplan, telkens zegt die participatie heel hoog in het vaandel te dragen. Dan vind ik het dus wel heel belangrijk dat we dit kunnen aanvullen bij dit voorstel van resolutie.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Collega's, dit voorstel van resolutie komt tegemoet aan een heel aantal zaken waarover we hier nu eigenlijk al een hele tijd aan het debatteren zijn. Ik denk dus dat dat een goede zaak is. Het is aan het parlement om het initiatief te nemen op het moment dat we voelen dat de regering dat onvoldoende doet. Het is aan ons om haar aan te jagen. Ik ben dus blij met dit initiatief. We zullen dat uiteraard ook goedkeuren.

Ik zal niet in detail ingaan op alle elementen, want we hebben er al heel veel over gedebatteerd. Collega Parys, ik ben het helemaal met u eens als u zegt dat wat we vandaag doen en hoe we het doen, gewoon niet goed genoeg is.

Waarmee ik het iets minder eens was, is de kritiek op Zorginspectie. Als ik die inspectieverslagen lees, ben ik daar eigenlijk altijd wel van onder de indruk. Dat is altijd heel goed onderbouwd. Er zijn echter twee grote problemen. Het ene is dat ze onderbemand zijn. Dit voorstel van resolutie komt daar voor een stuk aan tegemoet. Het andere is dat dan achteraf de opvolging niet gebeurt, dat er dan uiteindelijk geen knopen worden doorgesneden op basis van die inspectieverslagen, waar dikwijls heel ernstige zaken in staan. Dat hebben we vandaag ook weer gezien. Dat hebben we ook met Beauprez gezien.

In dit voorstel van resolutie gaan we ook verder dan wat de Vlaamse Regering heeft beslist in het kader van het personeelsplan. Ik hoop toch dat dat de bedoeling is. Men heeft al gezegd dat men daar wat zou bijsteken voor de zorginspectie. Maar dat is nog onvoldoende. In de tabel zie je dat dat van vijf naar drie gaat. Dat wil zeggen dat er nog steeds mensen op de wachtlijst zullen blijven staan. Ik hoop dat het de bedoeling is om daar nog extra in te investeren zodat er sneller een opvolging kan gebeuren en zodat de zorginspectie ook sneller kan ageren.

Dat zijn een aantal beschouwingen. Zoals gezegd, zullen wij dit voorstel van resolutie mee goedkeuren. Ik hoop alleen dat dit niet enkel bedoeld is om ook de moties die op de agenda staan straks te kunnen afkeuren.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): De voorbeelden die worden aangehaald in het voorstel van resolutie tonen dat er in sommige woonzorgcentra een serieus probleem van kwaliteit is. Dat zijn plaatsen waar winst ten koste van de zorg werd gemaakt. Zowel bij Beauprez, waar de zogenaamde zorgstrategie zich 1,4 miljoen euro aan dividenden heeft uitgekeerd, als bij Orpea, waar 160 miljoen euro winst wordt gemaakt ten koste van de zorg in de voorzieningen zowel in België als in Frankrijk. Dat moet toch een belletje doen rinkelen. Ik wil nog eens oproepen: zorg moet je niet organiseren om daar winst op te willen maken. Als dat zo is, dan loopt dat fout.

De zorginspectie moet inderdaad versterkt worden. De kwaliteit moet beter. Ik lees in het voorstel van resolutie dat veel zorginstellingen slechts elke vier jaar worden gecontroleerd. Ik merk heel vaak dat als er wantoestanden naar boven komen, dat dat bijna altijd gaat via klachten van familieleden. Dat zou niet mogen. Er moet een systematische controle zijn op de kwaliteit van de woonzorgcentra.

Mijnheer Parys, u zegt dat de inspectie, zoals ze vandaag loopt, niet goed genoeg is. Ze mag geen lijstje afvinken. Het moet veel beter. Maar daar heb je echt wel veel meer personeel voor nodig. Ik lees in het voorstel van resolutie dat bij de personeelsversterking van het geïmplementeerde departement de handhaving moet worden versterkt, vooral de zorginspectie. Dan had ik graag geweten hoe men dat precies ziet. Met hoeveel personeel kan de zorginspectie worden versterkt? Vandaag gaat dat om 22 voltijds equivalenten (vte's), die instaan voor alle zorginstellingen in heel Vlaanderen: naast de 800 woonzorgcentra ook alle instellingen voor personen met een handicap en de overige. Ik denk dat er een serieuze versterking zal nodig zijn om effectief over te kunnen gaan tot een grondige inspectie en controle van de kwaliteit.

Naast meer personeel voor de zorginspectie is er ook echt wel meer volk op de vloer nodig. Ook daar komen we bij hetzelfde als bij de kinderdagverblijven. De beste controle is de sociale controle van collega's rondom u. Het beste om wantoestanden te voorkomen, is ervoor zorgen dat er collega's zijn die erop kunnen wijzen, die kunnen helpen bij stresssituaties en wantoestanden. De personeelsnormen in de woonzorgcentra dateren van de jaren 1980. Er moet echt veel meer volk op de vloer komen om de kwaliteit te kunnen garanderen. Het is niet enkel met inspecties en sancties dat men de kwaliteit in de woonzorgcentra kan verbeteren.

Wij zullen het voorstel van resolutie steunen, maar ik vind het jammer dat het niet net nog een stapje verder gaat.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Collega's, ik wil jullie danken voor de goede en opbouwende kritiek. Sommige van de punten die jullie maken zijn natuurlijk terecht. Wanneer de inspectie bepaalde tekortkomingen vaststelt, moet men er uiteraard voor zorgen dat de handhaving volgt.

Collega De Martelaer, uw amendement om ook de oudere voorzieningen te betrekken wanneer er een kader wordt opgesteld, is een heel goede suggestie, die we absoluut moeten meenemen.

Collega's, voor de rest ben ik blij dat het voorstel van resolutie, zeker met een aantal opmerkingen die jullie nu hebben gemaakt, ook wat ons betreft effectief een beginpunt kan zijn om op een andere manier te kijken naar cohousing-projecten, om daar de kerk in het midden te houden, om ervoor te zorgen dat we de inspectie slagkrachtig maken en dat we de kwaliteitsindicatoren meenemen. Ik dank jullie voor jullie tussenkomsten.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, ook van mijn kant dank u wel voor de bijval die we krijgen met betrekking tot dit voorstel van resolutie. Dat er een aantal gemeenschappelijke zaken in de moties en het voorstel van resolutie staan, is natuurlijk ook heel begrijpelijk, gezien de gebeurtenissen van de voorbije weken, de discussies die we daarover gevoerd hebben in de commissie, de noden die we daar allemaal samen hebben gedetecteerd en de manier waarop er mee een oplossing aan moet worden gegeven. Wij hebben geprobeerd om dat

in een alomvattend voorstel van resolutie weer te geven, dat ruimer is dan de verschillende moties die hier zijn ingediend, collega's. Wij willen jullie dus zeker vragen om ons voorstel van resolutie mee goed te keuren.

Het allerbelangrijkste daarin is enerzijds de vrije keuze van ouderen om te wonen en te leven en verzorgd te worden op de manier die ze zelf kiezen, maar anderzijds toch de kwaliteitscontrole, aangezien het vaak over heel kwetsbare mensen gaat, soms met een zware zorgnood. We proberen die twee met elkaar te verbinden via dit voorstel van resolutie.

Wat uw amendement betreft, collega De Martelaer, zult u toch gezien hebben dat dit voorstel van resolutie eigenlijk participatie uitademt: de keuzevrijheid en het respecteren van die keuze voor onze ouderen, het betrekken van onze ouderen zelf, van de families en van de familieraden bij inspecties, bij keuzes van wonen en zo verder. In die zin is het ook maar de logica zelf dat, als we samen met Wonen, Welzijn en Omgeving een kader uitwerken waarbinnen die cohousing kan worden georganiseerd met de nodige controle, we dat dan ook doen in overleg en in participatie met ouderen. We gaan dat amendement dus met plezier mee goedkeuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over het amendement en over het voorstel van resolutie houden.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCRIFT over de voedingsgewoonten van hobbykonijnen en duidelijkheid inzake de samenstelling van konijnenvoeder – 1125 (2021-2022) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn over het verzoekschrift over informatie over de voedingsgewoonten van hobbykonijnen en duidelijkheid inzake de samenstelling van konijnenvoeder.

Mevrouw Sterckx, verslaggever, heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Collega's, het verzoekschrift werd ingediend op 10 oktober 2021. Op 26 oktober werd het ontvankelijk verklaard en doorverwezen naar de commissie Dierenwelzijn. De commissie behandelde het verzoekschrift een eerste maal op 1 december 2021 en besliste om een reactie op het verzoekschrift te vragen aan de minister. De minister bezorgde bij brief van 12 januari 2022 een antwoord op het verzoekschrift.

In zijn antwoord stelt de minister dat de verzoekster aandacht vraagt voor de voeding van konijnen, meer bepaald om konijneneigenaars advies te geven voor een evenwichtige samenstelling van het voeder. De website huisdierinfo.be geeft basisinformatie over een evenwichtig dieet voor konijnen en komt volgens de minister dan ook tegemoet aan de vraag van de verzoekster.

De commissie besprak het verzoekschrift en het antwoord van de minister op 2 februari 2022. De commissie sloot zich unaniem aan bij het antwoord van de minister.

De voorzitter: Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over de conclusies van de commissie.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het Vlaams Parlement neemt de conclusies van de commissie aan. Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Sam Van Rooy, Bart Claes, Leo Pieters en Chris Janssens over de noodzaak van een volledige regionalisering van de bevoegdheid Energie
– 1159 (2021-2022) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Stefaan Sintobin bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Sam Van Rooy, Bart Claes, Leo Pieters en Chris Janssens over de noodzaak van een volledige regionalisering van de bevoegdheid Energie.

De heer van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, vier dagen geleden: N-VA-voorzitter Bart De Wever bepleit een institutionele atoombom over de kern-uitstap. Fantastisch. 'Regionaliseer energie', aldus Vlaams Parlementslid Bart De Wever. Jammer dat hij er niet is.

We herinneren ons de institutionele atoombom van de jaren 90, toen de Frans-taligen zo'n atoombom dropten in verband met de uitvoer van Waalse wapens.

De voorzitter: Spoed?

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik kom zeker tot spoed, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van Rooy, u bent over de inhoud bezig. U moet argumenteren waarom het vandaag behandeld moet worden.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik ben het tijdsfad aan het uitleggen.

De voorzitter: Niets van. De spoed. (*Opmerkingen van Stefaan Sintobin*)

Mijnheer Van Rooy, over de spoed.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ja, de spoed.

Constructief als wij zijn, voorzitter, schieten wij Bart De Wever onmiddellijk ter hulp door vandaag een voorstel van resolutie in te dienen over de noodzaak van een volledige regionalisering van de bevoegdheid Energie. De spoed van dit voorstel van resolutie is evident, want de regionalisering, de vervlaamsing, van onze energie moet namelijk zeer snel gebeuren, alvorens de knettergekke, door Groen gekaapte Vivaldiregering op 18 maart – over drie weken dus – definitief de stekker trekt uit al onze kerncentrales. Want die totale kernuitstap, inclusief het verbod om nieuwe kernreactoren te bouwen, is naast de euro en de massa-immigratie een van de allergrootste blunders van dit land, die wij met dit voorstel van resolutie nog kunnen tegengaan.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord over de spoed?

De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, het zal u niet verbazen dat mijn fractie dit een uitermate belangwekkend voorstel van resolutie vindt en dat wij ook de collega's van het Vlaams Belang van harte willen danken voor het initiatief ter zake. Precies omdat het zo'n belangrijk thema is, behoeft het volgens ons toch een grondiger debat onder deskundigen, onder specialisten, waar de heer Van Rooy ongetwijfeld bij hoort, in de commissie. Dat is ons voorstel.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Dan stemmen we nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie verwezen.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens, het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het decreet van 3 mei 2019 houdende de havenkapiteinsdienst – 1029 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 4

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over artikel 1 tot en met 34.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
97 leden hebben ja geantwoord;
12 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement artikel 1 tot en met 34 aan.

Ik neem aan dat de onthoudingen tot uiting zijn gekomen tijdens het debat? (*Instemming*)

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
98 leden hebben ja geantwoord;
12 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET betreffende de Vervoersautoriteit
– 1057 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2**

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over artikel 1 tot en met 6.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
64 leden hebben ja geantwoord;
2 leden hebben neen geantwoord;
45 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement artikel 1 tot en met 6 aan.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
64 leden hebben ja geantwoord;
2 leden hebben neen geantwoord;
45 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET tot uitvoering van maatregelen over het onderwijs uit cao XII Leerplicht, cao V Basiseducatie en cao VI Hoger onderwijs vanaf het school- of academiejaar 2021-2022
– 1075 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3**

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over artikel 1 tot en met 58.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

118 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
81 leden hebben ja geantwoord;
37 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement artikel 1 tot en met 58 aan.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

118 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
82 leden hebben ja geantwoord;
36 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Maurits Vande Reyde, Tine van der Vloet, Vera Jans, Koen Daniëls, Katrien Schryvers en Katja Verheyen over aanbevelingen voor het beleid inzake hulpmiddelen – 997 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
105 leden hebben ja geantwoord;
14 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Freya Saeyns, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Tine van der Vloet over maatregelen voor een betere kwaliteitscontrole op woonzorgcentra en samenleefvormen die zich richten op zorgbehoevende ouderen – 1158 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Stemming over het amendement

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 1, van Ann De Martelaer, Celia Groothedde, Jeremie Vaneeckhout en Imade Annouri.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
119 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het amendement aan.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
119 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

MOTIE van Ann De Martelaer, Jeremie Vaneckhout en Celia Groothedde tot besluit van de op 8 februari 2022 in commissie gehouden interpellaties

**1° door Hannes Anaf aan minister Wouter Beke over de evacuatie van bewoners van een voormalig woonzorgcentrum in Geraardsbergen; en
2° door Ann De Martelaer aan minister Wouter Beke over de evacuatie van zeventien zorgbehoevende ouderen uit een cohousingproject in Geraardsbergen**

– 1138 (2021-2022) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
51 leden hebben ja geantwoord;
68 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

MOTIE van Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters en Chris Janssens tot besluit van de op 8 februari 2022 in commissie gehouden interpellaties

**1° door Hannes Anaf aan minister Wouter Beke over de evacuatie van bewoners van een voormalig woonzorgcentrum in Geraardsbergen; en
2° door Ann De Martelaer aan minister Wouter Beke over de evacuatie van zeventien zorgbehoevende ouderen uit een cohousingproject in Geraardsbergen**

– 1143 (2021-2022) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
96 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

MOTIE van Ludwig Vandenhove en Bruno Tobback tot besluit van de op 8 februari 2022 in commissie gehouden interpellatie door Ludwig Vandenhove aan minister-president Jan Jambon over de tussenkomst van het Vlaams Rampenfonds bij de watersnood van juli 2021 – 1144 (2021-2022) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Het is eigenlijk heel simpel. Na de interpellatie die we gehouden hebben in de commissie Algemeen Beleid bij minister-president Jan Jambon, vragen we om voor een aantal gemeenten in Vlaanderen die er bij de overstromingen en wateroverlast in juli vorig jaar langs gevallen zijn bij het Rampenfonds, onder andere de gemeenten Herk-de-Stad en Zoutleeuw, te kijken of er buiten de parameters die nu in rekening gebracht worden, geen andere elementen zijn, onder meer van de ambtenaren van officiële Vlaamse instanties die ter plaatste geweest zijn. We vragen om te kijken of die niet kunnen dienen om eventueel in aanmerking te komen, om onder andere ook na te gaan bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) of dat kan.

Een tweede zaak die we zeker vragen is om het overleg dat minister-president Jambon heeft opgestart met de Federale Regering zeker verder te zetten en inderdaad te proberen om dat alsnog tot een goed einde te brengen.

De derde vraag is om de erkenningscriteria voor de tussenkomst van het Vlaams Rampenfonds te evalueren en desgevallend bij te sturen om discrepanties tussen de vaststellingen op het terrein en de wetenschappelijke adviezen te vermijden.

Vier is de uitbreiding en de verfijning van het meetnet, want het is natuurlijk heel moeilijk om te zeggen dat gemeenten en steden niet erkend worden als er geen meetpunten op hun grondgebied zijn.

Tot slot is er het investeren en de nodige maatregelen nemen om de effecten van deze extremere weersomstandigheden te milderen, zeker in het stroomgebied waar het voorgevallen is en zeker in de stroomgebieden en gemeenten die er nu buiten gevallen zijn. Hierover had ik gisteren een vraag in de commissie Leefmilieu. Die is uitgesteld door omstandigheden, maar die zal wel voorwerp uitmaken van verdere besprekingen in de commissie Leefmilieu.

Zoals er in dit Vlaams Parlement vaak een oproep gebeurt om iets over de partijgrenzen heen te steunen, wil ik dat hier ook doen. Ik ga ervan uit dat de partijen die deel uitmaken van het schepencollege in Herk-de-Stad en Zoutleeuw, er zeker en vast mee akkoord gaan en dat al diegenen die in de pers verklaard hebben dat het goed zou zijn als die gemeenten nog in aanmerking komen, deze motie ook gaan steunen.

De voorzitter: Mijnheer Vandenhove, mijn excuses voor het feit dat de stemming al was begonnen, maar u ziet dat ik uit beleefdheid nog niet heb gestemd.

Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Ik begrijp de bezorgdheid heel goed. Ik ben van Herk-de-Stad, dus ik heb van dichtbij gezien welke overlast het water veroorzaakte en hoe het weegt op mensen. Ik ga in op uw vragen wat betreft de evaluatie van de criteria: die werden op 30 oktober 2020 vastgelegd in een besluit van de Vlaamse Regering. Dat besluit is door verschillende adviesorganen gegaan, onder andere de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV), de Vlaamse Toezichtscommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, maar ook Boerenbond en het kabinet Landbouw werden betrokken. Ze hebben zich hier allemaal over kunnen uitspreken. Sinds die recente regelgeving zijn er twee rampen erkend: de droogte van 2020 en de wateroverlast van afgelopen zomer. Ik vind dat we het werk van die adviesorganen niet meteen in twijfel moeten trekken na twee rampen. We moeten niet meteen twijfelen aan het werk dat die mensen geleverd hebben. Denken dat die criteria niet kloppen? Het is nu te vroeg om al aan die criteria te sleutelen, om daar te evalueren en te wijzigen.

Ten tweede mag de vraag naar de meetpunten en de werking hier al zeker gesteld worden. Waar ik me persoonlijk zorgen over maak, is dat die meetpunten voldoende fijnmazig of gebiedsdekkend zijn. Zelf heb ik daar twijfels over, maar de minister-president heeft in zijn antwoord in de commissie al aangegeven dat er een evaluatie loopt. Het doel is om de rapportage te stroomlijnen en te bekijken of het meetnet verder verfijnd moet worden. Die evaluatie wordt uitgevoerd worden door het team Rampenfonds, samen met het waterbouwkundig laboratorium en de VMM. Afhankelijk van de resultaten zal er bijgestuurd worden. Laten we dus wachten tot die evaluatie is afgerond. De moties zijn op dit vlak dus zonder voorwerp. Wat jullie in de motie vragen is ook onze vraag, maar het gebeurt al. De evaluatie is lopende.

Wat betreft de kunstmatige dijkbreuk heeft de Limburgse gouverneur gehandeld als federale ambtenaar tijdens de federale rampenfase. Hij handelde te goeder trouw in een noodsituatie en voorkwam erger. Federaal minister Verlinden zei vorige week in de commissie Binnenlandse Zaken dat ze met haar dienst de zaak opnieuw aan het analyseren is. Dat is alvast een stap in de goede richting. Opnieuw is deze motie dus achterhaald.

Wat betreft de vraag naar een globaal plan voor het Demerbekken: hier zet minister Demir haar schouders onder. Ze nam al verschillende maatregelen om de druk op het Demerbekken te verlichten. Ik zal daar verder geen toelichting over geven, maar ik verwijs naar het antwoord op mijn schriftelijke vraag, dat gepubliceerd staat. Met andere woorden, er gebeurt door de Vlaamse Regering al heel wat op het terrein.

Collega's, de wateroverlast van juli 2021 heeft veel leed veroorzaakt. We moeten er zeker onze conclusies uit trekken. De kern van de motie, de algemene bezorgdheid, die ondersteun ik ten volle. Maar ik zie dat de minister-president de nodige stappen onderneemt om te evalueren en ik heb er vertrouwen in dat er goede besluiten uit zullen worden getrokken. Ik heb ook vertrouwen in de structurele aanpak van minister Demir. Onze fractie zal deze motie daarom niet goedkeuren.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik maak van de gelegenheid gebruik om nu een korte tussenkomst te houden, aangezien ik de motie die volgt, dan niet meer hoeft te lichten, aangezien die hetzelfde voorwerp behelst.

Een van de belangrijkste taken van een overheid is het beschermen van haar burgers, preventief als het kan en curatief als het moet. En hier gaat het over de curatie. Met andere woorden: er is een ramp gebeurd en er moet worden bekeken wat er moet gebeuren.

In april 2019 is er een decreet gestemd. We zijn ervan overtuigd dat dat vandaag aan evaluatie toe is, omdat we inderdaad merken dat in een aantal gemeentes, zoals Herk-de-Stad en Zoutleeuw de criteria blijkbaar niet voldoende zijn om hen te laten gebruikmaken van dat fonds, terwijl we toch met onze eigen ogen kunnen vaststellen dat er een ramp is gebeurd.

We vragen dan ook dat de criteria worden geëvalueerd om te spreken van hevige regenval en vervolgens van een ramp. Ten tweede vragen we dat de criteria worden geëvalueerd om te bekijken of een overstroming als ramp kan worden erkend. Ten derde – en dat is hier misschien het belangrijkste – vragen we dat er bij duidelijk en evident vast te stellen schade altijd een advies wordt gevraagd aan de bevoegde instanties. In het geval van Herk-de-Stad is dat niet gebeurd en dat heeft toch wel zeer vergaande gevolgen. We hebben een heel eenvoudige, heldere en eenduidige motie ingediend die dat soort dingen vraagt om de decreetgeving van april 2019 te evalueren. Dat is een vraag aan de regering. Ik hoop dat jullie dat kunnen steunen.

De voorzitter: Einde van de stemming.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
51 leden hebben ja geantwoord;
68 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

MOTIE van Johan Danen tot besluit van de op 8 februari 2022 in commissie gehouden interpellatie door Ludwig Vandenhove aan minister-president Jan Jambon over de tussenkomst van het Vlaams Rampenfonds bij de watersnood van juli 2021 – 1142 (2021-2022) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van de heer Danen, die hij net heeft toegelicht.

Stemming nr. 13

Ziehier het resultaat:

118 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
51 leden hebben ja geantwoord;
67 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

MOTIE van Ilse Malfroot, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters, Immanuel De Reuse en Chris Janssens tot besluit van het op 23 februari 2022 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de veiligheid in de kinderopvang

– 1160 (2021-2022) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
96 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

MOTIE van Hannelore Goeman en Celia Groothedde tot besluit van het op 23 februari 2022 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de veiligheid in de kinderopvang

– 1161 (2021-2022) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 15

Ziehier het resultaat:

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
51 leden hebben ja geantwoord;
68 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

MOTIE van Katrien Schryvers, Koen Daniëls, Freya Saeyns, Lorin Parys, Stijn De Roo en Tine van der Vloet tot besluit van het op 23 februari 2022 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de veiligheid in de kinderopvang

– 1162 (2021-2022) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 16

Ziehier het resultaat:

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
68 leden hebben ja geantwoord;
51 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, bij mail van 22 februari 2022 nodigt het Rekenhof ons uit om mee te werken aan zijn vijfjaarlijkse enquête over de bruikbaarheid en leesbaarheid van zijn producten.

Mag ik u allen vragen om de enquête zeker in te vullen en ten laatste op vrijdag 11 maart 2022 aan het Rekenhof te bezorgen?

Dat is belangrijk omdat de resultaten van de enquête de dienstverlening van het Rekenhof ten aanzien van het Vlaams Parlement kunnen verbeteren.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen morgen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 22.02 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandepuut, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Bart Van Hulle, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın

Afwezig met kennisgeving

Tom De Meester, Sihame El Kaouakibi, Gwendolyn Rutten: gezondheidsredenen,

Kim De Witte.

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Hannes Anaf, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Els Sterckx, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter

Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçin

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Imade Annouri, Johan Danen, Ann De Martelaer, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Tine Van den Brande, Jeremie Vaneekhout

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Hannes Anaf, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfrout, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Els Sterckx, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçin

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Imade Annouri, Johan Danen, Ann De Martelaer, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Tine Van den Brande, Jeremie Vaneekhout

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien

Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçin

NEEN-stemmen:

Jos D'Haese, Lise Vandecasteele

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçin

NEEN-stemmen:

Jos D'Haese, Lise Vandecasteele

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie

Vaneekhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Els Ampe, Hannes Anaf, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Slotmans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Jeremie Vaneekhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Els Ampe, Hannes Anaf, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl

Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloopmans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Jeremie Vaneekhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr. 7:

JA-stemmen:

Els Ampe, Hannes Anaf, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaike De Rudder, Maarten De Veuster, Maaike De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloopmans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Els Sterckx, Emily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Imade Annouri, Stijn Bex, Johan Danen, Ann De Martelaer, Celia Groothedde, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Tine Van den Brande, Jeremie Vaneekhout

Stemming nr. 8:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer,

Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneekhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın

Stemming nr. 9:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneekhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın

Stemming nr. 10:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

Stemming nr. 11:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya

Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Hilâl Yalçin

Stemming nr. 12:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloopmans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaike De Rudder, Maarten De Veuster, Maaike De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçin

Stemming nr. 13:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloopmans, Chris Steenwegen, Els Sterckx,

Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

Stemming nr. 14:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfoort, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloopmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

Stemming nr. 15:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloopmans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

Stemming nr. 16:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos

D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloopmans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters